

U - 16

1585
83

-F4T4L5C2L2S2

22

ungratified
ungratified

ungratified

ungratified

ungratified

welt Welt welt

1883 ijk 23 h 41 30 00
joined San Joaquin with him
about the 7th of April -
joined with him at San Joaquin.
Pretty & dry country with
cliffs &c. where there is
a great deal of
quartz

1965

8241

ՍԵՐԱՄՈՒ ԴԱՎԻՃԻ

ՏՊԱԳՐԻ ԱԼ 1844

Դ Ա Վ Ե Ր Ե Խ Ե Ր Ո Ս Ե Ր Ա Խ Ե Ր

Դ Ա Վ Ե Ր Ե Խ Ե Տ Տ Ե Ր Ա Խ Ե Ր
Օ Ֆ Ա Ր Ի Մ Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր
Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր

Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ե Խ Ե Տ Տ Ե Ր Ա Խ Ե Ր
Մ Ա Ն Դ Ի Ն Ո ւ Մ Ր Լ Մ Ո յ Ե Ր Ա Խ Ե Ր
Ը Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր
Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր

Ի Հ Պ Ա Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ա Խ Ե Ր

243

6 11 0 9 0

1 1 1 1 1 1 1

6 1 1 0 9 0 2

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 1 1 1 1 1 1 1 1

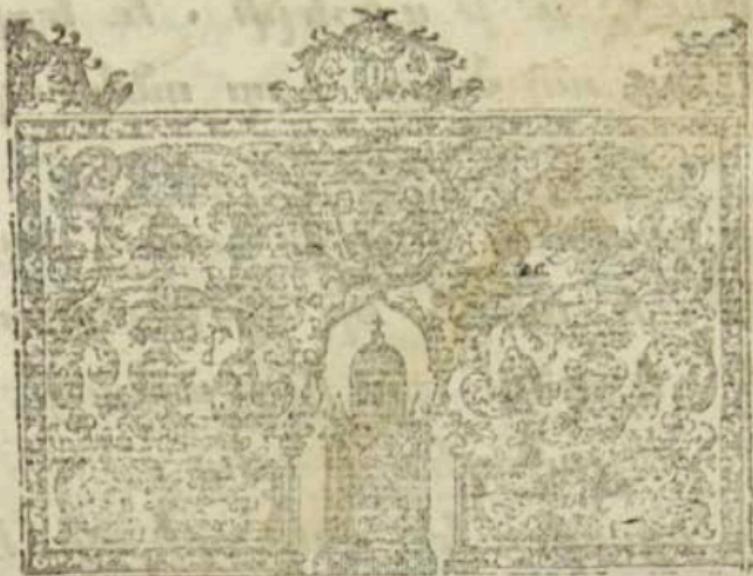
四

卷之三

庚午夏月

Մարդարկն ուստի երկը զբնարկ
=ասնաղի :

ԱՎԵՐՅԱՆ ՉԱԽԱԽ

Ա. Ա. Զ. Ի. Ն.

Ի Պ Ե Լ Ա Վ Ա Լ Ո Ւ Յ Ա Հ
այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի
խորհուրդս ամբա-
ըլըսաց . ՚ի ճանապարհի մեղմ
տրաց նա ոչ եկաց , և յաթու
որս ժանտից՝ ոչ նստաւ :

Ա Ա Վ Ա Լ Յ օ ր է ն ս ե ն կ ա մ ք ն ր .
և յօրէնս նորս խորհեսցի նա

ա

ի

՚ի

՚ տուէ և ՚ դիշերի . և եղի
ցի նա ոող ծառ , որ տնկեալ
է ՚ դնացս ջուրց :

Ուր զպուղ իւր ՚ ժամու տա
ցէ , և տերե նր մի թափես
ցի . և զամ զոր ինչ արաւցէ ,
յաջողեսցի նմա :

Ո՛չ այսպէս են ամբարիշտք , և
ոչ այնպէս . այլ ոող զփոշի ,
զոր հոսէ հողմ ՚ վերայ երե
սաց երկըի :

Ա ան այսորիկ ոչ յարիցեն ամ
բարիշտք ՚ դատաստան . և ոչ
մեղաւոք ՚ խորհուրդս ար
դարոց :

Ք անդի ճանաչէ մոր զՃանա
պարհս արդարոց . ճանասլարհք
ամբարշտաց կորիցեն :

Անվերնադիր ՚ի հերոպյեցւոց : Երկրքին սորա
ընդ մի համար Էն : 18

Հնդկը խոռվեցան հեթա
նոսք . և ժողովուրդք խորհեցան
՚ի մնուախս :

Յանդիման եղեն թագաւորք
երկրի . և իշխանք ժողովեցան
՚ի միասին՝ վասն տեառն և
վասն օծելոյ նորա :

Խաղեսցուք զկատպանս նոցա . և
ընկերոցուք ՚ի մէնջ զլուծ նոյ :
Դնակեալն յերկինս ծիծա
զեսցի զնոքօք . և տէր արհա
մարհեսցէ զնոսա :

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա
բարկութ իւրով , և սրտմատթ
իւրով խոռվեցուսցէ զնոսա :
Դա կացի թագաւոր ՚ի նմանէ ,
՚ի վերայ լերին սիօնի որբոյ նը ,
3 ՚

Հ պատմել զԾոամանս տեսառն :
Տէր ասաց քիս որդի իմ ես
դու, և ես սյսօր ծնայ զքեզ :
Այնդընա յինէն, և ասաց քեզ
զհեթանոսս ի ժառանգուի ,
և իշխանութի քեզ լնդ ամ
ժաղս երկրի :

♦ ովուեցես զնա պաւազա-
նաւ երկաթեաւ . և ոող զա-
նօթ բրտի փշեւցես զնոսա :
Ացք՝ թադաւորք, զայս ի միտ
առէք . և խրատեցարուք ամե-
նեքեան, ոյք դատէք զերկիբ :
Օառայեցէք նն երկիւղիւ .
և ցնծացէք առաջի նորա դո
զուբ :

Ինկալարուք զիսրատ նը զի մի
բարձացի նը . և կորնչեցիք ի
ձանապարհացն արդարութե :

Համանակի , յորժամ ըսրըս
քեսցի բարկուի նորա :
Կարանի ամենեցուն՝ ոք յուս
ցեալ են ՚ի տէր :

ՍԱԴՐԱՍ ԳԱՏԹԻ . Գ .

Դ ժամանակի զի փաթուցեալ էր նա յերեսաց
աբիսուղոմաց ողջաւոյ իւրա :

ՏԻ զի բազում եղեն նեղիչք
իմ . և բազումք յարեան ՚ի
վերայ իմ :

Ի ազումք ասէին զանձնէ իմ
մտ , թէ չեք փրկութի սորա
առ ած իւր :

Ա յու տէր օդնական մ
ես , փառք իմ և բարձրացու
ցիչ պլեսոյ իմոյ :

Չայնիւ իմավ ես առ առ կար
գացի , և լուաւ ինձ ՚ի լունէ

սրբոյ իւրմէ :
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ .
զարթեայ՝ և տէր ընդունելի
իմ է :

Ոչ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր
զօրաց նոցա . ոյք շուրջանակի
պատեալ պաշարեալ՝ պահէին
զիս :

Արի տէր՝ և փրկեա՛ զիս ած-
իմ . զի գու հարեր զամենե-
սեան , ոյք էին ըլիս թշնամուք
՚ի տարապարսոց . և զատա-
մունս մեղաւորաց փշեսցես :
Տնդ է փրկուի . ՚ի վերայ ժո-
ղովուեան քոյ՝ օրհնուի քո :

Դ կատարած ը օրհնութե :

ՍԱԴՄԱՍ ԴԱՏԻՒ Դ .

Կարդալ իմում լուսար
ինձ ած ըստ արդարութե . ՚ի
նեղութե ինձ անդորր արա-
քեր . ողորմեա ինձ և լուր աղօ
թեց իմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչև յերբ
էք խստասիրաք . ընդէ՞ռ սիրէք
զնանքութի , և ինսէրէք ըզ
ստութի :

Շաներուք զի սքանչելիս ա
րար տը սըյ իւրում . և տէր
լուիցէ ինձ ՚ի կարդալ իմում
առ նա :

Դարկանայք՝ և մի մեղանչէք .
զոր ինչ ասէք ՚ի սիրաս ձեր ,
յանկողինս ձեր զզջացարաք :

Վասուցէք պատարագս ար-
դարութե . և յուսացարնք
ի տէր :

Քազումք ասէին , թէ ո՞ցուց-
ցէ մեղ զբարովի նն . նշանէ
ցաւառ մեղ լոյս երեսաց քոց .
և ետուր ուրախութիւն սրտից
մերոց :

Դպտղոց ցորենոյ՝ գինոց և ձիւ-
թոյ իւրեանց լցուցեր վնասա :
Խաղաղութե յայս և ի սոյն
ննջեսցուք և զարթիցուք . զին
դու տէր միայն առանձին յու-
սով քով ընակեցուցեր զմեղ :

Դ կառարած վասն յառանգառին :

ՍԱԴՐՈՍ ԴԱՏԹԵ . և .

Բնանից իմոց ունկնդիր տէր :

և ՚ի միտ առ զաղաղակ իմ։
‘Այս ՚ի ձայն աղօթից իմոց,
թագաւոր իմ և ած իմ։
Ես զքեզ աղաչեմ մր , ընդ
առաւօսս լուիցես ձայնի ի-
մում . ընդ առաւօսս պատ-
րաստ եղեց , յանդիման լինիլ
առ քեզ։

Ո՞ւ թէ դու ած կամբս զանօ
րէնութի . և ոչ բնակէին առ
քեզ չպրք , և անօրէնք մի
բնակէնցին առաջի աշաց քոց :
Անեցեր զայնաիկ , ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութի . կորուսա-
նես զամենեւեան՝ ոյք խօսին
զսուտ։

Օայլ արիւնահեղ և զնեն-
դաւոր պիղծ առնես դու մր .
այլ ես ըստ բազում ողորմուե-
ք 9 քում

քում մտից ՚ի տուն քո . և
Երկեր պադից ՚ի տաճար սուլը
քո երկիւղիւ քո :

Տառաջնորդեա ինձ յար-
դարուե քում . վասն թշնա
մեաց իմաց՝ ուղիղ արա առա
ջի իմ զՃանապարհո քո :

Օի ոչ գց ՚ի բերանս նոցա
Ճշմարտութի . և սիրոք նոցա
նանրեալք են :

Ողղ գերեղման բաց են կոկորդք
նոցա . և լեզուք իւրեանց
նենցաւորք եղեն :

Դատեա զնոսա ած՝ զի անկ-
ցին ՚ի խորհրդոց որոից իւ-
րեանց . ըստ բազում ամբարշ-
տուե նոցա մերժեա զնու . զի
դառնացուցին զքեզ :

Առան լիցին ամենեքեան՝ որք
յուսացեալ են ի քեզ . յաւի
տեան ցնծասցեն , և բնակես
ցիս դու ի նոստ :

Պարծեցին ի քեզ սիրեցք
անուան քո , զի օրհնեսցես
դու զարդարն . այս ոնդ զինու
հաճուք քո սպակեցեր զնոսա :

Դ կատարած ընդ օրհնութ :

ՍԱԴՅՈՍ ԴԱՏԻՒ · 0 ·

Տ մի որոմտութք քով յան
դիմաներ զիս . և մի բարկութ
քով խրառեր զիս :

Եղորմժան ինձ ար զի հիւանդ
եմ ես . բժշկեան զանձն իմ ,
զի խռովեցան ուկերք իմ :

Ենձիմ յոյժ խռովեցաւ , և

դու առ մինչեւ յերբ :

Դարձ առ և փրկեա զանձն
իմ . կեցո զիս առ ըստ ողոք
մուե քում :

Օի ոչ ոք է որ ՚ի մահու յիշէ
զքեզ . կամ ՚ի դժոխս խոստո
վան առնիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծուե
իմում . լուացի զամ գիշեր
զմահիճա իմ . և արտասովօք
իմովք զանկոզինս իմ թացի :
Խոռվեցաւ ՚ի օրտամառ թենէ
ակն իմ . և մաշեցայ ես ՚ի վե
րայ ամենայն թշնամեաց իմոց :
՚Ի բաց կացէք յինէն ամենե
քեան . ոյք դուժէք զանօրէ
նութի :

Լուաւ առ ձայնի լալոյ իմոյ .
լուաւ առ աղօթից իմոց . և առ

զիսնդըուածս իմ ընկալաւ :
Ամաչեսցեն և խռովիցսցին
յոյժ ամենայն թշնամիք իմ .
Դարձին յետս և ամաչեսցեն
յոյժ վաղվաղակի և խռովես
ցին :

ՍԱԴՄԱՍ ԴԱՏԹԵ · Է .

.Օ օր ասաց վասն բանիցն քուսեայ որդւոյ յեմինայ

Տաճ իմ ՚ի քեզ յու^շ
սացայ , փրկեա՛ զիս . և յամ
հալածչաց իմոց ապրեց՛ զիս :
Գրաւցէ երբեք յափշտակիցէ
ող առիւծ զանձն իմ . ոչ ոք
իցէ որ փրկիցէ , և ոչ այն՝
որ ապրեցոցանիցէ :

Տը աճ իմ թէ տրարի զայս .

և թէ իցեն անօրէնու թէք ՚
ձեռս իմ :

Թէ հատուցի երբէք այնու
ցիկ , ոյք հատուցին ինձ չար .
անկեայց և ես ՚ի թշնամեաց
իմոց ընդունային :

♦ ալածեսցէ ապա թշնամին
զանձն իմ . հասցէ և կոխեսցէ
յերկիր զկեանս իմ . և զփաց
որս իմ ՚ի հող ընակեցուսցէ :
Վարի տէր բարիկուք քով . և
բարձր լեռ ՚ի սպառիլ թշնա
մեաց իմոց :

Օարթիր տր ած իմ ՚ի հրա
մանս քո զոր պատուիրեցեր .
և ժողովք ժողովրդոց շուրջ
եղեցին զքե :

Վասն այսորիկ ՚ի բարձունս
դարձ մզ , և տր դատէ զժողո

վուրդս իւր :

Դանա արտ ինձ առ՝ ըստ արդա
բուե իմում . և ըստ ամք ծու
թեան իմում՝ որ յիս :

Վատարեսցին չարեք ՚ի վերայ
մեղաւորաց , և յաջողեսցես
դու արդարոյ :

Որ քննէ զսիրտս և զերիկա
մունս ած արդար . յիրաւի է
ինձ օգնուի յայ՝ որ ապրեցու
ցանէ զայնուիկ , ոյք ուզիլ
են ոբտիք :

Ած դատաւոր արդար՝ հզօր
և երկայնամբու . որ ոչ ածէ
զբարելուի իւր զօրհանապաղ :
Ապա թէ ոչ դաւնայք առ
նա , զսուր իւր սրեալ է՝ և
զաղեղն իւր լարեալ . և ՚ի
նմա պատրաստեալ է զանօթս

մահու . և զնեսս իւր սյրեցելովք է պործեալ :

Ա հաւասիկ երկնեաց զանօթէնուի . յշացաւ զցաւս , և ծնաւ զանիլաւուի :

Գ առբն՝ զոր փորեաց և սլեշեաց , ՚ի նսյն անկցի ՚ի խոր խորատ՝ զոր և պործեաց :

Դ արձցին ցաւք ՚ի դլուխ նր . և ՚ի վերայ գագաթան նորա անօրէնուիք իւր իջցեն :

Ե յոստովան եղէց տեառն ըստ արդարութե նորա . և սաղմոս ասացից անուան տնը բարձրելոյ :

՚Ի կատարած ՚ի վերայ հնձանացն :

ՍԱԴ. ԱՐՈՍ ԴԱՏԹԻ . Ը .

ՏԻՄ մեր , զի՞ սքանչելի է

անուն քո՞ ՚ի վերայ ամ Երկրի :
Համբարձաւ մեծ վայելցուի
քո՞ ՚ի վերոյ քան զերկինս .
՚ի բերանոց մանկանց տղայոց
և ստընդեայց հաստատեցեր
զօրհնուի :

Վան թշնամեաց քոց տը . զի
եղջցի թշնամին և հակառա
կորդն :

Տեսից զերկինս զգործս մա
տանց քոց . զլուիին և զաստե
զըս՝ զորս դու հաստատեցեր :
Ովէ մարդ՝ զի միշես դու
զնա . կամ որդի մարդոյ , թէ
այց ինչ արասցես դու նմա :
Փոքը ինչ խոնարհ արարեր
զնա քան զհրեշտակս քո . փա
ռօք և պատուօք պատեցեր
զնա . և կացուցեր զնա ՚ի վե

բայ ամ ձեռակերտաց քոց :
Օամենայն ինչ հնազանդ ու
ըարեր ի ներքոյ ոտից նորա .
զիսաշն և զարծառ՝ և զամ ինչ :
Եւս և զերէ վայրի , զթուչունս
երկնից . և զձկունս ծովու՝
որք շրջին ընդ շաւիղս ծովու :
ՏԻՄ տէր մեր , զի՞ սքանչելի է
անուն քո յամ երկըի :

Ի կատարած վասն գաղոնեաց որդւոյն :

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . 15 .

 Հացայց զքէն տէր բո,
լորով սրուիւն իմով . պատմեցից
զամ սքանչելիս քո :
Աւրախ եղէց և ցնծացայց ի
քեզ . սաղմոս ասացից անուն

տեառնդ բարձրելոյ :

Ի դառնալ յետս թշնամեաց
իմոց , տկարասցին և կորիցեն
յերեսաց քոց :

Աքարեր զդատաստանս իմ , և
զիրաւունս . նստար յաթոռ՝
դատաւոր արդարութե :

Աստեցեր չ հեթանոսս , և
կորեաւ ամբարիշան . զանուայ
նըս նոցա ջնջեցեր յաւիտեանս
յաւիտենից . և թշնամոյն զէն
պակասեաց մինչ խաղառ :

Օքաղաքս աւերեցեր . և կո
րեաւ յիշատակնոց ազաղակաւ :
Աչ կայ՝ և մնայ յաւիտեան .
պատրաստ արար զաթոռ իւր
չ դատաստանի :

Խնքն դատէ զաշխարհս արդա
րութե , և զժողովուրդս իւր

ուղղութե :

Եղեւ տէր ապաւէն տնանկի ,
օդնական ՚ի նեղուե՛ ՚ի դէպ
ժամանակի :

Յուսացին ՚ի քեզ ամքն՝ ոյք
կիտեն զանուն քո , զի՞ոչ թող
ցես զայնուիկ , ոյք խնդրեն
զքեզ տէր ,

Վաղմոս ասացէք տն՝ որ բնա
կեան է ՚ի ոիօն , սլատմեցէք
՚ի հեթանոսս զգործս նորա :
Ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յի
շեաց , և ոչ մոռացաւ տը զա
զաշակս տնանկաց :

Ազորմետ ինձ տը՝ և տես ըզ
խոնարհուի իմ ՚ի թշնամեաց
իմոց , ո՛ բարձր արարեր զիս ՚ի
դրանց մահու :

Ու սլատմեցից զամօքհնուիս

Քո՞ ՚ի դրունս դստեր սիօնի ,
և ցնծազայց ՚ի փրկուել քում ;
Ընկան հեթանուք յասլակա
նուել իւրեանց՝ զոր արարին ,
և որովայլժ՝ զոր իժագուցին ,
առցէ զոտս նոցա :

Դանաչի տէր յառնել զդա
տաստանս իւր , և ՚ի գործս ձեւ
ռաց իւրեանց կապեսցին մեջ
զաւորք :

Կարծցին մեղաւորք անդրէն
՚ի դժոխս , և ամ հեթանուք
որք մոռացան զած :

Վչ իսպառ մոռանայ տր զաղ
քատն , համբերուի տնանկաց
մի կորիցէ իսպառ :

Աւել տր՝ և մի զօրացի մարդ ,
դատեսցին հեթանուք առաջի

Քո :

**Կացն տր՝ գրէնսդիր ՚ի լեռայ
նոյա. և ծանիցեն հեթանուք՝**

թէ մարդիկը են :

**Ինդէր տր՝ կացեր ՚ի հեռաս
տանէ. անտես արարեր ՚ի դէպ
նեղուն ժամանակի :**

**Յամբարտաւանիլ ամբարը
տին, այրի աղքատն. արդելցին
՚ի խորհուրդս իւրեանց, զոր
և խորհեցան :**

**Օկ գովի մեղաւորն ՚ի ցան
կուն անձին իւրոյ. որ զրկէն,
և նա գովի :**

**Խոկ ընդէր բարկացոյց մեղա
ւորն զեծ. ըստ բազումբար
կուն իւրում, թէ ոչ խնդրի:
Ոչ է ած առաջի աչաց նր. սլիղծ են ճանապարհք նորա
յամ ժամ :**

Բարձեալ են իրաւունք յեւ
ըեսաց նր . ՚ի վր ամ թշնամեաց
իւրոց տիրեսցէ :

Ասաց ՚ի սրտի իւրում , թէ
ոչ սասանեցայց յաղդէ յաղդ
առանց չարի :

Անիծիւք և գառնուք և նեն
գութք լի է բերան նր . և ՚ի
ներքոց լեզուի նորա՝ ցաւք և
վաստակք :

Արտի դարանեալ ընդ մեծաց
մեծս ՚ի գաղանիս՝ սպանանեւ
զամբիծն :

Աչք նորա ՚ի տնանկս հային .
Դարանի ՚ի գաղտնիս , ո՞պ զա
ռիւծ ՚ի մորւթ իւրում :

Դարանի յափշտակեւ զաղքաց
տըն . յափշտակեւ զաղքատն ,
և ձգեւ զնա :

Յորոգայթիւր խոնարհեցուս
ցէ զնա . խոնարհեսցի և անկշ
ցի ՚ի տիրել իւրում ՚ի վերայ
տնանկաց :

Ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ մը
ռացաւ ած . դարձոյց զերեսս
իւր՝ զի մի տեսցէ իսպառ :

Վրի տղ ած իմ , բարձր եղի
ցի ձեռն քո . և մի մոռանար
զանանիս :

Խոկ ընդէր բարկացոյց ամբա
թիշտն զած . զի ասաց ՚ի սրտի
իւրում թէ ոչ քննի :

Տեսանես դու զնա ՚ի ցաւս ,
և ՚ի սրտմտութիւն հայիս . ՚ի քեզ
թողելէ աղքատն , և որբոյն՝
դու ես օդնական :

Կորտակեսցի բազուկ մեղա
չորի և չարի . խնդրեսցին մեղք

նորա , և նո մի դացի :

Տէր թագաւոր յաւիտեանս
յաւիտենից . կողիցեն հեթա
նորք յերկըլ նորա :

Օցանկուի անանկաց լուսաւ
տէր . ՚ի պատրաստուի սրտից
նոցա հայեցաւ ակնքո :

Դաստ առնել որբոյն և անան
կի . զի մի ևս յաւեցի մարդ ,
՚ի մեծաբանել իւրում ՚ի վե
րոյ երեսաց երկըի :

Դ կոտաբաժ

ԱՆԴՐԱԾ Դ ԴԱՏԻՑ . Ճ .

Թոր յուսացայ . ոոլ տսի
ցէք ցանձն իմ , փոփո
խեաց ՚ի լերինս ոոլ ձնձլուկ :

Օէ ահա մեղալորք լարեցին

զաղեղունս իւրեանց . պատ-
բաստ արարին զնետս ՚ի կա-
պարճո , ձգել ընդ իսաւար այ-
նոցիմ՝ ցք ուղիղ են սրտիւք :
Օի զոր դու շնուցե՞ր՝ նոքա-
աւերեցին . իսկ արդարն զե՞
արար :

Sը ՚ի տաճար ոք իւրում . ոք
յերկինս յախոռ իւրում :
Lուչք նորա ՚ի տնանկս հային ,
և արտեանունք նորա՝ քննեն
զորդիս մարդկան :

Sը քննէ զարդարն և զամբա-
րիշտն . որ սիրէ զմեղս , ատեայ
զանձն իւր :

Sեղասցի ՚ի վերայ մեղաւորաց
որոգայթ , հուր և ծծումբ .
այս մըրիկ՝ բաժին բաժակի
նոցա :

Արդար է ար՝ և զորդարուի
սիրէ . և զուզուի աև սանեն
երեւք նորա :

ՍԱԴՅՈՍ Դ ՔԱՐԵՒԹՅ . ՃՀ .

Ապրեցն զիս տր՝ զի նուաղեաց
ոք . նուաղեցան Ճմարտու էք
յորդւոց ի մարդկանէ :

Ի նանիր խօսեցաւ այր ընդ
ընկերի խւզում . շրթամբք
նենդաւորօք սրտէ ի սիրտ խօ
սեցաւ :

Ատասկէ տէր զամ շրթունս
նենդաւորս , և զլեզուս մե
ծաբանս :

Աք առացին , զլեզուս մեր
մեծո արացուք . շրթանք մեր
ուս մեզ են , և արդ մեր

ԱԼ Է ՄԵՐ .

ԱՌ տառապանաց աղքատին և
հեծութե տնանկին , այժմ
յարեայց տսէ ար . եղից ըշ
փրկութի իմ , և համարձա
կեցոց ի նոսա :

Բանիք ան են բանիք ուր , ոոլ
զարժամթ ընտրել և փորձեալ
յեւկըէ . ոբեալ և պարզել
եօթնապատիկ ի հողյ :

Դու ար պահեցեր զմեզ , և
ապրեցուցեր զմեզ յազդէ
յայսմանէ մինչև յաւիտեան :

Ըստ ըջանակի ամբարիշոք ըսր
չի . ըստ բարձրութի քում ,
մեծու արացես դու զորդիս
մարդկան :

Վինչե յերբ տէր մառանաս
զիս իսպաւ . մինչն յեւթ դար
ձուցանես զերեսս քո յինչն :
Վինչե յերբ գնեմ զիսոր
հուրդո յանձն իմ . և ցաւք
սրաի իմայ զաւորս :

Վինչե ցեւթ ըաղձրանայ
թշնամին ՚ի վերայ իմ . նայեա
և լուր ինձ ար ած իմ :

Լոյս տար ար աչաց իմաց , զե
մի երբեք ննջեցից ՚ի մահ :
Վի առացե թշնամին՝ թէ
յաղթեցի նմա . կամ նեղիչք
իմ ցնծասցեն , թէ ես սասա
նեցոյց :

Լոյս յողորմութիս քո ար յու¹
սացայ . ցնծացաւ սիրու իմ ՚ի

Վրկուե քում . օրհնեցից զոր՝
զբարերարդ իմ :

ՍԱԿՐՈՍ Դ ԴԱՏԹԹ . ՃԳ .

Ասաց անզգամն ՚ի սրտի իւ-
րում , թէ ոչ դոյ ած :

Արտկանեցան և պղծեցան յա-
նօրէնուե իւրեանց . և ոչ ոք
է՝ որ առնէ զբաղպըռուի :

Տե յերկնից նայեցաւ յամ որ-
դիս մալդկան . տեսանել թէ
իցէ՞ ոք իմաստուն , որ խնդրի-
ցէ զած :

Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի մի-
ասին՝ և անալիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զբաղպըռուի .
և չէ ոք մինչե ՚ի մի :

Ուղ ոչ ծանիցեն ամբն , ոյք
զոր

գործեն զանօրէնուի :
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ
ոնկ կերակուր հացի . և առ որ
ոչ կարգացին :

Ինդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր
ոչ իցէ երկիւղ . զի տէր է

յաղս արդարոց :

Օխորհուրդ աղքատին՝ յա
մօխ արարին . զի տէր է յյո
նորա :

Ուտացէ ՚ի սիօնէ զփրկութի
իսրայէլի . ՚ի դարձուցանել
տեառն զգերուի ժողովուրեան
իւրոյ . յնծասցէ յակոբ՝ և ու
ըախ եղիցի իսրայէլ :

ԱԱԴՐՈՍ Դ ԴԱՏՏԹ ՃԴ :

Անլ կացցէ ՚ի խորանի
քում . կամ նլ բնաւ

կեսցի ՚ի լեառն ոք քո :

Աը գնայ ամբիծ՝ դործէ զար
դարուի , խօսի զջշմարտուի ՚ի
սրտի իւրում :

Աը ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ
իւրով , և չար ընկերի իւրում
ոչ արար :

Այախատինս ՚ի մերձաւորաց
նա ոչ առնու . արհամարհել
է առաջի նորա չարագործն :

Օ երկիւղածս նն փառաւոր
առնէ . որ երդնու ընդ ընեե
րի իւրում , և ոչ ստէ :

Զարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ

տայ , և կաշառս ՚ի վերայ իրա
Հանց ոչ առնու . որ զայս ա
րասցէ , նա մի սասանեսցի
յաւիտեան :

ՍԱԴՄՈՍ Դ ԴԱՏՏԻ . ԺԵ .

Պահեա զիս ած իմ , զի ես
՚ի քեղյուսացայ . ասացի ան
տր իմ ես դու , և բարիք իմ
ինձ ՚ի քէն են :

Աբա քոց՝ որք են յերկրի քում .
սքանչելի արարեր զամ կամ
իմ ՚ի նոսա :

Յաճախեսցին հիւանդոլք
նոցա . յետ այսորիկ ապա վազ
վաղեսցին :

Ո՛չ ժողովեցաց ՚ի ժողովս նոց
յարեանց . և ոչ յիշեցեց զան
ե 33 ուսա

ուանս նոցա ՚ի շրթունս իմ :
Տէր բաժին ժառանգու թէ
իմոյ՝ և բաժակի իմոյ դու ես .
որ այսրէն դարձաւ ցանես զժա
ռանդուի իմ յիս :

Ա իջակը ելին ինձ ը ընտիրս ,
և ժառանդուի իմ հաճոյ եղե
ինձ :

(Օ Հնեցից զտր՝ որ իմաստուն
արտը զիս . մինչ ՚ի դիշերի ևս
իրատեցին զիս երիկամունք իմ :
Յ առաջագոյն տեսանէի զտր
առաջի իմ յամ ժամ . զի է
ըստ աջմէ իմմէ , զի մի սասա
նեցայց :

Ա ս այսրիկ ուրախ եղե սիրտ
իմ . և ցնծացաւ լեզու իմ ,
և և մազմին իմ բնակեցի
յուսով :

Օկ ոչ թողցես զանձն իմ ՚
գժոխս . և ոչ տացես ոքյ քում
տեսանել զապականուի :

Յուցեր ինձ զՃանապարհս քո
կենաց . լցուցեր զիս ուրա
խու թբ երեսաց քոց ՚ի քաղց
ըութե վայելութե ոջոյ քո
մինչ իսպառ :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԵ · Յ.Օ. ·

Եմը տեր արդարութեան ,
Հնայեա ՚ի ինդրունածս իմ .
Շնկնդիր ազօթից ինց՝ զի ոչ
շրթամբք նենդաւորօք :

Հերեսաց քոց իբաւունք ինձ
ելցեն , և աչք իմ տեսցեն
զուղղութի

Փորձեցեր զսիրտ իմ , և քրն

նեցեր ՚ի գիշերի . վորձեցեր
զիս՝ և ոչ դտա՛ յիս անիրաւ
Հութի :

Մի խօսեսցի բերան իմ զգոր
ծըս որդւոց մարդկան . վասն
բանից շրթանց քոյ՝ ես պահէ՛
ցից զՃանապարհս խիստս :

♦ աստատեա զշտիզո իմ ՚ի
ճանապարհի քում . զի մի դոյ .
թակընոցին գնացք իմ :

Ես տու քեզ առ կարդացի՝ զի
լուսը ինձ ոծ . խոնարհեցա
տո իս զունկն քո , և լուր բա
նից իմոց :

Աքանչելի ազարեր զողովրան իս
քո՝ . ո՞ վրկես զայնասիկ , ոյք
յուսացեալ են ՚ի քեզ՝ յայն
ցանէ , ոյք հակնկ կան սջոյ քո :
Պահէա զիս ոնկ բիը տկան .

Ընդ հովանեաւ թեոց քոյ՝
ծածկեսցես զիս . յերեսաց ամ
բարչոաց , ոյք տառապեցու
զին զիս :

Խոշնամիք զանձն իմ պաշարե
զին . և ՚ի ճարապս իւրեանց ար
գելին . և բերանիք նոցա խօ
սեցան զամբարտաւանուի :

Վերժեցին զիս , և այժմ
դարձեալ պատեցան զինե ,
ուշ եղին խոնարհեցուցանել
զիս յերկիր :

Համարեցան ինձ ոող առիւծ՝
զի պատրաստի յորս , և ոող կո
րիւն առիւծու՝ զի նատի դա
րանեալ :

Արի տը ժամանեան նոցա , և
խափանեան զնս . իրկեան զանձն
իմ յամբարչոաց , ՚ի որոյ՝ և

՚ ՃԵռաց ԾՀԱՄՈՒ :
ՏՐ կորո՞ զնա յերկրէ . բաժա
նեաւ և խափսնեաւ զնուա ՚
կեանս իւրեանց :
Գաղտնեօք քրվք լցան որո
վայնք նոցա . յագեցան կերակ
ըսվք , և Ծողին զմացուածս
տղայոց իւրեանց :
Լա արդարուէ երևեցայց եւ
ըեսաց քոց . և յագեցայց յե
րեիլ փառաց քոց :

Դ կատարած

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՏՁԻ . ՃԵ :

Ա իրեցից զքեզ՝ տր զօրուի
իմ . տէր հառատիչ իմ , ա
պաւէն իմ՝ վուիչ իմ :
Ա օդնական իմ , և ես յու
սամ

ասմ ՚ինտ . ապաւեն իմ , եղ
ջուր փրկուեն իմոյ՝ ընդունելի
իմէ :

Օքհնելով կարդացից առ տր ,
և ՚ի թշնամեաց իմոց ապրեց
ցայց :

Ըուրջ եղեն զինեւ երկունք
մահու , և ուղիւք անօրէնուեն
խոռվեցուցին զիս :

Վ իշոք գժոխոց սպաշտեցին
զիս . և ժամանեցին ինձ որու
գայթք մահու :

Ի նեղուեն իմում ես առ տր
կարդացի , և առ տծ իմ ա
զազակեցի :

Լուտ ինձ ՚ի տաճարէ սբոց
իւրմէ ձայնի աղօթից իմոց .
և աղաղոկի իմ առաջի նորա ,
մոցէ յականչո նորա :

Խուռլեցաւ և գողաց Երկիր՝
և հիմունք լերանց սասանեցան
և խուռլեցան . զի բարկացաւ
՚ի վերայ նոցա ած :

Եւ ծուխ ՚ի բարկուէ նորա .
և հուր յերեսաց նորա բորբո
քեցաւ , և փայլատակունք
հատան ՚ի նմանէ :

Խոնարհեցցց զերկինս և էջ .
և մէգ՝ ՚ի ներքոյ ոտից նը :
Եւ ՚ի քրովեէս և թռեաւ .
սլացաւ նա ՚ի թևս հողմոց :
Եւ զիսաւար ՚ի ծածկոյթ իւր,
և շուրջ զնովաւ են յարկք
իւր . և խաւարային ջուրք ,
մինչեւ յամկս օդոց :

՚ի փայլատակել նորա առաջի
նոցա . ամպք անցուցին զիար
կուտ՝ և զկայժակունս հուր :

Արտաց տը յերկնից , և բարձ
ըեալն եւտ զձայն իւր ՚ի կար
կուտ՝ և ՚ի կայծակունս հուր :
Առաքեաց զնետս իւր՝ և ցըր
ուեաց զնս . յաճախեաց զիայ
լատակունս իւր՝ և խուվեցոյց
զնոսա :

Երեւցան աղբերք ջուրց .
և յայտնեցան հիմունք աշ
խարհի :

Դսաստէ քումմէ տէր , և ՚ի
շնչել հոգւց բարկութե քո :
Առաքեաց ՚ի բարձանց՝ և ըն
կալաւ զիս . ընկալաւ զիս ՚ի
ջուրց բազմաց :

Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի թշնա
մեաց իմոց հզօրաց՝ և յատե
լեաց իմոց , զի հզօրք եղեն
քան զիս :

Ճամանեցին ինձ աւու բք չար
չարանաց իմոց . եղեւ տը հզօ
րիշ իմ , և եհան զիս յանդո
րը , և փրկեաց զիս տէր՝ զի
· կամեցաւ զիս :

♦ Ճատուսցէ ինձ տէր ըստ ար
դարութե իմում . ըստ ամբը
ծուե իմում հատուսցէ ինձ :
Ես պահեցից զՃանապարհս
ճն , և ոչ ամբարշտեցայց յոյ
իմմէ :

ՎՄ իրաւոնք նր՝ առաջի իմ
են . և զարդարուի իւր՝ ոչ ՚
բացեայ արար յինեն :

Եղէց և ես ամբիծ ընդ
նմա . և զգուշացայց յանօրէ
նուե իմմէ :

♦ Ճատուսցէ ինձ տէր ըստ ար
դարուե իմում . ըստ սրբուե

Ճեռաց իմոց՝ առջի աչաց իմոց :
Էնդ սրբոյն ոք եղիցիս , ընդ
առն ամբծի՝ ամբիծ եղիցիս ,
ընդ ընտրելոն ընտրել եղիցիս .
և զիթիւրսն կործանեցես :
Դառ զժողովուրուս խոնարհս
կեցուցանես . և զաչս ամբար
տաւանից դու խոնարհեցու ~
ցանես :

Դառ լուսաւոր առնես զճրագ
իմ , աէր ուծ իմ . լոյս արա
ինձ ՚ի խաւարի :

Քեւ փրկեցայց ՚ի փորձուե
իմմէ . ավ իմով անցից ընդ
պարիսպս :

Ե՞ց իմ , անբիծ են ձանա
պարհքքո . և բանք տն ընտ
րեալ են . և ապաւէն տմցւն՝
ոյք յուսան ՚ի նա :

Ա ասն զի ովէ ած բաց ՚ի
տնէ . կամ ովէ ած , բաց
յոյ մերմէ :

Եմ , որ զգեցուցեր ինձ զօ-
բութի . և եղեր յամբժուշ
զճանապարհս իմ :

Աստատեցեր զոսա իմ որպէս
զեղերուի . և ՚ի վերայ բար-
ձանց կացուցեր զիս :

Ուսուցեր զծեռս իմ ՚ի պատե-
րազմ . և արարեր զբազուկ
իմ որպէս զաղեղն հաստ . և
ետուր ինձ զբաշտպանութի
վրկուե քո :

Ա քո ընկալաւ զիս՝ և խր-
ստքո կանդնեաց զիս իսպառ .

և խրատ քո ուսուցէ՛ զիս :

Ենդարձակեցեր զգնացս իմ
՚ի ստորէ՛ իմմէ , և ոչ տկարա-

ցան շա իղը իմ :

Հալածեցից զժշնամիս իմ
և հասից նոցա . և ոչ դար-
ձայց ՚ի նոցանէ՝ մինչեւ սպա-
ռեցից զնոսա :

Վեղեցից զնոսա , և այլ մի
կարտացեն կեալ . և անկցին
՚ի ներքոյ ոտից իմաց :

Օգեցուցեր ինձ զօրութի ՚ի
սպատերազմի . և զյարուցեալն
՚ի վերայ իմ , ՚ի ներքոյ իմ ա-
րարեր :

Օթշնամիսն իմ հալածականս
արարեր . և զատելիսն իմ սա-
տակեցեր :

Վզաղակեցին , և ոչ ոք էր որ
փրկեր զնոսա . կարդացին առ-
տր , և ոչ լուաւ նոցա :

Վանրեցից զնոսա որպէս փոշի

առաջի հողմոյ . և որպէս կռւ
գուեհաց կոխեցից զնոսա :
Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի հակա-
ռակութենէ ժողովրդոց . և
կացուսցէ զիս գլուխ հեթա-
նոսաց :

Ճաղովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի ,
ծառայեաց ինձ . և ՚ի լուր ա
կանջաց լուսաւ ինձ :

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ .
որդիք օտարաց մաշեցան , և
կաղացան ՚ի շաւղաց իւրեանց :
Աենդանի է տը՝ և օրհնեալ
է տծ . և բարձր եղիցի տծ
փրկուե իմոյ :

Ած է որ ինդըէ զվրէժ իմ .
և հնազանդ առնէ զժողո-
վուրդո ընդ ինե :

Փրկիչ իմ ՚ի թշնամեաց իմոց

բարկացողաց . յայնցանեւ որք
յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ ,
բարձր որարեր զիս . և յառնեւ
անիրաւեւ փրկեցեր զիս :

Ա տան այսորիկ՝ խոստովան եւ¹
զէց քեզ ՚ի հեթանոս . և ա-²
նուան քում սաղմոս ասացից :
Ե թագարեր զփրկուի թա-
գաւորի նորա . առնել ողորմու-
թիւն ընդօծելոյնը դաւթի .
և ընդ զաւակի նորա յազգեւ
Թիւնեւ յազգ :

ՕՐՀՆԱԿԹԻՒՆ ՄՊՎԱԿՈՒ ԵՒ ԱԲ
ԴԻԱՑՆ ԽՈՎՅԵԼԻ :
ԵՄԾ . ՃԵ :

Օրհնեսցուք զար , զի փա
ռօք է փառաւորեալ :
Օհեծեալս և զերիվարս ըն
կէց ՚ի ծով . օդնական ընդու-
նելի իմ տէր , և եղե ինձ ՚ի
փրկութի :
Վա է իմ ած և փառաւոր
առնեմ զսա . ած հօր իմոյ
և բարձր արարից զսա
Տէր խորտակէ զսատերազ
մունս , և տր է անուն նորա :
Օրնտիրս արանց և զընտիրս
սպառազինաց . զկառս և զերի-
վարս , և զամ զօրութիս փարա
հօնի ընկէց ՚ի ծով :
Օռով ծածկեաց զնոսա . ընկ

լան յանդունդս խորոց իբրև
զվեմն :

Աջքո տէր՝ փառաւորեալ է
զօրութ իւրով . և աջքո տը՝
խորտակեաց զթշնամիս քո :
Եւ մեծութ իւրով փառաց քոց՝
մանրեցեր զհակառակորդս քո .
առաքեցեր զբարկութի սրտ
մտութե քո . և եկեր զնոսա
որպէս զեղէզն :

Հոգւով զօրութ սրտմտութ
քո՝ պատառեցան ջուրք . Դի
զան՝ կացին՝ ող պարիսպ քա
րեայ ջուրք ծովուն . և պաղե
ցան դիզան ալիք ջուրցն ի մէջ
ծովուն :

Ասաց թշնամին . ասէ , հալո
ծեցից՝ հասից՝ հարից . բաժա
նեցից զաւարն՝ և լցուցից ի
է

նոցանէ զանձն իմ .
՚ի սուր իմ արկից զնո՞ւ . տի
ըեսցէ և բարձրացի ՚ի վր նոյ
աջ իմ :

՚ուաքեցեր զհալմն քո , և
ծածկեաց զնոսա ծով . ընկըզ
մեցան , և իջին որպէս կապար
՚ի ջուրս սաստիկս :

Ո՞նմանի քեզ յածս տր . կամ
ունմանիցի քեզ՝ փառաւորելու
՚ի սուրբս :

Ո՞քանչելի փառաւորել՝ որ առ
նես զնշանս և զարուեստս . ձը
գեցեր զձեռն քո , և եկուլ
զնոսա երկիր :

Ո՞ւաջնորդեցեր արդարութե
ժողովրդեան քո այսմ , զոր և
փրկեցեր :

Ո՞ւիթարեցեր զնո զօրութե
50 քով

Քովի թանակետը սրբո ՅԵ
քո · լուսան ազգք և բարեկա
ցան , և երկունք կալան զբնու
կիչն փղտացւոց :

Յայնժամ փութացան դա
տաւորք եղովմայ , և իշխանք
մովաբացւոց :

Կալան զնո դողումն . հայե
ցան ամ բնակիչք քանանա
ցւոց :

Անկցի ՚ի վր նոցա ահ և դո
ղումն . և ՚ի զօրութի բաղեի
քո քարասցին :

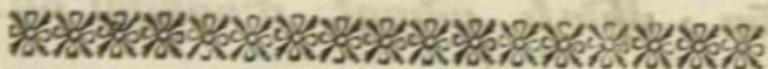
Մինչե անցցէ Ժողովուրդ քո
առ , մինչե անցցէ Ժողովուրդ
քո այս՝ զոր ստացար :

Տարեալ տնկեսցես զնո ՚ի լե
րին ժառանգութի քո , ՚ի պատ
րաստութի բնակութ ժառան-

դուե քո :

Օք ստացար ՚ի սկզբանէ տը ,
ստացար սրբութէ՝ զոր պատ
րաստեցին ձեռք քո . ար թա
դաւոր յաւիտեանս յաւիուն
նից և ևս :

Օի եմուտ փարաւօն կառօք
և երիվարօք , և ընտիր սպա
ռազինօք ՚ի մէջ ծովուն :
Եւ էած ՚ի վերայ նոցա տէր
զջուրս ծովուն . և որդիքն իս
լայէլի գնացին ընդ ցամաք ՚ի
մէջ ծովուն :

ՄԱԴԱԿԱՆԻ :

Վհ է իմ ած , և փառաւոր
առնեմ զսա . ած հօր իմոյ՝ և

բարձր արարից զսա :

Անրդասէ՞ր տէր՝ վս սըբու
հւոյ անարատի մօր քոյ և կու
սի . և վս խաչի քո պատուա
կանի , ընկալ զաղաչանս մեր ,
և կեցն զմեզ :

Ք.արող և աղօթք՝ Երանեալ և Իշրե
կանոնացն :

Ա ամն ՚ի վերուստ խաղաղուն՝
և ՚փրկութեն անձանց մերոց՝
զտէր աղաչեսցուք :

Տը ողորմեա :

Ա սելի լինելոյ տն այ ծայնի
աղաչանաց մերոց՝ զտէր աղա՛:

Ա քամիչ և ներօղ լինելոյ այ
՚ի վը մեղաց մերոց՝ զտը աղա՛:

Ա թողլոյ մեզ զեմ յանցանս
մե՞՝ զկամայ և զակամայ , զ՛:

Վ ազ զի մի ընդ խոտանան գտաց
նիցիմք յաւուրն պատասխանաց
տուռուել . զտէր աղաչեցուք :
Վ ասն հողւոյն հանգուցելոց՝
որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւա
տով ՚ի քանիցեցին . զտէր ա՛ :
Ե ւ ևս միաբան վո՞ ճշմարիտ
և ոք հաւատոյս մերոյ՝ զտր ա՛ :
Օ անձինս մեր՝ և զմիմեանս ,
ան այ ամենակալին յանձն ա՛ :
Ա լորմեայ մեղ տէր ած մեր՝
ըստ մեծի ողորմութեն քում .
առասցուք ամբն միաբանուք :
Տ ը ողոր՝ . տր ողոր՝ . նր ողոր՝ :

ԱՀՅԹ :

Տ ի առնջեան՝ և գոյացուցիչ դիշերոյ . որ արարեր զտիւ

զբօսանս բարեգործութե՛ ՚ի
փրկութե՛ անձանց մերոց , և
զգիշեր՝ ՚ի հանդիստ քնոյ՝ տը-
կարացեալ բնութես մերոյ :
Դակ այժմ զարթուցել , բա-
ցեր զբերանս մեր յօրհնաբա-
նութե՛ ահաւոր և փառաւորել
անուանդ քում սեյ : Կնկալ
և այժմ զաղացանս մեր՝ և յա-
ջողեա մեզ՝ ուղիղ հաւատով
և առաքինասէր վարուք ՚ի նոյն
պաշտօն քո կանխել միշտ . և
նովին կանոնիւս՝ անդադար
փառաւորել զհայր և զորդե-
զսուրբ հոգիդ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից .

ամէն :

Խառը աղութիւն ամենեցուն :

Ասու Ֆոյ Երկիր պագեսցուք :

Օքեզ, որ յամի դժած և
մարդասէր տրոգ ես, աղաչեմք
հանապազ . զի զօրացուսցես
զմեզ օրբատօրէ կալ ՚ի կարգի
կրօնաՀորուն մերում : Ունե
թեացա տր՝ զքաղցը լուծ քո ,
զոր եղեր ՚ի վր մեր . զի կա
ռացուք կալ ՚ի պատուիրանի
քում , և զհաճոյսն առնել ա
ռաջի քո յամ ժամ ՚ի տունէ
և ՚ի դիշերի : ♦ ըեշտակային
երգակցութք զքեզ օրհնել՝
զքեզ գովել , և քեզ գոհուի
և փառս մատուցանել ամենա
զօր տրունդ : Այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից .

Ամէն :

ՍԱԴԻԱՆՔ :

Աղմոսիւք և օրհնուք և եր
գօք հոգեորօք՝ անդադար փա
ռաւորեմք զհայր և զորդի և
զնք հոգիդ , այժմ և միշտ
և յանիտեանս յանիտենից :

Ամէն :

Օրհնել առմեր յթքս . ամէն ,
Հայր մեր որ յերկինս :

ՅՈՒՆԻՎԵՐՏԻՏԵՏ
ՅՈՒՆԻՎԵՐՏԻՏԵՏ
ՅՈՒՆԻՎԵՐՏԻՏԵՏ
ՅՈՒՆԻՎԵՐՏԻՏԵՏ
* *

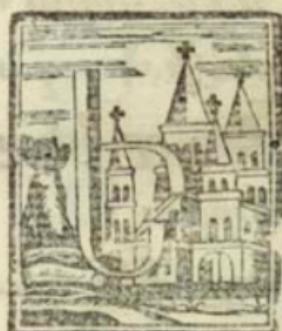
Աղորմութ տան լի եղեւ Երկիր , և բանիւ տան
Երկինք հաստատեցան . և հոգւովը Երանոյ
նո՞ւ ամ զօրուելք նց : (Սադմոս 32 . 4 :)

Դ կատարած

ԱՐԴՅՈՒՆ ԴԱՏԹԵ

ԺԲ.

ԹԿԻՇՎ
պատմեն զիառո այ ,
և զարարածո ձե
ռաց նր՝ պատմէ հաստատուի :
Օր առուր բզիսէ զբան . և
դիշեր գիշերի՝ ցուցանէ զգի
առութիւն :

Ո՞չ են բանք՝ և ո՞չ են խօնք ;
որոց ո՞չ լսին ձայնք նոցա :
Ի՞նդ ամ երկիր եւ բարբառ
նոցա . և մինչեւ չի ծագո աշ

Խարհի են խօսք նոցա :
Վարեւու է հար զխորան իւր .
և ինքն որպէս վեսայ՝ զի ելա
նէ յառագաստէ իւրմէ . և
ցընծայ նա որպէս հսկայ յըն
թանալ զճանապարհս իւր :
Ի ծաղաց երկնից ելք նորա .
և հանգիստ նր մինչեւ ի ծաղս
նորուն . և ոչ ոք իցէ , որ թաց
քիցէ ի տապայ նորա :
Օրէնք տն անբիծք են . և
դարձոցանեն զհոգիս . վկայ
ութի տն հաւատարիմ է , և
իմաստուն առնէ զտղայս :
Արդարութի տն ուղիղ է , և
ուրախ առնէ զսիրտս . պատուի
ըանք տն լոյս են , և լոյս տան
աշաց . երկիւղ տն ոք է , և
մնայ յաւիտեան :

Պատաստան ո՞ն Ճմարիտ է ,
և արդար է ի նոյն :

Յանկալի է նա քան զոսկի՝ և
քան զականս պատուականս բա
զումս . քաղցր է նա քան զմե-
զու խորիսխ :

Քանզի ծառայ քո պահեսցէ
զայս , ի պահել նմա զհա-
տուցումն բազում :

Օյանցուածս իւր ով կարէ
առնուլ ի միտ . ի գաղտնեաց
իմոց ոք արա զիս տէր . և յօ-
տարէն պահեա զծառայս քո :
Ապա թէ ոչ տիրեսցեն ինձ ,
յայնժամ անբիծ եղէց` և ոք
եղէց ի մեղաց մեծաց :

Եղեցին քեզ հաճոյ բանք բէ-
բանոյ իմոյ , և խորհուրդք սրտի
իմոյ առաջի քո յամ ժամ , տը-

օդնական իմեւ վրկիչ իմ :

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅ · ԺԹ :

Խուիցէ քեզ տր յաւուր անձ
կուն . օդնական եղիցի քեզ
անուն այ յակորայ :

Վագեսցէ քեզ տր օդնունի ՚ի
որբութէ իւրամէ . և ՚ի սիօնէ
ընկալցի զքեզ :

Յիշեսցէ տր զամ պատարագո
քո . և զուխտո քո ընդունելի
արասցէ :

Տաղէ քեզ տր ըստի քռւմ .
և զամ խորհուրդո քո նա կա
տարեսցէ :

Յնծասցուք մեք ՚ի վրկուն
քռւմ . յանուն այ մերոյ՝ մեք
մեծք եղիցուք :

լ զուսցե՛ նր զամ խնդրուածս
քո . ոյժմ ծանեաք , զի կեցոյց
տէր զօծեալ իւր :

լ ուաշ սմա յերկնից ՚ի պըռու-
թենէ իւրմէ . ՚ի զօրուի վը-
կուե՛ աջոյ իւրոյ :

Առա կառօք՝ և սոքա երիվա-
րօք . այլ մեք զանուն տեառն
ոյ մերոյ կարդասցուք :

Առա խախանեցան և անկան .
մեք յարեաք՝ և ուղիղք եղաք :
ՏՌ՝ կեց՛ զմագաւորն , և
ըւր մեզ . յաւուր յորում
կարդասցուք առ քեզ :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԵՒ . Ի .

ՏՌ՝ ՚ի զօրուե՛ քում ուրախ
եղիցի թագաւորն . ՚ի վրկուե՛

Քում զնծասցէ՛ յոյժ :
Օգանկուի սրտի նորա ետուր
նմա . և զկամս շրթանց նորա
ոչ արդելեր ՚ի նմանէ :
Ժաման արարեր զնա յօրհնու
թիւն քաղցրուե՞ քո . և եղեր
՚ի գլուխ նորա պսակ ՚ի քարէ՛
պատուականէ :
Վեանա խնդրեաց ՚ի քէն . և
ետուր նմա ընդ երկայն աւու
րս՝ յաւիտեանս յաւիտենից :
Մեծ են փառք նորա ՚ի վրը^{կութե՞} քում . զփառս մեծ
վայելուե՞ քո դիցես ՚ի վր նր :
Տացես զնա յօրհնուի յաւի
տեանս յաւիտենից . և ուրախ
արասցես զնա յուրախուի երե
սաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ ՚ի տր :

յողորմու-է բարձրելոյն՝ նա մի
սասանեսցի :

Գացի ձեւն քո ՚ի վր թշնաւ
մեաց քոց . և աջ քո դացէ
զնամ ատելիս քո :

Դիմես զնոսա որպէս հնոց ՚ի
հուր՝ ՚ի ժամանակի երեսաց
քոց :

Տե՛ բարկութ իւրավ խոռվե-
ցուսցէ զնոսա . և հուր կե-
րիցէ զնոսա :

Պտուղ նց յերկըէ կորիցէ . և
զանակ նոցա յորդւոց ՚ի մարդ-
կանէ :

Խյոտորեցան ՚ի քէն չարութ .
և խորհեցան զխորհուրդ . զոր
ոչ կարասցեն հաստատել :

Արասցեն զնոսա հալածելս .
՚ի մնացուածս քո պատրաս

տեսցես զերեսս նոցա :
Աարձը լեր տէր ՚ի զօրութե
քում . օրհնեսցուք , և սազ
մոս ասասցուք ՚ի զօրութե քում :

՚Ի կատարած վս առանձօտուն օդնականութե :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՏԻՒ · ԻՆ :

Ե աճ իմ , նոյեա առխս .
ընդէր թողեր զիս . հեռի եղէ
՚ի փրկութե իմմէ՝ վասն բանից
յանցանաց իմոց :

Ե իմ , ՚ի տուէ կարդացե
առ քեզ , և ինձ ոչ լուար . ՚ի
գիշերի , և ինձ ոչ անսացեր :

Դ ու ՚ի սուրբս ընակել ես .

և գովեալդ իսրայէլի :

Դ քեզ յուսացան հարքն մեր .
յուսացան ՚ի քեզ և փրկեցեր

զնոսա :

Առ քեզ աղաղակեցին , և
կեցին . ՚ի քեզ յուսացան՝ և
ոչ ամաչեցին :

Այլ ես որդին եմ , և ոչ եմ
մարդ . նախատինք մարդկան՝
և արհամարհանք ժողովրդոց :
Վերեան ոյք աեսանէին զիս՝
արհամարհէին զինե . խօսէին
շրթամբք՝ և շարժէին զգլուխս
իւրեանց :

Յուսացաւ ՚ի տը՝ և փրկեսցէ՛
զնա . կեցուսցէ՛ զնա , զի կա
մի զնա :

Դաւ ես՝ որ հաներ զիս յար
դանդէ . յոյս իմ ՚ի ստեանց
մօր իմոյ :

Իքեզ անկայ ես յարդանդէ .
յորովայնէ մօր իմոյ դու ես

ԹԾ իմ :

ՄԵ ՚ի բացեայ առնիր յինէն՝
զի նեղուիք մերձեալ են , և
ոչ ոք է՝ որ օդնէ ինձ :

Կուրծ եղեն զինե զուարակք
բազումք . և ցուլք գէրք պա
շարեցին զիս :

Բացին ՚ի վերայ իմ զըերանս
իւրեանց որպէս առիւծ , զի
մոհցէ և յափշտակէ :

Լա ող զջուր հեղայ՝ և ցրուե
ցան ամ ոսկերք իմ . և եղե
սիրտ իմ որպէս մոմհալեալ ՚ի
մէջ որովայնի իմոյ :

Դորացաւ ող խեցի զօրութի
իմ . լեզու իմ ՚ի քիմս իմ կը
ցեցաւ . և ՚ի հող մահու
իջուցին զիս :

Կուրծ եղեն զինե շունք բա
զումք

զումք . և ժողովք չարաց պա
շարեցին զիս :

Օյակեցին զձեռս իմ՝ և զո
տըս իմ . և լժունեցին զամոս
կերս իմ . նոքա հայեցան և
տեսին զիս :

Բաժանեցին զհանդերձս իմ
՚ի մէջ իւրեանց . և ՚ի վերայ
պատմուծանի իմոյ վիճակս ար
կանէին :

Դու տը՝ մի հեռի առներ
զօդնութի քո յինէն . և տէր
յօդնել ինձ նայեաց :
Փրկեա՞ ՚ի սրոյ զանձն իմ , և
՚ի ձեռաց շանց՝ զմիամօրու
թիւն իմ :

Փրկեա՞ զիս ՚ի բերանոյ առիւ
ծու , յեղջերէ միեղջերունի
զխոնարհունի իմ :

Պատմեցից զանուն քո եղ
բարց իմոց . և ՚իմէջ եկեղեց
ցւոյ օրհնեցից զքեզ :

Երկիւղածք ան օրհնեցէք
զտր . և ամ զաւակք յակո-
բեան փառաւոր արասցեն զնա :

Երկիցէ ՚ի տնէ ամ զաւակն
խրայէլի , զի ոչ արհամար-
հեաց , և ոչ անարդեաց տէր
զազօթս աղքատի , և ոչ դար-
ձոց զերես իւր յինէն . այլ
՚ի կարդալ իմում առ նա՝
լուսաւ ինձ :

՚Ի քէն է գովուի իմ աէր .
յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից
զքեզ :

Օուխտա իմ կատարեցից՝
առաջի ամ երկիւղածաց նը :

Վերիցեն տնանկք՝ և յագես

ցին . օրհնեսցեն զտը՝ ոք ինդ
ըեն զնա :

Ավեցցեն սիրտք նոցա յաւի
տեանս յաւիտենից . յիշեսցեն
և դարձցին առ տը ամ ծաղք
երկրի :

Երկելրապագցեն նմա ամտոհմք
ազանց . զի տն է արքայուի .
և նա տիրէ ՚ի վերայ ամհեւ
թանոսաց :

Ավերին և երկիր պագին նմա
ամ պարարտք երկրի . առաջին
նորա անկցին ամբեան՝ որք
իջանեն ՚ի հող :

Անձն իմ նովաւ կեայ . և զա
նակ իմ ծառայեսցէ նմա :

Պատմեսցի տն ազգ՝ որ դալոցն
է . պատմեսցեն զարդարուի
նորա ժողովրդեան , որ ծնա

ՆԵԼՈՅՆ է՝ զոր արար տի :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹՒ. Ի՞ :

ՏՌ հովուեսցէ զիս . և ինձ
ինչ ո՞չ պակասեսցի :

Ի վայրի դաշարւոջ՝ անդ
բնակեցոյց զիս . և առ ջուրս
հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առիս . և
առաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանա
պարհս արդարութե վասն ան
ուան իւրոյ :

Ահեպէտ և գնացից ես ՚ի
մէջ ստուերաց մահու, ո՞չ ել
կեաց ՚ի չարէ . զի դու տէր
ընդիս ես :

Յուպէքո և գաճաղան՝ նոքա
միսիթարեսցեն զիս :

**Պատրաստ արարեթ առաջի իմ
զսեղան՝ ակն յանդիման նեղ
չաց իմոց :**

**Օծեթ իւղով զուլուխ իմ .
բաժակ քո որսկէս անապակ
արբեցոյց զիս :**

**Ոզորմունի քո տր զհետ իմ ե
կեսցէ՝ զամ աճուրս կենաց
իմոց . բնակիլ ինձ ՚ի տան տն
ընդ երկայն աճուրս :**

ՍԱԴ. ՄՈՍ ՄՏԱԾԱԲԱԹՈՒՑ
ԴԱՏԹԵ . ԻԳ .

**Տեառն է երկիր լրիւ իւրով .
աշխարհ՝ և ամ բնակիչք նր :**
**Կյա ինքն ՚ի վերայ ծովու հե
մունս էտրկ նմա . ՚ի վերայ գե
տոց պատրաստեաց զնա :**

ՈՎ ելցէ ՚ի լեառն տն . կամ

ԱԼ կացցէ ՚ի տեղով սրբան
նորա :

Առ ոք է ձեռք և անքիծ
սրբիւ , որ ոչ էտ զնամքունի
յահանձն իւր՝ և ոչ երդուաւ
ընդ ընկերի իւրում նենգութ :

Այ առցէ զօդնունի ՚ի տնէ .
զողորմունի յոյ փրկչէ իւրմէ :
Այս աղք է՝ որ խնդրէ զար .
Խնդրէ տեսանել զերեսս այ

յակոբայ :

♦ ամբարձէք իշխանք զդրու-
նըս ձեր ՚ի վեր . համբարձոյին
դրունք յանիտենից , և մացէ
թագաւոր փառաց :

ՎՀէ սա թագաւոր փառաց .
առ հզօր զօրաւ իւրով . տէր
հզօր ՚ի պատերազմի :

♦ ամբարձէք իշխանք զդրու-

նըս ձեր ՚ի վեր . համբարձոյն
դրունք յաւիտենից , և մացէ
թաղաւոր փառաց :

Վիշէ սա թաղաւոր փառաց՝
տր զօրուեց . սա՛ ինքն է թա
գաւոր փառաց :

ԱԱԴ.ՄԱԱ ԴԱ.ՏԹՀ. ԷՒՀ.

ո գեղաէր համբարձի
վլաճն իմ . ոճ իմ ՚
քեղ յուացոյ . մի ամաչեցից ,
և մի ծիծաղեսցին զինև թշ
նամիք իմ :

Վիշեան որք համբերեն քեղ ,
մի ամաչեսցեն . այլ ամաչես
ցեն անօրէնք յունայնութե
իւրեանց :

Օչանապարհս քո աէր ցոյց

ինձ , և զշաւիզս քո ուստի ինձ :
Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճշմար
տութեա քում և ուստի զիս , զի
դու ես ած փրկիչ իմ . և ես
քեզ համբերի զօրհանապազ :
Յիշեա տէր՝ զգթուիս քո ,
և զողորմուիս քո՝ որք են յա
չիտենից :

Օմեզս մանկուե իմոյ՝ և զան
դիտուե իմոյ՝ մի յիշեր . այլ
յիշեա զիս տէր ըստ ողորմուե
քում վասն քաղցրուե քո , զի
քաղցր և ողիղ ես :

Վ այսորիկ՝ օրէնսդէտ առ
նես զմեղաւորս ՚ի ճանապար
հի . առաջնորդես հեղոց ՚ի դա
տաստանի . և ուսուցանես հե
ղոց զճանապարհս քո :

Վ ճանապարհք տն ողորմուք

և Ճշմարտութեք են այնոցիկ ,
ոք ինդրեն գուխտ՝ և զվկայ .
ու ի նորա :

Ա սն անուան քո տը քաւեա
զմեղ իմ , զի բազում եղեն .
ովէ մարդ որ երկնչի ՚ի տնէ .
օրէնսգէտ առնէ զնա ՚ի ճանա
պարհի՝ յոր և համեցաւ :

Ի նձն նորա ՚ի բարուե հան
դիցէ . և զաւակ նորա ժա
ռանգեցէ զերկիր :

Օ օրուի է տը երկիւղածաց
իւրոց . և զկտակարանս իւր
ուսուցանէ նոցա :

Ա չք իմ յամ ժամ առ տէր
են . և նա հանէ յորոգայթէ
զոտա իմ :

Կ յայեա առիս , և ողորմեա
ինձ . զի միամօր և աղքատ

Եմ ես :

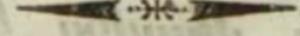
‘Երդու իք սրտի իմոյ բազում
եղեն յցչ . և ՚ի վշտաց իմոց
հան զիս :

Տես զխոնարհուի իմ և զվաս
տակ իմ . և թող ինձ զում
զմելու իմ :

Տես զթշնամիս իմ , զի բա
զում եղեն ատելուք՝ պր ՚ի
նանիր ատեցին զիս :

Պահեած զահձն իմ և փրկեած
զիս . և մի յամօթ եղէց՝ զի
յուսացայ ՚ի քեզ :

Ամբիծք և ուզիղք կցորդք ե
ղեն ինձ . և ես քեզ համբե
քի . փրկեած ած զիսրայէլ յամ
նեղուեց նորա :

Պատ արտ ինձ տէր՝ զի ես
յամբծութե իմում գնացի .
ի տէր յուսացայ՝ զի մի եղէց
հիւանդ :

Փորձեա զիս տէր և քննեա
զիս . փորձեա զելիկամունս
իմ և զսիրո իմ :

Ողորմութիքո տր՝ առաջի աչաց
իմոց . և հանոյ եղէց ճշմար
տութե քում :

Ոչ նստայց ես յաթուս նան
ռաց . և ընդ անօրէնս ես ոչ
մոից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց , և
ընդ ամբարիշտս ես ոչ նստայց :
Ուշացից որբութ զձեռս իմ .
և շուրջ եղէց զսեղանով

քով տէր :

Լ սել ինձ զճայն օրհնութե
քո . և պատմել զամ սքանչե
լիր քո :

Տէր՝ սիրեցի զվայելունի տան
քո , և զտեղի յարկի փառաց
քոց :

Ա յ ի կորոսաներ ընդ ամբա
րիշտա զանձն իմ . և մի ընդ
արս արիւնահեղս զկեանս իմ :
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէ
նութեան են . և աջ նոցա լի
է կաշառօք :

Ես յամբծութ իմում գնացի .
Վրկեա զիս տր և ողորմեա ինձ :
Ոտն իմ կացցէ յուղղութե .
յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից
զքել :

ՍԱԴՄՈՍ ԳԱՒԹԻ Հ.Օ.

Մինչև օժեալէր :

Տ լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես
յումմէ երկեայց . տէր ապա
հէն կենաց իմոց՝ ես յումմէ^{դողացայց :}

Ի Արձենալ առիս չարաց՝
ուտել զմարմին իմ . նեղեցք
իմ և թշնամիք իմ , նոքա տկա
րացան և անկան :

Ու սլատրաստիցի ՚ի վր իմ
պատերազմ , ոչ երկիցէ սիրտ
իմ . թէ յարիցէ ՚ի վերայ
իմ ճակատամարտ , սակայն և
սյսուբէկ ՚ի քեզ տը յուսացայ :

Օմի խնդրեցի ՚ի տնէ , և
զսոյն աղաչեմ . բնակիլ ինձ ՚ի
տան տեառն զամաւուրս կե-

նաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայրելու ի տն։
և հրաման տալ ՚ի տառապի նը։
Օխածկեաց զիս ՚ի խորանի
իւրում յաւուք չաղի . ընկ
յարկաւ արօք զիս ՚ի ծած
կոյթ խորանի իւրում :

Ի վիմի բարձր արարեր զիս .
և այժմ բարձր արա զգլուխ
իմ ՚ի վերայ թշնամաց իմոց :
Ըուրջեղեց՝ և մասոցից ՚ի
խորանի նորա պատարագ օրհ
նութեան . օրհնեցից և սաղ
մոս ասացից տն :

Լուր տէր ճայնի իմում , զի
կարդացի առ քեզ . ուղղմեա
ինձ և լուր ինձ , զի քեզ ան
սաց սիրտ իմ , և խնդրեցին ե
րեսք իմ , զերեսս քո տոր խնդ-

Եեցին :

Ա՞յս դարձուցաներ զերեսոքը
յինէն . և մի խռովով բար-
կութ ՚ի ծառայէ քումմէ :

Օդնական իմ լե՛ր տր՝ մի ա-
նարգեր զիս , և մի թռղաւը
զիս աճ փրկիչ իմ :

♦ այր իմե մայր իմ թռղին
զիս . և տր իմ ընկալաւ զիս :

Օբէնսպէտ սրա զիս տէր ՚ի
ձանապարհի քում . և առա-
ջնորդեալ ինձ ՚ի շառ իղը քո ու-
ղիղս :

Ա թշնամեաց իմոց , մի մատ-
ներ զիս ՚ի ձեռու նեղչաց իմոց :
Յարեան ՚ի վր իմ վկայք մե-
ղաց . և ստեղին ինձ յանօրէ
նութե իւլեանց :

♦ աւաստացի աւասնել զբու

ըութի տն՝ յերկրին կենդա
նեաց , համբեր տն և քաջա
լերեաց . զօրասցին սիրո քո և
համբեր տն :

ԱԱԴՅՈՍ Դ ՖԱՏԻԹ . ԻՆ :

 ո քեզ տէր կարդացի՝
ոծ իմ մի լոեր յինէն ,
մի երբէք լոիցես յինէն . նմա
նիցիմ այնոցիկ ոյք իջանեն ՚ի
դուբ :

Լ ուր ժր ձայնի խնդրուածաց
իմոց՝ յաղացէլ ինձ առ քեզ .
՚ի համբառնալ ձեռաց իմոց ՚ի
տաճար նբ քո :

ՎԵ համարիր ըւ ամբարիշոս
զանձն իմ . և մի ընդ այնոսիկ
ոյք գործեն զանօրէնուի , կո-
բուսաներ զիս :

Ոյք խօսին զխաղաղութե ընդ
ընկերս իւրեանց . և չարութիւ
է ՚ի սիրաս նոցա :

Տուր նոցա տէր ըստ գործոց
նոցա . ըստ անօրէնութե գնա-
ցեց նց , հատո՞ նց :

Իստ գործոց ձեռաց նց հատո՞
նոցա՝ զհատուցումն նց նոցին :
Ոչ իմացան նոքա զգործս տն .
և ոչ ՚ի գործս ձեռաց նոքա
հայեցան . կործանեսցես զնս ,
և այլ մի շինեսցին :

Օրհնեալ է տէր՝ զի լուսաւ
ձայնի աղօթից իմոց . տէր օդ
նական իմեւ պաշտպան իմ :
Ի նա յուսացաւ սիրտ իմ .
օդտեցաւ և զուարժացաւ մար
մին իմ . և ես կամոք իմովք
խոստովան եղէց նմա :

Տը զօրուի ժողովրդեան իւրոյ,
ապաւէն վրկուե օծելոյ իւրոյ:
Փրկեա զժողովուրդս քո . և
օրհնեա զժառանգութիս քո .
հովանեա և բարձրացմ զնոսա
յայսմհետէ մինչև յաշիտեն:

ԱԱՂՄՈՍ ԴԱՏԻՒԴԻ ԽԸ:

Վատուցէք տեառն՝ որդիք
այ . մատուցէք տեառն զորդիս
խոյոց :

Վատուցէք տն զփառս և ըզ
պատիւ . մատուցէք տեառն
զփառս անուան նորա . և եր
կիր պագեք տեառն ՚ի որահ
սրբուե նորա :

Զայն տն ՚ի վերայ ջուրց՝ և
ած փառաց որոտաց . և տէր

ինքն ՚ի վերաց ջուրց բազմաց :
Զայն տն դօլութէ , և ձայն
տեառն մեծ վայելչուք :

Զայն տեառն փշտէ զմայրս . և
մանրէ տը զմայրսն լիբանանու :
Մանրէսցէ՛ զնս ուղ զմառաղա
տունկն լիբանանու . որ սիրէ՛
լին է ուղ զորուիս միեղցերունի :
Զայն տն հատանէ զբոց ՚ի
հրց . ձայն տն շարժէ զանա
պատն , և խռովեցուցանէ ար
զանապատն ՚ի կադէս :

Զայն տն հաստատէ՛ զեղեւ
ըուս . և յայտնի առնէ զան
տառս :

՚ի տաճարի նր՝ ամենեքեան
ասասցեն զիառս նմա :

Տր զջրհեղեղս նստուցանէ և
ցածուցանէ . թագաւորեսցէ՛

տէր յաւիտեան :

SԵ՞ զօրուի ժողովրդեան իւ-
լոյ տացէ . և օրհնեսցէ զժո-
ղովուրդ իւր ՚ի խաղաղուի :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . Իմ :

(Օրհնութեանց նաւակատեաց տաճարին :

Բարձր առնեմ զքեզ տր՝ զի
ընկալար զիս . և ոչ ուրախ ա-
րարեր զմշնամիսն իմ լիս :

SԵ՞ ած իմ կարդացի առքեզ ,
և բժշկեցեր զիս . տր՝ հաներ
՚ի դժոխոց զանձն իմ . և փրը
կեցեր զիս յայնցանէ , որբ իջա-
նեն ՚ի գուբ :

Վաղմուս ասացէք տեառն սբք
նր . խոստովան եղերուք՝ յիշա
տակի սրբուե նորա :

Արտամուլի է ՚ի բարկուն նր.
և կեանք են ՚ի կամաց նր :
Ընդ երեկոյս հանգից են լո
լիք . առաւտու եղիցի ուրա
խութիւն :

Ես ասացի ՚ի բարեկենդա
նուն իմում , թէ ոչ սասանե
ցայց յաւիտեան :

Տէր՝ ՚ի կամս քո ետուր զեղց
իմց զօրուն , դարձուցեր զե
րեսս քո յինէն՝ և ես եղէ
խուսլեալ :

Առ քեզ տէր կարդացի , և
առ ածդ իմ աղաղակեցի .
զինչ օդուտ է քեզ յարենէ
իմմէ , թէ իջանեմ ես յասլա
կանութիւն :

Այս թէ հող խոստովան առ
նիցի առ քեզ . կամ սլատմես

ցէ՞ զՃՄարտուիս քո :
Լուաւ ինձ տէր՝ և ողորմեցաւ . և տէր եղեւ ինձ օդ
նական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախուի , էզերծ յինէն զքուբձ .
և ինձ զգեցոյց զուրախուի :
Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ
փառք իմ . և այլ մի ևս զղջացոյց , տէր ած իմ . յաւիտեն
խոստովան եղէց քեզ :

Ի կատարած նահատակութիւն գոյն թեան
ՍԱՂՄՈՍ ԴԴԱՏԻԹ . Լ.

Քեզ տէր յուսացայ՝ մի
ամաչեցից յաւիտեան .
յարդարութե քում փրկեա
և ապրեցո՛ զիս :

ԿՍՆԱՐՀԵցն առիս զանկն քո .

վաղվաղեա կեցուցանել զիս :
Եթի իմ մծ պաշտպան և տուն
ապաւինի ասլրեցուցանել զիս .
զի հզօրիչ իմ և ապաւէն իմ
դու ես :

Այս անուան քո տէր առաջ
նորդեցեր ինձ . և սնուցեր
զիս . և հանցես զիս յորսգայ
թէ յայսմանէ , որ թագու
ցաւ ինձ :

Դու ես պաշտպան իմ տէր ,
և ՚ի ձեռս քո յանձն առնեմ
զհոդի իմ :

Փրկեցեր զիս տէր ած Ճշմար
տուբ քով . ատեցեր զայնոտիկ՝
ոք պահեն զերկիւղ ՚ի սնոտիս :
Դս ՚ի տէր յուսացայ . ցնծաց
ցայց և ուրախ եղէց ՚ի փրկու
թեան քում :

Օ հացեցաք ՚ի խոնարհուի
իմ . և փրկեցեք ՚ի վշտաց զան
ձըն իմ . և ոչ մատնեցեք զիս
՚ի ձեռս նեղչաց իմոց , և կա
ցուցեք յանդորրու զուս իմ :
Աղորմեա ինձ տէք , զի նե
զեալ եմ ես . խուռվեցաւ ՚ի
սրամնուէ ակն իմ՝ անձն իմ
և փոք իմ :

Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք
իմ . և ամք իմ յոդւոց ելանելոյ :
Աղքատացաւ ՚ի տկարուէ զօ
րութի իմ . և ոսկերք իմ խը^{ռովեցան :}

Վան զամ թշնամիս իմ՝ եղէ
ես նախատ գրացեաց իմոց ,
յոյժ ահ և երկիւղ ծանօ
թից իմոց :

Այենեքեան ոք տեսանէին
զիս

զիս , արտաքս փախչեին յինէն :
Առաջեալ եղէ ես ողլ մե-
ռեալ ՚ի սրտէ . և եղէ ես ողլ
զանօթ կորուսեալ :

Օէ լուսայ ես զբամբասանս
բազմաց՝ որք շուրջ էին զինե .
՚ի ժողովիլ նոց ՚ի միասին , առ-
նուլ զանձն իմ խորհեցան .
այլ ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ :
Ասացի դու ես ած իմ . և ՚ի
ձեռս քո՛ է ժառանգուի իմ :
Փրկեալ զիս ՚ի ձեռաց թշնա-
մեաց իմոց , և ՚ի հալածչաց
իմոց :

Երեեցո՞ զերեսս քո՞ ՚ի ծառայս
քո . ապրեցո՞ զիս տէր ըս ողոր
մուե քում . տէր՝ մի յամօթ-
եղէց , զի կարդացի առ քեզ :
Ամաչեսցեն ամբարիշոք , և

իջեն ՚ի դժոխս . համբ եղիցին
շրթունք նենդաւորք , ոյք իսօ
սին զարդարոյ զանիրաւուի
յամբարտաւանիլ և յանդու
նել իւրեանց :

Ո՞ղ զի բաղումէ ողորմութի
քաղցրուե քո տր . զոր պահէ
ցեր երկիւզածաց քոց :

Արարեր դու այնոցիկ , ոյք
յուսացեալ են ՚ի քեզ . առաւ
ջե որդւոց մարդկան .

Ամրացուցեր զնա ՚ի ծածկոյթ
երեսաց քոց ՚ի խոռվութենէ
մարդկան :

Օսածկեցեր զնա ՚ի խորանի
քում , ՚ի հակառակութենէ
լեզուաց :

Օրհնելէ տր , զի սկանչելիս
արար , ողորմութի իւր ՚ի քա-

զաք ամուր :

Եա ասացի ՚ի զարմանալ իմում,
թէ ընկեցայ ուրեմն յերեսաց
աչաց քոց :

Ա սյսորիկ լուսար ձայնի աղջ
թից իմոց . յաղաղակել իմում.
առ քեզ :

Երեցէք զար ամսք նորա ,
զի ստուգուի խնդրէ տէր . և
հատուցանէ այնոցիկ՝ որք առա
շել առնեն զամբրտւանուի :
Քաջալերացարուք և զօրաս
ցին սիրսք ձեր , ամենեքեան
ոյք յուսացեալ էք ՚ի տէր :

ԷՄԱՍՏԱԹԻՒԴԻՆ ԴԱՏԹԻ . ԼԱ .

Երանի ում թողութիւն եղե
մեղաց . և ծածկեցան ամ
յանցանք նորա :

Եշանի առն՝ որում ոչ համաց
եթ տոր զմեղս նորա . և ոչ դոյ
նենգուի ՚ի բերան նորա :
Ուեցի ես՝ և մաշեցան ամ ոս
կերք իմ , առ աղաղակել ինձ
առ տը զօրհանապազ ՚ի տուէ
և ՚ի գիշերի :

Օ անդացաւ ձեռն քո ՚ի վր
իմ . դարձայ ՚ի թշուառուի ,
զի հարան յիս փուշք :
Օ մեղս իմ ցուցից քեզ , և
զանօրէնուիս իմ ոչ ծածկեւ
ցից ՚ի քէն :

Ա սացի՝ թէ սլատմեցից ինձէն
զմեղս իմ . և դու թողցես
զամենայն ամբարշտուիս մեւ
զաց իմոց :

Վ այտորիկ՝ յաղօթս կացցեն
առ քեզ ամենայն սրբ ՚ի ժամ

ընդունելի :

Քայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեւ
ղաց բազմաց . որք առ նո ինչ
ոչ մերձեսցին :

Դառ ես ապահեն իմ ՚ի նե-
ղութեա յայսմանե , որ շուրջ
եղեն զինե :

Հնծուի իմ , փրկեա զիս յայն
ցանե՝ ոյք պաշարեցին զիս :
Իմաստուն արարից զքեղ՝ և
խելամուտ ՚ի ճանապարհ , յոր
և գնասցես . և հաստտեցից
՚ի վերայ քո զախ իմ :

Մի լինիք ոսկ զձիս և զջորիս .
զի ոչ գոյ ՚ի նո իմաստուի . ՚ի
սանձս և ՚ի դանոդանահանդս
Ճմլեսցես զկզակս նոց , որք առ
քեղ ինչ ոչ մերձեսցին :

Քազում տանջանք են մեղա-
ժդ

Հորաց . բայց սյք յուսան ՚ի աղ՝
ողոմնուի տեառն շուրջ եղիցի
զնոքօք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք
արդարք ՚ի տղ . պարծեցարուք
ամենեքեան՝ սյք ուղիղ էք
սրտիւք :

ԱՆԻՄԱԴԻՒԹ Դ ՀԵԲՐԱՅԱՑՏՈՑ · Լ. Ա.

Ոնծացէք արդարք ՚ի տղ՝
ուղղոց վայելէ օրհնուի .

Խաստոփան եղերուք տն օրհն
նուք . տասնադեաւ սաղմոսա
րանաւ սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնուիթի
նոր՝ զի բարի է . սաղմոս ասաց
էք նմա օրհնուք :

Ուղիղ են պատգամք տն . և
ամդործք նր հաւատովք են .

և սիրէ զողորմութիւն և զերա
Հունա տէր :

Աշորմութ տնի լի եղեւ երկեր ,
և բանիւն տն երկինք հաստա
տեցան . և հոգւով բերանոյ
նորա՝ ամ զօրութք նոց :

Ճաղովինաց ոնկ ՚ի աիկ զջուրս
ծովու . և դնէ ՚ի խորս զգանձ
իւր :

Երկիցէ ՚ի անէ ամ երկիր . և
՚ի նմանէ դողասցին ամ բնա-
կիչք աշխարհի :

Օի նա ասաց և եղեն . ինքն
հրամայեաց՝ և հաստատեցան :
Տէր ցրուէ զիսորհուրդս հե-
թանոսաց . անարդէ՛ որ զիսոր-
հուրդս ժողովրդոց . և արհա-
մարհէ տէր զիսորհուրդս իշ-
խանաց :

Խորհուրդ տեառն յաւիտեն
մայ . և խորհուրդ ըրտի նորա
յազգէ մինչեւ յազգ :

Երանին ազգի՝ որոյ սր ած օդ
նական է նմա . ժողովարդ զոր
ընտրեաց ՚ի ժառանգուի իւր :
Հերենից նայեցաւ տէր յամ
որդիս մարդկան . ՚ի պատրաստ
բնակութէ իւրմէ հայեցաւ
յամ բնակիչս աշխարհի :

Ո ստեղծ առանձին զսիրտս
նոցա , ՚ի միտ առնուլ զամ
գործս նոցա :

Ո թէ ՚ի բազում զօրս իւր
ապրեսցի թագաւորն . և ոչ
հսկայ ՚ի բազում զօրութէ
իւրում :

Ուտ է ձի ՚ի վրկութէ իւր
ում . ՚ի բազում զօրութէ իւր
ում

ըսւմ ոչ ապրեցուցանէ զիե
ծեալն :

Աչք տն ՚ի վր Երկիւղածաց
իւրոց . և ոյք յուսան յողոր
մութի նորա :

Փրկել ՚ի մահուանէ զանձինս
նոցա . և կերակրել զնոսա ՚ի
սովու :

Անձինք մեր համբերեցեն
տն . զի օդնական և սլաշտպան
մեր է :

՚ի նա ուրախ Եղիցին սիրոք
մեր , և յանուն սուրբ նորա
յուսասցուք :

Եղիցի ողբրմուիքո տէր ՚ի վր
մեր . ող յուսացաք ՚ի քեզ :

ՍԱԴ. ՄՈԱ ԴԱՏԹՒ. 1. 9.

(Օրհնեցից զտէր յամ ժամ,
յամ ժամ օրհնուի նը ՚ի բե-
րան իմ:

Դատը պրծեսցի անձն իմ. լուի
ցեն հեղք, և ուրախ եղիցին:
Անծ արարէք զտէր ինւ. և
բարձր արասցուք զանուն նը
՚ի միասին:

Խնդբեցի ՚ի տնէ և լուաւ
ինձ. յամ նեղութենէ իմմէ
փրկեաց զիս:

Վատիք առ ար և առէք ըզ
ըց. և երեսք ձեր մի ամա-
չեսցեն:

Վայս աղքատ կարդաց առ ար՝
և տէր լուաւ սմա. յամ նե-
ղութէ սր փրկեաց զսա:

Բանակք հրեշտակաց տեառն՝

Օրհնեցից զտէր յամ ժամ,
յամ ժամ օրհնուի նը ՚ի բե
րան իմ :

Իստի պրծեսցի անձն իմ. լուսի
ցեն հեղք, և ուրախ եղիցին :
Ո՞ւծ արարէք զտէր ինե . և
բարձր արասցուք զանուն նը
՚ի միասին :

Խնդբեցի ՚ի տնէ և լուսաւ
ինձ . յամ նեղութենէ իմմէ
փրկեաց զիս :
Ո՞ւտիք առ ար և առէք ըզ
լցու . և երեսք ձեր մի ամա
չեսցեն :

Ո՞ւյս ազքատ կարգաց առ ար՝
և տէր լուսաւ սմա . յամ նե
դութէ սր փրկեաց զսա :

Բանակք հրեշտակաց տեառն՝

շուրջ են զերկիւղածավք իւ
բամքը և պահեն զնոսա :

Դաշակեցէք և տեսէք զե
քաղցը է տը . Երանեալ է այս՝
որ յուսայ ՚ի նա :

Երկերուք ՚ի տնէ ամ նըք նո
րա . զե ոչ ինչ է պակասութի
երկիւղածաց նորա :

Մեծամեծք աղքատացան և
քաղցեան . բայց ոչ խնդրեն
զտը , մի պակասեսցի ՚ի նոցանէ
ամենայն բարութի :

Եկոյք որդեակը իմ՝ լուս
ռուք ինձ . և զերկիւղ տն ու
ցից ձեղ :

Ավ է մարդ՝ որ կամի զկեա
նըս , սիրէ զաւուրս իւր տե
սանել ՚ի բարութ :

Աւեցն զեզուքո ՚ի չարութ .

և շրթունք քո մի խօսեսցին
զնենդութի :

Խառնորեա ՚ի չարէ՝ և արա ըղ
բարի . խնդրեա զխաղաղութի ,
և երթ զհետ նորա :

Ա չք տն ՚ի վերայ արդարոց ,
և ականջք նորա ՚ի վերայ աղօ
թից նոցա :

Երեսք տն ՚ի վերայ չարագոր
ծաց . սատակել յերկրէ զի
շատակիս նոցա :

Վարդացին արդարքն առ տր ,
և տր լուսաւ նոցա . յամ նե
ղուէ նոցա փրկեաց զնս :

Ա երճ է տր առ այնոսիկ՝ որք
մաշեալ են սրտիւք . և զիսո
նարհս հոգւով՝ կեցուցանէ :
Բազում նեղութք են արդա
րոց . յամէ փրկէ զնս տր . և

ալահէ զտմ ոսկերս նց . և մի
՚ նոցանէ մի փշեսցի :
Անհ մեղաւորին չար է .
բայց ոյք ատեն զարդարն ,
զղջասցին :

Որկէ տը զանձինս ծառայից
իւրոց . մի զղջասցին ամենեւ
քեան՝ ոյք յուսացեալ են ՚ի
տէր :

Դ Կատարագ

ՍԱՆԹՈՍ ԴԱՏԻՒ . Է :

 ատեա տէր զայնոսիկ՝
ոյք դատեն զիս . մար
տիր ընդ այնոսիկ , որք մարտն
չին ընդիս :

Առ զզէն և զասսար քո , և
արի յօդնել ինձ . հան զսուր

Քո լնդդէմ հալածչաց իմօդ .
արգել զնուա , և առա դու
ցանձն իմ , թէ վրկութիւն
քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին
ոք խնդրէին զանձն իմ .
Դարձցին յետս և ամաչեսցեն ,
ոք խորհէին ինձ չար :
Եղիցին նոքա որպէս փոշի ա
ռաջի հողմոյ . և հրեշտակ ան
նեղեսցէ զնուա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի
խաւար և ՚ի գայթակղուի , և
հրեշտակ այ հալածեսցէ զնս :
՚Ի նանիր թագուցին ինձ որո
գայթ յապականուե իւրենց ,
և ՚ի նանիր նախատեցին զան
ձըն իմ :

♦ ասցէ ՚ի վերայ նոց որոդայթ ,

զոր ոչ դիտացին . և ուրն զր
թագուցին՝ առցէ զռաս նց .
և յորոգայթ ՚ի նոյն անելովին :
Այլ անձն իմ ցնծասցէ ՚ի ար .
ուրախ եղիցի ՚ի վրկու են նը ,
և ամուսիերք իմ ասացեն՝ ար
ոնմանի քեզ :

Օհ վրկեաց զաղքասն ՚ի ձեւ
ուաց հղօրի , զաղքասն և ըզ
անանկն յայնցանէ՝ ոքք յափիլշ
տակեն զնա :

Հարեան ՚ի վե իմ վկայք չա
րեաց . և զոր ինչ ոչ դիտէի՝
հարցանէին ցիս :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոց . անժառանգել
զանձն իմ խորհեցան յորդւոց
՚ի մարդկանէ :

Ես ՚ի նեղել նց քուրճ զգեն
107 ուի

ունի . խոնարհ առնելի պահօք
զանձն իմ . և աղօթք իմ ՚ի ծոց
իմ դարձցին :

Ուզեղը այր և զրնկեր՝ սցսպէս
հաճոյ լինելի . ուզ զսկաւոր և
զտրտում , այնպէս խոնարհ
առնելի :

Դ վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և
ժողովեցան . ժողովեցան յիս
տանջանկ , և ես ոչ ծանեայ .
ցրուեցան . , և ոչ զղջացան :

Փորձեցին զիս՝ և արհամար
հեցին արհամարհանօք . կրրջ
տեցին ՚ի վերայ իմ զատամունա
իւրեանց . տէր երբ տեսցես :

Դ բաց արա զանձն իմ ՚ի խո
րամանկութե նոցա , և յառիւ
ծուց զմիամօսութի իմ :

Կ սոստովան եղէց քեզ տէր՝

յեկեղեցիս մեծո . և ՚ի ժողո
վար բազմաց՝ օրհնեցից՝ զքեզ :
Այն ուրախ եղիցին յիս թշնա
միք իմ , ոյք առեհին զիս ՚ի տա
րապարտուց . ակնարկի առնէ
ին զիս տչօք իւրեանց :

Ինդիս զիսաղաղուի խօսէին .
և ինքեանք բարկութիւ զնեն
գուի խորհէին :

Դացին ՚ի վերայ իմ զբերանս
իւրեանց , և ասացին՝ այն այն
տեսին աչք մեր :

Տեսեր տը՝ և մի լոեր . տ' ը՝ մի
՚ի բացեայ առնիր յինէն :
Օարթիր և հայեաց տը յիրա
չունս իմ . ած իմ և տէր իմ
՚ի դատաստանս իմ . և իրան
արտ ինձ ըս արդարուե քում ,
տէր ած իմ :

ԱՅԻ ուրախ եղիցին յիս թշնառ
միք իմ . և մի ասասցեն ՚ի սիր,
տըս իւրեանց , թէ՝ վաշ վաշ
անձանց մերոց , զի ընկլուզոք
զնա :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝
ոք խնդան ըւ չար իմ . զգեց
ցին զամօթ և զանարդանս՝ ոք
մեծաբանեն ՚ի վերայ իմ :
Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի
քեզ տմբին , ոք կամին ընդ
առդարուի իմ :

Ասասցեն յամ ժամ , մեծ է
ած . ոք կամին զիսաղաղութի
ծառայի քո :

Եզու իմ խօսեսցի զարդա
րութիս քո . զօրհանապազ զգու
վութիւնս քո :

ԴԿԱՏԱՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՇԱՍԱԲԻՆ
ԴԱՍՏԹԵՒՄ ։ ԱՅ

Ասէ անօրէնն մեղանչել ընդ
միտս իւր՝ թէ չիք երկիւղ ոյ
առաջի աշաց նորա :

Այնդեաց առաջի նորա , գը^ւ
տանել զանօրէնուի , և ատել
գնա :

Անք բերանոյ նորա անօրէ
նուի և նենդուի են :

Այս կամեցաւ նա իմանալ զբա
րի . զանօրէնու թի խորհեցաւ
յանկողնի իւրում :

Ակաց նա յամ ձանապարհ ,
որ ոչ է բարի . և ՚ի չարէ նա
ոչ ձանձրացաւ :

ՏՌ՝ յերկինս է ողբրմուի քո .
ձմարտուի քո մինչև յամպս :

Արդարութի քո ող լերինք
III ած

ԹՃ. Երանունք քո որպէս խորք
բազումք . զմարդիկ և զանա
սունս կեցուցանես դու տը :
Ո՞ղ զի բազում արարեր զողոր
մութիւն քո ԹՃ . այլ որդեք
մարդկանի հովանի թեոց քոց
յուսասցին :

Արբեսցին նք ՚ի սպարարտուն
տան քո . և զուղլսս փափկուն
քո՝ տացես ըմպել նոց :
Ի քէն է տէր աղըիւք կե
նաց . և լուսով երեսաց քոց
տեսանեմք զլոյս :

Օտեա՛ զողորմունիս քո՝ ոյք
ճանաչեն զքեզ , զարդարունիս
քո՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք :
Մի եկեսցեն ՚ի վը մեր ոտք
ամբը թանանից . և ձեռք մեղաց
ճորաց մի դողացուսցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք
գործեն զաներէնութի . մեր
ժեսցին և այլ մի կարասցեն
հաստատիլ :

ՕՇՆՈՒԹԵՒՆ ՄԵՇԻՆ ՄՊՎՈՒՄ
ՇՋԱՏԵՍ ՄԱՐԴԱՐԵՒՆ .
Ք . օրինաց . և Ք :

Այեցարուք երկինք , և
խօսեցաց . լուիցէ եր
կիր զպատգամն բերանոյ իմոյ :
Անդունելի լիցի ող անձրե
բարբառ իմ . և իջցեն որպէս
ցող պատգամք իմ :

Որպէս անձրե ՚ի վր սիզոյ . ող
տարափ ՚ի վր խոտոյ . զի զա
նուն տեառն կարդասցուք . և
տուք օրհնուի ան եյ մերոյ :
Ած որոյ Ճշմարտութէ են
ժե ոչ գործք

Կործք նր . և ամ Ճանապարհք
նորա իրաւամբք են :

Այս հաւատարիմէ , և ոչ գոյ
ի նմա անիրաւութի . արդար
և Ճշմարիտ է տէր :

Ուղան և ոչ նմա որդիքն ա
րատոյ . ծնունդք խոտորեալք
և թիւրեալք :

Ոչ այդ այն է՝ զոր տեառն
հատուցանէիք դուք . ժողո
վուրդք միմարք և ոչ իմաս
տունք :

Ոչ սա ինքն է հայր քո , որ
ստացաւ զքեղ . արար զքեղ՝
և ստեղծ զքեղ :

Յնւ լիցին քեղ աւուրբն յա
կտենից . իմացարուք զամս
յազգաց մինչեւ յազգու :

♦ արցջիր դու ցհարս քո , և

պատմեսցեն քեզ • ցծերս քո
և ասասցեն քեզ :
¶ Ժամանակի՝ յորժամ բա-
ժանեաց բարձրեալն զազգս
ամ • և որպէս սփռեաց նա
զորդիսն աղամայ :

Կացցց զահմանս հեթանո-
սաց • ըստ թունյ հրեշտակաց
աստուծոյ :

Եղեւ բաժին տն ժողովուրդ
իւր յակոբ • և վիճակ ժառան-
գութե՛ իւրոյ իսրայէլ :

Դաւական եղեւ նմա յանապա-
տի • ՚ի ծարաւ տօթոյ յանջըր
գւոջ պաշտպանեաց զնա :

Կիրատեաց զնա , և պահեաց
ող բիբ ական . ող զարծունի
՚ի թես իւր ընկալաւ զնա . և
որպէս ՚ի վերայ ձակուց իւրոց

գթացաւ :

Sարածեց զթես իւր , և ըն
կալաւ զնա . և բարձեալ բե
րէր զնա ՚ի վր միջնողաց իւրոց :
Sէր միայն ածէր զնս . և ոչ
գոյր ընդ նս ած օսար :

Aծ էհան զնս ՚ի զօրութիւն
երկրի . և կերակրեաց զնուսա
արդեամբք անդաստանաց :

Tրիեցոյց նոյ մեղք ՚ի վիմէ ,
և իւղ՝ յապառաժ վիմէ :
Aղ կովուց՝ և կաթն մա
քեաց՝ ճարպով հանդերձ .
խոյոց , որթուց , ցլուց , և նոյ
խազաց :

Oպարագութիւն երիկամանց
ցորենոյ . և զարիւն խաղողոյ
էարբ կինի :

Eկեր յակոբ և յագեցաւ ,

և անգուշեաց զսիրելին :
Քրիրացաւ , ստուարացաւ ,
լայնացաւ . եթող զտէր ած
զարարիչ իւր . և յետս եկաց
յայ փրկչէ իւրմէ :

Ապրկացուցին զիս օտարոտիւք
իւրեանց . և կոռվք իւրեանց
դառնացուցին զիս :

Օռհեցին դիւաց՝ և ոչ այ .
դիցն՝ զորս ոչ գիտէին . նորք
և առ ժամայնք , զորս ընաւ
ոչ ճանաչէին հարք նոցա :

Թռողին զտէր՝ որ ծնաւ զնե .
մոռացան զած՝ որ կերակրեաց
զնոսա :

Ետես մը և նախանձեցաւ .
և սրտմտեցաւ ՚ի վերայ ուս
տերաց և դստերաց նոցա ,
և ասէ :

¶ Խարձուցից զերես իմ՞ի նո
ցանէ . և ցուցից նոցա զի՞նչ
լինելոց իցէ յապայ Ճամանակի :
Օ ի ազգ մի թիւր են նոքա՝
և որդիք անհաւանք . նք նա
խանձեցուցին զիս ՚ի չածս իւ
րեանց . և դառնացուցին զիս
՚ի կուռս իւրեանց :

Արդ՝ և ես նախանձեցուցից
զնոսա յազգ անպիտան . և ան
միտ ազգաւ զկծեցուցից զնն :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սըբոյ ,

ՀԵՇԱՅԻՒՄ ՅԱՅԱԿԱՆ ՀԵՇԱՅԻՒՄ ՅԱՅԱԿԱՆ

ՍԱԴՐԱ ՆԳ .

Տուք փառս այ , տուք օրհ
նուի մարդասիրին թագաւո
րին յաւիտենից , որ փրկէ ըղ
ճառայս իւր և կեցուցանէ :

Վարդասէր տր՝ վժսրբուհւոյ
անարատի մօր քոյ և կուսի . և
վասն խաչի քոյ պատուականի ,
ընկալ զաղաշանս մեր , և կե
ցո՛ զմեզ :

Գ.արող և աղօթք՝ Նըկինք պատմեն
և Տը ապաւէն կանոնացն :

Վա՞ի գիշերի և ի տունջեան ,
և յամ ժամու խօսիլ մեզ ըզ
բան ան , զտէր աղաչեսցուք :
Վա չանկանելոյ մեզ ի փոր
ձուի , որում ոչ կարեմք հան
դուրժել , զտը աղաչեսցուք :
Վա անբիծ և անդառապարտ
կալ մեզ առաջի ահեղ ատե
նին քնի , զտը աղաչեսցուք :
Վա առաջնորդելոյ մեզ ի նա
ւահանդիսոն կենաց անվախ

Ճանից , զոհը աղաչեսցուք :
Ա ս արժանի լինելոյ մեղ վե
րին կոչմանն և երկնից արքայ
ութեանն , զոր աղաչեսցուք :
Ա ս հոգւոյն : | Ճ և ևս միա":
Օ անձինս : | Ղորմեաց :

Աշօթք :

| Ի գիշերի և ՚ տունջեան և
յամ ժամու զքեղ աղաչեմք ,
և ՚ քէն խոդրեմք մարդասէր
ար : | ուր մեղ ած փրկիչ մեր .
խոնարհեսցի ունկնքո ՚ ի խոդը
ուածս մեր . զի մի ունայն լի
ցին վաստակք ծառայից քոց .
այլ համարեա զաշխատութիս
մեր ՚ գործ արդարուե , և ՚
պտուղ ածպաշտուե : | Կնկալ
ար՝ զարօթս և զերկրարդուիս

մեր , և հասո՞ւմ եղ զողորմաւի
քո առատապէս : ( ) ածկեա
զմեզ ընդ հովանեաւ ամենայ
զօր ածոյ քո , զօրացն զմեզ տր՝
զօրութ նր հոգւոյդ . ոլահեա
զմեզ ող բիր ական , և արա
առ մեզ նշան բարի , ի զո
վեստ և ի փառաք անուի ան
ուանդ քում սէյ : Օի ի քո
փառս կատարի ամ արարածոց
մշտնջենաւոր փառաբանութիւ
ի բարձունս , հօր և որդւոյ
և հոգւոյդ սէյ . այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

♦ ովիւշ քաջ հովիւշ բարի և
յաւիտենական , նայեաց և այց
սրա բանաւոր հօտի քո , զոր
ժողովեցեր առ քեզ կթութ
ժղ 121 քով

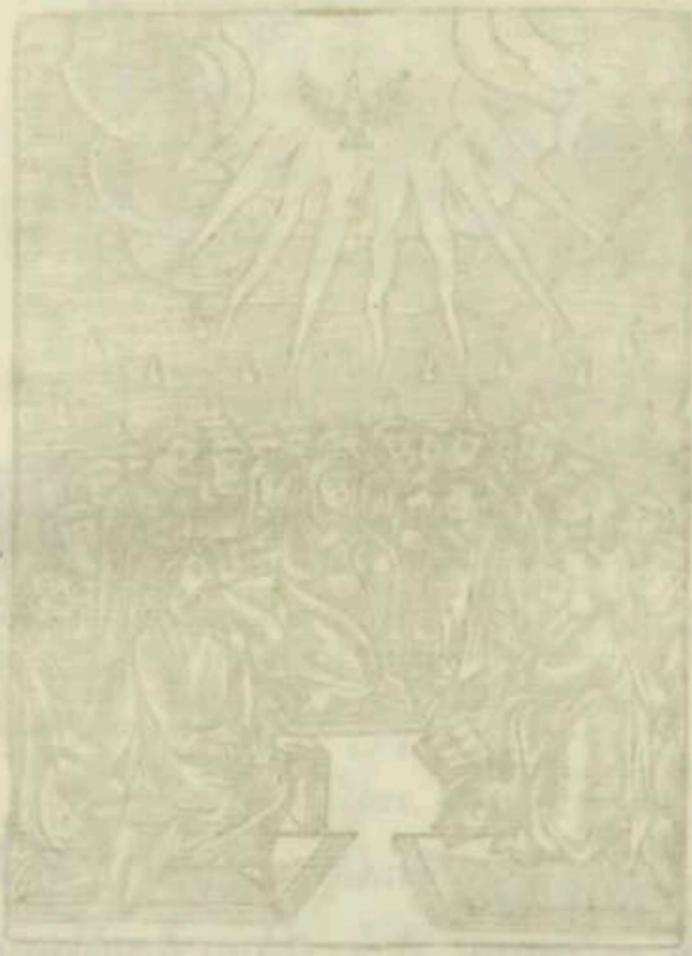
Քուլ : **Օ** ի քո տունջի կամք
նոր , և առ ՚ի քէն ոզորմուեցու
և գթուեցու ակն ունիմք :
Օ ամենեսեան օրհնեա . զա
յենեսեան իմաստնացո . զժմսն
լուսաւորեա . և ամենեցուն
պարզեեա զերկնից արքայ
ութիւ : **Վ** ասն զի դու ես
նոր կենաց , և ած ոզորմուեց .
և քեզ վայելէ փառք իշխա
նութիւ և պատիւ . այժմ և ":

ՄԱԴԱԿԱՆԻ :

Ի դիշերի և ՚ի տունջեան՝ և
յամժամու անդադար փառա
չորեմք զհայր և զորդի և զնք
հոդիւ . այժմ և միշտ , և ":

Օ րհնելոր մեր յու քո . ամէն :

♦ այր մեր որ յերկինս :

(Chap. viii. 10.)

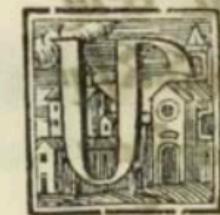

Լուր դուստր՝ և տես . խոնարհեցն զուհին
քո . մռում զժողովուրդ քո և զտուն Հօր
քո . զի ցանկացաւ թագաւորը գեղց քո :
(Աղմբս 44 . 12 :)

Դ կատարած

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԵ Լ.Օ.

Բ' ՆԵԽԻ Ե
Ճիր ընդ չարս . և մի
ընդ այնտեհի ոյք գործեն զա
նօքէնութի :

Օի որպէս խռո վաղվաղակի
ցամաքեսցին . և որպէս զդա
լարի խոտոյ՝ վաղվաղակի անց
ցեն :

Յուսա ՚ի նոր՝ և արա զքաղց
րուի . բնակեաց յերկրի , և
հովուեսցիս ՚ի մեծունունք :

Ճատեա՛ ՚ի տնէ ։ և նա տացէ
քեզ զիմնդրուածս սրտի քո
յայտնեա՛ առաջի տն զժանաւ
պարհս քո , և յուսա՛ ՚ի նա :
‘Այս արասցէ և հանցէ որպէս
զոյս զարդարուիս քո . և զիրա
չունս քո ոնկ զօր հասարակ :
Հնաղանդ լեր տեառն և ծա
ռայեա՛ նմա . և մի նախանձիր
ընդ այնուիկ՝ որոց առակեալ
իցեն Ճանապարհք իւրեանց .
ընդ մարդոյ՝ որ գործէ զանօ
րէնուի :

| ռեա՛ ՚ի բարկուէ , և հան-
դիր ՚ի սրտմառուէ . և մի նա-
խանձիր ընդ չարս :

Օէ չարք վազվաղակի սատա-
կեսցին . բայց ոյք համբերեն
տեառն , նք ժառանդեսցեն

զերկիր :

Փաքք մի և այլ ոչ ես իցէ
ամբարիշն . խնդրեսցես զտե
զի նորա , և ոչ գտցես :

Այլ որ հեղքն են՝ նոքա ժա
ռանդեսցեն զերկիր . և փափ
կասցին ՚ի ըազում խաղաղուե
իւրեանց :

Ապասէ մեղաձորն արդարոց ,
և կրծտէ ՚ի վերայ նր զատա
մունս իւր . այլ որ ծիծաղես
ցի զնովաւ :

Վանդի յառաջակոյն տեսա
նէ . զի հասել է օր նր :

Առոր հանին մեղաձորք , և լա
րեցին զաղեղունս իւրեանց՝
հարկանել զաղքատն և զտը
նանկն . սպանանել զայն՝ որ խո
նարհն է սրտիւ :

Ուրբ նց մացեն ՚ի սիրտս նց .
և աղեղունք նց փշրեսցին :
աւ է սակաւիկ ինչ արդա
րոյ , քան զբազում մեծութի
մեղաւորաց . և բազուկք ամ
բարշտաց խորտակեսցին :
♦ աստատէ՛ տր զարդարս , և
ձանաչէ զաւուրս անբժից .
ժառանգութի նոցա յաւիտեան
եղիցի :

Ե՞ի ամաչեսցեն նոքա ՚ի ժա
մանակս չարութե . այլ յաւուրս
սովու յագեսցին :

Ե՞ս մեղաւորք կորիցեն . այլ
թշնամիք տն ՚ի փառաւորիլ
և ՚ի բարձրանալ իւրեանց ,
պակասեսցին որպէս ծուխ՝ զի
պակասի :

Փոխս առնու մեղաւորն՝ և ոչ
128 հա

Հատուցանէ . այլ որ արդենէ .
ողորմի և տայ :

Ոյք օրհնեն զտէր՝ ժառան
գեսցեն զերկիր . և ոյք անի
ծանեն՝ սատակեսցին ինմանէ :

Դ տեառնէ ուղղին գնացք
առն . զճանապարհս նորա նա
կամի յոյժ :

Ծակալէտ և դայթակղեսցի ,
նա մի կործանեսցի . զի տէր
ձեռնկալու է նը :

Մանուկ էի ես՝ և ծերացայ .
և ոչ տեսի զարդարն արհա
մարհեալ , և ոչ զզաւակ նը՝
թէ մուրանայ հաց :

Օ օրհանապազ ողորմի և տայ
փոխ . զաւակ նորա օրհնեալ
եղիցի յաւիտեան :

Խոստրեա ՚ի չարէ և արա ըզ
ժէ 129 բա

բացի . և բնակեցիս յանի
տեսնս յանիտենից ՚ի նմա :
Տէր սիւէ զերանունս , և ոչ
ընդ վայր հարկանէ զորս իւր .
այլ յանիտեան պահէ զնս :
Անօթէնք հալածեսցին ՚ի մի
արին . և զանակք ամբարշտաց
սատակեսցին :

Արդարք ժառանգեսցեն
զերկեր . և բնակեսցին յանի
տեսնս յանիտենից ՚ի նմա :
Իներան արդարոյ խորհի զե
մաստովի . և լեզու նորա խօ
սեսցի զերանուն :

Օրէնք այ իւրոյ են ՚ի որտի
իւրում . և մի գայթակղեսցին
զնացք նորա :

♦ Զայի: մեզանորմ ընդ արդար ,
և խնդրէ սպանանել զնա . այլ

տէր ոչ թողու զնա՞ի ձեռս
նր՝ և ոչ դատապարտէ զնա՝
յորժամ դատէ զնա :

Համբեր տն՝ և պահեա զծա
նապարհս նորա . և բարձր ա
րասցէ զքեղ ՞ի ժառանդել
զերկիր , և զւատակումն մե
զաւորաց տեսցես :

Տեսի զամբարիշան վերացել ,
և բարձրացեալ ող զմայրսն
լիբանանու :

Անցի՝ և ահա ոչ էր . ինդրե
ցի՝ և ոչ դտաւ տեղի նորա :
Վահեա զանբժուի . և տես
զուղղուի . զի դոն մնացուածք
առն խաղաղարարի :

Անօրէնք հալածեսցին ՞ի միա
սին . և զաւակք անբարշտաց
կորիցեն :

Փրկութի արդարոց ՚ի տնէ է .
վերակացնու է նոցա ՚ի ժամա
նակս նեղութեն :

Օգնեսցէ՛ նոյ տը և փրկեսցէ
զնն . ապրեցուսցէ ՚ի մեղաւո
բաց՝ և կեցուսցէ զնոսա , զի
յուսացան ՚ի նա :

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . ԼԿ .

Առ ՚ի լիշտակ շաբաթու .

ՏՅ ՚մի սրտմտութե՛ք քով
յանդիմաներ զիս . և
մի բարկութե՛ք քով խրատեր զիս :
Օի նետք քո հարան յիս . և
յիս հաստատեցաւ ձեռն քո :
Աչ դոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ
յերեսաց բարկութե՛ք քո :
Աչ է խաղաղութի ոսկերաց
իմոյ . յերեսաց մեղաց իմոյ :

Անօրէնութէք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ . որպէս բեռն
ծանր ծանրացան ՚ի վր իմ :

Այեխեցան և փտեցան վէռք
իմ : յերեսաց անզգմուն իմց :
Տառապեցայ և խոնարհ եղէ
մինչև յոյժ . զօրհանապազ
տրտում զնայի , զի անձն իմ լի
եղև չարչարանօք . և ոչ գոյ
բժշկուի մարմնոյ իմց :

Դարչարեցայ և խոնարհ եղէ
մինչև յոյժ . մոնչէի առ հե
ծութեն սրտի իմց :

Տը առաջի քո է ամցանկուի
իմ . և հեծուի իմ՚ի քէն ոչ
ծածկեցաւ :

Աիրտ իմ խռովեցաւ միս , և
եթող զիս զօրութի իմ . լոյս
աշաց իմոց , և այս ոչ եղև
133 ըն

Ընդիս :

Արեկամք իմ և մերձաւորք
իմ առաջի իմ մերձեցան և
կացին . և մերձաւորք իմ հե
ռի եղեն յինէն :

Առնաղատէին զիս և խնդ
րէին զանձն իմ . ովք խորհէին
չար ՚ի վը իմ , խօսեցան զանզ
րէնուի , և զնենգուի զօրհա
նապազ խորհեցան :

Եւ ես ող խուլ զի ոչ լսէ .
ող համբ՝ որ ոչ բանայ դբե
րան իւր :

Եղէ ես ող մարդ , որ ոչ լսէ .
և ոչ դոն խօսք ՚ի բերան նր :

Ե՞ս ՚ի քեզ տէր յուսացայ , և
դու լուիցես ինձ ար ած իմ :
Կացի թէ՛ մի՛ ուրախ եղիցին
յիս թշնամիք իմ . ՚ի սասանիլ

ոտից իմոց՝ ՚ի վերայ իմ մեծա
մեծս խօսեցան :

Ե՞ս ՚ի տանջանս պատրաստ եմ.
և ցանք իմ առաջի իմ են յամ
ժամ :

Օանօրէնուիս իմ պատմեցից.
և հոգացայց վս մեղաց իմոց :
Դակ արդ՝ թշնամիք իմ կեն
դանի են , և զօրացեալք են
քան զիս . և բողումք էին , ոչք
առէին զիս ՚ի տարապարտուց :
Այք հատուցին ինձ չար փո
խանակ ընդ բարւոյ . չարախօ
սէին զինէն , զի ես երթայի
զհետ արդարութե :

Մի թողուր զիս ար ած իմ .
և մի ՚ի բացեայ առնիր յի
նէն , հայեաց յօդնել ինձ ար
փրկուե իմոյ :

՚Ի գիթումայ :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԱՏԹԻ ԼՀ :

Վասցի ԾԷ՝ պահեցից զճանա
պարհս իմ . զի մի մեղայց լեզ
ուան իմով :

Լադի պահապն բերանոյ իմոյ՝
՚ի հակառակիւ մեղանորին ա
ռաջի իմ :

Լուռ եղէ և խոնարհեցայ .
ընցի ՚ի բարուԾԷ , և ցաւք
իմնորոդեցան յիս :

Գեռան սիրտ իմ ՚ի փորի և
մում . և ՚ի խորհուրդս իմ վա
ռեցան հուր :

Խօսեցայ լեզուան իմով և ա
սացի . ցոյց ինձ տը զկատարած
իմ , և զթիւ անուրց իմոյ՝
քանինէ . զի գիտացից ԾԷ
որչափ ինչ պակասելէ յինէն :

Ահա չափով եղեր դաւուըս
իմ . և կար զօրութեն իմոյ՝ ող
ոչինչ է առաջի իմ . ւակայն ա
մանեն ընդունայն է ամենցն
մարդ մսեղի :

Ապաքէն որպէս ՚ի պատկերի
շքը մարդ , սակայն ՚ի զուը
խռովի . գանձէ և ոչ գիտէ
ում ժողովի :

Խսկ արդ՝ ովէ համբերութեն
իմ , թէ ոչ դու տէր . կամ
կար զօրութեան իմոյ՝ թէ ոչ
՚ի քէն :

Յամանօրէնուեն իմմէ փրկէ
ցեր զիս . և նախատինս անըզ
դամաց արարեր զիս :

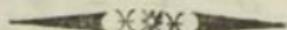
Ուռ եղէ , և ոչ բացի զբե
րան իմ , զի դու արարեր :

Ի բաց արա յինէն զտանջա
ժը   137   նը

նըս իմ. զի՞ ի զօրուեցեալ ձեռին
քո՝ ես պահանեցայ :

Աշտամբուք վո՞ մեղաց խրա-
տեցեր զմարդ . մաշեցեր ոոկ
սարդի ոռտայն զանձն նորա . սա
կոյն՝ ընդունայն է ամ մարդ :
Խուր տէր աղօթից իմոց . ուն-
կութիր խնդրուածաց իմոց ,
աբտասուաց իմոց մի ըւեր :
Գյանդուխտ եմ՝ ես առջի քո ,
նշուեհ և անցաւոր՝ որովհս ամ
հազը իմ :

Խնդր աբտ ինձ զի հնդեայց .
մինչեւ եքթեալ իցեմ , ուստի
ոչ ես գտանիցիմ :

ՍԱԴՄՈՒ ԴԱՏԹԵ · ԼՅ :

♦ ամբերելով համբերի տն ,
և նայեցաւ առիս . և լուաւ
աղօթից իմաց :

| Ճան զիս ՚ի գըց սառապա
նաց , ՚ի կանց և ՚ի տղմոց :

♦ աստատեաց ՚ի վերայ վեմի
զոտս իմ . և ուղղեց զգնոցս իմ :

| ճարկ ՚ի բերան իմ զօրհնուի
նոր . զօրհնուի տն այ մերոյ :

Տեսցեն բազումք՝ և երկիցեն ,
և յուսացին ՚ի տը . երանել

է այր՝ որոյ անուն տեառն
յօյս է նորա :

Ո՛չ հայեցաւ նա ՚ի նանրուի .
և ոչ մոլուի սուտ :

Ի ազում արարեր դու՝ նը ած
իմ զսքանչելիս քո . և խորհը

Դոց քոց ոչ ոքէ որնմանի քեզ :
Վաստակեցի և խօսեցայ՝ և բա
զումք եղին քան զիժէլս . ընդ
զիհու և ընդ պատարագս ոչ հա
շեցար . լեթիս հաստատեցեր
ինձ . զայծակէզս , և զիս մե
զացն ոչ խնդրեցեր :

Յայնժամ ասացի՝ թէ ահա
Համիկ դամ ես . ՚ի զլուխս
ուսոց զբեալ է վս իմ :
Խնճել զիամս քո ած իմ կա
մեցայ , և զօրէնս քո ՚ի մէջ
որովայնի եմոյ :

Վետարանեցի զարդարուիս
քո յեկեղեցիս մեծս . ահա
զշթոնս իմ ոչ արդելից ՚ի
քէն :

Տէր դու զիտացեր , զի զար
դարտ թիս քո ոչ ծածկեցի ՚ի

սղտի իմաւմ . զճշմարտութեա և
զիրկութիւն քո :

Ասացի՞ և ոչ թագուցի զողու-
մաւիս քո . և զճշմարտութեա քո
ի ժողովրդենէ մեծէ :

Այլ դու տը՝ մի հեռի առ-
ներ զգթութիս քո յինէն . զի
ողորմութիս քո , և հշմարտութեա
յամժամընկալցին զիս :

Ըսք եղեն զինե չառք՝ որոց
ոչ դպր թիւ . հասին ինձ ա-
նօրէնութիւնը իմ , և ես ոչ կա-
բացի տեսանել :

Բաղում եղեն քան զիեր
գլուխ իմայ . և ուշտ իմեթող
զիս :

Վամեաց տեր՝ փրկել զիս . և
տեր յօդնել ինձ նայեաց :

Վաշեսցեն և յահօթ լիցին ,

ոյք խնդրէին զանձն իմ բառ
նալ զստ . դարձցին յետս
և ամաչեսցեն՝ ոյք խորհէին
ինձ զշար :

Արեսցեն զամօթ առ ժամայն
վաղվաղակի , ոյք ասէին ինձ
վաշ վաշ :

Հնծասցեն և ուրախ լիցին
՚ի քեղ ամենեքեան , ոյք խնդ
րեն զքեղ տէր :

Խստոցեն յամ ժամ , մեծ է
ած . ոյք սիրեն զմիրկուլս քո ,
ի՞ս աղքատ և տնանկ եմ ,
ած խորհեա զիս . օգնական
և պաշտպան իմ ես . դու ած
իմ մի յամենար :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԻՒԻ · Խ ·

Ըրանի որ խորհի զաղքատն
և զանանեն . յաւուր չա-
րի՝ փրկէ զնա տէր :

Տք փրկէ զնա և կեցուցանէ .
երանելի առնէ զնա ՚ի վերայ
երկրի . և ոչ մատնէ զնա ՚ի
ձեռս թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա ՚ի մա-
հիճացաւոց իւրոց . և զում
անկողինս նը դարձացանէ ՚ի
հիւանդութէ նորա :

Վս ասացի ո՞ք ողորմեա ինձ .
բժշկեա զանձն իմ , ես մե-
ղայ քեզ :

Թթշնամիք իմ ասացին ինձ
չար . երբ իցէ՝ զի մեռցի , և

կորիցէ անուն նորա :

Առանձի՞ր տեսանել զնանրու
թիւն, խօսէր ՚ի սրտի իւրում.
և ժողովը զանօրէնութիւն
յահճն իւր :

Առաքս ելանէր և զնոյն խօ
սէր . զինէն շնչէին ամ թշնա
միք իմ :

Խոհեցան չար ՚ի վերայ իմ .
բան անօրէնուե եղին ՚ի վե
րայ իմ :

Ե՞ն թէ որ ննջիցէ , և այլ
ոչ ես յաւեցի յառնել . քան
զի և այդն խաղաղուե իմոյ ,
յոր և եմն յուսացայ :

Այս ուտէր զհաց իմ , յաճա
խեաց առնել ինձ զիսաբէոլի :
Ել դու նոր ողորմեա ինձ ,
և կանչնեա զիս . և ես հա

տուցից նոցա :

Յայսմծանեայց՝ թէ հաճեցար ընդիս . զի մի ուրախ եւ

զիցին յիս թշնամիք իմ :

Այլ զիս յանբժուել իմում ընկալար . և հաստատեցեր զիս

առաջի քո յանիտեան :

Օքհնեալ տէր ած իսրայէլի յանիտեանս յանիտենից , եւ զիցի եղիցի :

Ի կատարած վա իմաստուել որդւոցն կորիայ . ԽՈՂ .

Ո՞ղ փափագի եղջերու յաղբերս ջուրց , այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ ած :

Դարանի է անձն իմ առ քեզ ած , հզօր և կենդանի . Երբ եկից երեւեցաց Երեսացդ աստուծոյ :

Աղեն ինձ արտասուք իմ կե
րտելուր ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի .
և այն՝ զի ասէին ցիս զօրհաւ
նապազ՝ թէ ուրէ ած քո :
Օայս ող միշէի , տառապէր
յիս անձն իմ . քաջալերէի՝ զի
մտից ընդ յարկաւ ոքանչելեց
առնն ոյ :

՚ Ճայն ցնծութե խոստովա
նութե . և ՚ի ճայն բարեկեն .
դանութեան :

Վ րդ՝ ընդ տրտում ես անձն
իմ . կամ ընդէր խռովիս զիս .
յուսա առ ած՝ խոստովանետ
նմա . փրկիչ երեսց իմոց ածէ :
Վ նձն իմ յոց խռովեցան .
վասն այսորիկ միշեցի զքեզ
յերկրէն յորդանանսւ , ՚ի հեր
մոնէ ՚ի լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ
քեզ, ՚ի ճայն սահմանաց քոց :
Վ զբօսանք քո, և ալիք քո
անցին ՚ի վերայ իմ :

՚ տուէ սպատուէիրեաց տը զո
զորմուի իւր, ՚ի գիշերի զօրհ
նութի նոր . և աղօթք իմ առ
ած վս կենաց իմոց :

Վ ացի այ՝ ընդունող իմ ես .
ընդէր մերժեցեր զիս . ընդէր
տրտում գնամ ես ՚ի նեղել
թշնամոց իմոյ :

՚ փշիլ ոսկերաց իմոց՝ նա
խատեցին զիս թշնամիք իմ .
յառել զիս զօրհանապաղ թէ
ուր է ած քո :

Վ բդ՝ ընդէր տրտում ես ան
ձըն իմ . կամ ընդէր խուզվես
զիս . յուսա՛ առ ած՝ խոստու

վանեա՞ նմա . փրկիչ երեսաց
իմոց ած է :

ՍԱՆԹՈՍ ԴԱՏԹԻ . Ի՞Բ :

Դատ արա ինձ ած . և իրաւ
արա ինձ ՚ի դատաստանի ի-
մում :

Յազգէ որ ոչ է որ , ՚ի մար
դոյ մեղաւորէ նենդաւորէ
փրկեա՞ զիս :

Դու ած՝ հզօրիչ իմ ես . ըն-
դէր մոռացար զիս , ընդէր
տրառում գնամ ես ՚ի նեղել
թշնամոյ իմոյ :

Առաքեա՞ տէր զլոյս քո՛ և զծշ
մարտութիքո . զի առաջնոր
դեսցեն ինձ , և հանցեն զիս
՚ի լեառն որ և ՚ի յարկս քո :

Մից առաջի սեղանոյ այ առ

ած . որ ուրախ առնէ զման
կուի իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհ
նութ՝ ած ած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրաում ես ան
ձըն իմ , կամ ընդէր խոստովես
զիս . յուսա՛ առ ած , խոստո
վանեանմա՛ փրկիչ երեսաց ի
մոց ած է :

Դ կատարած իմաստութ որդւոցն կորիսայ . լսդ .

ԱՃ ականջօք մեռովք ըւ
ուշաք . զոր հարբն մեր
պատմեցին մեզ :

Օգործս՝ զոր դործեցեր յա
չուրս նոցա , յաւուրսն ա
ռաջինս :

Չեռն քո խլեաց զհեթանոս .
և զնու տնկեցեր . չարչարեցեր

զժողովուրդս քո , և հաներ
զնոսա :

Օք ոչ թէ սրով իւրեանց
ժառանգեցին զերկիր . և ոչ
բաղուկ նոց փրկեաց զնու :

Այլ աջ քո՝ և բաղուկ քո՝
և լոյս երեսաց քոց . զի հաճե
ցար դու ընդ նու :

Դու ինքն ես՝ թագաւոր իմ
և ած իմ , որ հրամայեցեր
զփրկութին յակոբայ :

Վե զթշնամիս մեր հարցուք .
և անուամբ քով արհամար
հետցուք զյարուցեալսն ՚ի վե
րայ մեր :

Ոչ թէ յաշեղն իմ յուսուցեալ
եմ , և ոչ սուր իմ կեցուցանե զիս :

Այլ դու փրկեցեր զմեզ ՚ի
թէ

թշնամիաց մերոց . և զատեւ
լիս մեր յամօթ արարեր :

Աստածով պարծեսցուք զօր
հանապազ . և անուն նորա
խառապիան եղիցուք յամիտեն ,
Ի՞նչ արդ՝ մերժեցեր և ա
նարգեցեր զմեզ . և ոչ ելեր
ած ընդ զօրս մեր :

Դարձուցեր զմեզ յետս քան
զմշնամիս մեր . և ատելիք
մեր յափշտակեցին զմեզ :

Ետուր զմեզ որպէս զովսար
ի զենումն . և ըստ հեթանոսս
յրուեցեր զմեզ :

Վաճառեցեր զժողովուրդուրո
տուանց դնոյ . և ոչ դոյ թիւ
աղաղակի մերոյ :

Երաբեր զմեզ նախատինս դը

ըացեաց մերոց . ծաղը և այսն
կատականաց այնոցիկ , որք
շուրջ էին զմեօք :

Արարեր զմեզ յառակո հե-
թանոսաց . ՚ի շարժել զգլուխս
ժողովրդոց :

Օօր ամենայն նախատինք իմ
առաջի իմ են . և ամօթ երե-
սաց իմոց ծածկեաց զիս :
՚Ի ճայնէ նախառորդին և չա-
րախօսի , յերեսաց թշնամոյն
և հալածչի :

Այս ամեկն ՚ի վերայ մեր ,
և մեք գքեզ ոչ մոռացաք . և
ոչ ստեցաք ուխտի քում , և
ոչ դարձաք յետա սրախւք
մերովք :

՚Ի արձուցեր զշաւիղս մեր ՚ի
ճանապարհաց քոց , խոնարհ ա-

ըարեր զմեղ ՚ի տեղի չարչարա
նաց . և ծածկեցին զմեղ ըս
տունելք մահու :

Ոժաէ մոռացեալ իցէ մեր զա
նուն այ մերոց . կամ ձգեալ
իցէ զձեռս մեր առ ածս
օտարս :

Եակայն ած խնդրէ զայս . զի
նա քննէ զգաղտնիս սրտից
մերոց :

Ա քո մեռանիմք զօրհանա
պաղ . համարեցաք ող զոշխար
՚ի զենումն :

Օ արթիր ընդէր ննջես տէր .
արթ և մի մերժեր զմեղ իսպու .

Օմէ դարձուցանես զերեսս
քո ՚ի մէնջ . մոռանաս զաղքայ
տութի և զնեղուխ մեր :

Կառարհ եղեն մինչև ՚ի հող
ի 153 ան

անձինք մեր , և յեղիկո կցե
ցան մէջք մեր :

Առի որ օգնեա մեզ , և փըռ
կեա զմեզ : Մա անուան քո :

Բաղսեոցէ ովրախմ զպառդամն
քո բարի . և ասացի զործո
խմ թագաւորի :

Եզու խմ ող գրիչ՝ արագա
գիր գպի , զեղեցիկ տես
լեամբ քան զամենայն որդիո
մարդկան :

Ոփոեցան շնորհք ՚ շմթանց
քոց . վաճն այսորիկ օրհնեաց
զքեզ ամ յանիտեան :

Եծ զուոր ընդ մէջ քո հզօր ,
վայելուե և գեղց քո :

Թարեա ուղղեա և թագաւ

Հորեա՝ վասն ճշմարտուե հե
զութեան և արդարուե , և
առաջնորդեցէ քեզ սկանչե-
լապէս աջքո :

Այետք քո սրեալ են հզօր , և
ժողովուրդը ՚ի ներքոյ քո անկ-
ցին , ՚ի սիրտս թշնամի աց թա-
գաւորի :

Աթոռ քո ած յանիտեանս յա-
լիտենից , գաւազան ուղղուե՝
գաւազան աբբայուե քո :

Աիրեցեր զարդարուի , և ա-
տեցեր զանօրէնութի :

Աս այսորիի էօծ զքեզ ած
ած քո իւղով ուրախուե , ա
ռանել քան զընկերս քո :

Օ մուռս և զտաշն և զկա-
նիայ ՚ի զգեստէ քումմէ . ՚ի
տաճարաց փողութէնից՝ ուստի

ու բախ արարին զքեզ դստեղք
թագաւորաց ՚ի պատիւ :

Այցցէ դշոյ ընդաջմէ քում
մէ ՚ի հանդերձս ոսկէ հուռս ,
զարդարեալ և պաճուծեալ :
Խաւը դուստր՝ և տե՛ս՝ խոնար
հեցա զունին քո . մառա զժո
զովարդ քո , և զուռն հօր քո .
զի ցանկացու թագաւոր դեւ

Դա քո :

Աս ինքն է տէր քո՝ երկիր
պագցես սմա . և դուստր ծու-
րոյ երկիր պագցէ սմա . և
պատարադօք զերեսս սորա
պաշտեսցին մեծամեծք ՚ի ժո
ղովուոց :

Ամենայն փառք դստեր թա-
գաւորի իներքոյ . ՚ի վերջաւորս
ոսկէ հուռս զարդարեալ և պա-

Ճուճեալ :

Տարցին թագաւորի կուսանք
զհետ նորա . և զընկերս նորա
տարցին նմա :

Ածցին ցնծութ և ուրախութ .
և տարցին ՚ի տաճար թագաւ
որի . և փոխանակ Հարց քոյ՝
եղիցին որդեկք քո :

Ապշուցես զնասա իշխանս ընդ
ամ երկեր . և յիշեսցի անուն
քո ընդ ամ աղքս ազգաց :

Ա՛ս այսորիկ ժողովուրդք խառ
տովան եղիցին առ քեզ յաւի
տեան . և յաւիտենս յւտնից :

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԴԱՏԹՒ . ԽԵ .

ԱՌ մեր ապաւէն և զօրուի .
օդնական ՚ի վերայ նեղուեց ,
ուք գտին զմեղ յոյժ :

Ա ս այսորինկ ոչ երկիցուք մեք
ի խռովիլ երկը ։ Կ փոփոխիլ
լեռանց ի սիրտս ծովու ։

Գ առշեցին և խռովեցան ջուրք
նոցա ։ Խռովեցան լեռինք ի
զօրութէն նորա ։

Գ անացք գետոց ուրախ առ
նեն զքաղաքն այ ։ և ոք արար
դյարին իւր բարձրեալն ։

Լ ծ ի մէջ նոցա , և նոքա մի
սասանէսցին ։ օդնեսցէ նոցա
ած ի վաղորդենէ մինչև ի
վաղորդեան ։

Խռովեցան հեթանոք , և
խռնացինցան թաղտնութէք .
ետ զձայն իւր բարձրեալն՝ և
խռովեցան երկիր ։

Տ ը զօրութեց ընդ մեզ . ըն
դունելին է մեր ած յակոբայ ։

Եւկայք և տեսէք զդործո այ ,
որ արար զնշանս և զարուեսաս
՚ի վերայ երկրի :

Եւհար զպատերազմ՚ի ծագոց
միջնուն ՚ի ծագո երկրի . զաղե
զունս փշրեաց , զդէնս խորտաց
կեաց , և զասպարս այրեաց
հըով :

Աւանխեցէք և ծաներուք , զի
ես եմ ած . բարձր եղէց ՚ի
հեթանոսա , և բարձրացայց
՚ի վերայ երկրի :

Տը զօրութեց ընդ մեզ . ըն
դունօղ է մեր ած յակոբայ :

Դ կատարած վասն որդւոցն կորիսայ :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . Խ.Օ.

O ափս հարէք ամ հեթա
նոսք . աղաղակեցէք առ
ած ՚ի ձայն ցնծուե :

Տը բարձրեալ և ահարկու ,
թադաւոր մեծ ՚ի վերայ ամեց
նայն երկըի :

Հնազանդ արար զժողովուրդս
մեզ . և զիեթանոսս ՚ի ներքոյ
ոտից մերոց :

Ինտրեաց զմեզ իւր ՚ի ժա
ռանդուի . զգեղեցկուի յակը
բայ՝ զոր և սիրեաց :

Համբարձաւ ած օրհնուք .
և տր մեր ճայնիւ փողոյ :

Ոաղմաս ասացէք այ մերում ,
սաղմաս ասացէք թագաւորին
մերում . սաղմոս ասացէք :

Թագաւոր մեծ ՚ի վը ամ
երկըի ած է . սաղմաս ասացէք
նմա իմաստութը :

Թագաւորեաց ած ՚ի վերայ
հեթանոսաց . ած նստաւ յա

թոռ սրբութե իւրոյ :
իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ ած աբրահամու ,
զի այ զօրութե՝ յերկրէ յոյժ
համբարձան :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . ԽԵ :

ՎԵՃ է տէր , և օրհնեալ է[♦]
յոյժ ՚ի քաղաք այ մերոյ , ՚ի
լեառն ոք նորա :

Հաստարմատ ցնծասցէ ցըն-
չութ ամ երկիր . լերինք սիօ-
նի , կողմանք հիւսիսյ՝ քաղաք
թագաևորի մեծի :

ՎԵՃ ՚ի տաճարի իւրում յայտ-
նի . ՚ի ժամանակի որպէս օդ-
նական լինէր նոցա :

ՎՀաւասիկ թագաւորութեք
երկիր ժողովեցան , և անկցին
իա 161 ՚ի

՚ի միստին :

Անքեանք տեսին այսպէս՝ և
զարմացան . խռովեցան սասա-
նեցան , և դողումն կալան
զնոսա :

Էնդ երկունք որպէս ՚ի ծնըն-
դեան . և հոգմն սաստիկ՝ փռ-
րեսցէ զնանս ՚ի թարոիս :
Ու լուսաք , սոյնպէս և տեսաք
՚ի քաղաք տն զօրուեց՝ ՚ի քա-
ղաք այ մերոյ :

ԷՇ հիմունս էարկ նմա յա-
չիաեան . ընկալաք ած զողոր
մուի քո ՚ի մէջ ժողովրդեն քո :
Իստ անունսն քում ած , սոյն
պէս և օրհնութի քո ընդ ամ
տիեզերս . և արդարութ լի է
աջ քո :

Ուբախ եղիցի լեառն սիօն .

և ցնծասցեն դստերք յուդայ ,
վ՛ս իրաւանց քոց տէր :
Ը շջեցարուք զոխօնիւ պաշա
ցէք զնա . և պատմեցէք զաշ
տարակս նորա :

Դ ինք զսիրսս ձեր ՚ի վեռայ զօ^ւ
լուեց նր . բաժանեցէք զա
մուրս նորա , զի պատմել կա
ըասջիք յազգ յայլ :

Ա յա է ած , ած մեր յաւի
տեանս յաւիտենից . և սա
հովուեսցէ զմեզ մինչե յա
ւիտեան :

Դ կատարած որդւոյն կորիսայ . ԽԾ :

Ա սւարուք զայս ամ ազգք ,
ունկնդիր լեռուք ամենեքեն ,
ոք բնակեալ էք յաշնարհի :
(Անունդը երկիր և ոդիք

մարդկան , ՚ի պատին մեծա
մեծք և անանկք :

Քերան իմ խօսեցի զիմաս
տութիւն , և խորհուրդ պատի ի
մոյ զիանձար :

Խոնարհեցուցից յառակումն
զունին իմ . բացից առակաւ
զբերան իմ , և խօսեցայց զա
ռակս ՚ի սկզբանէ :

Ինդէր բնաւ երկնչիմ ես յա
նուր չարի . զի անօրէնութիւնք
գնցից իմոց շուրջ եղեն զինե:
Յուսացեալք ՚ի զօրուի իւ
ըեանց , ՚ի բազմուի մեծուե
իւրեանց պարծեսցին :

Եղբայր ոչ փրկէ՝ և ոչ փրկէ
մարդ , և ոչ տայ այ զփրկանս
իւր . և ոչ զգինս փրկանաց
անձին իւրոյ :

Վաստակեա՛ յաւիտեան , և
կեցես մինչ իսպառ . և ոչ
տեսցես զապականուի :

Հորժամ տեսցես՝ թէ իմաս
տունք մեռանիցին , ՚ի միասին
անզգամք և անմիտք կորիցեն .
և թողյեն օտարաց զմնծուի
իւրեանց :

Գաերեզմանք նոյ՝ տունք նոցա
եղիցին յաւիտեան . և յարելք
նոցա յազդէ մինչև յազդ . և
կարդասցին անուանք նոցա ՚ի
հողս իւրեանց :

Մարդ ՚ի պատուի էր և ոչ իւ
մացաւ . հաւասարեցաւ ա-
նասնոց անբանից՝ և նմանեցաւ
նոցա :

Այս ճանապարհ է նոյ գոյ
թակղութեն նոցին . յետ այսու

Եթե բերանօք իւրեանց հու
ձեսցին :

Ո՞վ խաշն ՚ի դժոխս մատնես-
ցին , և մահ հովուեսցէ զնու .
և տիրեսցեն նոց ուղիղք ընդ-
առաւաճուս :

() Կնուիք նոցա մաշեսցին ՚ի
դժոխս . և ՚ի փառաց իւրեանց
անկցին :

Խայց սակայն՝ ած փրկեսցէ
զանձն իմ ՚ի ձեռաց դժոխոց ,
յորժամ ընդունին զիս :

Մի երկնչիր՝ յորժամ մեծա-
նայ մարդ . և յորժամ բազում
լինին փառք տան նորա :

Օի ոչ թէ ՚ի մեռանին իւ-
րում առցէ ընդ իւր զամ . և
ոչ թէ իջցեն փառք տան նորա
ընդ նմա :

Այլ անձն նր ՚ի կեանս իւրում օրհնեսցի . և խոստովան եղիցի քեզ՝ յորժամքարի արասցես դռ նմա :

Այսցէ նա մինչև յազգ հարց իւրոց . մինչև յաւիտեան զլցս մի տեսցէ :

Անրդ ՚ի պատուի էր և ոչ իմացաւ . հաւասարեցաւ անասնոց անբանից՝ և նմանեցաւ նոցա :

ՍԱՀՄՈԾ ԱՍԱՓԱՅ · Իթ .

Ածց տր խօսեցաւ , և կոչեաց զերկիր՝ յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արեւու :

Ի սիօնէ մեծ վայելընի փը կուե գեղոյ նորա :

Ած մեր յայտնապէս եկեսցէ .

և ած մեր մի դադարեսցէ :
ուր առաջի նորա բռպը ոքես
ցի , և շորջ զնովաճ մըրիկ
յոյժ :

Կոչեսցէ զերկինս ՚ի վերուստ՝
և զերկիր , ՚ի դատել զժողո
վուրդ իւր . ժողովել առ ինքն
զնքս իւր , և ոյք դնեն զպա
ասրադս ու խտից ՚ի վերայ սե
զանոյ նորա :

Պատմեսցեն երկինք զարդա
րուի նր , զի ած դատաճոր է :
Ի ուր ժողովուրդ իմ , և խօսե
ցայց ընդ քեզ . և խրայէլ
քեզ վկայեցից . զի ած՝ ած
քո ես եմ :

ԱՇ թէ վասն սպատարագաց
քոց կշտամբեմ զքեզ . զի ող
ջոկի՝ զք քո առաջի իմ են յա

մենայն ժամ :

Ո՞չ ընդունիմ ՚ի տանէ քոմ
մէ զուարակս . և ոչ ՚ի հօտից
քոց նոխազս :

Դմ է ամ գաղան անտառի .
էրէլերանց և ամ անասուն :
Կիտեմես զամ թռչունս երկ
նից . գեղեցկուի վայրի նիս է :
Ունէ քաղցեայց , քեզ ինչ ոչ
ասացից . զի իմ է աշխարհը
ըիւ իւրով :

Ո՞չ ուտեմ ես զմիս զուարա
կաց քոց . և ոչ զարիւն նոխա
զաց քոց ըմպեմ :

Մատո՛ այ պատարագ օրհնու
թեան . և կատարեա բարձրե
լոյն զուխտս քո :

Կարդասցես առիս յաւուր նե
ղուե քո . ես փրկեցից զքեզ՝

և դու փառաւմօր արնցես զիս :
Այսկայն՝ մեղաւորին ասէ ած :

Իսկ դու ընդէր բնաւ պատ
մես զարդարուի իմ, կամ առ
նուս զուխտ իմ'ի բերան քո :

Օկ դու ատեցեր զմբատ իմ:
մերժեցեր, և յետս ընկեցեր
զամ բանս բերանց իմոյ :

Ունէ տեսանէիր զգողս՝ ընթա
նայիր ընդ նոսա . և ընդ շունս
դնէիր զբաժին քո :

Աներան քո յաճախէր զչարու
թիւն, և լեզու քո նիւթէր
զնենգուի :

Կրտեալ զեզբօրէ քումմէ չա
րախուէիր . և ՚ի վերայ որդւց
մօր քո՝ դնէիր զգայթակղուի:
Օսյո նմ սրարեր, և ըւեցի
քեզ . կարծեցեր անօրէնդ ՚ի

մտի քում , թէ և ես քեզ
նմանիցիմ :

Արդ՝ յանդիմանեցից և կա-
ցուցից զսյս ամ առաջի քո .
իմացարուք ամենեքեան՝ որոց
մոռացեալ իցէ զտծ :

Գյուցէ Երբեք յափշտակի-
ցիք , և ոչ ոք իցէ՝ որ փօկիցէ :
Պատարագ օրհնուե վառա-
չոր սրացէ ընս . և անդ է
Ճանապարհ , ուր ցուցից նմա-
զվեկուի ոյ :

Դ կատարած :

ՍԱԴ.ՄՈՅ ԴԱՏԹԵ.Ծ.

Դ ժամանակի իբրև եկն առ նա նախան մորդարէ .
յորժամմուեալ էր նա առ բերսաքէ :

Աղորմեա ինձ տծ՝ ըստ մեծի
ողորմուե քում . ըստ բազում
գթութե քում , քանեա զա

Նօրէնութիս իմ :

Առաջել լուս զիս յանօրէն
նութէ իմմէ . և ՚ի մեղաց իմոց
սուրբ արա զիս :

Օանօրէնութիս իմ ես ինձէն
կիտեմ . և մեղք իմ առաջի
իմեն յամ ժամ :

Վեղ միայն մեղայ տէր . և
չար առաջի քո արարի :

Ող աղողար եղիցիս ՚ի բանս
քո . և յաղթեսցես ՚ի դա
տելն քո :

Անօրէնութ յղացաւ , և ՚իմ
զըս ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու տէր զծմարտուի սիրեցեր . զանցայտս և զծածկելս
իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա յիս մշտկաւ , և սը

Եղեց . լուսա , և քան զծիւն
սպիտակի Եղեց :

Խ սելի արա ինձ զցնծութի և
զուրախութի , և ցնծասցեն ու
կերք իմ տառապեալք :

Պ ատրճո զերեսս քո ՚ի մեղաց
իմոց . և զամանօրէնուիս իմ
քաւեա յինէն :

Ա մրտ որ հաստատեա յիս ած ,
և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փո
քի իմում :

Ա ՚ ընկենուր զիս տէր յերե
սաց քոց , և զհոգի քո որ մի
հաներ յինէն :

Տ օւր ինձ ցնծուի փրկուե քո .
և հոգւով պետուե քո հաս
տատեա զիս :

Ո սուցից անօրինաց զծանա
պարհո քո . և անբարիշոք տո
173

ՔԵզ դարձցին :
Փրկեա զիս յարենէ ած՝ ած
փրկուե իմոյ . ցնծաւցէ լեզու
իմ յարդարուե քում :
Տէր՝ եթէ զշըթունս իմ բա
նաս , բերան իմ երգեսցէ
զօրհնուիս քո :
Թաէ կամեցեալ էիր , պատա
րագս մատուցանէաք . բայց
դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ
հաճեցար :
Պատարադ ոյ՝ հոգի խոնարհ .
զիրտ ոք և զհոգի խոնարհ
ած ոչ արհամարհէ :
Բաղի՛ արա տէր կամօք քովք
սիօնի . և շնուսցին պարիսպն
երուսաղէմի :
Հայնժամ հաճեսցիս ըւ պա
տարագս արդարուե . յորժամ

ու խոփոց պատարագո՝ հանցեն
՚ի սեղան քո զուարակս :

՚Ի կատարած խմառութե դանթի . ՚Ի ժամանակի զի
եկն դովիճեկ եղովլբայեցի . և պատմեաց սանուղայ . թէ
ահսնասիկ դանիթ եկել է ՚Ի տունն աքիմելեքոյ . ՚ԾԱ

Օ լի պարծի ՚ի չարութե հզօրն
յանօրէնութե . զօրհանապազ
զանօրէնուի խորհեցաւ ՚ի լեզ
ունի իւրում :

Ո նկ զածելի սռւր՝ որեաց ըզ
նենգուի . սիրեաց զչարութի
քան զբարուի . զանօրէնուի
քան զխօսս արդարութե :

Ո ներեաց նա զամենայն խօսս
կործանման , և զլեզուս նեն
գաւորս :

Վ ասն այսորիկ՝ ած կործա
նեսցէ զնա իսպառ . խլեսցէ
և հանցէ զնա յարկաց իւրոց ,

և զարմատս նորա յերկրէն
կենդանեաց :

Sեսցեն արդարք և երկիցեն .
զնովաւ ծիծաղեսցին , և ա-
սասցեն :

Lյու այր է , որ ոչ արար զած-
իւր օդնական . այլ յուսացաւ
սա ՚ի բազում մեծուի իւր ,
և զօրացաւ ՚ի նանգութե իւ-
րում :

Lյու ես ողջ ձիթենի պտղալից
՚ի տանն այ . յուսացայ յողոր
մուին այ՝ յաւիտեան և յաւի
տեանս յաւիտենից .

Lյոստովան եղեց քեզ որ յա-
ւիտեան , զի արարեր . և համ-
բերից անուան քում , զի քաղ-
ցը ես առաջի սրբոց քոց :

Դ կատարած . վասն մազաղեթայ :

ԷՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԴԱՏԻՔ . 'ԾԲ.

Ասաց անզգամմ ՚ի սրտի իւ-
լում թէ ոչ դոյ ած .

ապականեցան և պղծեցան յա-
նօրէնուել իւրեանց . և ոչ ոք

է որ առնէ զքաղցրուի :

Ա՞ յերկնից նայեցաւ յամ
սրդիս մարդկան , տեսանել
թէ իցէ՛ ոք իմաստուն՝ որ խըն
դըիցէ զած :

Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի մի
ասին , և անպիտանացան :

Ա՛ ոք է որ առնէ զքարի , և
չէ ոք մինչև ՚ի մի :

Ա՞ ոչ ծանիցեն ամքն , յբ
գործեն զանօրէնուի :

Այքուտէին զժողովուրդ իմ

որպէս կերակուր հացի . և տռ
ած ոչ կարդացին :

Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր
ոչ իցէ երկիւղ . զի ած ցըշ
ունցէ զոսկերս մարդահա-
ճոցից :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ,
զի ած անարդեաց զնո՞ւ :
Ո՞ւ տացէ ՚ի սիօնէ զփրկութիւ-
նէլն . ՚ի դարձուցանել տն
զգերութիւնովրդեան իւրոց ,
ցնծասցէ յակոր , և ուրախ
եղիցի իսրայէլ :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . 'ԾԳ .

Ե՞ւ յանուան քում կեցն զիս ,
և ՚ի զօրութեն քում իրան
արա ինձ :

Ե՞ւ լուր աղօթից իմոց , ման
կըն

կնուիր բանից բերանոյ իմոյ :
Օտարք յարեան ՚ի վր իմ . և
հզօրք խնդրեցին զանձն իմ ,
և ոչ համարեցան զքեզ ոճ
առաջի իւրեանոյ :

Ահա ոճ ըդնական իմ . և ոք
ընդունող հոգւոյ իմոյ :
Ի դարձուցանել զչարն ՚ի
թշնամիսն իմ , չշմարտու ը քով
սատակեա զնու :

Եց կամօք իմովք պատարադ
մատուցից քեզ . և խոստովան
եղէց անուան քում տէր , զի
բարի է :

Յամ նեղուեն իսմէ փրկեցեք
զիս . և ՚ի թշնամիսն իմեատես
ակն իմ :

Ունկնդիր ած աղօթից իմոց .
և մի անտես առներ զլսնդր
ուածս իմ :

Կյայեա առիս և լուր ինձ .
զի տղտմեցայ ես ՚ի ձանձրա
նալ իմում, և խոռվեցայ :
՚Ի ձայնէ թշնամոյն և ՚ի նէ
զել մեղաւորին , խոտրեցան
յիս անիրաւուք . և բարկուք
ովս պահէին ինձ :

Վերտիմ խոռվեցաւ յիս, և եր
կիւղ մահու անկաւ ՚ի վր իմ :

Վէ և դողումն եկն ՚ի վր իմ,
և ծածկեաց զիս խաւար :

Վսացի՝ ո՞ւ տայր ինձ զթես ոոլ
զաղաւոյ . զի թռչէի՝ վերա
նայի , և հեռացեալ դադաւ

ԸԵԼ յանապատի :

ԱԿՆ ունէի ոյ՝ որ փրկէր զիս
՚ի կարձմառւէ, ՚ի զայրանալոյ
և ՚ի մրգիեալ նեղսրտուէ :

ԱՆԿԼՇ տէր՝ և բաժանեալ ըդ
լեզուս նոցա . զի տեսի զանօ^շ
ռէնութի և զհակառակուի ՚ի
քաղաքի :

Ի տուէ և ՚ի գիշերի շուրջ
եղեն զպարսալօք նորա անօրէ
նութիք . չարիք և մեղք են ՚ի
մէջ նոցա . և ոչ պակասեաց
՚ի հրապարակաց նոցա վաշխ և
նենգութի :

ՕԿ թէ թշնամւոյն նախատել
էր, համբերէի արդեօք .
կամ ատելոյն մեծաբանեալ
էր ՚ի վերայ իմ, թագչէի ար
դեօք ՚ի նմանէ :

Խակ դու մարդ հաւասար իմ,
առաջնորդ իմ և ծանօթ իմ.
Ապաքէն՝ ՚ի նոյն քազգրացու-
ցեր ինձ և քեզ կերակուր .
զի գնայաք միաբանութ ՚ի տա
նըն այ :

Ակեսցէ մահ ՚ի վերայ նոցա ,
և կենդանւոյն իջցեն ՚ի գժո-
խը . զի չարուին է ՚ի ընակուն
նոցա` և ՚ի մէջ նոյ :

Եա առ տծ կարդացի , և նա
լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վաղոր-
դայն` և ՚ի հասարակ աւուր :
Պատմեցի և ասացի և լուիցէ
ձայնի իմում . փրկեսցէ խաղա-
ղութ զանձն իմ ՚ի մերձաւո-
րաց իմոց . զի կարեօք հասին
՚ի վերայ իմ :

Ավիցէ ած` և խոնարհ արաւ

ցէ զնոսա . որ յառաջն է քան
զյաւիտեանս :

Օկ ոչ դոյլ նոցա փոխանակ .
և ոչ երկեան յայ :

Ձկեաց զձեռն իւր ՚ի հա-
տուցանել նոցա . և նորա արդ
ծեցին զօրէնս նր :

Բաժանեցան ՚ի սրտմառւէ ե-
րեւաց նորա . և եհաս ՚ի սիր
տըս նոցա :

Կակուղ էին բանք նոցա քան
զձէլժ , և ինքեանք սպ սլաք :

Ինկեա ՚ի տր զհոգս քո՝ և նա
կերակրէ զքեղ . և ոչ տայ յու
շիտեան սասանուի արդարոց :

Դու ած իջուցես զնոսա ՚ի
դուք ապականուե իւրեանց .
առք արիւնահեղք և նենդոց
Հոգք՝ մի հառակեոցեն զու

Հուրս իւրեանց + այլ ես ՚
քեզ տր յուսացայ :

ՕՐՀՆՈՒԹԵՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԵՍԻ
ԱԱՏԵՍ ՄԱՐԴԱՐԵՒՆ .

Է · Օմինաց · Ա ·

Qե հուր բորբոքեցաւ ՚
բարկուէ իմմէ . այրես
ցէ և իջէ մինչ ՚ի դժոխս
ներքինս :

Վերիցէ զերկիր՝ և զամբոյս
երկրի նոցա . վառեսցին հրով ,
և բորբոքեսցին հիմունք լե
րանց նոցա :

Վուտեցից զարիս ամ ՚ի վը¹
նոցա . և նետիւք իմալք սպա
ռեցից զնոսա :

Վաշեալք և հիւծեալք ՚ի սո
վու , գաղանաբեկ՝ գեշ ան

կետ ամ թոշնոց Երկինից :
Կարս առանց բժշկութեարձա
կեցից ՚ի վր նց , և զգաղանս
անապատի . որք այսր՝ և անդը
քարշեցեն զնու ընդ Երկիլը :
Արտաքուստ մանկակոտորս ա-
րացէ զնոսա սուր , և ՚ի ներ
քուստ շտեմորանաց նց անտի
արհաւելք ահից :
Օ Երիտասարդս նց կուսանօք
հանդերձ , և զտղայս հաստա-
տելովք ծերովք հանդերձ :
Ասացի թէ յրեցից զնոսա . և
դադարեցուցից զյիշատակսնց
յաղգաց :
Թաէ ոչ վսսն բարկութեար-
մուութեանամոյն . զի մի Եր
կայնակեացք Եղիցին , և մի
բարձրասցին հօլարտացեալ

թշնամիքն , և ասասցեն :
Ուշ ձեռն մեր բարձր է ,
և բազուկ մեր հզօր . և ոչ
որ ած արար զայս ամ :
Օի աղդ մի խորհրդակորոյսք
են նք . և ոչ դոյ ի նա իմաս
տուի , և ոչ խորհեցան ի միտ
առնուկ զայս ամ . և արդ՝
ընկալցին զամօթ յանձինս իւ
րեանց :

Օ արմանք մի մեծ այս են .
վիարդ մինն զհազարս հալա
ծեսցէ , կամ երկուք զբիւրա
շարժեսցեն .

Ուշ ոչ տն այ մասնեալ էր
զնոսա , և տուեալ իցէ զնոսա
ի ձեռս թշնամեաց նոց :

Օի ոչ են դիք նոց ոոլ զած
մեր . այլ թշնամիք մեր վատայ

Խորհուրդք :

Ե՞այգւցն սողոմայ էր ողջ
նոցա , և տունկ նց ՚ի գամօբայ :
Խաղող նց խաղող դառնուե .
և ողկոյզ նոցա ՚ի դառնուե

լեզւ :

Սրտմառվի բարկուե վիշապաց
գինի նց . սրտմառվի իժից ան
հնարին առանց բժշկուե :
Ոչ այս ամ ժողովեալ է ա
ռիս . և կրթեալ պահի ՚ի գան
ձի իմում :

Յաւուր վրիժուց հատոց
ման հատուցից նց . ՚ի ժամա
նակի յարում հարցի զքարի
ռտն նոցա :

Մերձ է օր կորստեան նոցա .
զի հասեալ է պատրաստուք
տր ՚ի վրենց :

Դատուե՛ մոր զժողովուրդ իւր .
և ՚ի ծառայս իւր սխիթարի :
Հի ետես զնուա լքեալս՝ լու-
ծեալս , և մատնեալս ՚ի դե-
րութիւն :

Եւ ասիցէ մոր , ուր են դիքն
ձեր՝ յորս յուսացել էք դոք
՚ի նուա . զորոց զՃարպու սպան-
գիցն ուտեիք , և ըմպէիք ըզ-
դինի զոհիցն :

Արդ՝ յարուցեալ օդնեսցեն ,
և եղիցին ձեղ թիկունք :

ՆՈՐԻԿ ՄՈՎՍԵՍԻ :

Օխաներուք և տեսէք՝ զի եօ-
եմ . և ոչ դոյ այլ ած բաց
մինէն :

Ես սպանանեմ . և ես կեցու-
ցանեմ . հարկանեմ և ես

բժշկեմ. և ոչ ոք իցէ՝ որ հա-
նիցէ զձեղ ի ձեռաց իմոց :
Համբարձի յերկինս զձեռս
իմ . երդուայ աջով իմով , և
ասացի թէ կենդանի եմ ես
յանիտեան :

Արեցից ող փալան զսուսեր
իմ , և ՚ի խնդիր վըիժուց ար-
ձակեցից զոջ իմ :
Հատուցից զհատուցումն թշ
նամեաց իմոց . և ատելեաց ի-
մոց հատուցից զհատուցումն
նոցա նոցին :

Արբեցուցից զնետս իմ յա-
րենէ նոցա . և սուր իմ կերի-
ցէ միս , յարենէ վիրաւորելոց
գերելոց դլիսոց իշխանաց՝ թշ
նամեաց նոյ :

Ուրան եզեցին երկինք նովան .

և Երկիրպագցեն նմա ամ
որդիք այ :

Աւրախ Եղերուք հեթանոսք
ընդ ժողովրդեան նր . և զօ^ւ
ըացուսցեն զնա ամհրեշտակք
աստուծոյ :

Խնդրելով խնդրեցաւ վրէժ
արեան որդւոց նոցա . և հա
տուցումն թշնամեաց նց՝ հա
տուցաւ նոցա :

♦ ատուցումն ատելեաց նոցա
հատուցաւ նոցա . և սրբեսցէ
տր զերկիր ժողովրդեան իւրոյ :

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Դու ես տր մեր՝ դու ես քա
փրկիչ մեր , զքեզ օրհնեն
անձինք մեր :

Մարդասէր տր՝ վասն սրբու
190 հւց

Հւոյ անարատի մօր քո և կուսի :
և վս խաչի քո պատուականի ,
տէր ընկալ զաղաչանս մեր , և
կեցո՛ զմեզ :

Քարոզ և աղօթք՝ Մի՛ նախանձիր .
և խոստովան կանոնացն :

Ա ս ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի
Ճանապարհս խաղաղուե՛ , զտր
աղաջեսցուք :

Ա ս ցրելոյ ՚ի մէնջ զնմ խոր
հուրդս չարին , զտր աղա":

Ա ս պարզեելոյ մեզ առողջ
խորհուրդս՝ և առաքինի վարս ,
զտէր աղաջեսցուք :

Ա ս պահելոյ զմեզ և հով
նեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ ,
զտէր աղաջեսցուք :

Ա ս խորտակելոյ զհակառակոր
դըն վաղլազակի ընդ ոտիւք

մերովք , զար աղա":
Ա Հոգւոյն : Եւ ևս միա":
Օ անձին : Ոլորմն աց :

Աղօթք .

ՏԻ Երեխ և Երկրի արարիչ
ամ արարածոց՝ Երեխելեաց և
աներեւութից : Ի՞ւ քեզ կառ
գամբ յամ ժամ . զի ընդ ամ
տեղիս է ազաւի քո , և աբքայ
ութիւն քո ահանեցուն տիրէ
Ընորհեա մեղ Երկիւղիւն ՚ի
պաշտօն քո կանխել հանապաղ .
սիրել զքեղ ՚ի բոլոր սրտէ՝ և
՚ի բոխնդակ մնաց . և յամ
զօրուէ մերմէ պահել զպատ
ութիւնանս քո : ամբառնալ
առ քեզ զձեռս մեր ՚ի սրբու
թի առանց բարկուէ և Երկ
մռաւթէ . և գաանել ՚ի քէն

զշնորհս և զողորմութեա , և զա
ռաքինասէր գործոցն յաջողու-
թիւն : Աս զի դու ես որ կե-
նաց՝ և ած ողորմութեց . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և
սպատիւն . այժմ և միշտ և " :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

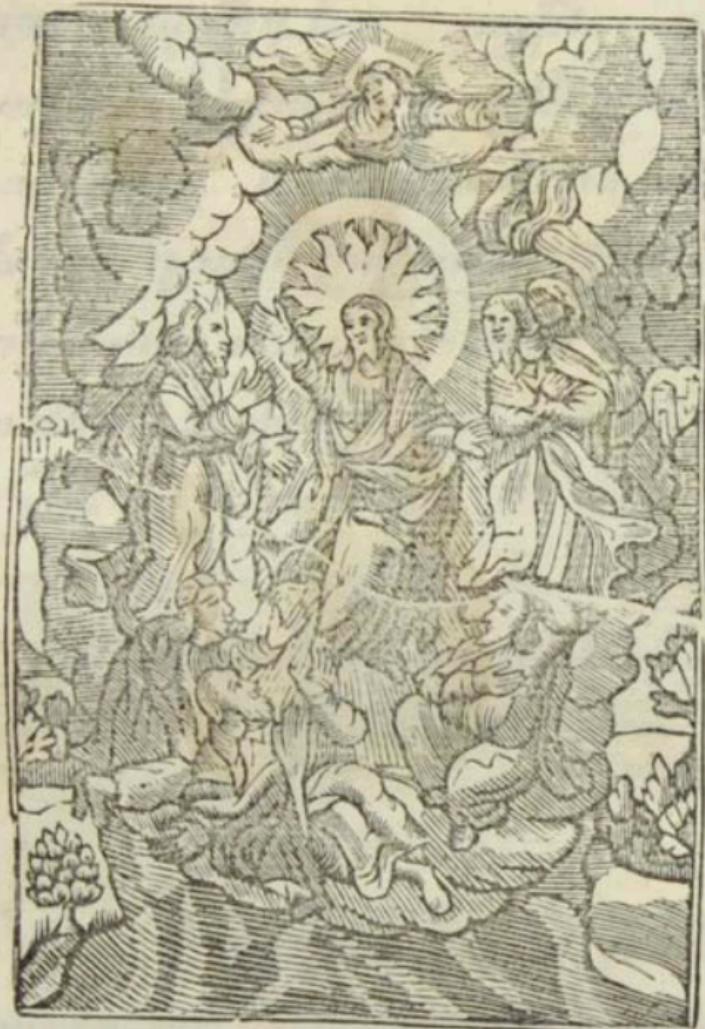
Պռում ամենազօր և յաղթօղ
տէրութեա կը կնի ամ ծունը
յերկրպագութիւն . և փառաւորի
յամենեցունց թափառորութիւն
քո : ' Եյայեա ' յերկրպագութիւն
մեր , և ուսն մեզ առնել զար
դարութիւն ճմարտութեա : Աս զի
ես ած խաղաղութեա , որ բար
ձեր զմշնամութիւն միջոց , և
արարեր զիսազազութիւն յերկինա
և յերկրի . հեռաւորաց , և
իեւ 193 մեր

մերձաւորաց աւետարանեցեր
զնոր պարդես քյին բար
եացդ : || ըում և զմեզ մեծի
շնորհացդ արժանաւորս արաւ
ցես , դասելով ընդ ճշմարիտ
երկրպագուս քո . ած մեր՝ և
տր մեր , և փրկիչ յա քա : || թ ես
օրհնեալ ընդ հօր և ընդ որդ
հոգւոյդ . այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

ՍԱԴ. ԹԱԿՅՈՒ :

(Երդս օրհնուե և ՚ի ձայն
սաղմոսաց անդադար փառաւ
նորեմբե զհայր և զորուի և զոր
հոգիդ , այժմ և միշտ' :
(Ըրհնել տր մեր յա քա . ամէն :
այր մեր որ յերկինս :

Ի գումարել երկնակորին զթագակորս ՚ի
վերայ նորա . ձիւնասցին ՚ի սաղմօն :
(Սաղմօս . կէ . 14 .)

՚Ի կատարած վասն ժողովրդ եան որք ՚ի սրբութեց
հեռացեալ էին . ՚օ՛ւ :

ՊՈՐՄԵԼ
ինձ ած , զի կոխեաց
զիս մարդ . զօրհանապազ պա
տերազմունք նեղեցին զիս :
Կոխեցին զիս թշնամիք իմ
զօրհանապազ . բազումք էին
ոյք մարտնչեին ընդիս ՚ի
բարձանց :

՚Ի տուէ ես ոչ երկեայց , զի
՚ի տր յուսացայ . ավ գովեցից
զբանս իմ . յած յուսացայ՝ և

ոչ երկեայց , զի՞ արասցէ ինձ
մարդ :

Օգոհանապազ զբանս իմ ա
նարդեցին . զինէն էին խոր
հուրդք նց ՚ի չափուե :

Պանդուխտք եղիցին , և
թաքթաքուը շրջեսցին . նք
գարշապարի իմում սպասեսցեն՝
ող և սպասէին անձին իմում :
Որպէս առ յոչնչէ մերժեսցես
զնո՞ . բարիութ զժողովուրդս
հնազանդեցուսցես :

Ա՞մ՝ զկեանս իմ պատմեցից
քեզ . եդից զարտասուս իմ ա
ռաջի քո , որպէս խոստացար
դու ինձ :

Դարձցին թշնամիք իմ յետս
իւրեանց . յաւուր յորում կար
դացից առ քեզ :

Ահա ծանեայ զի ած իմես
դու . զած օքհնեցից ՚ի բանս
իմ , և զտէր գոլեցից ՚ի խօսս
իմ . յած յուսացայ և ոչ եր
կեայց՝ զի արացէ ինձ մարդ :
Յինէն են ու խոք իմ . զոք
տաց քեզ օքհնութեած ած իմ :
Փրկեցեր զանձն իմ ՚ի մահ
ուանէ , զաշս իմ յարտաս
ուաց , և զոտս իմ ՚ի դայթակ
զութէ . հաճոյ եղէց առաջի
տն յերկրին կենդանեաց :

Դ կատարած մի ապականեր . դահթի արձանադիր :
‘Ծ.Օ.’

Ողորմեա ինձ ած՝ ողորմեա
ինձ , զի ՚ի քեզ յուսացաւ
անձն իմ :

Դ հովանի թեոց քոց յուսա
ցայց , մինչև անցցէ անօրէ :

ըԵՆՈւԹԻՒՆ :

Աշաղակեցի առ ած բարձ
բեալն , առ ած բարերար իմ :
Առաքեաց յերկնից՝ և կեցոյց
զիս . եղ ՚ի նախատինս՝ որք կո
խէին զիս :

Առաքեաց ած զողովրութիւն
զնշմարտութիւնը . և փրկեաց
զանձն իմ ՚ի միջոց դազանաց ,
զի ննջէի ես խռովեալ :

Արդւոց մարդկան ատամունք
իւրեանց զէն և նետք են , և
լեզուք նոյ ող զսուք սուսերի :
Բարձրեալ ես դու յերկինս
ած . և յամենայն երկը են
փառք քո :

Արոգայթ սլատրաստեցին ոտից
իմոց . խոնարհ արարին զանձն
իմ . փորեցին առաջի իմ խոր

խորատ , և անկան ինքեանք
՚ի նոյն :

Պատրաստ է սիրտ իմ ած ,
պատրաստ է սիրտ իմ . օրհնել
և սաղմոս ասել քեզ փառօք
իմովք :

Օարթիք փառք իմ , զարթիք
սաղմոսիւք և օրհնուք . և ես
զարթեացց առաւօտուց :

Խոստովան եղեց քեզ ՚ի ժողո
վուբդս տր . և սաղմոս ասացից
քեզ յազինս :

Մեծ եղեւ մինչև յերկինս
ողորմութիքո . մինչև յամս
Ճշմարտութիքո :

Իսպանեալ ես դու յերկինս
ած . և յամենայն երկրի են
փառք քո :

Դ կոտորած մի ապականեր . արձանագիր :

ՍԱՆՅՈՍ Դ ԴԱՏԻԹ . ԾԵ :

Խօէ արդաբե զարդարութի
խօսէիք . և ուղիղս դատէիք
որդիք մարդկան :

Քանիզի և արդ իսկ ՚ի սրտի
ձերում զանօրէնուի գործէք
յերկրի . զանիրաւուի ձեռք
ձեր նիւթեն :

Օտար եղեն մեղաւուք ՚ի մօ
րէ . խաբեցան յարդանդէ , և
խօսեցան զսուտ :

Ալումնութի նոյա ըս նմանուե
օձի . պապէս իժի և քարբի զի
խցեալ է զականջս իւր :

Օհ մի լուիցէ նա զճայն թով
չի ճարտարի . և մի առցէ զդեղ
՚ի դեղատուէ իմասսնոց :

ՎՃ փշեսցէ զատամունս նոյ՚ի

բերանս իւրեանց . և զժանիս
առիւծուց խորտակեաց տէր :

Անարդք եղիցին նոքա ոնկ ջուր
զի հեղանի . ՚ի լարել աղեղան
նորա՝ տկարասցին ովակէս մոմ
զի հալի , և սպառեսցին :

Անկան հուր՝ և ոչ տեսին զա
ըն , մինչեւ ՚ի միտ առեալ էր
զփուշ իւրեանց . ոնկ դժնիկ
բարկութ՝ կենդանւցն կիզցէ
զնոսա :

Ուրախ եղիցի արդարն՝ յոր
ժամտեսցէ զհատուցումն . և
զձեռս իւր լուսացէ յարեան
մեղանորի :

Եւ ասասցէ մարդ . թէ ար
դարեւ գուցէ պտուղ արդա
րց , և է՛ ած որ դատէ զնոսա
յերկրի :

Դ կառարած մի ապականեր ,

ՍԱԴՄԱՍ Դ ԴԱՏԻԹ . ԾԲ .

Ըկեա՛ զիս ՚ ԾՃամեաց
իմոց ած . յայնցանէ ոյք
յարուցեալ են ՚ վերայ իմ ,
ապրեցն չիս :

Փրկեա՛ զիս յայնցանէ , ոյք
դուժեն զանօրենուի . յարանց
արփանահեղաց ապրեցն զիս :
Ուսալ զանձն իմ կամեցան .
և հասին ՚ վր իմ հզորք :
Ու մեղք իմ և ոչ յանցանք .
առանց մեղաց ընթացայ՝ և
ուղիղ եղէ :

Օ սրբիր ընդ առաջ իմ , և
տես դու տէր զօրուեց ած
իսրայէլի :

Կ յայեաց և այց արա ամհե
թանոսաց , մի ողորմիր ամենէ

ցուն՝ ոյք գործեն զնօրէնուի :
Կարձցին ընդ երեկոյս . սու
վեսցին որպէս շունք , և շըք
ջեսցին զքաղաքաւ :
Երբա զօղանջեսցեն բերանք
իւրեանց . և սուր է ՚ի շրմու
նըս նոցա :

Խակ արդ՝ ովլուաւ զայս . զի
դու տր ծիծաղեսցիս զնոքօք .
և արհամարհեսցես զամենայն
հեթանոսս :

Օզօրուի իմ առ քեզ սլահե-
ցից , զի ած օգնական իմ ես :
Կ' իմ , ողոմուի նորա կան
խեսցէ առիս . և ած իմ ցոյց
ինձ ՚ի թշնամիս իմ :

Սի սպանաներ զնոսա , զի մի
մոռասցին զժողովուրդ քո :
Յըռուեա զնոսա զօրութ քով ,

և ընկճեա՛ զնոսա . զի դու ես
պաշտպան իմ տէր :

Մեղք բերանոյ նոցաև բանք
շրթանց նոցա , ընկլցին նոքա
յամբարտաւանուե իւբեանց :
Յանէծս և ՚ի ստուխս մատ-
նեսցին . ՚ի կատարածի՝ բար-
կութեամբ սպառեսցին , և
մի գտցին :

Դիմացեն՝ զի ած տիրէ յա-
կոբայ . և ամժագաց երկրի :
Դարձցին ընդ երեկոյս . սո-
վեսցին ոնդ շունք , և շրջեսցին
զքաղաքաւ :

Երքա սփռեսցին յուտել .
ապա թէ ոչ յագեսցին , տըր
տնջեսցեն :

Եաւ օրհնեցից զօրհնուխս ան .
և յնժացայց առաւօտուց յո-

զորմունք քում:

Օկ եղեր իմ պաշտպան՝ և
տուն ապահնինի, յանուր նե-
ղունք իմոյ օդնական իմ:

Վեզ սաղմոս ասացից՝ ած- ա
պահնինիմ. ած ողորմունք իմոյ:

ՍԱՆՄՈՍ ԴԱՏԻՒ

արձանագիր . 'Ծիծ :

Այս մերժեցեր և աւերեցեր
զմեզ. բարկացար, և գթահ
ցիս ՚ի մեզ:

Չարժեցեր զերկիր, և խռո
վեցուցեր զսա՛. բժշկեա՛ ըզ
հարուճածո սր՝ զի սասանեցւ:
Յուցեր ժողովըդեան քում
խսուի. և ետուր ըմպել մեզ
գինի յիմարունք:

Ետուր երկիւղածաց քոց
207 նը

նշան , զի ապրեսցին յերեսաց
աղեղան :

Առ վրկեցան սիրելիք քո . կե-
զո՞ւ աջովքո և ըստ մեզ :
Եթ խօսեցաւ ՚ի սրբութիւն
մէ . ցնծացայց՝ բարձր եղէց՝
բաժանեցից զսիւքէմ . և ըզ
հովիտս յարկաց չափեցից :
Իմէ գաղացադ , և իմէ մա-
նասէ . եփում հզօրիչ գլխոյ
իմց :

Յուդա թագաւոր իմ . մո-
վաբ՝ աւաղան յուսոյ իմց :
Յեղովիէ ուղղեցից զգնացս
իմ . և ինձ այլազգիք հնա-
զանողք եղեն :

Ո՞ւ տարցէ զիս ՚ի քաղաք ա-
մուր . կամ ովառաջնորդեսցէ
ինձ մինչև ցեղօմ :

Այսէ ոչ դու ած , որ մեր
Տեցեր զմեղ . և ոչ ելքը ած
ընդ զօրս մեր :

Տուր մեղօվնուի ի նեղուե .
զի ընդունայն է փրկութիւն
մարդոյ :

Աստուծով արասցուք զզօրու
թիւն . և նա արհամարհեսցէ
զայնոսիկ՝ ոյք նեղեն զմեղ :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԵ . Կ .

Լուր ած աղօթից իմոց . և
նայեա որ յաղօթս իմ :
Խճագաց երկրի կարդացի առ
քեղ , մինչ ի վաստակիլ սրտի
իմոյ :

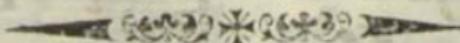
Խվիմէ բարձր արարեր զիս .
առաջնորդեցեր ինձ , և իմ
եղեր յոյս՝ և աշտարակ հզօր
իէ 209 ե

Եղել ինձ յերեւաց թշնամւոյն,
Բնակեցայց ես ՚ի յարկո քո
յանիտեան . և ծածկեցայց
ընդ հովանեաւ թեոց քոց :

Դաւ ոծ , լուսար աղօթից իւ
մոց . ետուր ժառանգուի , ոյք
երկնչին յանուանէ քումիէ :
Վետրոյանուրոյանելեր թա
գանորի ամաց նորա , աւուրս
յազգաց մինչե յազգո :

Վաց և մնայ յանիտեան տռա
ջի այ ողորմուի և Ճմարտուի ,
ոյք խնդրեսցեն ՚ի նմանէ :

Վապէս սաղմաս ասացից ան
ուան քում յանիտեանս յանի
տենից . և տաց քեզ զաղօթու
իմ օրլսաորէ :

՚ Կատարած ՚ի վերոյ դիտումայ :

ՍԱԴՅՈՍ ԴԱՏԹԵ ԿԱ :

Բայց միայն ոյ հնազանդ
լեր անձն իմ . զի՞ ՚ի նմա-
նէ է ինձ փրկութի :

Վաշ է ած իմ և փրկիչ իմ .
ապաւէն իմ , զի՞ մի՛ սաւանե-
ցայց առաւել :

Վինչեւ յերբ յառնեք ՚ի վր
մարդոյ՝ սպանանել տմբն . ող
յորմոյ թիււելոյ՝ և ՚ի ցանկոյ
մերժելոյ :

Բայց միայն զպատիւ իմ խոր
հեցան մերժել յինէն . և ըն-
թացան ՚ի ծաբաւս իւրեանց :
Վերանօք իւրեանց օրհնէին ,
և սրտիւք տնիժանէին :

Բայց սակայն ոյ հնազանդ
լեր անձն իմ , զի՞ ՚ի նմանէ է

ինձ համբերութիւն :
Կյա է ած իմ և փրկիչ իմ,
ապահովեն իմ . զի մի սասանեցցոց :
Հայ է զօրութիւն իմ և փառք
իմ . ած օդնութեն իմոց , յոյս
իմառ ած է :

Յուսացարուք ՚ի նա առմ ժու
ղովք ժողովուց . սփռեցէք ապ
ոաջի նորա զսիրտս ձեր , զի
ած օդնական է մեր յաւի
տեանս ժամանակաց :

Սակայն ընդունայն են որդիք
մարդկան . սուտ են որդիք
մարդկան , ՚ի կշեռս իւրեանց
մեղանչեն , և ինքեանք յու^ն
նայնուեն են ՚ի միասին :

Վի յուսայք յանիրաւութիւն ,
յափշտակուեն մի ցանկայք . և
մեծութիւն առուիւն գայցէ ,

մի յօժարեսցին սիրտք ձեր :
Անդամ խօսեցաւ ած , և
Երկուս զայս լուսաք :
Յայ է զօրութի , և քո տէր
ողորմութի . և դու հաստեցաւ
նես իւրաքանչիւր լստ դործոց
նոցա :

ՍԱՂՄՈՍ Դ ԴԱՏԻՑ . ԿԲ .

ԷՇ ած իմ , ես առ քեզ ու
ռահօս առնեմ . ծարաւեաց
առ քեզ հողի իմ . քանինպա
տիկ ես և մարմին իմ :
Որպէս Երկիր անապատ և ան-
ջուր , ուր ոչ գոյ ՚ի նմա ճա-
նապարհ :

Այսպէս ՚ի սուրբս Երևեցայց
քեզ , տեսանելինձ զզօրութիս
քո և զփառս քո :

Վասն զի լաւէ ինձ ողորմուի
քո քան զկեանս իմ . և շըր
թունք իմ գովիսցեն զքեզ :
Այսպէս օրհնեցից զքեզ ՚ի
կեանս իմ , և յանուն քո համ
բարձից զձեռս իմ :

Արսէս ՚ի ճարպոյ պարարտուէ
լցցի անձն իմ , շըթամբք ցըն
ծութէ օրհնեցէ զքեզ բե-
րան իմ :

Օի թէ յիշեի զքեզ յանկող
նի իմում , ընդ առանօտս կան
խեալ խօսէի ընդ քեզ :

Օի եղեր իմ օգնական . ՚ի
հովանի թեոց քոց ցնծացայց :
Եկն զկնի քո անձն իմ . և զիս
ընկալաւ աջ քո . իսկ նոքա ՚ի
նանիր լանդընցին զանձն իմ :
Մացեն ՚ի ներքոյ անդնդոց

Երկրի . մատնեսցին ՚ի ձեռս
սրոյ , և բաժինք աղութառց
եղիցին :

Առաջանալոր յուսոցաւ ՚ի ողջ .
գովինացին ամքն՝ ոյք երդնուն
նուխաւ . Խցցին բերանք այնոյ
ցիկ՝ ոյք խօսին զանիրաւուի :

ՍԱԴՄԱՍ ԴԱՏԻՒ ԿՅ :

|| մւր ած աղօթից իմոց յազա
չել ինձ առ քեզ . յերկիւղէ
թշնամւոյն փրկեա զանձն իմ :
Դաճկեսցես զիս ՚ի ժողովոց
չարաց . ՚ի բազմութ՝ ոյք գոր
ծեն զանօրէնութի :

|| յք սրեցին ողջ սուսեր զլե
զուս իւրեանց . լարեցին զա
զեզունս իւրեանց յիրս դառ
նութեան :

ԶԳԵԼ ՚ գաղտնիս՝ այնոցիկ
ոք ուղիղ են սրտիւք . յան
կարծակի ձգեսցեն ՚ նոսա ,
և մի՛ երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւշ
ըեսնց զբանս չարութե . խոր
հեցան թափուցանելինձ որո՞
դայթ . և ասացին ոչ աեսանէ
զայս տէր :

Քննեցին զանօրէնուի , պար,
տասեցան ՚ քննել զքննուի :
Վատիցէ այր ՚ խորուի սրտի
իւրոյ , և բարձր եղիցի ած :
Եւտք տղայոց եղեն վէլք նց .
տկարացան ՚ նոսա լեզուք նց .
և խռովիցան ամենեքեան՝ ոք
հայէին ընդ նոսա :

Խրկեաւ ամ մարդ , ՚ պատ,
մել զգործս այ . և զարարածս

նը ՚ի միտ առին :

Արախ եղիցի արդար ՚ի տէր,
և յուսացի ՚ի նա . նովաճ գո
վեսցին ամենեքեան , ոյք ու-

ղիղ են սրտիւք :

՚Ի կատարած :

ՍԱԴ. ՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . ԿԴ .

Երդ երեմիայի և եզեկիէլի և ժողովրդեանն՝ յորժամ
՚ի պանդխտութենէ կամէին ելանել .

Բեզ վայելէ օրհնուի ած
՚ի սիօն . և քեզ տացին
աղօթք յերուսաղէմ :

Լուր աղօթից իմոց , զի առ
քեզ ամ մարմին եկեսցէ :

Դանք անօրինաց զօրացան ՚ի
վերայ մեր . և զամբարշուիս
մեր դու քանեսցես :

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկա
լը 217 լար

լար , և բնակեցին չի դաւի
թըս քո :

Լզցուք մեք ի բարու է տան
քո . որ է տաճար քո՝ սբանչելի
արդարութեամբ :

Լուր մեղ ած փունչ մեր ,
յոյս ամ ծալաց երկիր , և որ
ի ծով հեռի :

Ուպատրաստէ զլերինս զօրութ
իւրուլ . և զգեցել է զզօրուի :
Ուխովեցուցանէ զմեծուի
ծովու , և զձայն ալեաց նորա
ցածուցանէ :

Խոռովեցին հեթանուք , և
երկիցեն բնակիչք երկրի ի
նշանաց քոց :

Յելս առաւոտու՝ ընդ երե
կոյս զռարձասցին . հայեցար
յերկիր՝ արբեցուցեր զնա , և

բազում արարեր զմեծուի նր։
Գևտն այ լի եղև ջուրը .
պատրաստ արարեր զկերակուր
նորա , զի այսպէս է պատրաս-
տութիւն :

Օակոս նր արբեցուցեր , և
բազում արարեր զարմտիս նր։
Իցօղել նորա զուարթ եղիցի
բոյս նորա . օրհնեցի պսակ
տարւոյ քաղցրութեքո :

Դաշտք քո լցցին պարարտութ .
պարարտասցին գեղեցկութիք
անապատի :

Ելուրք զբնծուի զգեցցին . և
զգեցցին խոյք մաքեաց :
Հովիտք բազում արասցեն
զցորեան , աղաղակեսցեն և
օրհնեսցեն :

Դ ԿԱՏԱՐԱԾ ԴԱՏԹԵ . ԿԵ .

Վ ՀԱՂԱԿԵցԵք առ ած ամեր
կիր . սաղմոս ասացէք անունան
նորա , և տուք զփառո օրհ .
նութան նորա :

Վ Սայեք այ , որպէս զի ահեղ
են գործք քո . ի բազում զօ
րութե քում ստեցին քեզ
թշնամիք քո :

Վ Երկիր՝ Երկիրպակցեն քեզ .
և սաղմոս ասասցեն քեզ , սաղ
մոս ասասցեն անունան քում :

Ե կայք և տեսէք զգործս այ .
ոնդ զի ահեղ են խորհրդով
քան զամ որդւոց մարդկան :
Ո ւարձոյց զծովն ի յամաք .
և ընդ գետո անցին ոռա
նաւորք :

Վ նու ու բախ Եղիցուք մեք ի

նա . որ տիրէ զօրութ իւրով
յաւիտենից :

Աչք նր ի հեթանոս հային .
ոք դառնացուցին զնա , մի
բարձրասցին յանձինս իւրենց :
Օրհնեցէք հեթանոսք զած
մեր . լսելի արարէք զձայն
օրհնութե նորա :

Այն որ եղ զանձն իմ ի
կեանս , և ոչ ետ դողութի
ոտից իմոց :

Փորձեցեր զմեզ ած և քննե
ցեր . ող և քննի արծաթ :
Խջուցեր զմեզ յորոգայթ ,
եղեր զնեզութի ի թիկունս
մեր . և անցուցեր զմարդիկ ի
վերայ գլխոց մերոց :

Խնդրիք մեք ընդ հուրել ջուր ,
և հաներ զմեզ ի հանգիստ :

Սահց ՚ի տուն քո պատարա
գօք . տաց քեզ զուխտ իմ ,
զոր խոստացան քեզ շրթունք
իմ , զոր բերան իմ խօսեցաւ
՚ի նեղութեան :

Օողջակեզս զուղղալիցս մա
տուցից քեզ՝ խոյութք և խըն
կովք . և քեզ մատուցից զունա
րակս և նոխազս :

Եկայք լուսրուք ինձ և պատ
մեցից ձեզ ամենեքեան՝ ոյք
երկնչիք յայ , զոր ինչ արար
անձին իմոյ :

Առ նա բերանով իմով կար
դացի . և բարձր արարի զնա
լեզունաւ իմով :

Օմեղս թէ տեսանեի ՚ի սրտի
իմում , մի թէ լեէր ինձ ար :

Վա այսորինի լաւաւ ինձ ած ,

և նայեցաւ չի ծայն ինդրուա
ծաց իմոց :

(Օրհնեալ է անձ՝ որ ոչ չի բա
ցեայ աբար զաղօթս իմ , և ոչ
զողորման է իւր յինէն :

Դ կատարած ը օրհնեալա :

ՍԱՂԱՄԱՍ ԵԲԳՈՑ . Կ.Օ.

Աղջ ողորմեալ մեզ և օրհնեա
զմեզ . երեեցն զերեսս քո ՞ի
մեզ՝ և ողորմեալ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապղը
հըս քո , յաղինս ամենայն զփր,
կութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք անձ , խոստովան
եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
ամենայն :

Ուրան եղիցին և ցնծասցեն

աղինք · զի դու դատես զժողո
վուրդս յուղուն · և ազգաց
երկրի դու առաջնորդես :
Խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք ած · դոհասցին
զքէն ժողովուրդք ամ :
Երկիր ետ զպուղիւր , և
օրհնեաց զմեզ ած ած մեր :
Ած մեր օրհնեսցէ՛ զմեզ , և
ի՞նմանէ՛ երկիցեն ամենայն
ծաղք երկրի :

Դ կատարած դանթի .

ՍԱԴՄՈՍ ԵՐԳՈՑ · ԿԵ ·

 Յարիցէ՛ ած · և ցրուեսցին
ամ թշնամիք նորա , փաշ
խիցեն ատելիք նորա յերեսաց
նորա :

Անդ պակասի ծուխ՝ պակասես
ցին . որպէս հալի մոմ առաջի
հրոյ , այնպէս կորիցեն մեղա
Հողք յերեսաց նյ :

Արդարք ուրախ Եղիցին՝ և
ցնծասցեն առաջի նորա , և
զուշարձասցին յուրախութեան
իւրեանց :

Օքհնեցէք զած՝ մերեսաղը
մաս ասացէք անուան նր . Ճա
նապարհ արարէք այնմիկ՝ որ
նստի ընդ արեմուտս . և տէր
է անուն նորա :

Ցնծասցեն առաջի նորա , և
իսռովեսցին յերեսաց նր :

Աւ հայրն է որբոց՝ և դատա
Հոր այրեաց , ած ՚ի տեղոջ
սրբութե իւրոյ :

Աֆ բնակեցուցանէ զմիակրօ
իթ 225 նըս

նըս ՚ի տան , և հանէ զկա
սլեալս քաջութ խրով . սոյնաղս
և զդառնացօղս՝ ոքք ընակել
են ՚ի գերեզմանս :

Աճ ընդ ելանէն քո առաջի
ժողավրդեան քո . ընդ անցա
նելն քո ընդ անսպատ , երիշը
շարժեցաւ :

Վանզի և երկինք ցօղեցին
յերեսաց ոյ ՚ի սինայէ՝ առաջի
ոյ խրայէլն :

Էնձըև կամաց սպատրաստեցեր
ած ժառանգուե քում . թէ
պէտ և հիւանդացաւ , սակայն
դու հաստատեցեր զնա , և
գաղաճք քո ընակեցին ՚ի նմա :
Վատրաստ արարեր քաղցրութ
քով աղքատի ած . ոք առայէ
զբան , ոյք աւետարաննեն զօ

բուք բազմաւ :

Աշադաւոր զօրուեց իւելոյ ,
գեղեցիուի տան քո բաժա
նեալ յաւարի . թէպէտ և
նիցեսցիք ՚ի մէջ վիճակաց :
Անք աղաւնոյ արծաթա
պատ , և թիկնամէջ նորա ՚ի
գոյն ոսկւոյ :

Դ գումարել երկնաւորին ըզ
թադաւորս ՚ի վերայ նորա ,
ձիւնացին ՚ի սաղմօն :

Եառն այլ լեառն պարարտ ,
լեառն մածեալ , լեառն պա
րարտ . և զինչ կարծէք լերինք
հպարտացեալք :

Եառն , ու որ հաճեցաւ ած
ընաիիլ ՚ի նմա . քանզի և ուր
իսկ բնակեսցի ՚ի նմա իւպառ :

Ասոք ոյ բիւրապատինք , հո

Ղարք ուղղիչք , և առ ՚ի նոսա՝
՚ի սինէ սրբութե իւրոյ :
Եղլ ՚ի բարձունս՝ և գերեաց
զգերուի . էտու անար՝ բաշ
խեաց պարզես՝ և ետ որդւոց
մարդկան . քանզի թերահա .
Հատից ևս բնակեալ եղիցին
՚ի նմա :

Տէր ած օրհնեալ՝ օրհնեալ
տէր զօրհանապազ , տուաջնոր .
Դեսցէ՛ մեղ ած վրկիչ մեր :
Աճ մեր՝ ած կենարոր , և ՚ի
անէ՛ են ելք մահու :
Բայց սակայն՝ ած փշրեացէ .
զգլուխս թշնամեաց մերոց .
և զիերն կարձնովին , ոյք գնան
յանօրէնութե իւրեանց :

Ասաց առ՝ ՚ի խորոց անդնդոց
դարձուցից , և ՚ի միջոյ ժա .

նեաց զայն ՚ի դուռս կորզեցից :
Ո՞ղ թացցի ոտն քո յարեան ,
և լեզուք շանց քոց՝ յարենէ
թշնամեաց քոց :

Լոյնեցան գնացք քո ած . դը^ւ
նացք այ թագաւորին մերոց
աբբոյ :

Այսիսեցին իշխանք հանել զօր .
հնութի , ՚ի մէջ կուսանաց
և գովչաց

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զաս
տուած , և զտէր յաղբերացն
խրայէլի :

Անդ բենամին ՚ի տղայութե
զարմանալի , իշխանք յուդայ
առաջնորդք նորա՝ իշխանք զա
բուջոնի , և իշխանք նեփթա
զիմայ :

Հրամայեալ ած զօրուք քով :

զգացո՞ զայս , զոր հաստատե՞
ցեր ՚ի մեզ :

Ի տաճարէ քումմէ յերուսա
լէմէ , քեզ մատուսցեն թա
կաւորք զպատարակս :

Աստեա ՚ի դաղան եղեգան ,
՚ի ժողովս զուարակաց՝ և ՚ի
դասս երընջոց :

Խառեսցին սցնոքիկ՝ ոյք ընտ
րեալ են արծաթով . ցրուեա
զհեթանուս՝ ոյք կամին ընդ
պատերազմ :

Եկեսցեն հրեշտակք յեղիպ
տոսէ . հնդիկք յառաջադցն
ձեռնուու լիցին առ նծ :

Թագավաճորուիք երկընի օրհնե
ցէք զած , և սաղմօս առացէք
անառն :

Ռանապարհ արարէք սցնմիլ ,

որ նատի յերկինս երկնից ընդ
յաղմելը :

Այս տաղէ զձայն իւր ՚ի ձայն
զօրութ . և առ ք զվառու այ :
՚ի վերայ իսբայէլի մեծ վայ
ելուի նորա . և զօրուի նորա
մինչև յամնը երկնից :

Արանչելի է ած ՚ի վերայ ըց
իւրոց , ած իսբայէլի :

Կյա տաղէ զզօրուի հաստա
տութիւ ժողովրդեան իւրոց .
օհնեալ է ած :

Դ կատարագ :

ԱՆԴՐՈՅ ԴԱՏԹԻ . ԿԲ .

Վասն զառ անցելոցն :

Եցն զիս ած , զի հասին
ջուրք յանձն իմ . ընկլայ
ես ՚ի խորս անդնդոց , ուր ոչ
գոյ ինձ հանդիսա :

ԵԱՀԻ ԵՍ ՚Ի ԽՈՐՍ Ճ-ՊԼՈՒ , և
ՀՐԴԱՆՔ ԸՆԿԵՂՄԵԳԲԻՆ զԼԻՍ :
Վ աստակեցայ ԵՍ առ աղաղա
ԿԵԼ ԽՄՈՒՄ , և ԿԵՐԿԵՂԵԳԱՆ
ԿՈԿՈՐԴ իմ :

‘ԵՐԵՎԱՂԵԳԱՆ աջք իմ , առ
յուսալ ինձ առ տէր ած իմ :
ՌԱՋՈՒՄ ԵՂԵՆ քան զՀԵՐ
ԳԼԽՈՅ իմոյ , ոյք ատէին զԼԻՍ ՚Ի
ՏԱՐԱՊԱՐՄՈՒԳ :

ՕօՐԱԳԱՆ յԼԻՍ ԹՀՆԱՄԲՔ իմ և
ԱՄԵԼՔՔ իմ՚Ի ՆԱՆԻՐ . ինչ զոր
ո՛չ յափշտակեալ էի՝ տուժէլի
նոյա :

ԵՇ դու Ճ-ԱՆԵ-ԱՐ զանզդայ
մութի իմ . և յանցանք իմ ՚Ի
քէն ո՛չ Ճ-ԱՃ-ԿԵ-ԳԱՆ :

ԵՄ ամաչեսցեն վ՛՛ իմ , ոյք
համբերեն քեղ տէր՝ տէր զօ

ըուեց . մի պատկառեսցին վո
իմ , ոք խնդրեն զքեղ ած
իսրայէլի :

Վասն քո համբերի նախառա
նաց , և ծածկեաց ամօթ զիւ
րեսս իմ :

Օտար եղէ ես յեղբարց և
մոց , և հիւր որդւոց մօր իմոյ :
Վախանձ տան քո եկեր զիս .
և նախատինք նախառչաց քոց
անկան ՚ի վերայ իմ :

Խոնարհեցուցի պահօք զան
ձըն իմ , և եղեն ինձ այս նա
խատինք , արարի զհանդերձս
իմ քուրձ , և եղէ առակ նոյ :

Օինէն խորհէին , ոք նստէ
ին առ գրունս . և զիս ացալն
առնէին , ոք ըմպէին զդինի :

Ե՞ս յաղօթս կայի առ քեզ

նոր , ի ժամանակ ընդունելի :
Եթէ ի բազում ողորմութեա
քում լուր ինձ , ի ճշմարտու
թիւն փրկութե քո :

Ապրեցն զիս ի՞ կանոյ՝ զի մի
ընկլայց . ապրեցոյց ես յատեց
Եաց իմոց , և ի խորոց ջուրց
բազմաց :

Մի ընկլցեն զիս սրոյտք ջուրց ,
և մի ընկղմեսցեն զիս ան
դունդք խորոց . և ջրհոր մի կա
փուսցէ գըերան իւր ի՞ վը իմ :
Լուր ինձ տէր , զի քաղցր է
ողորմութի քո . ըստ բազում
զթութե քում հայեա յիս . և
մի դարձուցաներ զերեսս քո
ի ծառայէ քումմէ . զինեղեւ
եմես , վաղվաղակի լուր ինձ :
Հայեա յանձն իմ , և փրկեա

զես . և վասն թշնամու աց իմաց
ապրեցո՞ զես :

Օի դու գիտես զնախատինս
իմ՝ զամօթ իմ , և զպատկա-
ռանս իմ :

Առաջի քո են տմ նեղիք ան-
ձին իմոց . նախառանաց համ-
բեր սիրտ իմ և թշուառ Ե ,
Ակնունէի թէ ոք տրում ոչի
ընդիս , և ոչ ոք էր . և միի
թարիչ ինձ ոք ոչ դառ :

Ետուն ՚ի կերակուք ինձ լե-
զի . և ՚ի ծարաւ իմ ալբույին
ինձ քացախ :

Եղիցին սեղանք նց առաջի նց
յորողայթ՝ ՚ի հատուցումն և
՚ի գայթակղութի :

Խաւարեսցին աչք նոցա , զի
մի տեսցեն . և զթիկունս նց՝

Հանապազ կորացն :
Ազկցեա ՚ի վր նց զբարկութի
քո . և սրտմտութի բարկութե
քո հասցէ ՚ի վերայ նոցա :
Եղիցին բնակութիք նոցա ա
ւերակը . և ՚ի յարկս նոցա մի
ռ իցէ՝ որ բնակիցէ :
Օի զոր դու հարեր , հալա
ծեցին . և ՚ի վերս ցաւոց իմոց
յաւելին :

Դիմը զմեղս ՚ի վերայ մեղաց
նոցա , զի մի մոցեն յարդա
րութիւն քո :

Չնծեսցին նոքա ՚ի դպրութէ
քումմէ կենաց . և ընդ ար
դարս քո մի զրեսցին :

Վաքատ և ցաւած եմ ես ,
փրկութիքու ած ընկալցի զիս :
Օրհնեցից զանուն այ իմոց

օրհնուք , և բարձր արարից
զնա դովուք :

♦ աճոյ եղիցի այ քան զորմ մա
տաշ , որ բերէ զեղջուրս և
զկճլակս :

Տեսցեն աղքատք՝ և ուրախ
Եղիցին . խնդրեցէք զած , և
կեցցեն անձինք ձեր :

Օի լուսաւ տէր տնանկաց . և
զկապեալս իւր ոչ արհամար
հեաց :

(Օրհնեսցեն զնա երկինք և
երկիր , ծով և ամ որ զեռաց
՚ի նոսա :

ԱՌ փրկէ զսիօն՝ և շինեսցին
քաղաքք հրեաստանի . շինես
ցեն բնակեսցին՝ և ժառան
գեսցեն ՚ի նմա :

Օաւակ ծառայից քոց հաս

տատեսցի անդ . և ոք միլեն
զանուն քո , բնակեսցին ՚ի նմա :

Դ կոտարած :

ՈՒՂ. ՄԱՍ ԴԱՏԻՒ . ԿԹ .

ԱՅ յօդնել ինձ նայեաց . և
տէր յընկերել ինձ փութա :
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ,
ոք խնդրէին զանձն իմ : դարձ
ցին յետս և ամաչեսցեն , ոք
խորհիւին ինձ չար :

Դարձցին առ ժամայն ամա
չեցելք . ոք ասէին ինձ վա՛շ
վա՛շ :

Ենձասցեն և ուրախ լիցին ՚ի
քեղ ամենեքետն , ոք խնդ
րեն զքեղ տէր :

Ասասցեն յամ ժամ , մեծ է
ած . ոք սիրեն զվոկուլս քո :

Ե՞ս ազքատ և տնանկ եմ ,
ած օդնեան ինձ . օդնական և
փոկիչ իմ եռ գու՝ անը իմ մի
յամենաց :

ԱՐԴՅՈՒԹ ԴԱՏԹՈՒ Հ .

ԱՐԴՅՈՒԹ ՅՈՒՆԱԳԱԲԱՅ՝ յառաջնորդ դերուեն .

Yքեզ անը յուսացայ , մի
ամսոչեցից յաւիտեան .
յարդարուե քում փրկեան և
ապրեցն զիս :

Խոնարհեցն առիս զունեն քո
և կեցն զիս :

Եթիմ ած ապաւէն , և տե-
զի ամուր կեցուցանել զիս .
զի հաստատուի իմ և ապաւէն
իմ դու ես :

Ամ իմ , փրկեան զիս ՚ի ձե-
ռաց մեղաւորի , ՚ի ձեռաց ա-

նույնի և անիշտի :

“**Պ**առ ես համբերուի իմ տր ,
տէր յոյս իմ ՚ի մանկութենէ
լիմիտ :

“**Ա**քեզ հաստատեցայ ես յար
գանդէ . յորովայնէ մօր իմոյ
դու ես ապաւէն իմ . և առ
՚ի քէն է օդնութի իմ յամե-
նայն ժամ :

“**Ո**ղ զի նշանակ եղէ ես բազ-
մաց . և դու օդնական իմ և
հզօրիչ իմ :

“**Ա**զգի բերան իմ դովութ , ող
օրհնեցից զփառս քո . զօրհա-
նապազ զմեծ վայելուիս քո :
“**Մ**ի ընկենուր զիս տէր ՚ի ժա-
մանակս ծերութ . ՚ի պակասիլ
զօրուե իմոյ՝ մի թողուր զիս
“**Ա**զգին թշնամիք իմ ինձ , և

որք պաշարեցին զանձն իմ .
խորհեցան ՚ի միասին և ա
սացին :

Այս եթող զնա հալածեսցուք
և հասցուք նմա . զի ոչ ոք է
որ փրկէ զնա :

Այս իմ , մի հեռի առնիր յի
նէն . և ած յօդնել ինձ նայ-
եաց :

Ամաչեսցեն և պակասեսցին՝
ոք չարախօս կային զանձնէ
իմմէ . զգեցցին զամօթ և ըզ
պատկառանս , ոյք ինդրէին
ինձ զչար :

Ես յամ ժամ յուսացայց , և
յաւելից յօրհնուիս քո :
Իներան իմ պատմեսցէ զար-
դարուիս քո , զօրհանապազ
զգովուիս քո :

Ո՞ղ մէ թէ խաղողախո և ինչ
պիտեհի ես զդալրուի . այլ մը
սից ՚ի զօրուին ոն . ու յիշեցի
զարդարուիս քո միայն :

Ած իմ , ուսուցեց զիս ՚ի ման
կուեհ իմմէ . և ցարդ ես պատ
մեցից զարդարուիս քո :

Ա ինչե յալեղիլ և ՚ի ծերա
նալ , ած իմ մի թողուր զիս :

Ա ինչե պատմեսցի բազուկ
քո՝ ազգի ամի որ գալոցն է :
Օզօրուիս քո և զարդարուիս
քո մինչե ՚ի բարձունս . զոր
արարեց մեծամեծս՝ ած ո՞նը

մանի քեզ :

Առչափ ցուցեր ինձ զնեղուկ
բազում և չարչարանս , դար
ձեալ մսիթարեցեց զիս . և
՚ի խորոց անդնդոց երկրի հա-

ներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրու իս քո ,
և դարձել միսիթ արեցեր զիս .
և ՚ի խորոց երկրի միւսանդամ
հաներ զիս :

Արդ՝ և ես խոստովան եղեց
քեզ ՚ի պատրաստուի սաղմո .
սաց ճշմարիտդ ռծ . սաղմոս ա .
սացից քեզ օրհնութ սուրբդ
իւրայէլի :

Յնծասցեն շրթունք իմ յու .
ժամ սաղմոս ասիցեմ քեզ .
և անձն իմ զոր փրկեցեր :

Եշու՝ և լեզու իմ , զօրհանա .
պազ խօսեսցի զարդարու իս քո :
Ի ժամանակի ող յամօթ լի
ցին և ամաչեցեն , ոյք խնդ .
ըէին ինձ զչաք :

ԱԱՂՄՈՍ ԴԱՏԹՒ ՀԱ .

Ե զիրաւունս քո արքայի
տուր , և զարդարուիս քո որ
դւոյ թագաւորի :

Ի ասել զժողովուրդս քո ար
դարուք , և զաշքատս քո իրա
ւամբք :

Ը ոցեն լերինք զևաղաղութի
ժողովուրդեան , և բլուք զար
դարութիւն :

Ի րաւ արասցէ աղքատաց ժո
ղովուրդեան , և կեցուսցէ զոր
դիս տնանկաց , և խոնարհէ,
ցուսցէ զամբարտաւանս :

Վ ացցէ և մնասցէ ըս արեւու ,
յառաջ քան զլուսին յազգէ
մինչև յազդ :

Խ ցէ ոդպէս անձրւ ՚ի վերայ

գեղման , ողպէս ցոշ զի ցողէ
յերկիր :

Օ աղեսցի յաւուրս նր ար
դարուի , բազում խաղաղուի
մինչև կատարեսցի լուսին :
Տերեսցէ նա ՚ի ծովէ մինչև
՚ի ծով . ՚ի դետոց մինչև ՚ի
ծագս աշխարհի :

Առաջի նորա նախ հնդիկք
անկցին . և թշնամիք նր հող
կերիցեն :

Թագաւորք թափսսի և կղզ .
եաց՝ պատարագս մատուսցեն
նմա . թագաւորք արաբայ և
սարաց՝ պատարագս բերցեն
նմա :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն
թագաւորք երկրի . և ամ
ազգք ծառայեսցեն նմա :

Օի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեւ
ուաց հզօրի . զաղքատն և ըզ
տնանկն , որոյ ոչ է իւր օդնաշ
կան :

Ենթայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի
տնանկն . և զանձինս տնանկաց
կեցուսցէ . ՚ի վաշխից չարաց
վրկեսցէ զանձինս նոցա :

Գաստևական է անուն նորա
առաջի նց . կեցցէ և տացի
նմա՝ յուկւոյն արաբացւոց :
Յաշօթս կացցեն առնա յամ
ժամ . և զօրհանապազ օրհ .
նեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատուի ընդ ամ
երկիր . և ՚ի վերայ գլւոց լե
րանց :

Կարձրասցի քան զլիքանան
պտուզ նորա , և ծաղկեսցի ՚ի

քաղաքի տն ու լսու երկրի :
Եղիսյի անուն տետևն օրհնել
յամբիտեան . դի յառաջ քոն
զորե է անուն նորա :
Ի նա օրհնեսցին ոմ ազգք
երկրի , և ամենայն ավենք երա
նվացեն նմա :

(Օրհնեալ տէր ած խրայէլի՝
ոդ առնէ սքանչէլիս միայն . և
օրհնեալ է անուն ոք փառաց
նորա յամբիտեան . լցի փառօք
նորա ամենայն երկիր . եղիցի
եղիցի :

ԱՀՕԹ. ԱՆՆԱՅԻ ՄՈՐՆ
ՍԱՅՐՈՒԵԼԻ
Շ. Թագ. ք.

 աստատեցաւ սիրու իմ ի
տէր , և բարձրացաւ
եղջեւը իմ յած փրկիչ իմ :

Անդարձակեցաւ բերան իմշի
Վերաց թշնամեաց իմոց . ուրախ
եղէց ՚ի վրկուե քում :

Օի ոչ գյ նը որպէս զտէր ,
և ոչ արդար ոնց զած մեր . և
չիք նը բաց յայ մերմէ :
Ո՞ի պարծիք և մի խօսիք զամ
բարտաւանս . և մի ելցէ ընդ
բերանս ձեր բան հպարտ մե-
ծաբանութե :

Ե՞ւ գիտուեց տէր՝ ած պատ-
ըաստէ իւրով իմաստուք ըզ
գիտուի յարարածս իւր :
Հզօրց հաստ աղեղունք թու-
լացան , և տկարք վառեցան
զօրութեամբ :

Յադք և լիք հացիւն նուաղե-
ցան . և քաղցելք լցին զերկիր :
Վիուն ծնաւ եօթն , և բաղ-

մածինն նուշազեաց ՚ի ծննդոց :
Տէր մեռուցանէ , և տէր կե-
ցուցանէ . իջուցանէ ՚ի դը-
ժոխս և հանէ :

Տէր աղքատացուցանէ՝ և որ
մեծացուցանէ . խոնարհ առ-
նէ զամբարտանս մինչեւ յեր-
կիր , և բարձր առնէ զտառա-
պեալս յաղըեաց :

՚ Աստուցանէ զնս իշխանս՝ ընդ-
իշխանս ժողովրդեան . և զա-
թոռ փառաց ժառանգեցու-
ցանէ նոցա :

Կիատարէ զուխտս ուխտանո-
րաց . և օրհնեաց զամս ար-
դարոց :

Օէ ոչ թէ իւրով զօրուք զօ-
րանայ հզօր . այլ տէր տկար
առնէ զհակառակորդս իւր .

տէր սուրբ է :

Ա՞ն պարծեսցի խորհրդականն
ի խորհուրդս իւր . և մի պար
ծեսցի հզօրն ի զօրուի իւր .
և մի պարծեսցի մեծն ի մե-
ծուե իւրում :

Այլ որ պարծին , ի ող պար
ծեսցի . ի խորհուրդս զտէր
ճանաչել :

Առնել զիրաւունս , և գո-
ծել զարդարութի ի վը երե-
սաց երկըի :

Տէր ելյերկինս՝ և որոտաց .
և ինքն դատէ առանց բար-
բառելոյ :

Տայ զօրուի թագաւորաց մե-
րոց . և բարձր առնէ զեղջեւք
օծելոյ իւրոյ :

ՎԱՂԻԱՆԻ

ՄԱՂԻԱՆԻ.

Իւրձրացաւ եղջիւր իմ յած
փրկիչ իմ։ Հաստատեցաւ սիրտ
իմի տր՝ տրմբ և հանատով։
Մարդասէր տէր՝ վս որբու։

Քարոզ և ողօթք Ուղուայ . և ՚
նեղութե կանոնացն։

Վ ասն գտանելոյ մեզ զշնորհս
և զողորմուի։ ՚ի բարերար տնէ
մերմէ զտր աղաչեսցուք։
Վ ս փրկելոյ զմեզ ՚ի զբառ
տութե մարդկան՝ և յորոգայ,
թից սատանայի, զտէր աղա։
Վ ս ամ անձանց քրիստոնէից,
և տանց հանատացելոց, զտր։
Վ ս պք ՚ի լերինս՝ յայրս և ՚ի
փապարս բնակեալ են սուրբ
հոգքն մեր, զտր աղաչեսցուք։

Ա ոք սաղմոսիւք և օրհնուք
կատարեն զամժամանակս կե-
նաց իւրեանց , զտէր' :

Ա հոդւոցն : Եւ ևս միա" ;
Օ անձինս : Պլորմեաց :

Աշթք .

Գ ա հանամք զքէն առ ած մեր ,
որ զարթուցեր զմեղ ՚ի հան
գըստենէ քնոյ շնորհիւ ողոլ
մուե քո : Օ արթո՛ զմիտս մեր
արդարուէ առ քեզ տէր ած
մեր . զի տեսցեն աչք մեր ըզ
ֆրկուի քո : Եկեսցէ և բնա
կեսցի առ մեզ ածուի քո . և
ողորմութի քո՝ հովանի և պա-
հապան լիցի ՚ի վր պաշտօնէից
քոց : Եւ զմեղ զծառայս քո՝
արժանի արա ՚ի տուէ և ՚ի գի

շերի և յամ ժամու միշտ խոը
հել ՚ի սէր պատռվիրանաց քոց :
Եւ գոհանալով փառանորել
զհայր և զորդի և զառը հռ
գիդ , այժմ և միշտ” :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աւենդանարար զօրուի և աղջ
բիւր անմահութե , դու ես քս
ած փրկիչ մեր . որ շնորհեցեր
մեզ ՚ի մէջ գիշերի յառնել՝ և
խոստովան լինիլ առ քեզ՝ վասն
իրանց և արդարութե քո :
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տր
ած մեր , արա՛ զմեզ արթունս
և պատրաստս ՚ի ժամ առանց
տու ընդ նըս քո : Եւ ընդ նո
սին գոհանալով փառանորել
զքեզ ընդ հօր և ը հոգւսդ

պրոյ , այժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից + ամէն :

ՄԱԴՐԱՆԳ .

Գահութ և ճշմարիտ խոստով
վանութ՝ անդադար փառաւնու-
թեմք զհայր և զորդի և զօր-
հոգիութ . լոյժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

(Օրհնել տը մեր յուքս + ամէն ;
♦ այր մեր որ յերկինս :

Տուր զօրութի Ֆառայի քո . Կեցն զորդե
աղախնոյ քո . և արա առիս նշան բարուե
(Սաղմոս . 85 . 15 :)

Դ կատարած .

ՍԱՀՄՈՍ ԱՍԱՓԱՅ ՀԲ .

ԱՐԵԼԵՒ Օ Ի
բարի է խորայէլի ած ,
և ոյք ուղիղ են սրաիւք :
Բայց զի իմ փոքը մի ւասանել
էին ստք . սակաւիկ մի ևս
դայթակղեալ էին գնացք իմ :
Այսանձեցայ ես ընդ անօ
րէնս , զիսաղաղուի մեղաւորաց
աղ տեսանէի , զի ոչ գոյր մա
հու վրէպ նոց :

Ճաստատուն են տանջանք նոց ,

՚ վաստակու մարդկան չե՞ն
նոքա . և ըստ մարդկան ոչ
տանջեսցին :

Ա յս այսորինկ կալաւ զնոսա ամ
բարձաւանուի . արկին զիւը
եամբք զամբարշտուի և զա
նիրաւուի իւրեանց :

Եցցէ սոլ ՚ ճարպոյ անիրա
ւուի նոյ . զի գնացին նիք ըստ
խորհրդոց սրտից իւրեանց :
Խորհեցան և խօսեցան չա
րուք . և զապիրատուի ՚ բար
ձունս խորհեցան :

Եղին յերկինս զբերանս իւ
րեանց . և զլեզուս իւրեանց
ածէին զերկրաւ :

Ա սն այսորինկ ժողովուրդ իմ
դարձցի այսրէն . և աւուքք
իմ լի կատարեալ գտցին ՚ նոյ :

Ասացին՝ զիարդ գիտաց ած .
կամ գուցէ արդեօք գիտուի
առ ՚ի բարձրելոյն :

Ահա մեղաւորք են և յաջո
զեալ է նոցա , կան՝ և ունին
զմեծուի աշխարհի :

Ասացի՝ ՚ի զուը ուրեմն արդա
բացուցի զսիրտ իմ . լուացի
սրբութք զճեռս իմ . և եղէ
ես խոշոանկել զօրհանապազ .
և կշտամբանք իմ ընդ առաջ
հօտս :

Ուեպէտ և ասէի՝ թէ այս
սկս սկասմեցից . ահաւասիկ
յազգ որդւոցքոց՝ որոց և ուս
տեցից :

՚ի մտի եղի , թէ սակայն և
այս ջան է առաջի իմ , մինչեւ
մտից ՚ի սրբուին այ , և ՚ի միտ

տոմից զկտարած նոցա :
Աւելայն վա նենդուեն նոյ տա
բագիր արասցես զնա . և կոր
ծանեսցես զնա յամբարտաւաւ
նութեն իւրեանց :

Խոկ զիանդ եղեն յաւեր յան
կարծակի , սատահեցան պակա
սեցան կողեան վասն անօդէ
նութեն իւրեանց , և եղեն ող
երաշք զարթուցելոց :

Տեր ի քաղաքի քում զպատ
կերս նոցա անարգեսցես . զի
հուր բորբոքեցաւ ի սրտի ի
մաւմ , և երիկամունք իմ այ
լագունեցան :

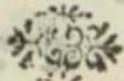
Ես արհամարհեալ եղել , և
ոչ դիտացի . սրպէս զանասուն
համարեցայ առաջի քո , և ես
յամ ժամ ընդ քեզ եմ :

Ապար զաջոց ձեռանէ իմմէ ,
ի խորհուրդս քո առաջնորդեց
ցեր ինձ , և փառօք ընկալար
զիս :

Օքնչ կաց իմ բնաւ յերկինս ,
կամ ՞ քէն զինչ ևս խնդրեց
ցեց յերկըն :

Ացուաղեաց սիրո իմ և մաշ
մին իմ . ած սրտի իմոց , բա
ժին իմ ած յանիտեան :

Ահաւասիկ ոյք հեռի տղարին
զանձինս իւրեանց ՞ քէն , կո
ւիցեն . սատակեսցես զաման՝
ոյք ապրտամբք եղեն ՞ քէն ,
ինձ մերձենալ առ ած բարի
է , և դնել առ նոր զյոյս իմ ,
Պատմել զամ օբհնուիս քո ,
՞ դըսմաս գառեր սիօնի :

|| Կնդէր մերժեցեր ած իսպու .
բարկացաւ սրտմառւթի քո՝ ՚ի
վր խաշին արօտի քո :

|| Յիշեա զժողովուրդ քո , զդր
ստացար ՚ի սկզբանէ . փրկեցեր
զվիճակ ժառանդուե քո :

|| Եառն սիօն այս՝ ուր բնակե-
ցար դու ՚ի սմա . համբարձ
զձեռն քո ՚ի վր ամբարտաւա-
նութե նոցա իսպառ :

|| Եր ինչ անիրաւեց թշնամին
՚ի սրբուե քում . պարծեցան
տտելիք քո ՚ի մէջ բարեկեն,
դանուե իւրեանց :

|| Դդին զնշանս իւրենց ՚ի նշանս .
և ինքեանիք ոչ ծանեան զելս
՚ի վերուստ :

|| Աղյանտառի , փայտակօք կո,

տորեցի զդրունս նր ՚ի մըամբն .
փայտառօք և մընօք կործանե .
ցին զնա :

Այրեցին ՚ի հուզ զսրբութ քո
յերկիլի . պղծեցին զխորան ան
ունան քո :

Վաշին ՚ի սիրտս իւլենց ազդք
նց ՚ի միասին , եկոյը լոեցուո
ցուք զամ տօնս ոց յերկիլէ :

Աշանս մեք ինչ ոչ տեսաք ,
և ոչ ևս դուցէ մարդարէ . և
զմեղ ինչ ոք ոչ ճանաչիցէ :

Մինչեւ յերբ ոծ՝ նախատէ
թշնամին . բարկացուցանէ հա
կառակորդն զանուն ոք քո :
նդէ՞ր դարձուցանես զձեռն
քո , և զաջ քո ՚ի միջոյ ծոցոյ
քռմիէ իսպառ :

Եթադաշոք մեր յառաջ
263 քան

քան զյաւիտեանս . որ արարեց
զփրկուի ի մէջ երկրի :

Պառ հաստատեցեր զօրութե
քովզծով . դու խորտակեցեր
զգլուխ վիշապին ի վր ջուրց :
Պառ փշեցեր զգլուխ վի-
շապին , և ետուր զնա կերա-
կուր զօրացն հնդկաց :

Պառ բղիսեցուցեր զաղըիւրա
և զվուակս . դու ցամաքեցու-
ցեր զգետս սաստիկս :

Պառ է տիւ , և քո է զիշեր .
զլյու և զարեւ դու արարեց . և
դու հաստատեցեր զամ սահ-
մանս երկրի . զգադուն և զա-
մառն դու ստեղծեր :

Այս յուշ լիցի քեզ՝ զի թշնա-
մին նախատեաց զորդ . ժողո-
վուրդ անզդամ բարկացոց զա-

նուն սուրբ քո :

Ա՞մատներ գաղանաց զանձն՝
որ խոստովիան առնի առ քեզ .
և զանձինս տնանկաց քոց մի
մոռանար իսպառ :

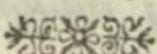
♦ այեաց յուխտ քո . զի լցան
տունք ափշելոց յերկըն անիրաւ
չութեամք :

Ա՞մ դարձցի տնանկ ամաչե-
ցեալ . այլ աղքատք և տնանկք
օրհնեացեն զանուն նը քո :

Ա՞րի ած , և դատեա ղդատաս-
տանս քո . յիշեա զնախատինս՝
որ յանզգամէն զօրհանագազ :

Ա՞մ մոռանար զձայն պաշտօ-
նէից քոց . ամբարտանութի
ատելեաց քոց վերասցի հանա-

պազ :

՚Ի կատարած մի ապականեր . ընդ օքհնուիս սաղմոս
յասափ . երդ առ ասորեստանեայս . ՀԴ .

ոստովան Եղիցուք առ
քեզ ած , խռատովան Ե
ղիցուք և կագդասցուք զանուն
սուբբ քո :

Պատմեցից զամ սքանչելիս քո
յոթամժամ տուից՝ Ես ուղիղ
դատեցից :

Մաշեցաւ Երկիր՝ և ամբնա
կիչը նորա . Ես հաստատեցի
զսիւնս նորա :

Ասացի անօրինաց , թէ մի անօ
օինիք . և մեղանորաց , թէ
մի բարձրացուցանէք զեղջիւ
ըլս ձեր :

Մ' համբառնայք ՚ի բար
ձունս զեղջիւը ձեր . և մի
խօսիք զայ անիրանուի :

Օհ ոչ յարեւելից՝ և ոչ յարեւ
մական, և ոչ յանապտէ լերանց.

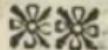
այլ տոծ դատաւոր է :

Օայս խոնարհ առնէ, և զսոյն
բարձրացուցանէ . բաժակ ՚ի
ձեռին տն՝ զինի լի անապակ
արկեալ . և խոնարհեցուցանէ

յայսմանէ յայս :

Վակայն մըռուր նր ոչ սպառես,
ցի . և տբբցեն զնա ամ մեղա
նոք երկրի :

Ես ցնծացայց յաւիտեն . սազ
մոս ասացից այ յակոբայ :
Օամեղթիւրս մեղաւորց փլւ.
բեսցես . և բարձր եղիցի եղ
ջեւը արդարոյ :

՚Ի կատարած ընդ օրհնութե՛ մի ապականեր .

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԱՍՏՎԱՅ. ՀԵ .

Յայտնի է ՚ի հրետաստանի ած .
և յիսրայէլ մեծ է անուն նր :
Եղե ՚ի խաղաղութե տեղի նր .
և ընակուի նր ՚ի սիօն :

Վեղ խողանկեաց նր զզօրուի
աղեղան . զզէն՝ զսուր՝ և զճա .
կատամարտ :

Լուսատու ես դու սքանչելա .
պէս լերանցն յւանից . խոռո .
վեսցին ամքն՝ որք անմիտք են .
սրտիւք . ննջեցին զքունս իւ .
րեանց՝ և ինչ ոչ գտին :

Վանայն արք՝ ՚ի մեծութե ձեւ
ուաց իւրենց . ՚ի սատու քում
մէ ած յակոբաց ննջեցին , և
ոյք հեծեալ էին ՚ի ձիս :

Պառ ահաւոր ես՝ և ով կարէ

կալ առաջի քո . ոնց երեւեցար
դու . յերկնից , յայտնի եղե
բարկութի քո :

Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ
ընդ յառնելն այ ՚ի դատատան .
ընդ ապրեցուցանել զամհեց
երկրի :

Այոհուրդք մարդկան խոստո
վան առնին առ քեզ . և ծած
կեալք իմաստութ օրհնեսցեն
զքեղ :

Ուխտ դեք՝ և կատարեցէք
նն այ մերոց ամքն , որք շուրջ
էք զնովաւ :

Սատուցէք պատարագո ահա
նորին . որ քաղէ զհոգիս եւ
խանաց , ահաւոր է նտ քան
զամ թաղաւորս երկրի :

՚ ՚ ՚ ՚ ՚

ՍԱՎՐՈՍ ԸԱՍԱՓ. Հ.Օ.

Չայնիւ իմով ես առ որ կար
դացի . Ճայնիւ իմով առ ած ,
և նացեցաւ առիս :

Յաւուր նեղուե՛ իմոյ զած
խորեցի ձեռօք իմովք . և ՚ի
գիշերի առաջի նորա ո՛չ խալ
բեցայ :

Ո'չ կամէը միսիթարիլ անձն
իմ . յիշեցի զած . և ուրախ ե-
եղէ . հոգային և նուաղիւր
յիս հոգի իմ :

Ժամանեցին պահուց աչք իմ .
խռովեցայ և ո՛չ խօսեցայ . խոր-
հեցայ զաւուրսն զառաջինս .
և զամսն յաւիտենից յիշեցի :
Խօսեցայ ՚ի գիշերի ընդ սրտի
իմում . հոգային և տառապէր

յիս հոգի իմ :

Մի թէ յաւիտենից մերժես
ցէ զիս տը . և ոչ ևս յաւելցի
՚ի համիլ և ևս :

Կամ իսպառ արդելցէ զողոր
մունի իւր յինէն . կամ կատա
բեաց զքան իւր յազդէ մինչեւ
յազգ :

Կամ մոռասցի զթալ ած իմ
և ևս . կամ արդելցէ զգթունի
իւր՝ բարկուբ իւրով :

Ասացի և այժմ սկսայ . այս է
նորոգումն աջոյն բարձրելց :
Հիշեցի զգործս տն ՚ի սկըզ-
բանէ . յիշեցի զբանչելիս նր
խորհեցայ յոմ գործս քո . և
՚ի ձեռադործս քո խորհեցայ :
Հայ ՚ի սրբուն են ճանապարհք
քո . ովէ ած մեծ՝ ոող զած

մեր . դու ես ած , որ առնես
զբանչելիս :

Յուցեր ժողովրդեան քում
զզօրուի քո . փրկեցեր բազկամ
քով զժողովուրդս քո՝ զորդիսն
յակոբայ և յովսեփու :

Տեսին զքեզ ջուրք ած , տե-
սին զքեզ ջուրք՝ և երկեան .
և խորք խռովեցան ՚ի ձայնէ

ջուրյ բազմաց :

Չայն ետուն ամսլք . քանզի
և նետք քո պնան ՚ի ձայնէ որո
տալոյ քո անունի :

Երեեցան փայլատակունք քո
տիեզերաց . խռովեցան և դո-
ղաց երկիր :

՚Ի ծովու են ճանապարհք քո ,
և շաւիրք քո ՚ի ջուրս բա-
զում . և հետք քո ոչ երեին :

Առաջնորդեցեր ողի խաշին ժո
զովով եան քո . ՚ի ձեռն մովեկ
սի և ահարօնի :

ՏՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԱՍԱՓԱՌ . ՀԵ .

Այեցարուք ժողովուրդք
յօրէնս իմ . խոնտիհե
ցուցեք զունկն ձեր ՚ի բանս
բերանոյ իմոյ :

Կացից առական զբերան իմ,
և խօսեցայց զառակս ՚ի սկզբ
բանէ :

Ո՞ղ լուաք և ծանեաք զայս ,
և հարքն մեր սպատմեցին մեզ :
Ո՞չ ենչ ծածկեցան յրդւոց
նոցա յազգ յայլ . պատմել
զօրհնութիս տն՝ զզօրութի և
զսքանչելիս իւը՝ զոր արար :
Հաստատեաց զվկայուի իւր

առ յակոբ . և օրէնս եղ չի վկ
իւրայի լի :

Ո՞ր ինչ միտնադաժ պատուի լրեց
հարցն մերոց , ցուցանել զայս
որդւոց իւրենց . զի ծանիցան

յազդ յայլ :

Ուրիք որք ծնանին՝ յալիցեն
և պատմեսցեն զայս որդւոց
իւրեանց . զի դիցեն առ ած
զյաս իւրեանց , և մի մոռաս
ցին զգործո աց :

Օպատուիրանս նր ինդրելով
խնդրեսցեն . և մի եղեցին ալ
և հարքն իւրեանց :

Ազդ չար և դառնացող . ազգ
որ մը ուղղեաց զիրտ իւր . և
մը հաստատեաց առ ած զհու
դի իւր :

Աւրիք Եփրեմի լեռձիդք և
պլն

ալնտաճիդք , յաւուր պատեւ
բազմի կապարձո դարձուցին :
Այս կացին նոքա յուխտի տն :
և ըստ իրաւանց նր ոչ կամեւ
ցան գնալ :

Մոռագան ղերախտիս նր , և
զրքանչելիս՝ զոր եցոյց նց :
Առաջի հարց նոցա՝ զոր արար
զրքանչելիս իւր , յերեքին եւ
դիմուացւոյ և ՚ի դաշտին ատ
յանու :

Ճիերձ զծովին՝ և անցոյց զնա .
և կացոյց զջուրան ոնդ ՚ի տիկս :
Առաջնորդեաց նոցա ամպով
՚ի տուն , և զնամ գեշեր ՚ի լոյս
հրոյ :

Ճիերձ զվիշմն յանապատին ,
և ետ ըմբուլ նոցա ոնդ ՚ի խորոյ
մեծէ :

Խան զջուրս ՚ի միմէ . և հզ
սեաց ոոկ զգետա զջուրօն :
Վակայն յաւելին ՚ի մեղանչել .
և ևս բարեկացուցին զբարձ
ըեւալն յանջրդի :

Փառձեցին զոմք ՚ի վերաս խւ
ըեւանց , ՚ի խնդըեւ զկերպակուր
անձանց իւրեւանց :

Տրտնջեցին զոյ՝ և տաւոցին .
մի թէ կարօղ իցէ ած պատ
բատուեւ զսեղան յանապատի :
Վանզի հարկանէր զվէմն՝ և
հուէին ջուրք . և վտակէր խա
զային ՚ի նմանէ :

Վեց հաց ևս կարասոցէ տալ
նա մեզ . կամ պատրաստոցէ
զսեղան ժողովրդեան իւրոյ :
Վո այսորիկ լուսէ զայս տէր ,
և յապաշեաց . հուք բորբո

քեցաւ ՚ի յոկոր , և ը արկու ՚ի
ել ՚ի վր խօսայէլի :

Օ՛հ ոչ հաճատացին յոծ , և
ոչ յօւսացան ՚ի փրկու ՚ի նր :
Համան ետ ամօրոց ՚ի վե-
րուստ , և զղըունս երկնից ե-
բաց . և աեղեաց ՚ի նու զմանաց
նոց ՚ի կերակուր :

Ոհաց երկնից ետ նոյ , զհաց
հրեշտակաց կերին մարդիկ . և
իջոց ՚ի նոսա զկերակուր ՚ի լի-
ութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և
էած զօրութիւն իւրով զհիւ-
սիսիւ :

Տեղեաց ՚ի նու միս ոող զհող .
ոող զաւագ ծովու՝ զթռչունս
թեաւորս :

Եարկ ՚ի մէջ ըանակի նոյ , և
277 շուրջ

շուրջ զվաճեք նոցա :
Աւրին և յագեցան յոյժ . և
զգանկութի նոցա ետ նոցա . և
ոչ ինչ կարօտ եղեն իցանկութե
իւրեանց :

Ո՞ինչդեռ կերակութք ի բե
րանս իւրեանց էին , բարկութ
այ ել իւ վր նոցա :

Սպան զը աղումն ի նոցանե .
և զընտիթ ընտիրո իւրայէլի սա
տակեաց :

Հայում մամի մեղան և ևս . և
ոչ հաւատացին սքանչելեաց
նոցա :

Պակասեցան յունայնութե ա
ւութք նոյ . և ամք նոյ վառթա
միւս անցին :

Հորժամ սպանաներ զնոսա ,
խող-թէին զնա . դառնային և

տուաւօս տոնէին առ ած :
Հ Ա Խ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ
նոցա . ած բարձրեալ վրկիչ
էր նոցա :

Ա Խ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ
ը ե ր ե ա ն ց , և լ ե զ ո ւ օ ք ի ւ շ ե ա ն ց
ս տ ե ր յ ի ն ն մ ա . և . ի լ ա ր ն յ ո չ
է ի ն ո ւ ղ ի ղ օ ը ն դ ն մ ա . և ո չ
հ ա շ ա ս տ ա յ ի ն ո ւ խ ա բ ն ո ց ա :

Ա Խ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ
ք ա ւ է ր զ մ ե զ ն ո ց ա և ո չ ա
ս լ ա կ ա ն է ր :

Յ ա ճ ա խ է ր դ ա ր ձ ա ն տ ց ա ն է լ լ լ
բ ա ր ի ս տ է ի ւ ր , և ո չ բ ո ր բ ո ր է ր
զ ն ա մ ս ր ա մ ա ռ է ի ւ ր :

Հ Ա Խ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ Ե Ր Ե Բ Ի Ն Շ
հ ո վ ի ո ր ե լ ա ն է ա յ լ ո չ դ ա ռ
ն ա յ :

Ք ա ն ի ց ա ա ն պ ա մ դ ա ր ն ա յ ո ւ

ցին զիա յանապատի . և բար
կացուցին զբարձրեալն . յան,
ջրուի :

¶ Կարձան՝ և փորձեցին զած .
և զորն իւլի զայրացուցին :
¶ Եւ յիշեցին զձեռն նոպա . յա
ւոր յորում փրկեաց զնոսա ի
ձեռաց նեղչաց նոյ :

¶ Ծրակո արար զնշանս՝ և զար
ուեսաս իւր յերկրին եղիոց
տացւոց և ի դաշտին տայանու :

¶ Կարձոյց յարիւն զգետս նոյ .
և զանձրես նոյ զի մի արբցեն :
¶ Առաքեաց ի նո շանաձանձ՝ և
եկեր զնու . և զորաիւ ապա,
իհանեաց զնոսա :

¶ Ճառ ժանիլոյ զպուղս նոցա .
և զվաստակս նոյ մարախոյ ,
¶ Հար կարկտիւ զայզիս նոյ .

ցին զնա յանապատի . և բար
կացուցին զբարձրեալն յան,
ջրուի :

Դամրձան՝ և փորձեցին զած .
և զսըն իէլի զայրացուցին :
Ոչ յիշեցին զձեռն նորա . յա
նուր յորում փրկեաց զնոսա ՚ի
ձեռաց նեղչաց նոց :

Որպէս արար զնշանս՝ և զար
ունեստս իւր յերկրին եգիպ
տացւոց և ՚ի դաշտին տայյանու :
Դամրձոյց յարիւն զգետս նոց .
և զանձրնս նոց զի մի արբցեն :
Առաքեաց ՚ի նա շանաձանձ՝ և
եկեր զնա . և գորտիւ աստ
կանեաց զնոսա :

Ճառ ժանկոյ զպտուզս նոցա .
և զվաստակս նոց մարախոյ :

Դհար կարկտիւ զայդիս նոց .
և

և զմբղենիս նոյ եղեմամբ :
Առանեաց ի կարկուտ զանա
սունս նոյ , և զստացուածս նոյ
հրովարեաց :

Առաքեաց ի նոր զսրտմանութիւ
բարկութ իւրոյ . զսրտմանութիւ
զբարկութ և զնեզութիւ :

Առաքեաց ի նոր տանձանս՝ ի
ձեռն հրեշտակի չաղի . և դի
մեցոյց ի նոր զսրտմանութիւ բար
կութեաց իւրոյ :

Ոչ անխայեաց ի մահուանեւ
զանձինս նոցա , և զանասունս
նոյ ի մահ մատնեաց :

Հայր զօմ անդքանիկս եւ
գիւրտացւոց , զսկիզբն ամփաս
տակոց նոցա ի յարկս քամայ :
որդան ետ ուղի խաշին ժողո
վրդեան իւրոյ . և Եհան զնոս

ո՞լ զհօտ յանապատ :

Առաջնորդեաց նոցա յուսով ,
և ոչ երկեան . և զթշնամիս
նոցա ծով ծածկեաց :

Դշան զնս ՚ի լեառն սրբուե
իւրոյ . ՚ի լեառն յայն՝ զոր ստո
ցաւ աջ նորա :

Արեժեաց յերեսաց նոցա ըզ
հեթանոսս . և վիճակեցոյց ՚ի
նս զվիճակ ժառնդուե իւրոյ ,
և բնակեցոյց ՚ի յարկս նոցա
զաղգն իսրայէլի :

Փորձեցին՝ դառնցուցին զած
բարձրեալն . և զվկայուի նր
ոչ պահեցին :

Դարձան խոտորեցան ո՞լ և
հարքն իւրեանց . դարձան՝ և
եղեն ո՞լ զաղեղն թիւր :

Դարձեալ բարկացուցին զնա
՚ի

՚ բագինս իւրեանց . և դրօ^ւ
շելովք իւրեանց նախանձ ար
կին նմա :

Ունաւ տծ՝ և աղջամարհեաց
զնա . և անարգեաց յոյժ զիւլ :
Մերժեաց յիւրմէ զխորանն
՚ սելով . զխորանն , զոր բնա
կեցոց ՚ մէջ մարդկան ,
Մատնեաց ՚ գերուի զզօրուի
նոցա . և զդեղ նոցա ՚ ձեռս
թշնամեաց նոցա :

Արդել ՚ սուր զժողովուրդ
իւր . և զժառանգութի իւր
անտես արար :

Օերիստասարդս նոցա եկեր
հուր . և վս կուսանաց նոցա
ոչ ոք սպացաւ :

Քահանայք նոցա անկան ՚
սուր . և զայրիս նոցա ոչ ոք էր

որ լսյի :

Օարթեաւ ողջ ՚ի քնոյ տը • ողջ
հզօր զի թափէ զգինի :

Եհար յետս զթշնամիս իւր •
և նախատինս յաւիտենից ա,

բար զնոսա :

Աներժեաց նա զիսդանն յով
սեփու • և զազդն եփրեմի
նա ոչ ընտրեաց :

Այլ ընտրեաց նա զազդն յու,
դոյ • զլեառն սիօն , զոր և սի
բեաց :

Եինեաց որպէս զմիեղջերուի
զարթուի նը • յերկրի հաստա-
տեաց զնա յաւիտեան :

Ինտրեաց զդաւիթ ծառայ
իւր , և ընկալաւ զնա ՚ի հօտէ
խաշանց • ՚ի վերջին ծնելոցն
ընկալաւ զնա :

♦ ովաւել զյակոր ծառյ իւր ,
և զիսրայէլ ծառնգուի իւր :
Ա ռածէր զնոց իմաստուք որսի
իւրոյ . յանմեղուի ձեռաց իւր
ըոց առաջնորդէր նոց :

ՍԱՀՄՈՍ ԱՍԱՓԵՅ · ՀԲ ·

Ամաին հեթանոսք ՚ի ժա
ռանգուի քո . պղծեցին
զտաճար որ քո :

Ա ռարին զերուսաղէմ որպէս
զհիւղս մրգապահաց . արկին
զդիակունս ծառյեց քոց՝ գէշ
թռչնոց երկնից . և զմարմինս
սբց քոց՝ գազանաց երկրի :
♦ Եղին զարիւն նոցա ոնց ջուր՝
շուրջ զերուսաղէման . և ոչ
ոք էր՝ որ թաղէր զնու :

Եղաք մեք նախատինք դրաւ

ցեաց մերոց . Տաղը և սյան
կառկանաց այնպոյիկ , որք շուրջ
էին զմեօք :

Ո՞ինչեւ յերբ տէր բարկանաս
դու խսպառ . բողբոքեսցի ոնդ
հուր նախանձ քո :

♦Եղ զըարկուի քո ՚ի վերայ
ալդաց՝ որք զքեզ ոչ ճանաչեւ
ցին . ՚ի վը թաղաւորաց՝ որք
զանուն քո ոչ կարդացին . զի
կերին զյակուը՝ և զտեղի նորա
աւելուց զին :

Ո՞ի մէշեր զմեզս մեր զառա
ջնու . փսղվաղեսցէ՛ առ մեզ
ոզորմուի քո ողու . զի աղքատա
ցաք յոյժ :

Օդնեա՛ մեզ ած փոկիչ մեր՝
վո փառաց անուան քո :

Տ՛ փրկեա՛ զմեզ , և քաւեա՛

զմեղս մեր վու անուն քոյ :
Ան երեկը առացեն ՚ի հե-
թանոս , թէ արէ ած նոյ :
Այս յայտնի ինչ մեի ՚ի վր
հեթանոսաց , առաջի աչաց մե-
րոց . առ ՚ի խնդրել դիւէժ ա-
րեան ծառայից քոյ՝ որոց և
հեղաւ :

Անցէ առաջի քո հեծութի-
կապելոց . յա մեծութ բազկի
քո՝ շահեա՛ դու զորդիս սպա-
նելոց :

♦ ասո՛ դրացեց մերոց եօթն
սպատիկ ՚ի ծոց նոյ , զնախատինս
իւրեանց զոր նախատեցին ըզ
քեզ տէր :

Անք ժողոխւրդք և խան ա-
րօտի քո . խոստովան եղիցուք
առ քեզ յաւիտեան , յաղգէ

յաղգ պատմեսցուք զօրհնու
թիւնս քո :

Դ կատարած ՚ի վերայ զառանցելոցն ,
վկայութիւ ասափայ . Հիմ .

Որ հովուեսդ ինձն նայեաց ,
որ առաջնորդես որպէս խաշեն
յովաեփու :

Որ նստիսդ ՚ի քբօթէս՝ յայտ
նեաց առաջի եփրեմի , բենի
ամինի և մանասէի :

Օ արթո՛ զզօրուի քո , և Եկ
՚ի կեցոցանել զմեզ :
Դ զօրութեց դարձո՛ զմեզ ,
երևեցո՛ զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և
կեցցուք :

Տ ած զօրուեց՝ մինչև յերբ
բարկանաս յաղօթս ծառայից

քոց :

Զ ամբեցեր մեզ հաց տրտաս

ունաց . և արբուցեր մեղ ար
տասուս չափով :

Արարեր զմեղ նախատինս դը-
րացեաց մերոց , այսին կատա-
կանաց թշնամեաց մերոց :
Աճ զօրութեց դարձն զմեղ ,
երևեցն զերեսս քո ՚ի մեղ և
կեցցուք :

Օայդի յեգիսրուսէ փոխե-
ցեր . հաներ զհեթանոս՝ և
զնու տնկեցեր , և առաջնոր
դեցեր նմա :

Հաստատեցեր զարմատս նր և
ելից զերկիր . ծածկեաց զլե-
րինս հովանի նր , և բարունակ
նր զմայրսն այ :

Զգեաց զրթ իւր մինչե ՚ի
ծով . մինչե ՚ի գետս են շա-
ռաւիղք նորա :

Ընդէր քակեցեր զցանկ նր՝
և կթեն զնա անցումով ճանա
պալիհի :

Ապականեաց զնա խող անոտա
ռի , և էրէ վորի արածեցաւ
՚ի նմա :

Այս զօրուեց՝ դարձ , հայեաց
յերկնից և տես . այց արա այ
գւցս այսմիկ . և դարման տար
սմա , զոր տնկեաց աջ քո :

Դ վերաց որդւոյ մարդոյ՝ զոր
զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ . այ
րեցեալ ՚ի հուք և աւերեալ ,
՚ի սաստէ քումմէ կորիցէ :

Եղիցի ձեռն քո ՚ի վը առն ,
աջ քո ՚ի վը որդւոյ մարդոյ ,
զոր զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ :

Ո՞չ ևս ՚ի բացեայ եղիցուք
մեք ՚ի քէն , կեցուսցես դու

զմեզ , և զանուն քո տղ կար
դասցուք :

Այ զօրութեց դարձն զմեզ ,
Երեեցն զերեսս քո ՚ի մեզ և
կեցցուք :

Դ կառարած վասն հնձանացն :

ՍԱՆՐՈՍ ԸԱՍԱՓ . 2.

Հնծացէք առ ած , օդնական
է մեր . աղաղակեցէք առ ած
յակոբայ :

Իոէք սաղմոս , և տուք օքն
նուի . սաղմոս ասացէք նմա ՚ի
ձայն քաղցրութե :

Փաղ հարէք ՚ի գլուխս ամսոց .
յանուք նշանաւորի տարեկա
նաց մելոյ :

Հրաման է այս իւղայէլի , և
իրանունք են այ յակոբայ :

Ակայութի յալսեփու զոր եղ
ընդ նմա . ող ելանէր նա յերկ,
ըէն եղիպտացւոց , լեզու զոր
ոչ պիտէր՝ լուսաւ :

Իւաց արար ՚ի բեռանց ըզ
թիկունս նորա . և զձեռս նր
յորթ և ՚ի թի ծառայելց :
Ինեղուեն կարդացեր առիս՝
և փրկեցի զքեղ . լուսայ քեղ
՚ի գաղտնուեն մըրկին , և փոր,
ձեցի զքեղ ՚ի վերայ ջուրցն
հակառակութեն :

Լուր ժողովուրդ իմ և վկայ,
եմ քեղ , և խորայէլ՝ թէ լուի,
ցես ինձ :

Վի ևս եղիցին քեղ ածք առ
ժամայնք . և մի երկիրպագա ,
նիցես դու՝ ոյ օտարի :

Լա եմ որ ած քո՝ որ հանի

զքեղ յերկրէն եղիպոացւոց .
բաց զըերան քո՝ և լցից զդա ,
Ժաղավարդ իմ ոչ լուսաւ
ձայնի իմում , և խօրայէլ յիս
ինչ ոչ նայեցաւ :

Բարձի թողի զնասա երթալ
զհետ կամաց սրտից իւրենց .
զի գնացին նիք ըստ կամն ան
ձանց իւրեանց :

Օի թէ ժողովրդէն իմոյ ըւ
ունեալ էր ինձ , կամ խօրայէլին
զմանապարհս իմ գնացել էր :
Ու զոչինչ խոնարհ արտրեալ
էր իմ զիշնամիս նր , և ՚ի վր
նեղչաց նորտ արկեալ էր ըզ
ձեռն իմ :

Ուշնամիք տն ստեցին նմա . և
Եղիցին ժամանակը նոցայաւ
խարհի :

Ավերկրեց զնո՞ւ ի սլարարտուէ
ցորենոյ , և ի վիմէ՝ մեղք յաւ
գեցոյց զնոսա :

ՍԱՂՄՈՍ ԱՍԱՓԱՅ . 25.

ԵՇ Եկաց ի ժողովս աստու-
ծոց , և ի միջին նոցա դատէր
զնոսա :

Մինչեւ յերբ դատէք անիրա-
ւոք , և ակն առնուք մեղք
Հորաց :

Դաստ արարէք պրոյն և այլ
ւոյ . իրանանս արարէք սնան-
կին և խանարհի :

Վարեցուցէք զաշքատն և ըզ
տնանկն . ՚ի ձեռաց մեղքաւորի
փրկեցէք զնոսա :

Ո՛չ իմացն և աչ ՚ի միտ տռին .
՚ի խանարի զնացին , և շարժե-

ցան ամ հիմունք երկրի :
Ե՞ս ասայի թէ ածք իցեք ,
կամ ոդիք բարձրելոյն ամքն :
Ի՞նչք ահաւաղիկ ող զմար
չիկ մեռանիք . և ող զմի յիշ
խանաց անկանիք :
Այս ած , և դատեա զերկիք .
զի դու ժառանդեսցես զամ
հեթանոս :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ
ԱՍԱՓԱՅ . 28.

Ա ո քեզ նմանիցի . մի
լոեր և մի դադարիդ
աստուած :

Օի ահա թշնամիք քո գոյե
ցին . և ատելիք քո համբար
ձին զգլուխս իւրեանց :

Ի վեր ժողովրդեան քո խորա

մանկեցին զգիտուի . խոհիեցան ՚ի վերայ սրբոց քոց , և ասացին :

Եկայք սատակեսցուք զնոսայազգաց , և մի լիշեսցի անուն խրայէլի և ես :

Խորհեցան միաբանութե ՚ի միասին , և վաւն քո ուխտ արարին :

Շանակք եղովմայեցւոց՝ և խսմայելացիք , մովաբ և հազարացիք :

Գտերտղ՝ ամօն՝ ամաղէկ , և այլազգիքն ամ բնակչօքն հանդերձ ծուրաւ :

‘Եաւ ասուր եկեալ էր ընդնո՞ . ամենեքեան ոք զօրավիզք էին տրտոցն զուխաց :

Աքա զնոսա ոնդ զմադիամ , ոոդ

զւիսարայ . և որպէս զաբէն ՚ի
ծործորմն կիսօնի :

Վատակեցան ՚ոք յականս դով-
րայ . և եղեն ող զադը երկրի :
Վրա զիշխանս նց ող զօրէքն ,
զզէքն , զզեքէէ , զսաղմանա .
և զամ իշխանս նոցա :

Ոյք ասացին՝ ժառնգեսցնք
՚ի մեզ զսրբուին այ :
Վէ իմ՝ արա զնն ող զանիւ .
և ող զեղէդն առաջի հողմոյ :
Վոկ հուր՝ զի այրէ՛ զանտառ ,
և ող բոց՝ զի կիզու զլերինս :
Վյապէս հալածեսցես զնոսա
մբրկաւ քով . և բարկութք
քով խռովիցտսցես զնն :
Եց զերեսս նց անարդանօք . և
խնդրեսցեն զանուն քո տէր :
Վմաշեսցեն և խռովիցին յա-

Հիտենա յաւիտենից , և ամօ^ւ
թալից կորիցեն :

Դանիցեն զի անուն քո տէր
է . և դու միայն բարձրեալ
ես ի վերայ ամ երկրի :

Դ կատարած որդւոցն կորիայ . ԶԴ .

Որպէս սիրելի են յարկը քո
տէր զօրուեց . ցանկայ և փա
փաղի անձն իմ ի գաւիթս քո :

Աիրու իմ և մարմին իմ ցրն
ժասցեն առ ած կենդանի :

Վանզի Ճնձղուի եղիտ իւր
տուն , և տատրակ զբոյն՝ ուր
դիցէ զձաղս իւր :

Մեղան քո տը զօրուեց , թա
գաւոր իմ և ած իմ :

Երանի ամցուն՝ ողբ բնակել
են ի տան տն . յաւիտեանս

յւանից օրհնեսցեն դքեզ :

Եղանեալ է այր՝ որոց օգնութ
իւր ՚ի քէն է . ելս եղ ՚ի մտի
իւրում ՚ի հովտէս արտամութ
՚ի տեղւոջ՝ յարում ու խտեաց :
Օօրհնուիս տացէ՝ որ զօրէնս
դնէ . գնասցէ նա ՚ի զօրութ
՚ի զօրութի . և երևեսցի ած
հրեշտակաց ՚ի սիօն :

Տէր ած զօրութց՝ ընր աղօ
թից իմաց . սնմինդիր ած յա
կոբայ :

Ինդունօդ ես դռւ . մեր . աես
ած և նայեաց յերեսս օծելց

քոյ :

Վասն զի լաւ է ինձ՝ մի օր ՚ի
գաւիթս քո , քան զհազարս :

Ինսրեցի ես ընդ աղբ կալ ՚ի
տանն այ առաւել , քան զբնա

կանալ ՚ի յարկս մեղաւորաց :
Օսղորմութիւն և զժշմարտութիւն
սիրէ առ ած մեր . դշնորհս և
դիմառս տացէ :

Sէր ոչ սղակաս առնէ զողու
մութիւնը յայնցանէ , որ գնան
յանք ժութե :

Sէր ած զօրութեց , երանեալ
է այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ :

՚Ի կատարած որդւոցն կորիսայ :

ՍԱՆՄՈՍ ՚Ի ԴԱՏԹԻ . ԶԴ .

♦ աճեցար առ ընդ երկիր քո ,
և դարձուցեր զգերութիւն
յակոբայ :

Օթաղեր զանիրաւութիւն ժողու^թ
վըստեան քո , և ծածկեցեր
զամ մեղս նոցա :

Լ աեցուցեր զամ սրամտութիւն

քո , և դարձար ՚ի բարկուն
սրտմառուն քո :

Դարձ առ մեղ ած վրկիչ
մեր . և դարձար զարտմառութիւն
քո ՚ի մէնջ :

Ո՞՞ յաւիտեան բարկանար
մեղ տէր . և մի ձշեր զըսր
կունի քո յազդէ մինչեւ յազդ :

Կէտու դարձել կեցուսցես
զմեղ . և ժողովուրդ քո ու
ըախ եղիցի ՚ի քեզ :

Ծոյց մեղ նոր զողովմունիս քո ,
և զփրկունիս քո տուր մեղ :
Ունաք զինչ խօսի տէր ած
մեր . խօսեսցի զիսաղաղութի
ժողովրդեան իւրոյ . առ նըս
իւր՝ և առ այնուիկ , ոյք դար
ձեալ են առ նա սրտիւք ;

Ասկայն՝ մերձ է առ երկիւ

զածս իւ ը վրելու նը . բնակել
փառաց նը յերելի մերում :
Աղջորմութիւ և ճշմարտութիւ պատ
տահեսցին . արդարութիւ և խա
զաշութիւ համբուրեսցին :
Շշմարտութիւ յերելի բուռն .
արդարութիւ յերեկնից երեւց :
Տէր աացէ զքաղցրութիւ , և
երկիր մեր տացէ զպտուղիւր .
արդարութիւ առջիւ նը դնացէ ,
դիցէ ՚ի ճանապարհիւ զդնացս
իւր :

ԱԱԴՐՈՍ ԴԱՏԹՒ . ԶԵ .

Աշոբք երեկցի ,

Անարհեցն սոր զունկն քո՝
և լուր ինձ . զի աղքատ
և տնանկ եմ ես :
Պահեա զանձն իմ ոք՝ տեր .

և փրկեան ղծառյս քո ած իմ,
որ ի քեզ յուսազայ :
Ողղոմնան ինձ տր , դի առ քեզ
աղազակեցի գօրհնալո . ուրախ
արա զանձն ծառայի քո , զի
առ քեզ տէր համբարձի զան
ձըն իմ :

Օի դո տր՝ քաղցր և ուղեղ
ես . բազում ողորմ առ ամեն
նեռնեն , որք կարին առ քեզ
Ունենդիր տր աղօթից իմոց .
և նայեան ի ձայն խնդրուա
ծաց իմոց :

Յաճուր նեղութե իմոյ կար
դացի առ քեզ , և լուար ինձ :
Ոչ ոք է նման քեզ յածս տր .
և ոչ ոք է ոնկ զգողիծս քո :

Օամ ազդս զոր աղարեր՝ ե
կեսցեն և երկիլալզեն առ Ձի

Քո տէր . և փուլոր արասցեն
զանուն քո յտէիտեան :

Առջ ես դու տը՝ և առնես
սքանչելիս . և դու միայն ես
աստուած :

Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճանա
պարհի քում , և գնացեց ՚ի
Ճշմարտուե քում . և ուրախ
եղեցի սիրտ իմ՝ յերկնչելյան
ունանէ քումմէ :

Խոստովան եղեց առ քեզ որ
ած իմ բոլորով որտիւ իմով .
փառաւոր արարից զանուն քո
յաւիտեան :

Առջ եղե ՚ի վերայ իմ ողոք
մութի քո տէր . և փրկեցեր
զանձն իմ՚ի դժոխոց նելքնոց :

Դժ անօրէնք յարեն ՚ի վերայ
իմ . և ժողովք հզօրաց ինդրե

ցին զանձն իմ . և ոչ համարեց
ցան գըեղ ած առջի իւրենց :
Այլ դու տր ած իմ , գթած
ես և ողորմած , երկայնամիտ
բազում ողորմ և ճշմարիա .
նայեա առիս և ողոմեա ինձ :
Տաւր զօրութի ծառայի քո .
կեցմ զօրդի աղախնոյ քո . և
արա առիս նշան բարուե :
Տեսցեն ատելիք իմ և ամա
շեսցեն . զի դու տր օդնեցեր
ինձ , և միսիթարեցեր զիս :

ՍԱՀՄՈՍ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ . 2.0 .

Հիմունք նր ՚ի լեառն ոք նր .
սիրէ տր զդրունս սիօնի՝ առա
ւելքան զամյարկին յակոբյ :
Փառաւորեալն խօսեցաւ վս
քո , ահաւաղիկ քաղաքդ ոյ :
լի 303 Յ

Յիշեցի զւահար և զբարի,
ըսն՝ ոյք ճանաչեն դիս . ահա
պյլաղկիք և ծուր՝ և ժողո
վուրդք հնդկաց , սոքա եղեն
անդ :

Ախօնի առի մայր , և մարդ
ծնաւ ՚ի նմա . և ինքն հիմունս
էարկ ՚ի նմա բարձրեալն :
Տէր պատմեսցէ գրովք ժողո
վուրդն իշխանացս այսոցիկ՝ ոյք
եղեն անդ :

Արպէս զի ուրիս լիցին ՚ի քեզ
ամենեքեան . որոց բնակուի
՚ի քէն է :

ՈՐԴԵՐՅԱ ԿՐԹԻԱՅ :

Տ ած փրկութեն իմց , ՚ի
առնէ կարդացի և գիշելի ա
ռաջի քո :

Ա սցեն աղօմք իմ առաջի քո
տէր , խոնարհեցի ունին քո
՚ի խնդրուածս իմ :

Օ ի լցաւ չարչարանոք անձն
իմ . և կեանք իմ ՚ի դժոխս
մերձեցան . և համարեցայ ես
ըայնոսիկ , որք իջանեն ՚ի դուք :
Հաղէ ես ող մարդ առանց օդ
նականի , և ՚ի մեռելո ազատ :
Որ զիմբանորս , որք ննջեն ՚ի
գերեզմանի :

Օ զոս դու ոչ յիշեցեր , նոքտ
՚ի ձեռանէ քումմէ մերժեցն :
Հադին զիս ՚ի գըի ներքնումն՝

՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մա
հու :

Հիս հաստատեցւ սրտմտուի
քո , զամ զբօսանս քո ածեր
՚ի վերայ իմ :

Նեռի արարեր յինէն զծա
նօթս իմ . և եղին զիս նշանակ
իւրեանց :

Մատնեցայ՝ և ոչ ելանէի . աչք
իմ տկարացան յաղքատուի :
Աղաղակեցի առ տէր զօրհա
նապազ . և համբարձի առ
քեզ զձեռս իմ :

Մի թէ մեռելոց առնիցես
զսքանչելիս քո . կամ բժիշկը
յարուցեալ խոստովան առնի
ցեն առ քեզ :

Մի թէ սկսմեսցէ ոք երբէք
՚ի գերեզմանի զողորմութա քո ,
կամ

կամ զՃշմարտութիս քո ՚ի կողը
տեան :

ՄԵ թէ ձանաչեցին ՚ի խա-
ւարի սքանչելիք քո . կամ առ
դարութի քո՝ յերկիր մոռացել :
Ես առ քեզ որ աղաղակեցի .
առաւօտու աղօթք իմ ժաման-
նեցեն առ քեզ :

Ինդէ՞ն որ մերժես զանձն իմ .
կամ դարձուցանես զերես քո
յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ
ես ՚ի մանկութ իմմէ . ՚ի բարձ
րութ խոնրհեցայ և ափշեցայ :
Յիս հաստատեցւ բարկութի
քո . արհաւիրք քո խոռվեցու-
ցին զիս :

Ըրջեցան զինե ողջուր , զօր
ամ պաշարեցին զիս ՚ի միասին :

Հեռի արսդեր յինէն պքարեւ
կամս իմ և զծահօթս իմ , վա
թշուառուեն իմոյ :

Իմաստութիւն և մահաց եղբայրական :

25.

ողորմութիւն քո տէր յաւի
անան օրհնեցից . յազգէ
յազգ պատմեցից զծամարտու
թիւնո քո բերանով իմով :
Կացեր՝ թէ աշխարհս ողոր
մութ չինեցի . յերկինս պատ
րաստ եղիցի ճշմարտութիւնո :
Երի ու խո ընտրելոց իմոյ .
երդուայ դաւթի ծոյի իմոյ :
Հաւիտեն հաստատեցից ըլ
զաւակ քո . և շինեցից յազգէ
յազգ զաթու քո :
Կաստովան եղիցին երկինք ըլ
քանչելեաց քոյ որ . և ճշմար-

տուի քո յեկեղեցիս սըց :

ՈՎԵ յամով որ հանասալի
քեզ . կամ ով նմանիցի ան
յդուս ոյ :

ԱՃ փառաւորեալ է ՚ի խոր
հուրդս սըց իւբոց . մեծ և
ահանոր ՚ի վերայ այնոցիկ ոչք
շուրջ են զնովաճ :

ՏԵՐ ած զօրուեց , ո՞նմանի
քեզ . հզօր ես դու տէր՝ և
ճշմարտուի քո շուրջ է զքե :
Դաւ տիրես զօրուեց ծովու .
զխութութի ալետց նորա դու
ցածուցանես :

Դաւ խոնարհեցուցանես ո՞նկ
վիրաւորս զամբարտաւանս . ՚ի
զօրուի բազկի քո՝ ցըսւեցեր
զմշնամիս քո :

Քո են երկինք՝ և քո է եր
ՅԱ Կիբ

կիր · զաշխարհս լրիւ իւրով
դու հաստատեցեր · զհիւսիս
և զհաղաճ դու արագեր · թա
բօր և հերմօն յանուն քո ցըն
ծասցեն :

Քս է բաղուկ՝ և քո է զօ^ւ
ըսւի · զօրսցի աջ քո՝ և բարձր
եղեցի ձեռն քո :

Յարդարութիւ և յիրաւունս
հաստատել է աթոռ քո · ողոք
մուի և Շմարտուի գնասցեն
առաջի երեսաց քոց :

Երանի ժողովրդեան, ողք գի
տեն զօրհնուիս քո տը · ՚ի լոյս
երեսաց քոց գնասցեն, և յա
նուն քո ցնծասցեն զօրհանա
պազ · և յարդարութե քում
բարձր եղեցին :

Պարծնք զօրուեց մերոց դու

Ես տէր . և ՚ի կամս քո բարձր
Եղիցի Եղջիւր մեր :

Դ տնէ է օգնուի ւըյն իէլ
Յագաւանդին մերոյ :

Հայնժամ խօսեցոր տեսլեմք
Ընդ որդիս քո , և ասացեր .
Եղից զօդնուի իմ ՚ի վր հզօ.
Ծին , և բարձր սպարից զընտ
ըեալն ՚ի ժողովրդենէ իմմէ :
Գատի զդաւիլծ ծառյ իմ , և
իւղով սրբով իմով օծի զնա :
Զեան իմ ընկալցի զնա , և
բազուկ իմ զօրացուսցէ զնա :
Մի մեղիցէ նմա թշնամի , և
պուի անօրէնութե մի չարչա
ըեսցէ զնա :

♦ Արից առաջի նր զթշնամիս
նր , և զատելիս նորա ՚ի պար
առւթի մատնեցից :

Խ 33 Ռ

Ճշմարտունիմ և ողորմութի
իմ ընդ նմա . և յանուն իմ

բարձր եղիցի եղջիւր նր :

Եղից ՚ի ծավու զձեռն նորա .

և ՚ի վլր գետոց զաջ նորա :

Եա կարդասցէ առիս՝ հայր
իմ ես դու , աճ ընդունող
փրկուն իմոյ :

Եա անդրանիկ արարից զնա ,
և բարձր քան զամ թագաւոր
ըլս երկիի :

Հաւիտեն սլահեցից նմա զո
զորմունի իմ , և ուիտ իմ հա
ւատարիմ ընդ նմա :

Հաստատեցից յաւիտենս յա
ւիտենից զզաւակ նր . և զա
թոռ նր ոնկ զաւուրս երկնից :

Ուէ թողցեն որդիք նորա զօ
րէնս իմ , և յիրաւունս իմ ոչ

կամեսցին գնալ :
Ունէ զարդարութիւն իմ անար
գեսցեն , և զպատութրանս իմ
ոչ պահեսցեն :

♦ արից գաւաղանաւ զանօրէ
նութիւննց , և տանջանօք զանի
ըաւութիւննոցա :

Բ այց զողովմութիւն իմ ոչ արգեց
լից ՚ի նցնէ . և ոչ նենդեցից
Ճշմարտութեւ իմում , և ոչ աւ
նարգեցից զուխտ իմ . և ինչ՝
որ ելանէ ըստ շրմծունս իմ ,
զայն ոչ արհամարհեցից :

Վ Եւ անդամ երդուայ ՚ի սըը
բութիւն , թէ դաւթի ես ոչ
ստեցից :

Օ աւակ նր յաւիտեն կացցէ .
Եւ աթոռ նորա ոնդ զարեգակն
առաջի իմ . և ոնդ զլուսին , զի
315 Հաս

Հաստատել է յաւիտեն վկոյ

Հաւատարիմ յերեխնս :

Ի՞նկ արդ՝ դու մերժեցեր և
անարդեցեր . և ընդ վայր հա-

րեր զօծեալ քո :

Պարձուցեր զուխտ ՚ի ծոյէ
քումմէ . պղծեցեր յերկրի
զորբուի նորա :

Վակեցեր զամ պարիսպս նր,
և եղեր զամուրս նորա ՚ի դո
զումն :

Հափշտկեցին զնա անցաւորք
ճանապարհի . և եղե նա նա
խատ դրացեաց մերոց :

Պարձը արարեր զաջ նեղչաց
նորա . և ուրախ արարեր զամ
թշնամիս նորա :

Պարձուցեր զօդնուի ՚ի սրց
նորա . և ոչ ընկալար զնա ՚ի

պատերազմի :

Անարդեցեր զորբուի նր , և
զաթու նորա յերկիր կործա .
նեցեր :

Առաջ արրեր զաւուրս ժա
մանակաց նորա . և հեղեր զնո .
վաւ զամբա :

Վինչե յերբ դաբճուցանես
զերեսս քո իսպառ . բորբոքես ,
ցի ոոկ հուր բարկուի քո :
Խսկ արդ՝ յիշեա և տես՝ թէ
ալէ իմ հանգիտո . մի թէ Կ
զուր ինչ ստեղծեր զամորդիս
մարդկան :

Վկէ մարդ որ կեցցէ՝ և ոչ
աեսցէ զմահ , կամ փրկեսցէ
զանձն իւր ՚ի Ճեռաց դժոխոց :
Վկը են ողորմութիք քո տէր
առջինք , զոր երդուար դաւթի

Ճշմարտութեա քով :
Յիշեա զնախառինո ծառայի
քո , զոր ընկալոյ ՚ի ծոց իմ
յաղդաց բազմաց :
Օք նախառեցին թշնամիք
քո տոր . նախառեցին փրխանակ
օծելոյ քո :
Օրհնեալ տոր ած յաւիտենա
յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

ՕՐՀՆՈՒԹԵԻՆ ԵՍԱՅԵԱՅ
ՕՐԴԻՌԵՆ ԱՄՊՎԱՅ .

Լոպեցոյ . ԷՇ :

Ղիշերաց կանխէ հոգի
իմ՝ առաւետ առնել
առ քեզ ած :

Վազելոյս են հրամանիք քո ՚ի
վերայ երկրի . ուսարուք զար
դարուի բնակիչք երկրի :

Վարկեսցի ամբարիշան , և այլ

ոչ ես ուսցի առնել յերկրի
զարդարութի ջմարտութե :

Բարձրցի ամբարիշան յերկրէ ,
և մի տեսցէ զիառս այ :

Տը բարձր ես և բաղուկի քո
հզօր . և նոքա ոչ պիտացին :
Օխանիցեն , ամաչեսցեն , և
նախանձ արեցի անխրատ ժողո
վրդեն . և արդ՝ հոր զմշնա
միս քո կերիցէ :

Տը ած մեր՝ տուր մեղ զևա
զաղուի քո . զի ըստ ամ գոր
ծոց մերոց հաստցաւ մեղ :
Տը ած մեր՝ ըստացիր զմեղ .
զի բաց ի քէն զայլ ոք ոչ գի
տեմք . և զանուն քո անուա
նեմք զօրհանապազ :

Խսի արդ՝ մեռեալք զկենդա
նութի այլ ոչ տեսանիցեն . և

ո՞չ բժիշկք յարտցանիցեն .
Ա այսորիկ՝ ածեր՝ հարեր՝
սատակեցեր՝ և ջնջեցեր՝ զամ
արու մանուկ նոցա :

Յաւել տր զչար ՚ի վերայ չտ
ըի նոցա . և ած զչար ՚ի վերայ
ահօղինաց երկիրի :

Տեր՝ ՚ի նեղուե յիշեցաք ըզ
քեզ . զի փոքր մի նեղութիւն
խրատ քո ՚ի վր մեր :

Ո՞ղ երկունք յղւոյ՝ զի հասել
իցեն ՚ի ժամանակս ծննդեան ,
և առ ցանս իւր ճշիցէ :

Ա յսպէս եղաք սիրելոյ քում
տր . յահ և յերկիւզ քո յղա
ցեալ երկնեցաք , և ծնաք ըզ
հոգի փրկուե քո :

Ո՞չ ևս կործնիցուք մեք , այլ
կործանեսցին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռեալք . և կեն
դանասցին ամենեքեան , որը
եղեալ են ՚ի գերեզմանս :
Օարթիցեն՝ ցնծասցեն՝ և
ուրախ եղիցին դադարեալք
յերկրի :

Վե զի՝ ցօղդ որ ցօղի ՚ի քէն ,
այդ բժշկուի է նոցա . բայց
երկիրն ամբարշտեալ սատա
կեսցի :

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ .
զնա՞ մուտ ՚ի շտեմարանս քո .
և փակեա՞ զդրունս քո առաջի
երեսաց քոց :

Փախիր և թաքիր առ ժամա
նակ մի՝ մինչև անցցէ բարկու .
թիւն տեառն ,

Փառք հօր և որդւոյ :

ՄԱԴՐԱՆՔ.

Խաղաղութեց տունօղ քս՝ զիսա,
զաղութի և զերկնային աղորմու,
թիւն քո պարզ և եա՛ մեզ :
Վարդասէր տէր՝ վս սրբու":

Օքարոզն և զաղօթօ ՚ի վերջն Երանեալ
կանոնին գոցես ՚ի 53 երեսն :

此圖是《金瓶梅》中的一幅插畫，描寫了武松在孟州牢城裏被充軍的情景。

(《金瓶梅》第 18 回)

Տէր թագաւորեաց՝ վայելլութի զգեցան .
զգեցան տէր զօրուի ընդ մէջ իւր էաժ ,
(Սաղմոս • 92 • 1 •)

Ազօթք մովսէսի առն այ . 218 .

Յ ԱՊԱՀՈՒՅՆ
Եղեր մեր յաղդէ մին,
չև յաղդ . մինչև լերինք հաս
տատել էին , և մինչև ստեղ
ծել էիր զերկիր և զամենայն
տիեզերս :

Յ Յաւիտենից մինչև յւիտենս
դու ես . մի դարձուցաներ ըզ
մարդ ՚ի տառապանս . և ասա
ցեր , դարձարուք առիս որդիք
մարդկան :

Յ աղար ամ յաջս տն ոնց օր
6

Ըեկի՞ զի էանց որպէս պահ մե
գիշերոյ . և ամբ նոցա անարչ
գութէ եղիցին :

Ընդ առաջօտս որպէս դալարի
բուսցին . ընդ առաջօտս ող
դալարի զուարձասցին և ծաղ.
կեսցին . ընդ երեկոյս թարշա
մեսցին՝ չորասցին՝ և անկցին :
Այուաղեցաք մեք՚ի բարկուէ
քումմէ , և ՚ի սրտմտութենէ
քումմէ խոռվեցաք :

Եղեր զմեղս մեր առաջի քո ,
և զկեանս մեր ՚ի լոյս երեսաց

քոց :

Վաճուրք մեր նուաղեցան .
և ՚ի բարկուէ քումմէ խոռ
վեցաք :

Ճամանակ ամաց մերոց ան
դադար ող սարդի . և թիւ

աւուրց ամաց մերոց ՚ի նոն եօ
թանաստն ամ:

Ապա թէ առաւել ևս՝ ուժ
սուն ամ. և որ ինչ աւելք է
քան զայն, ցաւօք և հեծուբ:
Եկն ՚ի վր մեր հեծութի, և
խրատեցաք. իսկ արդ՝ ո՞գի
տասցէ զզօրուի բարկուե՞քո,
և կամ յահէ քումմէ զրտմը
տութի.քո համարեսցի:

Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո. և
որ խոնարհ են սրտիւք, զիմաս
տութիս քո :

Դարձ տէր մինչեւ յերբ միսի
թարեա՞ ՚ի ծառայս քո :

Եցաք առաւեօտու ողողմութը
քով. ցնծացաք և ուրախ եւ
զաք՝ զամենայն աւուրս կենաց
մերոց :

Աւրախ եղաք վոխանակ աշ
Հուրցն , յորս խոնարհ արագեր
զմեզ . և ամացն՝ յորս տեսաք
դչարչարանս :

♦ այեա՛ տր ՚ի ծառայս քո՞ և
՚ի գործս ձեռաց քոց , և ա
ռաջնորդեա՛ որդւոց նոց . եղիցի
լոյս տն այ ՚ի վր մեր :

Օգործս ձեռց մերոց՝ ուղիղ
արա ՚ի մեզ տէր . և զգործս
ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ :

Օքնութիւն գովութեան դաւթի . Դ.

Ար բնակելն է յօդնուի բարձ
ըելոյն , ընդ հովանեաւ այ
յերկինս հանգիցէ :

Վսասցէ ան՝ ընդունող իմ ես
դու . ապաւէն իմ ած՝ և ես
յուսամ ՚ի նա :

Այս փրկեացէ զիս յորոգայթէ
որսորնն , և ՚ի բանիցն ՚ի խռո
վութենէ :

Դ թիկնամէջս իւր ընկալքի
զքեղ . ՚ի հովանի թեոց նորա
յուսացիս :

Ո՞ղ զէն շուրջ եղիցի զքե
ձշմարտութի նորա :

Ո՞չ երկիցես դու յերկիւղէ
զեշերի . և ոչ ՚ի նետէ որ թոշի
՚ի տուէ :

Ծերէ որ շշի ՚ի խաւարի , ՚ի
գայթակղուէ դիւնին ՚ի հասա
րակ աւուր :

Կնկցին ՚ի կողմանէ քումմէ
հաղարք . և բիւրք՝ ընդաջմէ
քումմէ . և առ քեզ ինչ ոչ
մերձեսցին :

Բայց միայն աչք քովք հայեա
խը 329 ցիս

ցիս դու, և զհատուցումն մէ^շ
զաւորաց տեսցես . զի դու տր
յոյս իմես :

Օքարձրեալն արարեր քեզ առ
պէտէն . զի ոչ հասցեն առ քեզ
չարք , և տանջանք մի մէրձեզ
ցին ՚ի յարկս քո :

Արեշտակաց իւրոց պատուի
ընէլէ վո քո , ՚ի պահել զքեզ
յամ ճանսսպագիս քո :

Դ բազուկս իւրեանց ընկալ
ցին զքեզ . զի մի երբէք հար
ցես զքարի զոտն քո :

Դ վո իժից և քարբից դնաս
ցես դու . և առ ոտն կոխես
ցես զառիւծն և զվիշապն :

Դ անզի յիս յուսացաւ , և
փրկեցից զնա . հովանի եղէց
նմա՝ զի ծանեաւ զանուն իմ :

Վարդասցէ տոխն և ես լուսց
նմա և առ նմա եղեց ի նե
զութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արաբից
զնա . երկայն աւուրբք լցու
ցից , և ցոցից նմա զիրկու
թիւն իմ :

ՄԱՐԴՈՍ ՕՌՀՆՈՒԹԵԱՆ · ԴԱ ·

Բայի է խոստովան լինիլ տն ,
և սաղմաս տսել անուշան քում
բարձրեալ :

Գատմել առաւուու զողոր
մուխ քո , և զճշմարտուխ քո
ի գիշերի :

Տամնազեաւ սաղմասարանաւ ,
ի ձայն օրհնուե գովիել :

Աւրախ արաբեր զիս մը յարա
բածս քո , և ի գործս ձեւաց

Քոյ ցնծացայց :

Անդ զի մեծ են դործքք քո առ,
և յոյժ խոր են խորհուրդնեք քո,
Այս անզգամ զայս ոչ ծանիւ
ցէ . և անմիտն զայս ոչ առ
նու ՚ի միտ :

Ի բուսանիլ մեղաւորաց ող
խոտ . ՚ի ծաղկիլ այնոցիկ՝ ոյք
գործեն զանօրէնութի :
Սատակեսցին յաւիտեանս յա
ւիտենից . և դու բարձրեալ
ես յաւիտեանս տէր :

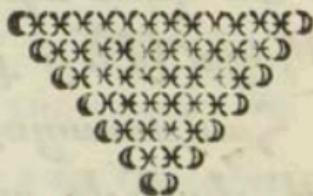
Օի ահա թշնամիք քո առ . զի
ահա թշնամիք քո կորիցեն ,
ցրուեսցին ամքն՝ ոյք գործեն
զանօրէնութի :

Բարձր եղիցի ող մի եղջերուի
եղջեւը իմ , և ծերուի իմ ՚ի
ձէթ պարարառե :

Եղանակ ակն իմ ՚ի թշնամիսն
իմ, ոյք յարուցեալ են ՚ի վր
իմ չարութե՛ ՚ի նոսա լուիցէ
ունկն իմ:

Ազգարքն որպէս զարմաւենիս
ծաղկեսցին . և ոող զմայրսն լի.
բանանու բազումք եղիցին;
Տնկեալք եղիցին ՚ի տան տն .
և ՚ի դաւիթս այ մերոյ ծաղ
կեսցին :

Եղանակ բազումք եղիցին ՚ի
ծերուի պարարտուե՛ . գիրգք
և փափուկք եղիցին ՚ի պատ
մել, ուղիղէ տր ած մեր, և
ո՞չ գոյ ՚ի նմա անիրաւուի :

Օքհութիւն գովառեան գունթի . ՂՅ .

Մաղանդեաց՝ վայ-
ելուի զգեցաւ , ըդ
գեցաւ տէր զօրուի՝ ընդ մէջ
իւր էած :

Ասստատեաց զաշխարհ զիմի
սասանեսցի . պատրաստ է աշ
թոռ քո՝ ՚ի սկզբանէ յաւի
տեանս գու ես :

Արարձան գետք տր , և ամ
բարձին գետք զձայնս իւրենց .
և յարիցեն գետք ՚ի զնացս իւ-
րեանց :

Դայնէ ջուրց բազմաց , ըս-
քանչելիք եղեն զբօննիք ծովու :
Աքանչելի ես դու որ ՚ի բար-
ձանս . վկայութեց քոց մեք
յոյժ հաւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութի
տէր

տէր , ընդ Երկայն աւուրս :

ՍԱԴ. Մ. Ա ԴԱՏԹԻ . ԴՖ .

ՉՐԿ ՀԱՐԱԲԻ :

Ա վրէժինդիր . տէր ած
վրէժինդիր յայտնեցար :
Բարձր լեր որ դատես զերկիր .
Հատո զհասուցումն ամբար
տաւանից :

Ա ինչև յերը մեղաւոքք ար ,
մինչև յերը մեղաւոքք պար
ծեսցին :

Բ արբառեալ խօսէին զանի
բաւ լի . խօսեսցին ամքն՝ ցը
գործեն զանօթէնուի :

Օ ժողովուրդո քո ար խոնարհ
արարին . և զժառանգուիս քո
չարչարեցին :

Զ այրին , և զպանդուխտն ըս

պանին, զորբան կոտորեցին, և
ասացին. ոչ աեսանէ զայս ոք, և
ոչ ի միտ առնու աստուած.

յակոբոյ :

Դմացարոք անդգամք ժողովը
դոյ՝ և անմիտք, մինչև յելք
ոչ առնուք ի միտ :

Ո՞ղ զի թէ որ աճելեաց զունկն
ինքն ոչ լուիցէ. կամ որ ստեղծ
զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

Ո՞ր խրատէ զազինս, ո՞ղ թէ
ոչ յանդիմանեսցէ. որ ուսու-
ցանէ մարդոյ զգիառեն. տէր
ձանաչէ զիսորհուրդս մարդ-
կան՝ զի են ընդունայնք :

Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես-
դու տէր. և յօդինաց քոց ու-
սուցանես դու նմա :

Յածուցանես դու նմա զա

պանին , զրբան կուռքեցին , և
ասացին . ոչ տեսանէ զոյս որ ,
և ոչ ՚ի միտ առնու աստուած

յակոբոյ :

Խմացարուք անզգամք ժողովը
դոյ՝ և անմիտք , մինչև յելք
ոչ առնուք ՚ի միտ :

Ող զի թէ որ անկեաց զունկն
ինքն ոչ լուիցէ . կամ որ ստեղծ
զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

Որ խրատէ զազինս , ող թէ
ոչ յանդիմանեսցէ . որ ուսու-
ցանէ մարդոյ զգիառլի . տէր
ճանաչէ զիսորհուրդս մարդ-
կան՝ զի են ընդունայնք :

Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես-
դու տէր . և յօրինաց քոց ու-
սուցանես դու նմա :

Ճածուցանես դու նմա զա-

Հաւրո չարուե՛ , մինչև փողեսցի
խորիսորատ մեղաւորի :

Ո՞չ մերժէ տէր զժողովուրդ
իւր , և զժառանդուի իւր ոչ
առնէ անտես :

Մինչև դարձցին իրաւունք
յարդարութի . ընկացին զնա
ամքն՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք :
Ո՞ւ յարիցէ ընդիս ՚ի վո չարց .
կամ ովհ հաւասարեսցի ինձ ՚ի
վերայ այնոցիկ , ոյք դժուն
զանօրէնուի :

Եթէ ոչ տն օդնել էր ինձ ,
փոքր մի ես՝ ընակել էր անձն
իմ ՚ի դժոխս :

Օմէ ասէի՝ թէ ահա ստու
նացան ոտք իմ , ողորմուի քա
տէր օդնէր ինձ :

Բատ բաղումցուոց պրտի իմց՝
խո ոչ ոչ

միսիթաբութիքո ուրախ առներ
զանձն իմ:

Մի հաւատեցի քեզ աթոռ
անօրէնութե , ո պատճառէ ըշ
վաստակո ընդդէմ հրամանի :
Արտապահ զանձն արդարոց . և
զայիւն ամբիծ պարտաւոր
առնելին :

Եղեւ տէր ապահէն իմ , ած
օդնական յուսոյ իմոյ :
♦ ատուսոյէ նոց տր ըստ անօրէ
նութե նոց . և ըստ չարութ նոց
կործանեսցէ զնս տր ած մեր :

ՕՐՀՆՈՒԹԵԴԻՆ ԴԱՏԹԻ . ԴՅ

Եկայք ցնձսցնք ՚ի տր , աղա
ղակեսցնք առ ած փրկիչ մեր :
Կանխեսցնք առաջի նր խոս
տովանութ . և սաղմօսիւք աղա

զակեցուք առ նա :

Ամեծ է . և ար թագավաճոր

մեծ ՚ի վր ամ երկրի :

Դժեռս նր են ամ սիեզեցը
երկրի , և բարձրու իք լեռանց
նորա են :

Այր է ծով և նա արար զնա ,
և զցամաք ձեռք նր ստեղծին :
Եկայք երկիրադցուք նմա .
անկցուք և լացցուք առաջի տն
արարչին մէրոյ :

Այս ինքն է առ ուծ մեր . մեք
ժողովուբդք ՚ի ձեռին նր , և
խաշն արօտի նորա :

Այսօր եթէ ձայնի նր լուի
զէք , մի խստացուցանէք լզ
սիրտո ձեր՝ ող ՚ի դառնու թե :
Յաւուրն փորձուեց յանապատ
սի . ուր փորձեցին ձեզ հաւքն

Ճեր , քննեցին զիս՝ և տեսին
զգողծս իմ զքառասուն ամ ,
Չանացի ընդ աղգին ընդ այն
միկ , և ասացի՝ միշտ մոլորեալ
են սրտիւք . և նք ոչ ծանեան
զճանապարհս իմ ,
Որպէս երդուայ ՚ի բարկուն
իմում , թէ մտցեն ՚ի հան
գիստ իմ :

ԾԱՂՄՈՍ ԴԱՏԹԱ · ԴՅ .

Դ ժամանակի զի առնաքն շնուցան յետ գերան :

Oրհնեցէք զտը յօրհնուն
նոր . օրհնեցէք զտը ամ
երկիր :

Օրհնեցէք զտը՝ և օրհնեցէք
զանուն նր . աւետարանեցէք
օրըստօրէ զվորկուն նորա :

Պատեցէք ՚ի հեթանոսս ըզ

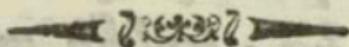
Ժամանուած է յամ ժողովուրդո
զաքանչելիս նորա :
ՄԵԾ է տէր՝ և օրհնեալ է
յոյժ . ահարկու է նա ՚ի վերաց
ամ կռոց :

ԱՐ կռոք հեթանոաց դեք
են . այլ տէր զերկինս արար :
Խոստովանուի և վայելուի է
առաջի նր , սրբութի և մեծ
վայելուի ՚ի սրբութ նորա ,
Ոատուցէք տն տոհմք ազանց .
մատուցէք տն զփառս և զպա,
թիւ . մատուցէք տն զփառս
անուան նորա :

Առէք պատարագս՝ և մոէք ՚
սրահս նր . երկի՞ր պագէք տն
՚ի գաւիթս սրբութ նորա . և
խռալեսցի յերեսաց նորա ամ
երկի՞ր :

Ասացէք ՚ի հեթանոս՝ թէ տր
թագաւորէաց . Հաստատէաց
զաշխարհ զի մի ստանեսէի .
և դատէ զժողովուրդս իւր
ուզդու իւր :

Ուրան եղիսին եւ լինք՝ և յըն
ծացէ երկիր . զուարձաւէի
ծով լրիւ իւրով . յնծաւցեն
դաշնք՝ և ամ որ է ՚ի նո :
Էնայնժամ յնծացեն ամ ծառք
անտառի յէրեսաց ան զի դայ ,
և դայ նա ՚ի դատէւ զերկիր :
Գատէ զտիւ զերս իրաւամք .
և զժողովուրդս ամ ճշմար
տութէ իւրով :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏՐՈՎԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏՐՈՎԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՊԵՏՐՈՎԱԿԱՆ

ՍԱԴՐՈՍ ԴԱՏԹԵ ԴՅԱ

Օ ի Երկիրն հաստատեցաւ :

Տաղաջործաց՝ յնձացէ
Երկիր . ուրախ Եղիշևն կղզիք
բազումք :

Վիզ և մէդ շուլջ են զնավաւ .
յիրանունու և յարդարութ ուղ
ղեալէ աթու նորա :

Հուր առաջի նր գնացէ , և
այրեցէ շուլջ զմշնամիս նր :
Երեւան փայլատակունք նր
տիեզերաց . ետես՝ և սասա
նեցաւ Երկիր :

Լերինք ող մոմ հալեսցին յե
րեսաց աեառն , յերեսաց ան
ամ Երկիր :

Պատմեսցեն Երկինք զարդա
րութին նորա . և տեսցեն ամ
ժողովուբդք զիառս նր :

Ամաչեսցեն ամբն՝ ոյք երկիւ
պագանեն կռոց, և ոյք պար
ծին ՚ի դրօշեալս իւրեանց,

Երկիրպագցեն նմա ամ հրեշ
տակը նր, զի լուսաւ և ուրիխ ե
զե սիօն. և ցնծասցեն դստերք
յուդայ՝ վ՛ իրաւանց քոց նր:
Օի դու բարձրեալ ես ՚ի վր
ամ երկրի. յոյժ բարձրացար
՚ի վր ամ կռոց :

Ոյք սիրէք զար՝ ատեցէք զտո
բութի. պահէ տէր զանձինս
սբց իւրոց. ՚ի ձեռաց մեղա
ճորի վրկեսցէ զնոսա :

Եցս ծագեաց արդարոց. ուղ
զոց սրտից՝ եզե ուրախութի.
Եւրախ եղերուք արդարք ՚ի
նք. և խոստովան եղերուք յի-
քպատկի սրբութ նօրա :

ԱՐԴՅՈՍ ԴԱԼԹԻ ԱՅ :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի
նոր . զի սքանչելիս արար :
Փրկեաց զնա աջ իւր , և ըա
զուկ ոք իւր :

Եցոյց տէր զփռկութիւր , ա
ռաջի ազգաց յայտնեաց զար
դարութիւր :

Յաշեց ողորմութ իւրով զյա
կոր , Ճմարտութ իւրով զտու
նոն իւթի . և տեսին ամծադք
երկրի զփռկութ այ մերց :

Աղաղակեցէք առ ող ամեր
կիր . օրհնեցէք ցնծացէք և
սաղմաս ասացէք :

Աղմաս ասացէք այ մերում
օրհնութ , օրհնութ և ի ձայն
սաղմասաց :

Ի ձայն օրհնուե կռածց փո
խդ 345 զա

զոյ . օրհնուք ցնծութք՝ և չ
ձայն եղջեր փողոյ . աղաղակե_ւ
ցէք առաջի թագաւորին տն :
Խոռովուսցի ծովլըիւ իւրով ,
տիեզերք և ամ բնակիչք նոր .
և գետք ծափս հարցեն իմիա
սին ձեռամբ :

Երինք ցնծասցեն առջիւ տն
զի՞դայ . զի՞ հասելէ տր ի՞դա
տել զերկիր :

Դատէ զաշխարհս արիբուք ,
և զժողովուրդս իւր ուղղուք :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . Դ.Ը .

 թագաւորեաց , բար
կացան ժողովուրդք՝
որ նստիս իքրօբէս , սասանե
ցաւ երկիր :

Sէր իսկօն ԱՀՃ է , և բարձր

՚ Վերայ ամ Ճողովեդոց :
Կաստովան Եղիցուք անուան
բում մեծի ,զի ահաւոր և նը-
է . և պատիւ թագաւորի զի
բաւունս սիրէ :

Դու պարստեցէք զուզուի .
զիրաւունս և զարդարուի յա-
կոբայ դու պատրեր :
Բարձր արաքէք զոր ած մեր .
Երկին պագէք պատուանդանիւ
տաից նորա զի նը է :

Սովուէս և ահարօն Երիցուկը
նորա + սամուէլ ընդ այնոսիկ ,
ոք կարդան զանուն նորա :
Կարդային առ նը , և նա լուէր
նոցա + և ՚ սիւն ամսոյ խօսէր
ընդ նոսա :

Պահէին զվկայուիս նորա , և
զհրամանս՝ զոր ետ նոցա :

Տեր ած մեր՝ դու լսէիր նց ,
ած՝ դու քաշիչ լինէիր նոցա .
և վրէժինդիր ՚ի վերայ ամ
գործոց նոցա :

Բարձր արարէք զտր ած մեր .
երկիրսպադէք ՚ի լեառն սուրբ
նորա . զի ոք է տէր ած մեր .

ՍԱԴ. ՄՊՍ ԴԱՏԹԻ . ԴԺ .

Վզաղակեցէք առ ոք ամ եր
կիր . ծոյեցէք ան ուրախութ ;
Վտէք առաջի նորա ցնծութ .
ծաներուք՝ զի նա է տէր ած
մեր :

Վա արար զմեզ , և ոչ մեք
էաք . մեք ժողովուրդք և խան
արօսի նորա :

Վտէք ընդ գրունս նորա խոս
առվանութք , և օրհնութք ՚ի

յարկս նորա :

Կատալիսն եղերուք տն , և
օրհնեցէք զանուն նորա :
Քաղցր է տէր՝ յաւիտեան է
ողորմուի նորա . յաղգէ մինչև
յաղգ է ճշմարտուի նորա :

ՍԱԴՐՈՍ ԴԱՏԹԵ . Ճ .

Յղորմուի և յիրաւունս օրհ
նեցից զքեզ տէր . սաղմոս ա
սացից և ՚ի միտ առից :
Դանապարհ ամբիծ մինչև ե
կեսցէ առիս . զի գնայի եւ
յամբիծուե ողտի իմոյ՝ ՚ի մէջ
տան իմոյ :

Ո՛չ եղի առջի աչաց իմոց զիրս
անիրաւուե . ոյք առնէին զա
նօրէնուի՝ ատեցի :

Ո՛չ մերձեցւ առիս որ թիւրն

Էր սրտիւ . Խոտոքեալ յինէն
անդդամին՝ և ես ինչ ո՛չ փոյթ
առնէի :

Ու խօսէր գաղտ զընկերէ իւր
մէ , զնա բացէ ՚ի բաց հաց
լածէի :

Ու ամբարտաւան էր աչօք՝ և
ագահ սրտիւ , ընդ նմա և հաց
ոչ ուտէի :

Աչք իմ ՚ի հաւատացելս երկ
րի , զի նստցին նորա ընդիւ :
Ու գնայր ՚ի Ճանապարհ ամբ իծ ,
նա պաշտէր զիս :

Ո՞չ բնակէր ՚ի մէջ տան իմոյ ,
որ առնէր զամբարտաւանուի .
որ խօսէր զանօրէնութի , չէր
յածողեալ նմա առաջի աչաց
ինդ առևոտս սպանանէի զամ
մեղաւորս երկըի . զի սատակե-

շեց ՚ի քաղաքի տն զամսն՝ ու ք
գործեն զանօրէնութի :

Ազօթք ուրկի . իւրեւ ձանձրասցի՝ առաջի տեսուն
տիւնոցէ զմնդրուածս իւր . Ճ'Ա .

Sլաւը աշօթից իմոց . ա
զաղակ իմ առ քեզ ե .
կեսցէ . և մի դարձուցաներ
զերեսս քո յինէն :

Հաւուր նեղութե իմոյ՝ խո
նարհեցա առիս զունկն քո . յո
րում աւուր կտրիմ առ քեզ՝
վաղվաղակի ընը ինձ :

Վալաւեցան ոնդ ծուխ աւուրք
իմ . և ակերք իմ որպէս խոիւ
չորացան :

Հարայ ես ոնդ խոտ՝ և ցամաւ
քեցաւ սիրտ իմ . մոռացայ ու
տեւ զհաց իմ ՚ի ճայնէ հե
ծութե իմոյ :

Այցեցաւ ոսկը իմ ՚ի մարմբն
իմ . նմանեցայ ես հաւալասան
անապատի :

Եղջէ ես ողք բու յաւերակի .
տքնեցայ՝ և եղէ ես ողք ձընձ
զուկ միայն ՚ի տանիս :

Այսատեցին զիս թշնամիք
իմ զօրհանապազ . և գովիչք
իմ ինե երդնուին :

Օժնիսիր ողք զհաց կերի . և
զըմպելին իմ ազտասուօք խառ
նեցի :

Յերեսաց բարկուե սրտմը
տութեքո . զի գու բարձրա
ցուցեր և խոնքհեցուցեր զիս :

Վաւըք իմ ողք հովանի անցին .
և ես ողք խոտ ցամաքեցայ :

Դառւ ողք յաւիտեն կաս . և յի
շատակ քո յազգէ մինչե յազգ :

Պառ յարուցեալ գիշասցիս ՚ի
վր սիօնի . ժամանակ գիշալոյ

նորա հասեալ է ժամ :

Հայեցան ծառայք քո ընդ-
քարինս նորա , և ՚ի հողս նորա
գիշասցին :

Երկիցեն հեթանոք յանուա-
նէ քումին . և ամ թագաւորք
երկրի ՚ի փառաց քոց :

Ընէ տէր զսիօն , և երևես
ցի փառօք իւրովք ՚ի նմա :

Հայեցանա յարօժս խոնար-
հաց , և ոչ արհամարհեաց ըզ
խնդրուածս նոցա :

Գրեսցի այս՝ յաղդ այլ . ժողո-
վուրդ որ ստացեալ է օրհնես
ցէ զտէր :

Հայեցան նա ՚ի բարձանց ՚ի
որբուէ իւրմէ . տէր յերկնից
խե

յերէիլ հայեցաւ :
Եսեւ զհեծուի կատելոց , և
արձիւն զրդիս մահապարտոց :
Այսուհեւ ի սիօն զանուն տն ,
և զօհնուիս նողա յեկմ :

Ժաղովի ժողավարոց ի միարին ,
և թագավորաց ժառայել տն :
Պատասխանի ետ նմա ի ձա
նապարհի զօրութեա իւլոց . ըզ
նուազուի աճւրց իմոց տան
ինձ , և մի հաներ զիս ի կէս
աւուրց իմոց . զի յազդէ յազդ
են ամք քո :

Դսեկըանէ որ զհիմունս երկ ,
ըի հաստատեցեր . և դործք ձեւ
ռաց քոց երկինք են :

Եպքա անցանեն , և դու կաւ
և մնաս յաշխանան :

Եմենեք ուն ուն զհորձս մաշես

ցին . և որպես զվերաբերուս փո
խեացես զնո՞ւ և փոխեսցին :
Քայլ գու նոյն ինքն ես , և
ամք քո ո՞չ անցանեն . որդիք
ծառացից քոց բնակեացին թ
նմա . և զաւակի նոցա յաւի
տեան յաջողեսցի :

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԴԱՏԹՒ . ՃՅ.

Օքհնեա անձն իմ զաէը , և
ամ ոսկելը իմ զանուն ոք նր :
Օքհնեա անձն իմ զաը . և մի
մառանար զամ տուրս նորա :
Ու քաւէ զմեզս քո . ըժշկէ
զամ հիւանդուիս քո :
Ու վիկէ յասկանուէ զիւանս
քո . պատկէ զքեզ ողպմութը
և զ թու թի :

Ու նու թ բարուէ զցանկուի

Քո . Նորովեսցի որպէս արծունոյ
մանկութիւն քո :

Առնե ողորմութիւն տէր , և իրա
ւունս ամ զրկելոց :

Եցոյց տէր զմանապարհո իւր
մուխիսի , և որդւոցն իսբացէլի
զկամն իւր :

Գրթած ողորմած է տէր , եր
կայնամիտ և բազում ողորմ :

Ո՞չ իստր բարկանաց մեղ տր ,
և ո՞չ յաւիտեան պահէ ոխս :

Ո՞չ ըստ մեղաց մերոց արար
մեղ տր . և ո՞չ ըստ անօրէնուե
մերում հատոյց մեղ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք
յերկուէ , այնպէս զօրացոյց տր
զողովրմութիւր ՚ի վը երկիւղա
ծաց իւրոց :

Աըսափ հեռի են արևելք յա

ըւմտից , այնչափ հեռի արար
՚ի մէնջ զանգուհնուիս մեր :
Ով գթայ հայր ՚ի վր որդւոց
իւրոց , այնպէս գթասցի տէր
յերկիւղածս իւր :

Օքնա գիտաց զստեղծուածս
մեր , և յիշեաց թէ հողեմք :
Վարդոյ ողի խոտոյ են աւուրբ
իւր . ողի ծաղիկ վայրի՝ այնպէս
ծաղիկ :

Ընչէ ՚ի նմա հողմ , ոչ է և
ոչ ևս երեկի տեղի նր :

Բայց ողորմութի տն մմայ յա
վիտենս յւտենից ՚ի վր երկիւ
ղածաց իւրոց , և արդարութի
նր յորդւոց մինչև յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նր , յի
շեն զպատուիրանս նորա՝ և առ
նեն զնա :

ՏՌ յերինս պատրաստեց զա
թու իւր . աղքայուի նր ամեւ
նեցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զակը ամ հրեշտակէք նր հջոռք զօդութք . պք առնէք զբան նր ի լսել ձայնի պատղամաց նորս :

Օրհնեցէք զնոր ամ զօդութք նր , պաշտօնեայք և արարօղք կամաց նորս :

Օրհնեցէք զակը ամ գործք նր . զի ընդ ամ անդիս է տէ ըութինր . օրհնեա անձն իմ զնոր :

ՍԱԴԱՐԱՄ ԴԱՏԹԵ . ՃԴ .

Դ վերայ աշխարհագործ արարածոց :

Օրհնեա անձն իմ զակը .
ակը ած իմ մեծ եղեք
յոյժ :

Խառնութիւն և մեծ վայելւ

չութի զդեցար . արկեալ զըստ
ուղ զըթոց , ձդեցեր զերկինս
որպէս բնագան . և արկեր ՚ի վը
ջուրց դվիշնայտը կօ նորա :

|| Դնէ յամերս զգնացս իւր .
և շրջն նա ՚ի վը թերց հողմոց :
|| արար զհրեշտակօ իւր յո
դիս , և զպաշոնն այ , իւր ՚ի
հուր կիզելոց :

♦ աստատեց զերիկօ ՚ի վերաց
հաստատեց իւրոց , զի մի սա
սանեցի յանիտնան :

|| Սոք ուղ զդեստ վերարկուէ
նորա . ՚ի վերաց լերանց կացցեն
ջուրք :

|| Աստաէ քումնէ վախիցեն ,
և ՚ի ձայնէ որոտալց քումնէ¹
սարբիցին :

|| Եւանեն լեռնանան՝ և իջա

նեն դաշտանան , ի տեղի յոր

հաստատեցեր զնոսա :

Ասհման եղեր՝ և ոչ անցա
նեն , և ոչ ևս դառնան ի

ծածկել զերկիր :

Առաքեցեր զաղբիւրս ը ծոր,
ծորս . ի միջոյ լերանց գնաս,
ցեն ջուրք :

Արբոցանել զամ դաղանս
վայրի . յադեսցին ցիոք ի ծա-
րանս իւրեանց :

Անդ թռչունք երկնից բոյնս
դիցեն . և ի միջոյ վիմաց տա-
ցեն զճայնս իւրեանց :

Արբոցանէ զլերինս ի շտե-
մարանաց իւրոց . ի պազոյ գոր-
ծոց իւրոց լցոի երկիր :

Բառուսուցեր զխոտ անասնոց .
զդալադի ի ծոյցուի մարդկան :

Հանեթ զհաց յերկրէ . գինի
ուրիս առնէ՝ իւղ զուարիծ , և
հաց հաստառէ զսիրտ մարդոց .
Յագեսցին ծառք անտառի ,
և մայրքն լիբանանու՝ զորս դու
տնիկեցեր :

Անդ թռչունք երկնից ձագս
հանցեն . և բոյն արագիլ աւ
պաւէն է նոցա :

Երինք բարձունք են եղջեր,
ուաց , և վէմք ապաւէնք նա
պաստակաց :

Երարեր զլուրին վան ժամա
նակի . արեգակն ծանեաւ ըզ
ժամ մտանելոյ իւրոյ :

Երարեր զխաւար՝ և եղե գի
շեր . ՚ի նմա գնան ամ գազանք
անտառի :

Կորիւնք առիւծուց մոնչեն՝
իւղ 361 և

և յակնշտակեն . և խնդրեն
յոյ զկերակուրս իւրեանց :
Դագել արեւու ժողովն , և
ի մորիս իւրեանց դադարին ,
Հայնէ մարդ ի գործու իւր .
և ի վաստակս ձեւաց իւրոց
մինչեւ յերեկոյ :

Ո՞ղ զի մեծ են գործք քո տր .
և զամբինչ իմաստուք արարենք .
և լրաւ երկիր ստեղծուածովք
քովք :

Այս ծով մեծ և անուղղ . ի
սմա են սողունք , որոց ոչ զոյ
թիւ , դազանք մեծամեծք և
մանունք . իւ սմա և նաւք դնան .
Վիշապն զոր սուղծեր իսազալ
նովաւ :

Ամբն քեզ սովասնն . և դու
ասս կերակուր նոյ ի ժամու :

Տաս դու նոցա՝ և կերակրին .
բանաս զձեռն քո , և կերակրես
զամսն կամօք քովք :

Դիմարձուցանես զերեսս քո ՚ի
նոցանէ՝ և խոռոշին . Հանես
զոգի ՚ի նոցանէ , սղակասին և
՚ի հող դառնան :

Դուաքես զոգի քո՝ և ստանաս
զնա . և նորոգես զերեսս երկրի :
Եղիցին փառք ան յաճիտեն
և տեր ուրախ եղիցի յարա
րածս իւր :

Ո՞հայի յերկիլը , և ասյ դողալ
սմա . մերձեսցի ՚ի լերինս՝ և
ծխեսցին :

Օքհնեցից զտեր ՚ի կեանս իմ .
սաղմոս ասացից այ իմոյ մինչև
եմ ես :

Քաղցր եղիցի նմա օքհնուի
363 իմ

իմ. և ես ուրախ եղեց ՚ի տր:
Վակասեսցին մեղաւորք յերկ,
ըէ, և ամբարիշտք մի ևս դացին
՚ի նմա. օրհնեա անձն իմ զար:

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅ. ՃԴ.

Խոստովան եղերուք ան՝ և
կարդացէք զանուն նր. պատ
մեցէք ՚ի հեթանոս զգործո
նորա :

Օքհնեցէք՝ և սաղմաս անցէք
նմա. պաամեցէք զամ սքանչե-
լիս նորա. և զոհացարուք յա-
նուն նր նորա :

Ուրախ եղեցին սիրոք այնոցիկ՝
ոք խնդրեն զտէք. խնդրեցէք
զտէք՝ և հզօքք եղերուք. խնդ-
րեցէք զերեսս նր յամ ժամ:
Ծեշեցէք զքանչելիս նր զորս

տրար . զարուեստո և զիրտ .
Հունս ըերանց նորա ,
Օաւակք աբրահամեան՝ ծա
ռայք նորա , որդիք յակովայ
ընտրեալք նորա :
Այս ինքնէ տր ած մեր . յամ
երկոի են իբաւունք նորա :
Յիշեաց յաւիտենից զուխտ
իւր , և զբանն զոր պատուի
բեաց մինչե ՚ի հազար ամ :
Օուխտն զոր եղ ընդ աբրա
համու . և զերդում իւր ընդ
իսահակայ :
♦ աստատեաց առ յակով ըզ
հրաման իւր . և առ իսրայէլ
զուխտ իւր յաւիտենից :
Ասէ՝ ձեզ տաց զերկիրն քա
նանու , զվիճակ ժառանգուե
ձերոյ :

Օի էին նք թուղով սակաւք ,
նուազք և պանդուխտք ի նմա :
Վեցին նք յազգե յազգ , ի թու
գաւորուե ի ժողովությ յայլ :
Այս եթող մարդկան մեղան
չել նց . և կշտամբեաց զթա
դաւորս վասն նոցա :

Վի մերձենայք ասէ՝ յօծելս
իմ . և ի մարդարէս իմ մի մե
ղանչէք :

Վայեաց զով յերկիր նոցա . և
զամ զօրուի հացի եբեկ :
Խաքեաց առաջի նց զտք . ի
ծոյցուի վաճառեցաւ յովսէփ :
Վանարհ սրարին ի կապանս
զուս նր . և էանց ընդ երկաթ
անձն նորա :

Վինչե եկեսցէ բան նորա . և
բան ան փորձեաց զնա :

Առաքեց թաղաւորն և ելցի
զնա . իշխան ժողովրդեան ե.
թող զնա :

Կացոյց զնա տէր տռն իւրոյ .
իշխան ՚ի վե ամ առաջաւածոց
իւրոյ :

Խրատել զիշխանս նոց որպէս
զինքն . և զծերս նոց իմաստունս
արասցէ :

Խմուտ իել յեղիպտու . և
յակոբ պանդխտեցաւ յերեփը
քամայ :

Աճեցոյց զժողովու ըդ իւրյոյ ,
և զօրացոյց զնոսա քան զթշնա
միս իւր :

Դարձոյց զիիրտու նոցա ստել
զժողովուրդ իւր , և ՚ի նեն
գել զծառայու իւր :

Առաքեաց զմովսէս ծոյ իւր ,

և զահարօն ընտրեալ իւր :
Եսո նց զբան նշանաց իւրոց .
և զարուեսոս իւր յերկիր
քամաց :

Առաջքեաց զիսաւար՝ և խաւա
ընցոց զնա . զի դառնացուցին .
զբան նորա :

Դարձոց յարիւն զգետս նց .
և սպան զամ ձկունս նոցա :

Եռաց յերկիր նց գորտ , և ՚ի
շումարանս թաղաւորաց նց :

Առաց՝ և եկն շանաձանձ , և
մժեխ ընդ ամսահմանս նց :

Դարձոց զանձըևս նց ՚ի կար
կուտ . և հուր յերկիր նոցա
բորբոքեցաւ :

Հար զայդիս և զթզենիս
նոցա . և փշրեաց զամ ծառս
սահմանաց նոցա :

Ասաց՝ և եկն մարտիս, և խառնիչ զի ոչ գոյր նոցա թիւ :
| Հկեր զամ խոտ երկրի նոց . և
սպոեց զամ պրուղ անդոց նոց :
| Հար զամ անդրանիկս եղիպտացոց , զոկիղըն ամ
վաստակոց նոցա :

| Հան զնս ոսկւով և արծաթով . և ոչ գոյր յազդի նոցա
հիւանդ :

Ուրախ եղեւ եգիպտոս ընդ է
լանել նոց . զի անկան ահ տն
ի վերայ նոցա :

| Վիռեց ամպ՝ հովանի առնել
նոց ի տուէ . և հրով լոյս տայր
նոցա ի գիշերե :

| Սնդրեցին՝ և եկն լրամարգի .
և հացիւ երկնից լցոց զնս :
| Հար զվէմ և բղսեցին
խէ 369 ջուրը

Հուբք , և զնացին զետք ընդ
անջրդիս :

Յիշեաց զբան իւր որ , որ ը
աբրահամու ծառայի իւրոց :
Ի՞նչան զժողովուրդ իւր ցըն
ծուք , և զընարեալս իւր ու
րախութիւք :

Եատ նոցա զբանառս հեթա
նոսաց . ի վաստակս ժողովրդոց
ժառանգեցոց զնոսա :

Օի պահեսցեն զվիայուիս նոց .
և զօրիէնս նորա խնդրեսցեն ;

Օ ԲՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱԱՂՄՈՍԱՑ
ԴԱՏԻՒ . ՃԵ .

 ոստովան եղերուք ան
զի քաղցր է . զի յանի
տեան է ողորմուի նորա :

Վիսօնեսցի զզօրուիս տեառն .
լսելի արացէ զամօրհնաւիսնոր :

Եղանի՝ ոյք սլահեն զիրտւունը , և առնեն զարդարութի
յամ ժամ :

Հիշեա զմեղ որ ընդ հաճցս
ժողովրդեան քո . և ոյց արա
մեղ ՚ի փրկութ քում :

Տեսցուք մեք զքաղցրութ ընտ
ըելոց քոց . ուրախ եղիցուք մեք
յուրախութ աղղի քո . և զո
վիցուք մեք ՚ի ժառանգութե
քում :

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր ,
անօդինեցաք և յանցեաք :
♦ արքն մեր յեղիպոս ոչ իմա
ցան զսքանչելիս քո . և ոչ յե
շեցին զբաղում ողորմութիս քո :
Ինսրկացուցին զքեղ յանցա
նելն իւրեանց ընդ ծով կազ
միր . փրկեաց զնու վս անուն

իւրոյ . զի ծնիցեն զզօրուիս նր :
Աստեաց ՚ի ծով կարմիր՝ և
շամալքեցաւ . առաջնորդեաց
նոցա ընդ անդունդս ող ընդ
անապատս :

Վեցոյց զնոսա ՚ի ձեռաց ատե-
լեաց նոցա , և փրկեաց զնոսա
՚ի ձեռաց թշնամեաց նոցա :
Օրածկեաց ծով զնեղիչ նոց .
և մի ՚ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ :
♦ աւտատացին բանի նորա . և
օքհնեցին զօքհնուիս նորա :
Վաղվաղեցին և մոռացան ըզ
գործս նորա . և ոչ անսացին
խորհրդոց նորա :

Յանկացան զցանկուի յանա-
պատի . և փորձեցին զած յան-
ջոդի :

Երա նոցա զիսնդրուածս նոց .

առաքեաց զլիութի յանձինս նոց։
Բարկացուցին զմովսէս ՚ի բա-
նակի , և զահարօն ողբ տն։
Բացաւ երկիր՝ և եկուլ զդա-
դան . և ծածկեաց զըանակսն
զաբիբօնի :

♦ ուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոց .
և բոց մաշեաց զմեղաւորս :
Արարին զորթն ՚ի քորեք , և
երկիր պագին պատկերի . և փո-
խեցին զփառս իւրենց ՚ի նմա-
նութի ողմուն խոտակերի :
Անուացան զած կենարարն իւ-
րեանց . որ աղար զմեծամեծս
յեղիպտոս , զսքանչելիսն իւր
յերկիր քամայ , և զահ իւր ՚ի
վը կարմիր ծովուն :

Ասաց սատակել զնոսա . եթէ
ոչ մովսէս ընտրեալն կացր ա-

Աաջինորա :

Պարճաւ առ տէր՝ և անցոյց
զբարկուին նորա . զի մի սառա
կեսցին նորա :

Վնդեցին զերկիլն ցանկալի .
և ոչ հաւատոցին բանի նորա :
Տրանցեցին ՚ի բանակս իւր
եանց , և ոչ լուան ձայնի տն :
♦ ամբարձ զձեռն իւր ՚ի վր
նոցա , հարկանել զնոսա յա .
նասլատի :

Հրուեսցի զաւակ նոցա ընդ-
հեթանոսս . ցրուեսցի զաւակ
նոցա ընդ գաւառս :

Պշտեցան ՚իք ՚ի բէլլեկովիր .
զի կերին զզոհեալ և զմեռե-
լութի :

Դարկացուցին զնա ՚ի գործս
իւրեանց . և յանախեաց ՚ի վր

նոցա բեկումն :

Պայտ եկաց ՚ի մէջ վիճնէհէս ,
քահետագ՝ և արդելու մահ .

Համարեցաւ նմա յարդարուի .

յազգէ յազգ մինչև յէիտեն :

Իւարկացուցին զնա ՚ի վերայ
ջուրցն հակառակուեն . չարչա

բեցաւ մւլսէս վասն նոցա , զի

դառնացուցին զհողի նորա :

♦ բամայեց շըմամբք իւրովք .
և ոչ սատակեցին զազգն՝ զոր

ասաց նոցա տէր :

Խստնակեցան յւ հեթանոսս ,

և ուսան զգործս նոցա . ծա

ռայեցին կոոց նոցա , և եղե

նոցա ՚ի գայթակղուի :

Օսհեցին զուստերս և զդստէ
ըլս իւրեանց դիւաց , և հե
զին զարիւն ամբիծ :

Արթն ուստերաց և դստերց
իւրեանց՝ զոր զոհեցին կուղն
քանանու :

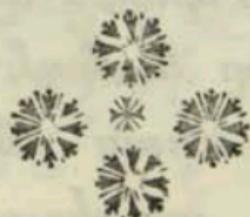
Հաղախեցաւ երկիր յարենէ
նոցա , և պղծեցաւ ՚ի գործոց
նոցա . զի պունկեցան ՚ի վնացս
իւրեանց :

Իարկացաւ սրտմառք տէր ՚ի
վր ժողովրդեն իւրոյ . և գար
շեցոց զժառնգուի իւր յոյժ :
Վատնեաց զնն ՚ի ձեռս հե
թանոսաց , տիրեցին նց ատե
լիք իւրեանց , և թշնամիք իւ
րենց նեղեցին զնն . և խոնարհ
եղեն ՚ի ներքոյ ձեռաց նոցա :
Բազում անգամ փրկեց զնն ,
և նոքա դառնացուցին զնա ՚ի
խորհուրդս իւրեանց . և կո
րացան յանօրէնուեն իւրենց :

♦ տյեցաւ տէր ՚ի նեղութիւն
նց , ՚ի լսել ձայնի աղօթից նց :
Ծիշեց զուխտ իւր , և զղջացաւ
ըստ բազում ողորմութեւ
իւրում . և ետ զնտ ՚ի գլխավիս
առաջի ամ դերչաց նոցա :

Փրկեա զմեղ տր ած մեր . և
ժողովեա զմեղ ՚ի հեթանոց :
Խոստովան եղիցուք անուան
քում սրբոյ . և պարծեսցուք
յօհնութիւն քո :

(Օ Հնեալ տէր ած իսրայէլի .
յաւիտեանս յաւիտենից :
Եւ ասասցէ ամ ժողովուրդն .
Եղիցի Եղիցի :

ԱԴՈՒԹՅ Ե. Օ. ԵԿԻԱՅ ԱՐՔԱՅ
ՀՄԻԱՍՏԱՆԻ .
Եացեաց . ՀՀ .

Ոս ասոցի ՚ի վերանալ յի
նէն աւուրց իմոց , թէ
դնացի ես ՚ի դրունս դժոխոց :
Խռողի զամ յետին իմ , և ա-
սացի՝ թէ այլ ոչ ես տեսից
զվրկուի ան յերկրին կենդա-
նեաց . և ոչ ես սեսից զմարդ
բնակչօք իւրովք հանդելձ :
Պակասեցայ ես յազգատոհմէ
իմմէ . այսուհետեւ թողի լքի
զամ զկեանս իմ :

Լաւ դնաց՝ մեկնեցաւ յինէն
հոգին իմ , որպէս այն՝ որ քակէ
զտաղաւար և եղէ ես ող զո-
տայն ստարաց՝ մերձ ՚ի հա-
տանիլ :

Յաւուր յայնմիկ՝ մատնեցայ
ես յառաւօտէ որպէս ՚ի ձեռու
առիւծու . այնպէս խորստկեց
մանրեաց զոսկեցս իմ . զի յա-
ռաւօտէ մինչ ՚ի դիշեր մատ-
նեցայ :

Այս Տիժառն՝ այնպէս ճշեցի ,
և ոող զաղաւնի՝ այնպէս մաշ-
ցի . զի նուաղեցան աչք իմ ՚ի
տեսանելոյ :

Հայեցայ ՚ի բարձունս առ առ
ած իմ , որ փրկեց զիս . և փա-
րատեցոյց յինէն զցաւ անձին
իմոյ :

Տր վասն ացսողիկ պատմեցաւ
քեզ . զարթուցեր զանձն իմ ,
դարձուցեր զհոգի իմ . մին-
թարեցայ և կեցի :

Եհան ՚ի խաղաղուի դարձաւ

դառնու իմ. վրկեցեր զանձն
իմ, զի մի կորեայց. և ընկեցեր
յետոյ զամ զմեղս իմ:

Օի ոչ թէ որք ի դժոխս են,
խառապվան առնին առ քեզ. և
ոչ մեռելք օրհնեսցեն զքեզ,
և ոչ յուսացին ի շշմբտուիս
քո ամբն, ոյք իջանեն ի դժոխս:
Այս կենդանիքս օրհնեսցուք
զքեզ տէր. ող և ես այսու
հետեւ մանկունս ծնացց, որք
սլատմեսցեն զարդարուիս քո
տէր փրկուել իմոյ:

Եա ոչ ես դարբեցից օրհնել
զքեզ յօրհնութի նոր զամ ա
ճուրս կենաց իմոց՝ յանդիման
տաճարիդ այ:

Փառք հօր և ողւոյ:

ՄԱՂԹԱՆԻ :

Յոս կենդանուե՛, յոյս և աւ
սլաւէն փրկուե՛ տր յո փրկիչ.
Փրկեած զիս և փարատեցմ ըզ
ցաւս անձին իմոց :

Վարդասէ՛ր տր վշ սրբուհւոյ :

.Օքարոզն և զաղօթս ՚ի վերջն Երկինք պատմեն
կանոնին գտցես ՚ի 119 . երեսն :

Աւաքեց պրառն իւր և բժշկեաց զնն .
և փրկեաց . չնոսա . յապականութենէ
իւրժանց . (Աւզմու 106 ~ 20 :)

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅ. ՀՕ.

ՈՍՏՈՎԻՇ,
Եղերուք տն՝ զի՝ քաղցը
է, զի յանիտեն է ողորմուի
նորա :

Վսասցեն փրկեալք տն, զորս
փրկեց ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :
Յամ գաճառաց ժողովեաց
զնու . յարևելից և յարևմտից՝
՚ի հիւսիսոյ և ՚ի ծովէ :

Վոլորեցան նոքա յանապատի
յանջրդի ճանապարհի . և քա-
ղաք բնակութ ոչ գտին :

Վաղցեան և ծորաւեցան .
և անձինք նոցա ինոսին նուա
զեցան :

Ազաղակեցին առ տէր ինե
զուե իւրենց . և ի վշտաց նոյ
փրկեաց զնո :

Առաջնորդեաց նոցա ի ճանա
պարհ ուղիղ , զի երթիցեն ի
քաղաք բնակուե իւրեանց :
Խոստովան եղիւին տն ողոր
մուեց նր . և սքանչելեաց նր
որդիք մարդկան :

Օի յագեցոց զանձինս քաղ
ցեալս . և զանձինս կարօտելս
լի արար բարուե :

Ոյք նստէին ի խաւարի և ի
ստուերս մահու . կապել էին
յաղքատութե ուղ յերկաթս :
Օի դառնացուցին զբանն ոյ ,

և զիսորհուրդս բարձրելոյն
բարկացուցին :

Խոնարհ եղեն ՚ի ցաւոց սիրտք
նց . տկարացան , և ոչ ոք էր
որ օդնէր նոցա :

Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նե
զուե իւրեանց . ՚ի վշտաց նոցա
էհան զնոսա :

Փրկեաց զնս ՚ի խաւարէ և ՚ի
ատուերաց մահու , և խղեաց
զկապանս նոցա :

Խցոստովան եղեցին տն ողոր
մուեց նորա . և սքանչելեաց
նորա որդիք մարդկան :

Օի փշրեց զդրունս պղնձիս ,
և զնիգս երկաթիս խորտակեց :

(Օգնեաց նց ՚ի ճանապարհի
անօրէնուե իւրեանց . զի վ՛՛
մեզաց իւրեանց խոնարհ ե

զեն յոյժ :

Յամկերկրոց գաղշէին սիրտք
նց. մերձեցան մինչեւ ՚ի դրունս
մահու :

Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նե-
ղուե իւրենց, ՚ի վլտաց նոցա
ասլրեցոյց զնոսա :

Առաքեց զբան իւր՝ և բժըշ-
կեաց զնոսա. և փրկեաց զնա
յաղականուե իւրեանց :

Խոստովան եղիցին տն ողոք.
մուեց նորա. և սքանչելեաց
նորա որդիք մարդկան :

Մատուսցեն նմա պատարագս
օրհնուե. և պատմեսցեն ըզ
գործս նորա ցնծուք :

Ոյք իջանէին ՚ի ծովնաւուք.
և առնէին զգործս ՚ի ջուրս

բազումն :

Արքա տեսին զգողծս տն . և
զոքանութեան նորա ՚ի խորս տն .

Դընուոց :

Ասաց՝ և յարեւէ հողմ և մըրիկ .

և բարձրացան ալիք նորա :

Խշանէին յերկինս՝ և իջանէին
յանդունդս . և անձինք նոցա
յանձինս իւրեանց մաշեցան .
Խռովեցան՝ սասանեցան ոպ
արբեալք . և ամ իմաստութի

նոցա ընկլաւ :

Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նե
ղուն իւրեանց . ՚ի վշտաց նոցա
կեցոց զնոսա :

Դարձոց զմըրիկն յօդս՝ և դա
դարեցան ալիք նորա . ուրախ
եղեն՝ զի դադարեցան . և ա
ռաջնորդեաց նոց ՚ի նաւահան

Դիստ կամաց իւրեանց :
Խոստովան եղիցին տն ողոք
մուեց նորա . և սքանչելեաց
նորա որդիք մարդկան :
Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժո
ղով ժողովրդոց . և յաթոռա
ծերոց օրհնեսցեն զնա :
Օի դարձցց զգեան ՚ի ցամաք,
և զգնացս ջուրց՝ յեւկիր ծա
րաւուտ :
Արար զերկիրն պտղաբեր՝
յաղտաղտուկս , վու չարութե՛
բնակչաց նոցա :
Արար զանապատն ՚ի ճահիճա
ջուրց , և զերկիրն ծարաւուտ
՚ի գնացս ջուրց :
Բնակեցոյց ՚ի նմա քաղցեալս .
և շինեցին քաղաք բնակութե՛
իւրեանց ,

Վարեցին արտօ՛ և տնկեցին
այդիս . և արարին սպուղ ար-
մաեաց իւրեանց :

Օրհնեաց զնո՞ւ և բազմացան
յոյժ . և անասունք նոցա ոչ
նուշաղեցան :

Վարեցան նրբա և չարչա-
րեցան , ի նեղութ չարեաց և
ի վշտաց :

Լակին անարդութի ի վր իշխա-
նաց նոյ . մոլորեցոց զնո՞ւ յանա-
պատի՛ և ոչ ի ճանապարհի :
Օդնեաց տնանկին յաղքա-
առե՛ . և առաջնորդեաց ռող
խաշին ազգի նոցա :

Տեսցե՞ն ուղիղք , և ուրախ ե-
ղիցին . և ամ անօրէն խցցէ
զըերան իւր :

Ովէ իմաստուն , որ պահես-
389 ցէ

ցե զայս . և ՚ի միտ առցե զո .
զորմուխ տեառն :

Օքհնութեան .

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՏԹԵ . ՃԿ .

Աստրամտէ սիրտ իմած ,
պատրաստէ սիրտ իմօրհ ,
նել՝ և սաղմոս տաելքեղ փա
ռօք իմովք :

Զարթիք փառք իմ , զարթիք
սաղմոսիւք և օրհնուք . և ես
զարթեայց առանօտուց :

Խոստովան . եղեց քեղ ՚ի ժո ,
զովուրդս ար . և սաղմոս ասա
ցից քեղ յազինս :

Մեծ եղեւ մինչև յերկինս ո
զորմութիքո , մինչև յամագ
ճշմարտութիքո :

Հարձբեալ ես գու յերկինս
ած . և յամերկի են փոքքո :

|| Ա վրկեցան սիրելիք քո . կե-
ցն աջովքո՞ւ և լուր մեզ :
Ա նօսեցաւ ՚ի պրուտէ իւր
մէ . բարձր եղեց՝ բաժանե-
զնիւքէմ , և զհովիսա յարկաց
չափեցից :

Ա մէ գաղայադ՝ և իմէ մա-
նասէ . եփրեմ հզօրիչ գլուց
իմց :

Յուղայ թագաւոր իմ . մո-
վաբ՝ անազան յուսց իմց :
Յեղովմէ ուղղեցից զգնացա
իմ , և ինձ այլազգեք հնզանդք
եղեն :

Մտարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր .
կամ ով առաջնորդեսցէ ինձ
մինչեւ ցեղօմ :

Եթէ ոչ դու ած , որ մերժե-
ցեր զմեզ , և ոչ ելեր ած ընդ

զօրս մեր :

Sուր մեղ զօդնութի ՚ի նե
ղութե , զի սուտ է փրկութի
մարդոյ :

Pատուծով արսցուք զզօրութի .
և նա յամօթ արասցէ զթշնա
միս մեր :

Դ կատարած :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԱՏԹԱ · ՃԸ.

Iնձ օրհնուե իմոյ մի լոեր .
զի բերան մե զաւորի՝ բերան
նենդաւորի բացաւ ՚ի վը իմ :
Խօսեցն զինէն լեզուաւ նեն
դաւորաւ . և բանիւ ատելուե
պրշարեցին զիս :

Pարտեան ընդիս ՚ի տարադար
տուց . փոխանակ սիրոյ իմոյ՝
մատնէին զիս , այլ ես յաղօթս
կայի :

Հատուցին ինձ չար փրխանակ
ընդ բարւոյ , ատելուի փոխա
նակ սիրոց իմց :

Ապօ՞ ՚ի վր նր մեղաւոր . սա
տանայ կացցէ ընդաջմէ նորա ,
՚ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ
դատապարտել . և աղօթք նր
՚ի մեղս դարձցին :

Խղիցին աւուրք նր նուազք .
և զայցելուի նորա , զայն այլ
տարցէ :

Խղիցին որդիք նր որք , և կին
նր այլի . սահեսցին՝ փոփոխես
ցին , որդիք նր մուրօզք եղի
ցին . և ելցեն ՚ի բնակութէ
իւրեանց :

Քննեսցէ փոխատու զամինչ
նր . և յափշտակեսցեն օտարք
զփաստակս նորա :

Այս գտցի օդնական նմա . և
մի ոք ողբամեսցի ՚ի վ՛՛ որբոց նր՝
Եղիցին որդիք նորա ՚ի սատա
կումն , և յաղգէ ջնջեսցի ա
նուն նորա :

Յեշեցցին մեղք հօր նր առջի
տն . և մեղք մօր նր մի ջնջես
ցին . և Եղիցին առաջի տեառն
յամ ժամ :

Այստակեցի յերերէ յիշատակ
նորա . փոխանակ զի ոչ յիշեաց
առնել զոզորմու ի :

Հալածեաց զայր աղքատ և
զտնանկ . սպանանել զոյն , որ
խոնարհն է սրտիւ :

Աիրեց զանէծս և Եցէ նմա .
ոչ կամեցաւ զօրհնուի , հեռի
Եղիցի ՚ի նմանէ :

Օդեցաւ զանէծս ուղ հան .
Դերձ

գերձ . մացէ ողջ ջուր ՚ի փոք
նր՝ և ողջ ձեթ ընդ ոսկերս նր՝
Խշիցի նմա ողջ հանդերձ զի
աղանի . ողջ դօտի՛ որ ածի հա .
նապազ ընդ մէջ :

Այս գործ է սցնոցիկ , ոյք չա
րախօս կացին զինէն առ նր , և
ոյք խօսէին չար զանձնէ իմմէ :
Այլ դու մը մը արա ընդ իս
բատ անունան քում , զի քաղցր
է ողորմուի քո . և փրկեա զիս
զի աղքատ և տնանկ եմես :
Իիրտ իմ խոռվեցաւ ՚ի փորի
իմում . և ես որպէս ստուեց ՚ի
խուսափիլ իմում պակասեցայ .
և թօթափեցայ ողջ մարախ :

Ըստնկը իմ տկարացան ՚ի սպա
հոց . և մարմին իմ ոյլագու
նեաց յիւղոյ :

Աղէ ես նախառ նոցա . տեսին
զիս՝ և շարժեցին զգլուխս իւ
րեանց :

(Դնեա ինձ տէր ած իմ , և
փրկեա զիս՝ ըս ողորմութ քում :
(Խանիցին զի ձեռն քո այս
է , և դու տը արարեր զայս :
Վրբա անիծանեն , և դու
օրհնեսցես . Սք յարուցել են
՚ վերայ իմ , զամօթ կրեսցեն .
ոյլ ծառայ քո ուրախ ե զիցի
՚ քեզ :

Օդեցցին զամօթ՝ սք չարա
խօս կային զանձնէ իմմէ . և
արկցեն ող կրկնոց՝ զամօթ իւ
րեանց զիւրեամբք :

Այլ ես խոստովան եղէց առ
նոր յցի բերանով իմով . և ՚
մէջ բազմաց օրհնեցից զքեզ :

Օի եկաց նա ընդաջմէ սնան
կիս , ՚ի փրկել զիս յայնցանէ ,
ոք հալածեն զանձն իմ :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԱՏԹԻ ՃՐ.

Վասաց տէր ցտր իմ , նիստ ընդ
աջմէ իմմէ , մինչև եղից ըզ
թշնամիս քո պատահանդան ո
տից քոց :

Գահազան զօրուե՛ առաքես
ցէ քեզ տղ ՚ի սիօնէ . և տի ,
ըեսցես դու ՚ի մէջ թշնա ,
մեաց քոց :

Վնդ քեզ է սկիզբն աւուր զօ
րութե . ՚ի վայելցուի սբց քոց՝
յարդանդէ յոջ քան զարուս ,
եակ ծնայ զքեզ :

Երդուան մր՝ և ոչ ես զղջաս
ցի . թէ դու ես քահանայ յա

Հիտեան՝ ըստ կարգին մելքի,
սեղեկի . և տէր ընդաջմէ,
քումմէ :

Խորտակեսցէ յաւուր ըար,
կուն զմագաւորս . դատէ լղ
հեթանոսս , և բազում առնէ
զհարուածս . և խորտակեսցէ
զգլուխս բազմաց յերկրի :
Օուղիսս ՚ի ճանապարհի ար
բուսցէ . վս այսորիկ և բարձը
արասցէ զգլուխս :

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅ . ՃՅ .

Աստովան եղէց քեզ ո՞ր՝
բոլորով սրաիւ իմով , ՚ի
խորհուրդս ուղղոց , ՚ի ժողո
վուրդս մեծ են գործք ո՞ն ,
և քննեալ են յամի կամք նր :
Խոստավանուի և մեծ վայել :

չուի են գործք նորա • արդա,
ըստ թի նորա մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից :

Յիշտակ արար բքանչելեաց
իւրոց • ողորմած գթած է տր,
կերակուր տայ երկիւղածաց
իւրոց :

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ
իւր • և զզօրուի գործոց իւրոց
պտուիրեց ժողովրեն իւրում:
Տալ նց զժառանդուի հեթա
նոսաց • և գործք ձեռաց նորա՝
արդարուի և իրաւունք են:
Հաւատարիմ են յամի պատ
ուիրանք նորա • հաստատեալ
են յաւիտեանս յաւիտենից •
արարեալ են Շմարտութք և
ուղղութք :

Փրկուի առաքեաց աեր ժո,

զովրդեան իւրում . սպատուի
ըետց յաւիտենից զուխտ իւր .
ոք և ահեղ է անուն նորա :
Ակիզըն զգօնուել երկիւղ տն .
իմաստութիւ բարի ամցուն՝ ոյք
առնեն զնա . և օրհնուի նորա
մայ յաւիտենս յաւիտենից :

Դ վերայ Ապաշխարութեան . ՀՅԱ .

Երանեալ է այս՝ որ երկնչի ՚ի
տնէ . զպատուիրանս նորա նա
կամք յոյժ :

Ճզօր եղիցի յերկրի զաւակ
նր . և յազգ ուղղոց օրհնեսցի :
Փառք և մեծուի են ՚ի տան
նորա . արդարութիւ նորա մայ
յաւիտեանս յաւիտենից :

Ծաղեց ՚ի խաւարի լցու ուղ-
ղոց . սղորմած գթած՝ և ար-

դար է տեր և ապօնու

Քաղցր այլ՝ ողովմի և առյ
փոխ , յօրինե՛ զբան իւր ՚ի դա
տաստանի . զի յաւիտեան նա
մի սասանեսցի :

Ծիշտատակ յաւիտենից եղիցի
արդարն . ՚ի համբաւէ չարէ
նա մի երկիցէ :

Պատրաստ է սիրտ նորա յու¹
սալ առ ճած :

Հաստատեալ է սիրտ նը . և
նա մի երկիցէ մինչեւ տեսցէ
՚ի թշնամիւ իւր :

Ախուեաց և ետ աղքատաց .
արդարուի նը մնայ յաւիտենս
յաւիտենից , և եղջիւր նորա
բարձր եղիցի փառօք :

Եղաւորն տեսցէ՝ և բար
կասցի . զատամունս իւր կը ճ
ծա

տեսցէ , և հալեւցի . և ցան
կուի մեղավորաց կորիցէ :

ԱՆԱՀԱՏԻԱՅ . 733.

Օրհնեցէք մանկունք՝ զտէք .
և օրհնեցէք զանուն անտոն ,
Եղիշի անուն ոն օրհնեալ ,
յոյսմհետէ մինչև յաւիտնն ;
Ծարեւելից մինչև ի մուտուա
բնու՝ օրհնեալ է անուն ոն :
Բարձրէ ի լիք ում աղջաց ար .
և յերկիլնս են փառք նորա :

Վկէ ոոկ ար ոծ մեր ի բար
ճունս բնակեալ . և զխոնարհս
անսանէ յերկիլնս և յերկրի :
Ծարուցանէ զաղքատս յերկ
բէ . և բարձր առնէ զտա
ռապեալս յաղբեաց :

Այսուցանէ զնոս իշխանս՝ ընդ

իշխանս ժողովրդեան իւրոյ :
Դնակեցու ցանէ զամաւրն ՚ի
տան ուրախամիտ , ոգապէս մայք
որդւովք բերելիեալ :

ԱԼԵԼՈՒՏԻԱՅ . ՀԱՅ :

Երևանելն իշխանութեան իւրապուսէ :
Ասանն յակը բայ ի ժողովրդեանէ
ոյլազգեաց :

Եղեւ հրեաստան ուրբութ նր ,
և իշխանութ նօրա :

Երամի ետես և փախեամ , և
յորդանան անդքէն դարձամ :

Երինք ցնծացէն ոոլ խոյք . և
բլուրք ոոլ դառինք մնքեաց :

Օի՞է քեզ ծով , զն տեսեր և
փախեար . իւամ դու յորդանան
զի դարձար անդքէն :

Երինք՝ ցնծացէք ոոլ խոյք , և

բարեկարգ ուղղ գառինք մաքեաց :
Այսեւաց ոնն սասանեցաւ
Երկիր . յերեւաց ոյ յակոբայ :
Այս դարձոց զվիմն ի վտակս
ջուրց , և զապառաժն յաղթէ
բակունս :

Վի մեզ տէր՝ մի մեզ . այլ
անունան քու մ տուր զիառս .
վասոզուն և ծշմալտուն քու :
Վի երբէք ասացեն ի հե
թանոս , թէ ար է ած նոց :
Ված մեր յերկինս և յերկինք ,
զամզու ինչ կամն ցը և սրար :
Վուռը հեթանոսաց ոսկի և
արծաթ են . ձեռադործ են
որդւոց մարդկան :

Վերանս ունին՝ և ոչ խօսին .
աշա ունին՝ և ոչ տեսանեն :
Վկանջս ունին՝ և ոչ լսեն .

ունչս ունին՝ և ոչ հոտոտեն :
Ձեռս ունին՝ և ոչ շօշափեն .
ուսս ունին՝ և ոչ զնան . և ոչ
գոյ բարբառ ՚ի կոկողդս նոցա :
‘Աման նց եղիցին , ոչք արալին
զես . ամենքեն ոչք յուսացել
են ՚ի նոսա :

Տունն իԵլի յուսացաւ ՚ի ար .
օդնական և ընդունօղ է նց :
Տունն ահարօնի յուսացաւ ՚ի
տր . օդնական և ընկերօղ է նց :
Կրկեւղաժք սն յուսացան ՚ի
տէր . օդնական և փրկիչ է նց :
Ծիշեաց զմեզ տէր և օրհնեց
զմեզ . օրհնեաց տէր զտունն
իԵլի . օրհնեաց տէր զտունն
ահարօնի :

Օրհնեաց տէր զերկեւղաժք-
իւր , զփոքրկունս և զմե-

Տամա-ՖԱ :

Յաւելցէ չ ձեզ տէր , չ
ձեզ՝ և յորդիս ձեր :

Օքհնեալ եք դուք չ տնե՞ ,
որ արագ զերկինս և զերկիր :
Դրկինք երկինից տեսան են . և
զերկիբո ետ որդւոց մարդկան :
Այս թէ մեռեալք օքհնեացեն
զքեզ տէր , և ոչ ամըն՝ ոք ի
ջանեն թ դժոխս :

Այս կենդանիքս օքհնեացուք
զքեզ տէր . յոյամհեան մինչև
յաւիտեան :

ԱԼԵԼՈՒՄԱՅ . ԱՅՀ :

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր
զձայն աղօթից իմոց . զի
խոնրհեցոյց զունելին իւր առիս ,
և ես յաւուքս իմ կարդացի
առ նա :

Ծըլեցան զինև երկունք մազ
հու . և վիշտը դժոխոյ գտին
զիթ :

Օնեղութիւն և զանձերութիւն գտին
և զանուն տեսառն իւրդացին :
Ամէր՝ փրկեան զանձն իմ . ո
զորմած տծ մէր ողբեմին և պաշ
հէ զողայու տէր :

Եցա խոնարհ եղէ և որ կեցոյց
զիս . դարձ անձն իմ ՚ի հան
գիւտ քո . զի որ օկնեայ քեզ :
Փրկեց զանձն իմ ՚ի մահուա
նէ , զաչս իմ յարտասուաց , և
զուս իմ ՚ի զայթակդութ , հա
ճայ եղէց առաջի ան յերկըին
կենդանեաց :

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇
◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

անատացի զոր և խօսեցաց .
և ես խոնարհ եղէ յոթ :
Դա առացի ի՞ն զարմանալ իմում
թէ ամ մարդ ոււտ է :
Օինչ տաց սպիտուր ան ընդ
ամբ՝ զոր և ետ չնձ :
Օքաժակ փրկուն ընկալսց ,
և զանուն տեառն կարդացից :
Օաղօթս իմ ան տաց՝ առաջի
ամ ժողովրդ եան նորա :
Պատուական է առջի ան մահ
սբց իւրաց . ո տէր՝ ես ծառայ
քո եմ , ծառայ և որդի ա
ղախնոյ քո :

ատեր զիապանս իմ . քեզ
մատուցից պատարդս օրհնուե ,
և զանուն տեառն կարդացից :
Օաղօթս իմ ան տաց՝ առաջի

ամ ժողովրդեան նորա . ՚ի դա
Հիմս տան տեառն , և ՚ի մէջ
քո Երուսաղէմ :

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅՅ . Ճ.Օ. .

Օրհնեցէք զտէր ամ աղինք ,
Դովեցէք զնա ամ ժողովուրդք :
Օօրասցի ողպամութի նորա ՚ի
վր մեր . և Ճշմարտուի տեառն
մնասցէ յաւիտեան :

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅՅ . Ճ.Խ. .

Կայուտովան Եղերուք ան , զե
բարի է . զի յաւիտենէ ողոր
մութի նորա :

Կայասցէ տունն ի՞նչ՝ զի յա'' :
Կայասցէ տունն ահարօնի՝ զի '' :
Կայասցեն Երկիւղածքան՝ զի '' :
Կանեղուե իմումես առ տէր
ծբ 409 կար

կարդացի . և լուսաւ ինձ յան
դոփ :

Տէր է իմ օգնական . և ես ոչ
երկեց . զի՞ արտացէ ինձ մարդ .
Տէր է իմ օգնական . և ես տէ
սից ՚ի թշնամիս իմ :

Դարի է յուսալ ՚ի տէր՝ քան
յուսալ ՚ի մարդիկ . բարի է
յուսալ ՚ի տէր՝ քան յուսալ
յիշմանս :

Վմ ազինք շրջեցան զինե . և
անուամբ ան յաղթեցի նոցա :

Եթելով շրջեցան զինե , պա
շարեցին զիս ՚ի միասին . և ան
ուամբ տեառն վանեցի զնս :

Ըստը եղեն զինե որտէս մե
զուք , վառեցան բորբոքեցան
ուղ փուշք ՚ի հուր . և անուամբ
տեառն՝ մեբժեցի զնս :

՚Ն մերժելն դրդուեցայ, և ե-
զէ մերձ ՚ի դրդիլ . և տէր ըն-
կալաւ զիս :

Օօրու ՚իմ, և օպնութիւնիմ
տէր, և եղե ինձ ՚ի փրկութիւն :
Չայն ցնծութեա փրկութե ՚ի
յարկս արդարոց :

Ո՞ւ ան արար զօրութիւն . աջ ան
բարձր արար զիս . և աջ ան
արար զօրութիւն :

Ո՞չ եռացց, այլ իեցից՝ և
պատմեցից զգործս տեառն :
Ինքատելով իրատեց զիս ար :
և ՚ի մահ ոչ մատնեաց :

Բացելք ինձ զդրունս արդա-
րութեա, զի մահից ընդ այն՝ և
խոստովան եղեց տեառն :

Ո՞յս գուռն անէ, և արդարք
մատնեն ընդ սա :

իսոստովան եղէց քեզ տէր ,
զի լուսար ինձ . և եղեր ինձ չ
իրկութիւն :

Ա էմ՝ զոր անրդեցին շնօղքն,
նա եղեւ գլուխ անկեան :
Դ տնէ եղեւ ոյս . և է ոքան,
չելի առաջի աչաց մերոց :
Ա յոր է՝ զոր արար տէր . ե
կայք ցնծասցուք և ուրախ ե
զեցուք ՚ի սմա :

Մ տէր փրկեա՛ , ս տէր առաջ
նորդեա՛ . օհնել որ գալոց ես
յանուն տեառն . և օհնեցաք
զքեզ ՚ի տանէ տետուն :

Տ էր ած մեր երևեցաւ մեզ .
արարէք տօնս ու բախուե կան
խաւ , մինչեւ յնկիւնս սեղանոյ :
Ծ իմ ես դու՝ և խոստովան
եղէց քեզ . ած իմ ես դու՝

և բարձր արարից զքեզ :
Խոստովան եղեց քեզ ար՝ զի
լուսար ինձ , և եղեր ինձ ՚ի
փրկութիւ :

Խոստովան եղերոք տն , զի
բարի է . զի յաւիտեան է ո .
զորմութիւ նորա :

ԱԼԵՎՈՒՄԱՅ . ՃՔ :

 ըանեալ են ամբիծք ՚ի
ճանապարհի , և ոյք գնան
յօդէնս տեառն :

Եցրանի , ոյք քննեն զվկայութիս
նորա . բոլորով սրտիւ իւրենց
խնդրեսցեն զնա :

Ո՞չ թէ ոյք գոփեն զանօրէ
նութիւ ՚ի ճանապարհս նորա
զնացեն :

¶ Առ պատուիրեցեր զպտուի,
ըանս քո՝ ՚ի պահել ինձ յոց :
Եղանմիթէ յաջոզել էին ինձ
ճանապարհք իմ, ՚ի պահել
ինձ զարդարութիւն քո :
Հայնժամ ես ոչ ամաչէի, ՚ի
զգուշանալ ինձ ՚ի պատուի
ըանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ տէր
յաւղղութիւնի իմոյ . ոպ ու
սայց զիրանունս արդիրութիւն քո :
Ակրանունս քո պահեցի . մի
թողուր զիս սբնչ իսպառ :
Խէ ուղեսցէ երիտասարդ
զճանապարհս իւր, սյլ ՚ի պա
հել զըանս քո :

Կալորավ սրափիւ իմով խնդրե
ցի զքեզ . մի մեքժեր զիս ՚ի
պատուիրանաց քոց :

՚Ն սրտի իմում թագուցի ըզ
բանս քո , որպէս զի մի մեղսց
քեզ :

(Օրհնել ես դու տէր . ուսն
ինձ զարդարութիւն քո :

Եթամբք իմովք պատմեցից
զամ իրանունս բերանոյ քո :

՚Ն ճանապարհս վկայութեց քոց
զուարձացայ , ոող յամենայնի
ի մեծութեա :

՚Ն պատռիրանս քո հոգացայ .
և զգուշացայ ի ճանապարհս քո :

Օիրանունս քո խօսեցայ , և
ոչ մոռացայ զբանս քո :

♦ ատմ ծառայի քում , զի կե
ցից և սլահեցից զբանս քո :

Օարթո՞ զաշս իմ , և նայեցայց
ի սքանչելիս օրինաց քոց :

Փանդութա եմ ես յերկրի .
415

մի

մի թագուցաներ յինէն զպատ
ունիրանս քո :

Փափաղեց անձն իմ, ի ցան
կալ ինձ յիրանունս քո յամեւ
նսյն ժամ :

Աստեցեր ամբարտանից .
անիծել՝ ոյք խոսորեցան ՚ի
պատուիրանաց քոց :

՚Ն ըաց արա յինէն զնախա
տինս և զորհամարհանս . զե
զիմիայութիւն քո խնդրեցի :

Վանդի նստան իշխանք՝ և չո
րախօսէին զինէն . այլ ծառայ
քո խորհէր յիրանունս քո :

Օ ի վկայութիւք քո խօսք իմ
էին . և խորհուրդք իմ յարդա
րութիւք քո :

Վերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող .
տէր կեցա զես և բանի քում :

Օ Ճանապարհս իմ պատմեցի
քեզ՝ և լուսը ինձ . ուսու ինձ
զարդարութիս քո :

Ի Ճանապարհս արդարութեց
քոց իմաստուն արա զիս . և քըն
նեցից զբանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի
ձանձրանալ . հաստատեա զիս
՚ի բանս քո :

Օ Ճանապարհս մեղաց ՚ի բաց
արա յինէն . և յօրէնս քո ողոր
մեա ինձ :

Օ Ճանապարհս ճշմարտուե քո
ընտղեցի . և զիրաւունս քո ես
ոչ մոռացայ :

Ա Երձեցայ ես ՚ի վկայութիս
քո , տր՝ մի յամօթ առներ զիս :
Ի Ճանապարհս պատուիրանաց
քոց ընթացայ . զի անդորր ա
ծգ

ըարեր սրտի իմայ :

Օրէնսդէտ սրա զիս տէր , ՚ի
Ճանապարհս իրաւանց քոց . և
ինդրեցից զնա յամ ժամ :

Իմաստաւն սրա զիս տէր . և
քննեցից զօրէնս քո , և սլահե
ցից զնա բոլորով սրտիւ իմաւլ :
Առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւեղս
պատուիրանաց քոց տէր . զիւլ
նոսա հաճեցայ :

Կցնարհեցմ զիրա իմ՞ի վիայ,
ուիս քո մըր . և մի յագահուի :
Դարձն զաշս իմ , զի մի տեսից
զնանրուի . ՚ի Ճանապարհս քո
կեցու զիս :

Հաստատեա ծառայի քում
զբան քո յերէիւղ քու ,
Համն յինէն զնախատինս , զոր
և կարծեցի . զի դասասանք

Քո քաղցր են :

Ահա ցանկացայ սպատուիրնաց
քոց տէր . յարդարուել քում
կեցն զիս :

Եկեսցէ ՚ի վը իմ ոզորմութի
քո տէր . և վրկութի քո ըստ
բանի քում :

Տայ սրատասիանի՝ ոչք նախա
տեն զիս բանիւք . զի ես ՚ի բանս
քո յուսացայ :

Ո՞ւ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բե
րանց իմմէ զբան Ճշմարտուե
մինչեւ յոյժ . զի յիշաւունս քա
յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամժամ,
յամիտեան՝ և յամիտենս յա
միտենից :

Պահոյի ես յանդորրու . զի ըզ
պատուիրանս քո ինդըցի :

Խյօսէի զվկայունս քո առաջի
թագաւորաց , և ոչ ամաչէի :
Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո ,
զոր սիրեցի :

Ճամբարձի զձեռս իմ ՚ի պատ
ուիրանս քո՝ զոր սիրեցի . և խոր
հէի յարդարուել քում :

Ծիշեա զբան ծոյի քո , յոր և
յուսացուցեր զիս :

Այ մխիթարեսցէ զիս ՚ի խոնդ
հուել իմում . զի բան քո կե-
ցոց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան
յիս յոյժ , այլ յօրինաց քոց եւ
ոչ խոտափեցայ :

Ծիշեցի զիրաւունս քո յաւի
տենից տէր , և մխիթարեցայ :
Տրտմուել կալաւ զիս ՚ի մեղա-
ւորց , և ոչը թողին զօրէնս քո :

Գավելի են ինձ իրաւունք քո ,
՚ի տեղւոջ պանդիսութե իմոյ :
Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո
տէր . և պահեցի զօրէնս քո :
Այ եղե ինձ Ճանապարհ ՚ի
կեանս . զի զօրդարութիս քո
խնդրեցի :

ԱՀԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

 աժին իմ ես դու տէր ,
ասացի պահել ինձ զօ
րէնս քո :

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով
սրտիւ իմով . ողորմեած ինձ ըստ
բանի քում :

Խսդինեցայ ՚ի Ճանապարհս իմ .
և դարձուցի զոտս իմ ՚ի վկայ .
ութիւնս քո :

Պատրաստեցայ՝ և ոչ խռովե

ցայ . զի պահեցի զոլատւի
ըանս քո :

Sոռունք մեղաց պատեցան զի
նև . այլ զօրէնս քո ես ոչ մո
ռացայ :

Դա մշջ գիշելի յառնէի խոս
տովան լինիլ առ քեզ , վո՞ իրա-
ւանց և արդարուել քո :

♦ աղողդէի ես ամ երկիւղա-
ծաց քոց . որոց պահեալ էին
զպատռիբանս քո :

Ողղոմուք թն լի եղե երկիր .
զարդարուիս քո ուսո՞ ինձ :

Վաղցրուի արարեօ ընդ ծա-
ռոյի քում տէր , ըստ ըանի
քում :

Օքաղցրուի , զօրատ , և զգի
առափի ուսո՞ ինձ . զի՞ պատռէի
ըանս քո ես հանատացի :

Վինչեւ խոնարհեալ էի ես՝
մեղայ . վա սյստիկ զբանս քո
պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես գու մոր , և քաղց .
ըութեալ ուսո՞ ինձ զարդա
րութիւն քո :

Ինտզմացան յիս անիրամեալ իք
ամբարտաւանից . սյլ ես բոլո
րով որսիւ իմով քննեցի զպատ
ութիւննս քո :

Վածան ոող կաթն ոիրտք նոյ .
այլ ես զօրինս քո խօսեցոյ :
Ինարին է ինձ , զի խոնարհ ա
րարեր զիս . ոող ուսայց զարդա
րութիւննս քո :

Ինարին ին ինձ օրէնք բերանց
քո , քան զհազարս ոսկոց և
արծաթոց :

Զեռք քո արարին՝ և ստեղ
423   ծին

ծին զիս . իմաստուն արա զիս՝
և ուսայց զալատունիքանս քռ :
Երկիւղածք քռ տեսցեն զիս՝
և ուրիս եղիցին . զի ես ՚իքանս
քռ յուսացայ :

(Օ անեայ տէր՝ զի արդարութ
են դատաստանք քռ . յիրաւի
խոնարհեցուցեր զիս :
Եղիցի ողորմութի քռ ՚ի միսի
թարել զիս . ըստ բանի քում ,
զծառայս քռ :

Եկեսցեն յիս գիտելք քռ՝ և
կեցից . զի օրէնք քռ խօսք իմ
էին :

Ամաչեսցեն ամբերտաւանք՝ որք
՚ի տարապարտուց անիրաւեցն
յիս . այլ ես հոգացայ ՚ի պատ
ունիքանս քռ :

Կարատեսցեն զիս երկիւղածք

քո , և ոք հանաչեն զիկայու .

Թիւնս քո :

Եղբայր սիրտ իմ ամբ իծ յար .
դարութե քում . զի մի ամա .

չեցից :

Ապրօտազաւ անձն իմ ՚ի վը .
կունս քո . զի ես ՚ի բանս քո

յուսացայ :

Ապասեցին աչք իմ բանի քում .
առցի՝ երբ միսիթ արեսցես զիս ,

Եղէ ես ող տիկ ՚ի պարզի . զի
զարն քուն քո ես ոչ մուացայ :

Վանի ինչ են աւու ըք ծոյի
քո . երբ արացես ինձ իրա .

Հունս ՚ի հալածչաց իմոց :

Պատմեսցեն ինձ անօրէնք ըդ
խորհացողս , այլ ո՛չ որպէս զօ

րէնս քո :

Վապատուիրանք քո ճշմարիտ

Են. ՚ի նանիր հալտծեցին վիս ,
օդնեա ինձ :

Փոքր մի ես՝ և կորուսանէին
զնս յերկրի . այլ ես ոչ թողի
զալատութիրանս քո :

Իստ ողորմութե քում կեցա
զնս . և պահեցից զվկոյունս
ըերանոյ քո :

Հաւիտեն տէր՝ բան քո կայ
յերկինս . յազգէ մինչե յազգէ
ճշմարատթի քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :
Հրամանի քում մնայ տփէ . զի
ամբն ծառայք քո են :

Եկմէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ
էին , կանիսաւ ես արդեօք կո
րուսեալ էի ՚ի խոնարհութե
իմում :

Հաւիտեն ոչ մոռացաց զար

Դարսուն քո · զի նոքօք կեցու ·
ցեր զիս :

Քոն եմ ես , և կեցո՛ զիս · զի
զարդարուն քո խնդրեցի :
Խնձ սպասեցին մեղանոք ՚ի
կորուսանել · զի զվկայուն քո
ես ՚ի միտ առի :

Համարկատարածի տեսի զվախ
ճան · յոց անդոքը էին ինձ
պատուիրանք քո :

Աղ սիրեցի զօրէնս քո · զօրհաւ
նապազ խօսք իմ էին :

Քան զթշնամիսն իմ իմաս
տուն արարեր զիս ՚ի պատուի
րանս քո · զի յանիտէն իմ էին :

Քան զամանայն ուսուցիչն իմ
իմաստուն եղէ · զի վկայուիք
քո խօսք իմ էին :

Քան զժերսն իմաստուն եւ
զէ

զէ . զի պատուիրանս քո քըն
նեցի :

Յամ ճանապարհաց չարաց
արդելի զուս իմ . ուղ զի պա.
հեցից զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտո.
րեցաց . զի դու օրէնսդէտ ա.
րարեր զիս :

Ուղ զի քաջզր են ՚ի քիմն իմ
բանք քո , քան զմեղը քերա.
նոյ իմոյ :

Ի՞ն պատուիրանց քոց իմացել
ատեցի զնմ ճանապարհս չա.
րաց . զի դու օրէնսդէտ աղա.
րեր զիս :

Դրազ են բանք քո ոտից իմոց,
և լոյս տան շաւզաց իմոց :

Երդուաց և հաստատեցի . զի
պահեցից զամ իրաւանս ար

դարուել քո :

Խնարհ եղէ մինչև յոյժ . առ
կեցա զիս ըստ բանի քում :
Խնդ կամ բերանոյ իմոյ հա-
մեաց աէր . և զիրաւունս քո
ուսն ինձ :

Խնձն իմ ՚ի ձեռու քո է յամ
ժամ . և զօրէնս քո ես ոչ մո-
ռացայ :

Խադին ինձ մեղաւորք զորո,
գոյթ . ՚ի պատուիրանաց քոյ
ես ոչ մոլորեցայ :

Ճառանգեցի զվիայուին քո
յաւիտեան . ու ցնծութի է
սրտի իմոյ :

Խոնդիեցուցի զսիրա իմ , առ
նել զարուարուիս քո յւիտեն ,
վասն հատուցման :

Օանօրէնս ատեցի , և զօրէնս

Քո սիրեցի :

(Օդնական և փրկիչ իմ ես
գու. և ես՝ բանս քո յունցի :
Իւրաց եղերուք յինէն չառք .
և քննեցից զպատռնիրանս ոյ
իմոց :

(Օդնեան ինձ ըստ բանի քում,
և կեցած զիս . և մի յամօթ առ
ներ զիս ՚ի յուսոյ իմմէ :
(Օդնեան ինձ , և ապրեցո՛ զիս .
և խորհեցայց զիրաւունս քո
յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամն՝ ոքք ապրու
տամբ եղեն յարդարունց քոց .
զի անիրաւութեամբ էին խոր
հուրդք նոցա :

(Յանցաւուս համարեցայ զամ
մէղաւորս երկրի . վո՞ այսորիկ՝
սիրեցի զպատռնիրանս քո :

իւեւուան ընդ երկիւղ քուզ
մարմին իմ . զի ՚ի դատաստա
նաց քոց երկեայց յոց :

ԱԼԵԼՈՒՏԱՅ :

բարի իրաւունս և արդա
րութի . մի մատներ զիս
՚ի ձեռս նեղաց իմոց :

Անկալ գծառայս քո ՚ի բարի .
զի մի ամբարտաւանք զզուես
ցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութե
քում տէր , և բանից արդա
րութե քո :

Երան ընդ ծառայի քում տէր
ըստ ողորմութե քում , և զար .
դարութիս քո ուսն ինձ :

(Կոյ քո եմ ես , իմաստուն
արա զիս , և ծանեայց զվկայ .

ու թիս քո :

Ժամէ պաշտել զնդ . խափա .

նեցին զօրէնս քո :

Այս այստիկ սիրեցի զպատռէի .

բանս քո , բան զնմ ոռէի և ըզ
տաղազիան :

Մ ապատռէիրանք քո յաջողե-

ցան ինձ , զի առեցի ես զնաւ
նաստարհս չարաց :

Սրանչելի են վկայութիք քո .

Վստարիկ սիրեաց զնոսա ան-
ձըն իմ :

Յայտնուի բանից քոց լուսա-
նոր է , և իմաստուն առնէ

զտղայս :

Օքերան իմ բացի , և տոի
զնողի . ի պատռէիրանս քո փա-
փակեաց անձն իմ :

Կայեած առիս և ողորմեած ինձ ,

ըստ իրաւունս սիրողաց ան-
ուան քոյ :

Օչանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում. և մի տի-
րեսցեն ինձ ամ մեղք :

Փրկեա զիս ՚ի զրպարտութե-
մարդկան . և պահեցից զպատ-
ուիրանս քո :

Եպեցո՛ զերեսս քո ՚ի ծոյս
քո , և ուստինձ զարդրուիս քո :
Առակը ջուրց իջին յաշաց ի-
մաց . զի ոչ պահեցին զօրէնս քո :
Արդար ես գու տէր , և ու-
ղիղ են դատաստանք քո :

Վասովիրեցեր զարդարութի-
միայութեց քոց որ . և ճշմարիտ
են յոյժ :

Անշեաց զիս նախանձ քո , զի
մառցն զըանս քո թշնամիք իմ ;

Անոքեալ է բան քո յոյժ , և
Ժառայ քո սիրեաց զսա՞:
Ամստկ եմ ես և արհամար
Հեալ . և զարդարուիս քո ես
աչ մառացայ :

Արդարուի քո՝ արդարուի յա
միաենից . և օրէնք քո ձշմա
ըիտ են :

Այն զուիք և վիշտք զտին զիս .
և պատուինիք քո խօսք իմ էին :
Արդարուի են վկայուիք քո
յաւիաեան . իմաստան արա և
կեցու զիս :

Արդացի առ քեզ բուրով
սրտիւ իմուլ . լուր ինձ նը , զի
զարդարուիս քո խնդրեցի :
Աղաղակեցի առ քեզ՝ և փը.
կեա զիս . և պահեցից զվկայ
ութիւնս քո :

Ավանիսեցի տարածամու՝ ազա.
դակեցի . և ես ՚ի բանս քո
յառացայ :

Ավանիսեցին աչք իմ առջօտու .
՚ի խօսիլ ինձ զըանս քո :
Չայնի իմաւմ լուր տէր՝ ըստ
ողոգմութ քում . և յերաշունս
քո եեցա զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիցը
իմ զանօրէնուի . զի յօրինաց
քոց հեռի եղեն :

Մերձ ես դու տէր . և ամ
պատուիրանք քո նշմարիտ են :
Խակզբանէ ծանեց ՚ի վկացութ ց
քոց . զի յաշիտն հաստատե
ցեր զնոսա :

Տե՛ս զխոնարհուի իմ , և փլը .
կեա զիս . զի զօրէնս քո ես մա
ռացայ :

¶ Խատեա զդ տոտաստանս իմ, և
վըկեա զիս . և յս բանի քում
կեցն զիս :

♦ Եռի է ՚ի մեղաւորաց փըր,
կութի , զի զիրաւունս քո ոչ
պահեցին :

Գաթուիք քո բազում են ար,
բատ իրաւանց քոց կեցն զիս :
Բազում են , որք հալածեն և
նեղեն զիս . ՚ի վկայուեց քոց
ես ոչ խոտորեցոյ :

♦ Այեի յանագորունսն և մա-
շէի . զի զպատուիրանս քո ոչ
պահեցին :

Տե՞ս՝ զի զպատուիրանս քո սի-
բեցի . տէր՝ ողորմութք քով
կեցն զիս :

Ոկիզըն բանից քոց ճշմարտու-
է . յւիտեն են մամ իրաւուն-

արդարու թե քո է
Խշանք հալածեցին զիս ինա-
նիք . և ՚ի բանից քոյ երկեաւ
սիրտ իմ :

Հնծացայ ես ՚ի բանս քո , ոնդ
այն՝ որ գտանէ աւար բաղում :
Օմեղս առեցի և անորդեցի ,
և զօրէնս քո սիրեցի :

Խօթն անդամ յաւուր օրհ-
նեցից դքեզ , վս իրաւանց և
արդարու թե քո :

Խսղաղուի բաղում է այնու-
ցիկ , ոչք սիրեն զօրէնս քո , և
ոչ գոյ ՚ի նու դայիթակղուի :

Վպասեցի փրկու թե քաւմ տէր ,
և գտատու իրանս քո սիրեցի :
Վահեաց անձն իմ զվկայուի

քո , և սիրեաց զնա յոյժ :

Վահեցից զպատու իրանս՝ և

ԴԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՔՌ • զի ամ ճանա
պարհեք իմ առաջի քր են :
ՎԵՐՃԵՍցին խնդրուածք իմ
առջի քր ար • ըստ բանի քում
իմաստն արա զիս :

ՎԵՐՃԵՆ աղօթք իմ առաջի քր
ար • և բանին քով փրկեալ զիս :
ՎԵՐՃԵՍցին շրմունք իմ զօրհ,
նուիս քր , յորժամ ուստացես
ցես ինձ զարդարուիս քր :
ՎԵՐՃԵՍցի լեզու իմ զբանս քր •
զի ամ պատուիրանք քր արդա
րութք են :

ՎԵՐՃԵՍցի ձեռն քր ՚ի կեցուցա
նել զիս • զի զտատուիրանս քր
ընտրեցի :

ՎԵՐՃԵՍցայ փրկութ քում ար,
և օրէնք քր խօսք իմ է ին :

ՎԵՐՃԵՍցի անձն իմ , օրհնեսցէ

զքեղ . և իրաւոնք քո օդնես
ցեն ինձ :

Ովոքեցայ Ես ոոյ զաշխատը կը
ըռւսեալ . իմող ըեած զժառացու
քո , զի զպառանիրանս քո Ես
ոչ մռաւացայ :

ՕՐՀՆՈՒԹԵՒՆ ԽՈԱՅԵԱՅ ԿԱՅ
ՇԱԿԱՄԱՐԱԳՈՒՐ ՍԱՏՐԲ
ՍՎՐԳԱԲՐԵՒՆ .
Եացեաց . Ի՞ :

Qըհնեցէք զած յօհնուի
նոր . զի իշխանուի նորա
ի բարձունս փառանորի :
Լամ անուն նր փառանորեալ
է՝ ի ծագաց մինչեւ ի ծագա
երկրի :

Ոյք իջանէին ի ծով նամոք .
կողզիք և ամ բնակեիչք նոց ընդ
նուռ :

Ուրաին Եղիցի անապատն և

ամ բնակիչք իւր . ուրախ եղի
ցին բանակը՝ և բակք կեդա-
րու . և ուրախ եղիցին բնա-
կիչք վիմին :

Ի դիմոց լեռանց գոչեսցեն ,
տացեն զփառու այ , և զքաջուի
նորա կղզիք պատմասցեն :

Տրած զօրունց դիմեալ դայ .
զարթուցանել զպատերազմ ,
յարուցանել զնախանձ . փող
հարկանել՝ և գոչել ՚ի վերայ
թշնամեաց իւրոց զօրութք
բազման :

Ուրախ եղիցին երկինք ՚ի վե-
րուստ . և ամպք ցողեսցեն զար .
դարութի :

Դղիսեցէ երկիր զողորմուի .
և զարդարուի առ հասարակ
բղիսեսցէ :

ԱՆՕԹԻ ՅՈՒԱՆՈՒ ՄԱՐԴԱՐԵՒՆ .

ի նեղութե իմում եռ առ տէր
կարդացի . և լուսու ած յան
Դընդոց դժոխոց աղաղակի և
մում :

ի ուր տէր ձայնի իմում , զի ըն
կեցեր զիս ՚ ի նորս ծովու . և
շքանք գետոց պաշարեցին զիս :
Ում զբօսանք քո՝ և ալիք քո ան
ցին ՚ ի վր իմ . և ասացի , թէ
մերժեցայ ուրեմն յերեսաց
աչաց քոց :

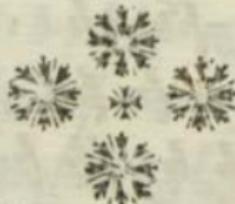
Արդ՝ իցէ թէ յաւելից հայել
տաճար սբ քո . զի հեղան զինեւ
ջուրք մինչև յանձն իմ . և ան
դունդք անհնարինք պաշարե
ցին զիս :

Է ամուտ գլուխ իմ ըւ փապարս
լերանց . իջի ես ՚ ի նորս երկրի ,
ծզ 441 և

և տեսի զնիվս նորա , զի էլն
առ աղմբք յաւթենից . և ել
ցեն յապականուն , կեանքիմ :
Այս քեզ ար ած իմ , ի նուա
զիլ անձին իմց կարդացի , և
զքեզ տէը յիշեցի , և մայեն
աղօթք իմ ի առաջար նը քո :
Օհ ոյք պահէին զունայնուն
և զստուն , յողօրմուն , իւրենց
մերժեցան :

Այս ես ի ձայն օրհնուն խոս
տուխան եղէց քեզ . մատուցեց
պատարագս ան , և կատարեց
զից զուխտ իմ ի վրկուն :

Փառք հօր և որդւու :

ՅԱԴՄԱՆԻ.

Եկեղեցեն ազգիք մեր ՚ի տա
ճոր նը քո . խոնարհեցին ուն
կըն քո ՚ի խնդրուածս մեր :

Եմրդասէլը աղ վշա արքուհւոյ :

Օ քարեզն և զաղօթս ՚ի վերջն ԱՎ հայուանձիր կա-
նանին գոցես ՚ի 191 . երես :

Տու զարդ քո լուսի և երկեցի . այս նոյն
շաբաթ ի գործս քո և զարհութեցայ :
(Աշխա . 3 . 1 .)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆԻ ԱՍՏԵՂԱՎԱՅՐ ԴԺՅ.

Ճ Ե Պ Ա Լ
Ճեան իմում ես առ
տէր կարդացի , և լուաւ ինձ
առ . փրկեաց զանձն իմ՝ շը^շ
Ճանց նենդանորաց , և ՚իլեղ
ունե չարէ :

Ճ Ե Պ Ա Լ
Ճելու , լեզու նենդանոր :
Ինչ նետք հզօրի , զի միմել են
կայծակամբք կտղնւոյ :
Ճ Ե Պ Ա Լ
ինձ՝ զի ընդ երկար եղեւ

պահնդիսառ իմ . և ընակե .
ցայ ես ՚ի վրանս կեղարու :
Ինազում անդամ ընակեցաւ
անձն իմ ընդ այնոսիկ , ոյք ա
տերն ողջոյն :

Ես էի խաղաղարար . յոդամ
խօսեի , մարտնչերն ընդ իս :

ՕՐԴՆԱՌԵՒՆԻ ԱՍՏԻԱՆԱՑ . ՃՒ .

♦ ամբարձի զաշս իմ ՚ի լերինս ,
ոստի եկեսցէ ինձ օգնուի :
Օշնուի ինձ ՚ի անե եկեսցէ ,
որ արար զերկինս և զերկիր :
Ո՞ի սար ՚ի սասանուի զոտն քո .
և միննցեսցէ պահապան քո :
Ո՞ւ ոչ ննջէ և ոչ ՚ի քուն երթայ
պահապանն ինչի :

Տը պահեսցէ զքեզ , և ո՞ր ըն
կացի աջոյ ձեռամբն իւրով :

Ա սեզակն ի տուէ քեզ մի մէ^շ
զիցէ , և մի լուսինն ի դիշնըի :
Տի պահեսցէ զքեզ յամ չա
րէ . պահեսցէ որ զանձն քո :
Տի պահեսցէ զմուտ և զել
քո՝ յայսմ հետէ մինչև յանի
տեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆԻ ԱՍԻԴԱՇԸՑ · ՀԻԱ.

Ա լրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին
ցիս , ի տուն տեառն երթի
յուք մեք :

Ա ասէալ կային ոսք մեր՝ առ
դրունս քո երաւսաղէմ :

ՕԵՒՄ շնիեալ ոնկ քաղաք . և
բնակուի իւր շուրջ զնովան :
Կնդ ելանէին ազգք՝ ազգք նն .
ի վկայութի իւլի , խոստովան
ինիլ անուան տեառն :

Անդ արկեալ են աթոռք դա
տաստանի . աթոռս արկել են

թ տան գաւճի :

Հարցեք զողջունել ելքի , և

զշնութ օք միրեք զտեք :

Խղիցի խաղաղութի զօրութե
քում , և շինուի յաշտարակս

յամուբս քո :

Ա եղբարդ և ընկերաց իմոց
խօնեցայ զիսաղաղութի . վա քո և
վա տան տն այ մերոյ խնդրե
ցաք զըարութի թ քէն :

ՕՐՃՆՈՒԹԵՒՆՔ ԱՍՏԵՂԱՆԱՑ · ՃԻՅ ·

Առ քեզ աք համբարձի զաշս
իմ . որ ընակելդ ես ի յերկինս :

Ապ աչք ծառայի ի ձեռն տն
իւրոյ . և ոպ աչք աղախնոյ ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Այսպո են աչք մեր առ քեզ
տէր ած մեր . մինչև ողորմեց
ջիս ՚ի վերայ մեր :

Ողորմեա մեզ տէր՝ ողորմեա
մեզ . զի բազում լցաք արհաւ
մարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք
մեր նախատանօք , որք նախաւ
աէին զմեզ . և արհամարհաւ
նօք ամբարտաւանից :

ԵՐԳ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ · ՀԻԳ ·

Եթէ ոչ որ եր առ մեզ , ոչ
սասցէ ինչ , եթէ ոչ տէր եր
առ մեզ :

Ինդ յառնել մարդկան ՚ի վե
մեր . կենդանւոյն կամեցն կլո
նել զմեզ :

Իւթիկանակ սրտմտւք նոցտ
ՃԿ 449

՚ վերայ մեր . ապա և ջաւլք
ուրեմն ընկղթի էին զմեզ :
Անդ ուղիս անցին անձինք
մեր . անցին անձինք մեր՝ ընդ
ուղիս անդադարս :

Օքհնեալ է տէր . որ աչ ետ
զմեզ յորս ատամանց նոյ ,
Վնձինք մեր ասլրեցան սովորութէ²
զուեք՝ յորոգայիժէ որսոզաց :
Ուսովայիժք նոցա փշեցան , և
մեք ապրեցսք :

Օդնութի է մեզ յանռանէ
ամ , որ աբար զերենիս և զերենիս :

ԵՐԻ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ · ՀԻԴ ·

Ոյուսայի նոր , ոող լեռն սիօն ,
մի ստուանեսցի յամիտեան՝ որ
բնակեալն է յեւմ :

Երինք շուրջ են զնովաւ . որ

շուրջ է զժաղովրդ եմք իւրաք
յայսմհեանէ մինչև յաւիտեն :
Ո՞չ թողու առ գդաւազան մին,
դաւարաց ՚ի պիճակս աղդարաց ·
և արդարք մին ձգեսցեն զձեռու
իւրեանց յանօրէնուի :

Դարի տռենէ տր բարեաց · և
այնոցիկ, ոյք ուղիղ են սրաէւք :
Խսկ զմիւրեալսն ՚ի յափշաա
կուի, տանի զնու անը ընդ այ
նոսիկ՝ ոյք պածեն զանօրէնու
թի . խաղաղուի ՚ի վը իելք :

Օքհնութեան .

ՆՐԴ ԱՍՏԱԱՆԱԾ · ԱՒԵ ·

 գարճուցանել ան զդեւ
բուի սիօնի, և եղաք մեք
միսիթարեալք :

Յայնժամ լրան բերանք մեր
451   խըն

թնդուք , և լեզուք մեր ըստ
ծութեք :

Հայոց ամ ասացեն ի հեթա
նոս , մեծ արար նոր զառնեն
իւր ընդ նոր , մեծ արար տէր
զառնեն իւր ընդ մեղ . և մեջ
եղաք բերկրեալք :

Դարձան տէր զգերուին մեր ,
տղ զուզնս ի հարաւոյ . ոյք վա
քենին արտասովք , ցնծութեք
հնձեսցեն :

Դպրալով երթային և լոյին ,
ոք բարձել տանէին զսերմա
նիս իւրեանց :

Դալով եկեսցեն և ցնծսցեն ,
ոյոց առեալ բերցեն զորոյս
իւրեանց :

ՎԱՅՐԱԿ ՎԱՅՐԱԿ

ԼՐԾԵ ոչ տեր շինէ զտունն ,
ինամնիր վաստակին շինօղք նր ,
ԼՐԾԵ ոչ որ պահէ զբազաքն ,
ընդունայն տքնին պահապահք
նորտ :

ԼՐ նանիր է և ձեզ յառնելն
կանխամ . արդ՝ արիք մինչեւ
էք ննջեցեալք , և ոյք ուտէք
զհաց ցամոց :

ԼՐ ժամանակին , ոոլ տացի քուն
սիրելեաց իւրոց . ժառանգուի
առն՝ որդիք են . որոց վարձք իւր
են , այն է պառող որովհայնի
իւրոց :

Ուղ նետք ի ձեռս հզորի . այն
պէս են և որդիքն թւթիւնոց :
ԼՐանի , որ ելից զցանկուի իւր
ի նացանէ . մի՛ ամաչեսցեն՝ յոդ .

Ժամ իշուեցին թշնամիք նոցա
ընդ նոսա առ դրանն :

ԵՐԳ ԱՍՏԻՃԱՆԱԾ · ԱՒԷ :

Երանի ամսն՝ ոյք Երկնիցն ՚ի
անէ, և գնան ՚ի ճանապղիս նր։
Օվաստակս ձեռաց քոց կե
ըիցես. Երանի է քեզ, և բարի
Եղիցի :

Աին քո պապէս այդէ վայելուց
յանկիւնս տան քո. ոդիք քո
որպէս նորատունկ ձիթենւոյ՝
շուշ զսեղանով քով :

Այսպէս օրհնեսցի ամմարդ,
որ Երկնչ ՚ի տնէ. օրհնեսցէ
զքեզ տէր ՚ի սիօնէ :

Եւ տեսցես դու զըստութի
Եւմի զամաւրս կենաց քոյ :

Տեսցես դու զորդիս որդւոյ

բաց . խաղաղութեան վեր ի էլլի :

ՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ · ՃԻԼ :

Բաշզում անդամ մարտեն ըն
դիս ի մանկութե իմմէ , ասացէ
իւրայէլ :

Բաշզում անդամ մարտեն ըն
դիս ի մանկութե իմմէ , և ինձ
ոչ յազմթեցին :

Օ թիկունս իմ հարին մեղս
Հոգք · ընդ երկար արարին զա
նօրէնուիս իւրեանց :

Տեր արդար է , և խորտակէ
զուն մեղաւորաց :

Ամաչեսցեն և յետս դարձցին
ամքն՝ ոյք առեն զրիօն :

Եղջիցին նք ուղի խոռ առնեաց ·
որ մինչչե ի բուռն եկեալ
չորացաւ :

Պատի ոչ էլից զբուռն իւր
հնձօղն և ոչ զգիրկս՝ որ զորացն
ժողովը :

Այս ասացին ամքն՝ ոյք անցա
նէին առ նոքք, թէ օդինուի
ան ընդ ձեզ, և օդինեցաք ըզ
ձեզ յանուանէ տեսառն :

ԵՐԳ ԱՍՏԻԴԱՆԱԾՑ · ՃԻԹ ·

Ի խորոց կարդացի առ քեզ
տէր՝ տէր՝ լուր ձայնի իմում:
Խշիցին ականջք քո ՚ի լսել
զձայն աղօթից իմոց :

Ունէ զանօրէնուիս իմ քննես
տէր՝ տէր, իսկ ո՞ կարէ կտլ
առաջի քո. զի՞ ՚ի քէն է քա
ճռթիւն:

Վա անուան քո համբերի ար.
Համբեր անձն իմ բանի քում.

յուսացաւ անձն իմ ՚ի տեր :
՚Ի պահէ առաջօտու՝ մինչեւ
յերեկոյ . ՚ի պահէ առջօտու՝
յուսացաւ ինչ ՚ի տեր :
՚Ի անէ՛ է ողորմու ի բազում .
և ՚ի նմանէ՛ է փրկուի . և նա
փրկեց դինչ յամնեցուեցնը :

ԵՐԳ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ · ՀԼ ·

ՏԻՌ ոչ բարձրացաւ սիրու իմ .
և ոչ զբօսան աչք իմ :
ՈՌ զնացի ես ընդ մեծամեծ
ծըս . և ոչ ընդ այնուիկ , ոչք
սբանչելի եղեն քան զիս :
Ինայց թէ խոնափհեցայ ես՝ ող
մանուկ սարտուցեալ ՚ի ստենէ
մօր իւրոյ . և դարձ նորա անդ .
ըէն ՚ի նոյն :

ԷՅՈՒ թէ հպարտացուցի ար .
ծըս 457 դեօք

Դեօք զահան իմ, այսպէս եղի
ցի Հատուցումն անձին իմոց .
յուսացաւ իԵլ ՚ի տէր յայսմ
հետէ մինչև յունիստան :

Օ. Հայոթեան :

ԻՐԴ ԱՍՏԱԿԱՆԸՑ · ՃԼԱ ·

Յիշեա տէր զդաւիթ , և
զնմ հեզուի նորա :
Այս երդումաւ տն . և ուխտա
եղ այ յակոբոյ :

Ովաէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան
իմոյ . թէ ելից յանկողնս մահ,
ճաց իմոց :

Ովաէ տաց քուն աչաց իմոց .
կամ նինջ սրտեանաց իմոց .
կամ հանդիստ իրանաց իմոց .
մինչև գտից զտեղի յարկի ան
այ յակոբոյ :

Ահա լուսք զնմանէ յեկրտ
թայ . և գտաք զնա ՚ի դաշտ
մայրեաց :

Վազգնք ՚ի յարկս նը . երկից
պագաւուք ՚ի անդոջ՝ ուր կա
ցեալ են սոք նորա :

Վեբ տը ՚ի հանդիսաւ քո՝ դու
և անփնտակ կտակի ութուեն քո :
Քահանայք քո զոեցցին զար
դարուի . և ոք քո ցնծալով
ցնծասցեն :

Վո դաւթի սիրելոյ քո , մի
դարձուցաներ զերեսս քո յօ-
ծելոյ քումմէ :

Երդունաւ տը դաւթի ճշմար
տութիւն՝ և ոչ ստեաց նմա . ՚ի
պողոյ որովայնի նորա նստուցաց
նել յախու նորա :

Ուեւ պահեսցեն որդիք քո զօ-
459

բէնս իմ. և զվ' այուիս իմ. զդ
ուռուցից նոցա :

Արդիք նոց նատցին յաւիտենս
յաւիտենից յաթռո քո :
անցաւ անը ընդ սիօն . և
ընտրեաց բնակիլ ինմա . առեւ
պյու է հանգիստ իմ յաւիտենս
յաւիտենից . ի սմա ընակեց
ցայց՝ զի համեցայ ընդ սա :

Օպս որ օրհնելով օրհնեցից .
և զաղքատո որ լցուցից հացիւ :
Երիցանց որ զգեցուցից վըլ
կուի . և ոքք սորա ցնծալով
ցնծասցեն :

Վնդ ծագեցից եղջիւր ի դա
շիժ . պատրստ արարից զգագ
օծելոյ իմոյ :

Ուշամեաց որ զգեցուցից զա
մօխ . այլ ի վը նր ծաղկեսցի

սրբութելիմ:

ՕՐՀՆՈՒԹԵՒՆ ԶՈՒՈՑ · ՃՎ.

Օ՛ բարի, կամ զի՞ վայելու չ՝
զի՞ բնակին եղբարք ՚ի միաւին:
Ապ իւղ զի իջանէ ՚ի գլու և՝
և ՚ի մօրուսն ահարօնի . և ՚ի
մօրուացն իջանէ ՚ի գրապանտ
զգեստու նորա :

Ապ ցոշ՝ զի ցողէ ՚ի հերմօնէ ՚ի
վը լերին իօնի :

Տը անդ սրբաստեաց զօրհ,
նուին, և զկեանսն յաւիտենից :

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ :

ԵՐԳ ԶՈՒՈՑ · ՃՎ.

Վատ օրհնեցէք ամ ծառայք
տն զտէր . ո՛ կոյք ՚ի տուն տն,
՚ի գաւիթս այ մերոյ :

՚Նադիշերի համբարձէ՛ք զժեռս
ձեր ՚ի սրբութի . և օրհնե,
ցէ՛ք զտէր :

(Օրհնեցէ զմեղ տէր ՚ի սիօ,
նէ որ արար զերկինս և զերկիլ :

ՕՐՀՆԵՌԵՄ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅ :

(Օրհնեցէ՛ք զանուն սն . օրհ,
նեցէ՛ք ծառայք տն զտէր . ո
կայք ՚ի տուն ան , ՚ի գաւիթս
այ մերոյ :

(Օրհնեցէ՛ք զտէր՝ զի բարի է .
քաղման ասացէ՛ք անուան նորա՝
զի քաջզր է :

(Օյակուր ընարեաց իւր տէր ,
և զի էլ ծառանդուի իւր :
Էս ծանեայ՝ զի մեծ է տէր .
և որ մեծ է քան զամ կուռս :
(Օմբ զլո ինչ կամեցան՝ և ա

ըար տէր . յերզինս և յերկը ՚ ՚
ծով և յամ խորս :

Հանէ զամար ՚ ՚ ծագաց երկ .
բի . զփայլատակունս իւր յանձ
թես արար . և հանէ զհողմ ՚ ՚
շոեմարանաց խորոց :

Եհար զոմ անդրանիկս եւ^ա
պիպացւոց , ՚ ՚ մարդոյ մինչեւ
յանտուն :

Եւաքեց զնշունս և զարուեսս
իւր ՚ ՚ մեջ քո եղիպտոս , ՚ ՚ փա
րաւոն՝ և յամ զօրս խոր :

Եհար զաղցս բազումս . և
սպան զթագաւորս հզօրս :

Օ սեհօն թագաւոր ամաւը
հացւոց , զովդ թագաւոր բա
սանու , և զամ թագաւորուիս
քանանացւոց :

Եսո զերկիրնց ՚ ՚ ժառանգուի :

Ժառանդութիւն իրայէլի ժողու.

վրտեան իւրոյ :

Տէր՝ անուն քո յաւիտեան .
որ՝ յիշատակ քո յազգէ մինչեւ
յադդ :

Դաստէ՛ որ զժողովուրդուիւր .
և ի ժառայս իւր միմիթարի :
Կուռք հեթանոսաց ուկի և
արծաթ են , ձեռագործք են
որդւաց մարդկան :

Իւրան գոյ և ոչ խօսին . աչք
են և ոչ տեսանեն :

Վկանջք են և ոչ լեն . և ոչ
գոյ շունչ ի բերանս նոցա :
Երան հոյ եղնոցին՝ ոյք արարին
զնու . և ամքն ոյք յուսացեալ
են ի նոսա :

Տունն ինչ օրհնեցէք զտէր .
ամանն ահըօնի օրհնեցէք զտու :

Տնունն զեեայ օրհնեցէք զտիր .
Երկիւղածք տն օրհնեցէք զտիր :
Օրհնել աէլ ՚ի սիօնէ . որ բնա
կեալն է յերուսաղէմ :

ԱԼԵԼԱՒՏԱՅ . ՃԼԵ .

Խոստովան եղերուք տն .
զի բարի է . զի յաւիտեն
է ողորմուի նորա :

Խոստովան եղերուք այն աս
տուծոց . զի յաւի" :

Խոստովան եղերուք տն տե-
րանց . զի յաւի" :

Արար սքանչելիս մեծամեծս
միայն . զի յաւի" :

ՕԵրկինս արար իմաստութէ
իւրով . զի յաւի" :

Հաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ
ջուրց . զի յաւի" :

Երար զլուսաւորս մեծամեն
ծըս . զի յաւի":

Օպէ զարն աբար իշխանա
կան տռամիջեան . զի":

Օլուսին և քառատեղու իշխա
նական դիշեց . զի":

Եհիար զծրկելու եղիպատացւոց
անդրանիօք իւրաք հանդերձ
զի յաւիտեան է ող":

Եւեհան զիհել ՚ի միջոյնը . զի:
Իձեան բարձր և ՚ի բազուկ
հզօր . զի յաւի":

Եհերձ զժովին մեծ , և բաժա
նեաց յերկուս մասունս . զի":

Եւանցոյց զիսրայել ընդ մէջ
նորա . զի յաւի":

Ենկղմեաց զկարաւոն և զզօրս
իւր ՚ի ծով կարմիր . զի":

Եւեհան զժողովուրդ իւր յա

նապատ . զի յաւի":

Եհար զազդոս մի ծամեծո մի
այն . զի յաւի":

Եւ սպանքթ սպաւը հլուս .
զի յաւի խնան է ա":

Օ սեհօն թաղաւոր առջնալա
ցոց . զի յաւի":

Օ ովոյ թաղաւոր բառնու զի":
Համ զերիեր նոցա ի ժառան
զու թի . զի յաւի":

Ժառանզունի իւրոյն մույն
իւրոց . զի յաւի":

Հիշեաց զմեզ անք ի խոնար
հանե մերում . զի յաւ":

Եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց
թշնամնաց մերոց . զի յաւ":
Ուտաց կերակուր մմ պնդա
նեաց . զի յաւի":

Կայոստովան եղերուք այն երկ.

Նաւորի ։ զի յաւի :

ՍԱԴՄՈՒ ԴԱՏԹԻ ։ ՃԼ.Օ.

Դ ձեռն երեմայի անհշան յերացելոց :

Առ գետս բաբելացւոց , անդ
նստէաք և լայաք . ոու յիշեցաք
մեք անդ զսիօն :

Եւ մէջ ուռեաց նց՝ կախեցաք
զկտակարանս մեր :

Առ հարցանեին գերիչք մը ը
զբանս օրհնուե . գերեվարք
մը ստիպէին զմեզ և ասէին :

Օրհնեցէք զմեզ յօրհնուեն
սիօնի . իսկ զիարդ օրհնեցուք
զօրհնուիս ան՝ յերկիր օտար :

Օհէ մոռացայց զքեզ եհմ .
մոռասցի զիս աջ իմ :

Այցեսցի լեզու իմ ՚ի քիմս իմ,
թէ ոչ յիշեցից զքեզ . թէ ոչ

նախ նուշադեցից զքեզ եէմ,
սկիզբն ու ըտիսուն իմց :
Յիշեա ար զորդիսն եդօմայ՝
յաւուրսն երուսաղէմի :
Այք ասէին՝ քակեցէք քակե-
ցէք, մինչև ՚ի հիմ հատոցէք :
Դառստր բարիլացւոց թշուն
ու ական . երանի որ հատոց ըզ
հատուցումն քո, զորդու մեղ
հատոցեք :

Երանի որ կալաւ զմանկունս
քո, և եհար զքարի :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԻ · ՃԼԿ ·

Խոստովան եղէց քեզ ար՝ բո-
լորով սրտիւն իմով . առջի հըեշ
տակաց սաղմոս ասացից քեզ :
Ոի լուար զբանս բերանոյ ի-
մոյ . երկիրոպագից ՚ի տաճար նբ-

բու . և խռովովան եղէց անուշան
քրում , վաս ողորմուե և ճշմար,
առւթե քո :

Այս արարեր յամի գանուն
ոք քո . յորում աւուր իալում
առ քեզ , վաղիւալուկի լուր
ինձ . և բազում արարես զօ.
ըուիս յանձն էմ :

Այստեղան եղիցին առ քեզ
ամ թագաւորք երկրի , զի
լունան զբանս բերանոյ քո . և
օրհնեցեն զՃանապարհու քո :
Այս են փառք ան . բարձրէ
տէր . զխոնարհս տեսանե , և
զբարձունս ՚ի հեռաստանէ
ճանաչէ :

Թաէ դնացից ես ՚ի մշջ նե
ղութեց , կեցուցեցս զիս ՚ի
բարկուե թշնամոյն :

Դպեցեր զձեռն քո՝ և փրկեց
զիս աջ քո. և տէր հայուսցէ
ընդ իմ:

Տէր ողբմուխ քո յաւիտեն.
զգործս ձեռաց քոց մի անտես
առնելը :

Դ կառարած :

ՍԱԴՄԱՍ ԴԱՏԻՒ ՃԼԻ:

 Փորձեցեր զիս՝ և ծայ
նեար զիս. դու ծայ
զնեաթիլ իմ. և զյառնել իմ.
Իմիտ առեր զիսորհուրդս իմ
չ հեռաստանէ. զշաւիզս իմ
և զվեճակս իմ դու քննեցել,
և զտմ ճանապարհս իմ յառա
ջադոյն տեսեր. զի ոչ դոյնեն
դուխ ՚ի լեզուի իմում:

Է Հա՛ դու տէր՝ ծանեար զյե

տին իմ, և զառաջին իմ. դու
ստեղծեր զիս. և եղեր զձեռն
քո ՚ի վերայ իմ:

Աքանչելի եղեւ գիտութի քո
յինէն. զօրացաւ, և ոչ հան
գարտեմ սմա:

Ճշո՞ւ երթայց ես յոգւց քում
մէ. կամ յերեսաց քոց ես յո՞
փախեայց:

Թէ ելանեմ յելկինս, դու
անդ ես. և թէ իջանեմ ՚ի
գժոխս, և անդ մօտ ես:

Թէ առից զժես իմ ընդ ա
ռաւոսս, և բնակեցայց յե
զերս ծովու:

Ակայն և անդ ձեռն քո ա
ռաջնորդեսցէ ինձ, և աջ քո
ընկալցի զիս:

Ացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք

Տաճենոց զիս , կամ գիշեր՝
փոխնկ լուսոյ Փափիկուն իմոյ :
Կանարն ՚ի քեղ ոչ խանարես,
ցի . և գիշերն ող զտիւ լուսա.
Նոր Եղիցի . և խանար նը ող
զլոյս նորա :

Դառ ստացար զերիկամունս
իմ . և ընկալար զիս յուսվայնէ.
մօր իմոյ :

Կյոստովան Եղից քեղ տէր ,
զի ահեղ և սքանչելի ես . սքան
չելի են գործք քո , և անձնիմ
սիրեաց յոյժ :

Ո՞չ թաքեաւ ուկը իմ ՚ի քէն
զոր արարեր ՚ի ծածուկ . և կար
զօրուն իմոյ ըւ ստովինս երկըի :
Օանգործս իմ տեսին աչք քո .
և ՚ի գիրս քո ամքն դրեցան :
՚ի տռէ մօլորեցան . և ոչ ոք

Էր որ առաջնորդէր նց :
Խնձ յոյժ մեծօռոք եղեն՝ բա
բեկամք քո ած . և յոյժ զօրա
ցան իշխանք նոցա :

Ըստմեցի զնս և քան զաւազ
բազմացան . զարթեայ՝ և արդ
ընդ քեզ եմ :

Ուրեմն սպանանես զմեղաւարս՝
ած . արք արեան ՚ի բաց եղե
բռոք լինէն :

Ի հակառակութի և ՚ի նու
խանձ , առցեն ՚ի նանիր զքա
զաքս քո :

Օտենիս քո աեր՝ ատեցի , և
՚ի վր թշնամնաց քոց մաշեցայ ;
Հատելութի կատարել ատեցի
զնս , և եղեն ինձ թշնամիք ;
Փորձեա զիս ած՝ և ծանիր
զսիրա իմ , քննեա զիս՝ և ծա

Նիր զշամիլս իմ . և տես թէ
իցեն անօրէնութիւն ի ճանապրհս
իմ . և առաջնորդեա ինձ ի ճա
նապրհս քո յամիտենից :

ՍԱԴՄՈՍ ԴԱՏԹԵ · ՃԼՅ.

Ազրեցն զիս տէր ի մարդոյ չա
լէ . յառնէն անիրաւէն փրկեա
զիս :

Կապհեցան զանօրէնութիւն ի
սիրտս իւրեանց . զօր ամ պատ
րաստեցան ի սղատերազմ :

Արեցին զլեզուս իւրեանց ող
զօձի . և թոյնք իւից ի ներքոյ
շըթանց նոյա :

Վիահեա զիս տէր ի ձեռաց
մեղամոլին . և ի մարդոյ չարէ
փրկեա զիս :

Կապհեցան խտիանել զգնացա
475 իմ

իմ. Ծաքուցին ամբարտաւանք
ողոգայթ ինձ :

արս ձկեցին ողոգայթ ոտեց
իմոց . շուրջ զշանդօք իմավք ե ,
դին ինձ զգայթակղուի :

Կացի՝ տէր ած իմ ես դու .
ունկնդիր տէր ճայնի աղօթեց
իմոց :

ՏՌ տը զօրուի փրկուե իմոյ .
հովանի գլխոյ իմոյ յանուր պա .
տերաղմի :

ՄԵ մատներ զիս տէր ՚ի ցան .
կուի մեղանորաց , ոյք խորհե .
ցան վե իմ . մի ընդ վայր հար .
կաներ զիս :

Օ Ի մի երբէք բարձրասցին ,
և խորհուրդք նոյ մի կատարես .
ցին . վախճան կատարածի նոյ
վասակ շրթանցիւրենց ծած .

կեսցէ զնոստ :

Արկցես ՚ի վր նոցա զկայծա,
կունս հրոյ , և կործանեսցես
զնոստ . ՚ի տառապանաց մի կա .

բասցեն կեալ :

Մարդոյ լեզուանոյ մի յաջո .
զեսցի ՚ի վր երկրի . զայր մեղա .
Հոր՝ չարիք իւր որսասցեն ՚ի կո ,
բուստ :

(Կ)անեայ , զի առնես տր՝ ըգ
դատաստանս աղքատի , և զի
բանունս տնանկի :

Արդարք գոհասցեն զանուա
նէ քումմէ . և բնակեսցին ու .
զիղք առաջի երեսաց քոց :

ՍԱԴ.ՄՈՍ ԴԱՏԹԻ . ՃԽ .

ՏԻՐ կարդցի առ քեզ՝ և լուք
ինձ , նայեա ՚ի ձայն ազօթից
477 ի

իմոց ՚ի կարդել իմում առ քեզ :
Ավելի եղիցին աղօթք իմ ոպ
խունկ առաջի քո տէք . Համ
բարձումն ձեռց իմոց՝ պատա
բագ երեկոյի :

՚ Կան առ՝ պահապան ըերանց
իմոց . և դուռն ամսւր շրթանց
իմոց . զի մի խոստեսցի սփրա
իմ բանիւ չարուե :

՚ Կ պատճառել զպատճառս մե
զաց ընդ մարդս , ոյք գործեն
զանօրէնուի . և ոչ եղեց կըրդ
ընտրելոց նոցա :

՚ Երատեսցէ զիս արդարն ողոր
մուբ՝ և յանդիման արասցէ .
Իւղ մեղաւորի մի օծցէ զու
լուս իմ , այլ աղօթք իմ ՚ի
կամս նորա :

՚ Վրդելան մերձ առ վիմին դու

առաջնորդ նոց • լուսիցեն բանից է
մոց՝ և քաղցրասցին :

Արդեւ թանձրուի հողոյ , զե
սփոելէ ՚ի վր երկրի . ցրուեն
ցին ասկելը նոց մերձ ՚ի գտոիս :
Ի՞ւ քեզ առ ար են աչք իմ . ՚ի
քեզ յուսացայ , աէր՝ մի հա
ներ զհոդի յինէն :

Պահեա զիս յորոգայթէ՝ որ
թաքուցաւ ինձ , ՚ի գայթակ
զուէ գործողին զանօրէնուի :
Ենիցին ՚ի ցանցս նորա մեղա.
ձորք , միայն եմ ես՝ մինչեւ
անցից :

ԿՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԴԱՒԻՒ . ՃԻԱ.

Ազոթք ՚ի ժամանակի զի եր նա յոյըի անդ :

Հայնիւ իմով ես առ ար կար,
դաշի , ճայնիւ իմով զտէր ա
ղաշեցի :

|| իուեցից առաջի տն զաղօթո
իմ, և զնեղուիս իմ առաջի նը
պատմեցից :

Դ նուշաղել յինէն հոգւց է
մց, դու տր ծաներ զշաւիզս
իմ. ՚ի ճանապարհ յոր և զնայի,
թաքուցաւ ինձ որոգայթ :

♦ այէի յաջմէ՝ տեսանէի, և
ոչ ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ
յինէն փախուստ իմ. և ոչ
գտաւ խնդրօղ անձին իմը:

Վ զաղակեցի առքեզ տէր՝ և
ասացի, դու ես յոյժ և բաժին
իմ յերկը ին կենդանեաց :

Կ այեա տէր յաղօթս իմ, զի
ես խոնարհ եղէ յոյժ. ապրե
ցն զիս ՚ի հալածչաց իմոց, զի
հզօքք եղէն քան զիս :

Տ բ հան ՚ի բանտէ զանձն իմ.

գոհանամ զանուանէ քումմէ :
Եւ քեզ սպասեն արդարքն՝
մինչև հատուցես :

ՍԱԴՅՈՍ ԴԱՏԹԻ ՃԽԲ :

Դ ժամանակի զի հալածէր զնա արխողում :

Տ ըւր աղօթից իմոց .
ունկնդիր խնդրուա
ծաց իմոց ճշմարտուք քով :
|| ուր ինձ արդարուք քով , և
մի մտաներ ՚ի դատաստանընդ
ծառայի քում . զի ոչ արդա
րանայ առջի քո ամկենդանի :
♦ ալածեաց թշնամին զանձն
իմ . խոնարհ արտը յերկիր ըզ
կեանս իմ . և նստցց զիս ՚ի խա
ւարի ող մեռել յաւիտենից :
Չանձրացաւ յիս հոդի իմ . և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս :

Ըստ զաւորան զառնեն .
Խորհեցոյ յամ զործա քո . յո
բարած-ս ձեղ քոյ խորհեցոյ ,
և համբարձի առ քեզ զձե
ոլոս իմ :

Անձնիմ ող երկիր ծաբավի է
առ քեզ . վաշվազակի լուր ինձ
տէր , զի նուազեցաւ յինէն
հոդի իմ :

Մի դարձու ցաներ զերեա քո
յինէն . նմանիցիմ այնոցիկ , ուր
իջանեն չ գուբ :

Եսելի արա ինձ առանձուու
գոլումանիո քո . զի ես չ քեզ
տէր յաւացայ :

Յսյո ինձ նանապարհ՝ յոր և
պնացից . զի առ քեզ տր համ
բարձի դանձն իմ :

Փրկեա զիս ի թշնամնաց իմաց

աւը . զի զքեղ ապահեն ինձ
արտի :

(Ասոն ինձ առնել զկամս քո . զի
գու ես ած իմ :

Հոդի քո բարի առաջնորդեօ .
ցէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ :
Վե անոնան քո աէր՝ կեցուս
ցնո՞ւ , արդարութ քով հանցես
՚ի նեղուե զանձն իմ :

Ուղումնութ քով ստուկեայ ած
զմշնամիս իմ . և իորժ զամհեւ
զիշ անշն իմոց . զի ես ժաւ
ասյ քո եմ :

ՍԱԴՐԱԾ ԴԱՏՅԱ · ԳԻՒԴ :

Առ գոշոմ :

(Հքհնել ար ած իմ . որ ուսցց
զձեռոս իմ ՚ի այսանքազմ , և ըլ
մասունս իմ ՚ի մակասամաքաւ :

Ողորմուի իմ և ապահեն իմ,
օգնական իմ և փրկիչ իմ . ա
պահեն իմ , և ես յուսամինա .
և հնազանդ առնել զժողովուր .
ուստի ընդ ինե :

Sր , ովէ մարդ՝ զի յայտնեցար
դու նմա . կամ որդի մարդոյ՝
թէ համարիս ինչ զնա :
Yարդ նանքոյ նմանեցաւ . և
անուբք նր ոող հովանի անցին :
Sէր , խոնարհեցո զերկինս և
էջ . մերձեա ՚ի լերինս և ծը
խեցին :

Fայլեա զիայլատակունս քո ,
և խռովեա զնոսա . առաքեա
զնետս քո՝ և ցրուեա զնս :
Lուաքեա զձեռն քո ՚ի բար
ձանց , և փրկեա զիս ՚ի ջուրց
բազմաց , և ՚ի ձեռաց որդւոց

օտարաց :

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնանրութի . և աջ նոցա
աջ է մեղաց :

Ե՞ւ յօրհնուի նոր օդհնեցից
զքեղ . տասնաղեաւ սաղմոսա,
րանաւ սաղմոս ասացից քեղ :
Ո՞ւ տացէ զփրկուի թագաւու
բաց մերոց . որ փրկելոցն իցէ,
զդաւիթ ծառոյ իւր ՚ի պոյ
չարէ :

Փրկեա զիս՝ և ապրեցն զիս ՚ի
ձեռաց որդւոց օտարաց :
Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնանրութի . և աջ նոցա
աջ է մեղաց :

Արոց ուստերք իւրենց ող նոր
ըտառնկ հաստատուն են ՚ի
մանկուէ իւրեանց . դստերք

Նոցա զարգարել՝ և պահուածու
ի նմանութիւն առանդի:

Ըստ մարտնք նոցա ըստ են՝ և
բղյանք ի միական. խաշինք նոց
բազմաժինք են՝ և բազմանան
ի գնացա իւրենաց. և անդեպէք
նոցա պարագագ են:

Այս դպի իւրամասութիւն ցանկով
նոց. և այ ազազակ ի հրապար
բակս նոցա:

Այս երանեցից ժողովրդեն՝
որոյ այս այսպիս է. նա երանի
ժողովրդեն, որոյ այս ամէ է նոց.

ՍԱՀՄՈՍ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՏԻՒ. ՃԽԴ.

Դարձր առնեմ զգեղջ ամ իմ,
և թագաւոր իմ. և գոհնեմ
զանան քա յանիտեան՝ և յա
հիմեան յանիտենից.

Օ օրհամապաղ օրհնեցից ըզ
քեզ . և դավացից զանան քա ,
յաւիտեան և յաւիտեանս յա
փաենից :

Միեւ է ար՝ և օրհնել է յոյժ .
և մածութ նր աչ գոյ չափ ,
Վ զբ՝ և ազդք՝ դավին սցեն ըզ
դարձո քա . և զզպատի քո պատ .
մայդեն :

Օ մա փոյելուի փառաց սըզ
բութ քո խօսեսցին . և զբան .
չընս քո պատմ սցեն :

Օ ջորուի ահի քո ասասցեն .
և զմաթուլիս քո պատմ սցեն :
Օ միշտակ բազում քաղց ,
բութ քո բզմանացեն . և աղղա
բութ քով ցնծասցեն :

Գ ված սղորմած է տէր , եր
կայնամիտ և բազում ողորմ :

Վազցր է տէր առ ամսն , և
դժուի նորա ի վը ամ արարա .

Ճոց իւրոց :

Կյոստովան եղիցին առ քեզ
տէր՝ ամ գործք քո . և ոքք քո
օրհնեսցեն զքեզ :

Օ փառս ալքայուն քո առաս
ցեն , և զջորութիւն քո պատ
մեսցեն :

Շանաչել որդոց մարդկան
զզօրութիւն քո . և զփառս մեծ
վայելչուն արքայուն քո :

Վերքայուն քո արքայուն ամ
յամիտենից . և տէրութիւն քո
յազգէ մինչե յազգ :

Հանատարիմէ ար յամբանս
իւր . և արդար է յամենայն
գործս իւր :

Հաստատէ՛ ար զամբայթակ .

զեալս . և կանդնէ զամենայն
դլորեալս :

Աչք ամցի ՚ի քեզ յուսան , և
գուտաս կերկութնց ՚ի ժամեւ ,
Բանաս զձեռն քո , և ցու ,
ցանես զամն քաղցրութ կա ,
մօք քովք :

Արդար է տր յամ ճանապահս
իւր . և սր է յամ դործս իւր :
Ենթած է տէր առ աման , ոյք
կարդան առ նա . առ մման՝ ոյք
կարդան առ նա ճշմարտութ :
Օ կամ Երկիւղածաց իւրոց
առնէ տր . աղօթից նց լսէ . և
կեցուցանէ զնուա :

Պահէ տէր զամն ոյք սիրեն
զնա . և զամ մեղաճուս սա
տակէ տէր :

Օքրհնութիւն խօսեսցի բեր
կը 489 բան

բան իմ . օրհնեսցի ամ կեն
դանի զանոն որ նր յաւիտեն ,
և յաւիտեանս յաւիտենից :

Աւելուից Անդեց և Օպրալից . Շնու .

Oրհնեա անձն իմ զաւը ;
օրհնեցից զաւը ի կեանս
իմ . սարմաս ասացից ոյ իմոյ
մինչեւ եմ ես :

Այն յուսոյք միշտանս՝ յարդիս
մարդկան . դի ոչ դոյ վրկուի
ի նոսա :

Եցից հոգի ի նյժեւ՝ և դարձ
ցին անդրէն ի հոգ . և յայնմ
աւաւը կորիցեն ամենոյն խռ .
հուրդք նոցա :

Եցրանի ազգի՝ որոյ որ ամ յա
կորայ օդնական է նմա . և յոյն
նորա ի տէր ամ է :

Ուստար զերիցինս և զերկելը ,
զծով և զամ որ ՚ի ՚նա :
Ուստահէ զծամարտո ի յաւի
անան , և առնէ իրաւունս զրբ
կելոց :

Տոյ հայ քաղցելոց , և արձա
կէ զիապետով տեր :
Տեր քանայ զաշո կուրաց , և
կանգնէ զգլորեալս տեր :
Տեր սիրէ զարդարս . որ պահէ
զպանդուխաս . զարդո՞ւ և զայ .
ըիս ընդունի տեր , և զնանս .
պարհս ամբարշտաց կորսաննէ ,
Գնապահուեսցէ տեր յաւի .
անան , ոճ քո սիօն յազդէ
մինչեւ յազդ :

Աժլուիոյ Անդես և Օքտոբրիոյ . Դ՚Ա.Օ.՝

(Պհնիւցելք զաւը՝ զի բարի է
— 491 — սաշ)

սաղմոս . այ մերում բաղդը ե-
զիցի օրհնուի :

Ընէ զեհմ տր . և զցրուել լան
խրայէլի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս , և
պատէ զամվէրս նոցա :

Ոթուէ զբազմութի աստե-
զաց . և զաման զնոսա յանուա-
նէ կոչէ :

Վեծ է տէր մեր՝ և մեծ է
զօրուի նորա . իմաստուն նորա
նչ գոյ բան :

Խնդունի զհեզս տէր . և խո-
նարհ առնէ զամբաբանա
մինչև յերկիր :

Օրհնեցէք զած խոստովա-
նութք . սաղմոս ասացէք նմա
օրհնութ :

Ոզեցոյ զերկինս ամպովք .

և պատրաստ արար զանձրե իւր
յերկիլ :

Բառուցց գիսուա ՚ի լերինս , և
զգալարի ՚ի ծոյուի մարդկան :
Այս տայ անասնոց կերակուր .
ճագուց ագռանուց՝ ոյք կար
դան առ նո :

Ո՞չ թէ ընդ զօրուիս ծից կա
մեցաւ տէր . և ոչ ընդ իրանս
առն հսկոյի հաճեցաւ :

Այլ հաճեցաւ տէր ընդ եր
կիւղածո իւր . և ընդ այնուիկ
ոյք յուսան յողումուինը :

Ամբուիս Անդես և Օքքարիայ . Ճիւկ :

Գովեա երուսաղէմ զտէր :
Եւ օրհնեա զած քո , սիօն :
Օի զօրցոյց զնիկո դրանց քոյ ,
և օրհնեաց զտդիս քո ՚ի քեզ :

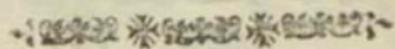
Առեղ զսահմանս քո՞ն խաղա
զութի . պարագտութ ցորենայ
լոյց զքեզ :

Վարքէ զբան իւր յերկիր .
վարչադանան պատգամք
նորա :

Ենէ զճիւն ուղ զասր , և զմեգ
որպէս փոշի ցանեաց :

Երկանէ զսառն ուղ պատառս .
առաջի ցրաց նր ո կարէ կել :
Վարքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս .
շնչեսցեն հողմք՝ և դնասցեն
ջուրք :

Վատմէ զբան իւր յտկորայ ,
զարդըութ և զիրանունս իւլի :
Ի՞չ այսպէս արար ամ ազգաց
առ . և զուտասառնս իւր ոչ
յայտնեաց նսցա :

ԱԴՈՒԹ ԱՐԵԱԿԱՆԻՄԱՅ
ՄԱՐԳԱՐԵՒՆԵՒՆ.
Ամբակ 4.

Տ զլուր քո լուսայ՝ և եր
կեաց . որ՝ նայեցոյ ՚ի
դործս քո՝ և զարհութեցայ:
՚ի մէջ երկուց կննդանեացն
ծանիցիս դու , ՚ի մերձենալ
ամացն յայտնեացիս , և ՚ի հա
սանիլ ժամանակին երեեսցիս:
՚ի խռովիլ անձին իմոյ՝ ՚ի ժա
մանակի բարկութ , զողորմուի
յիշեացես :

Վ ՚ի հարաւոյ եկեսցէ , և
սըն ՚ի փառան լեռնէ :
Շայտնեսցեն երկինք զվայեւ
չուի փառաց նորա . և օրհնութ
նորա լցան տիեզերք :

Պ առագայթք սպի ՚ի լուսոյ հա
տան ՚ի նմանէ . և եղջեւք ՚ի
Ճե.

Ճեռին նորա գտան . և սնդ
հաստատեցաւ զօրուի վրա նր՝
Ծնէրեսաց նորա ելցեն հար.
ունաժք . և զհետշամղացնրեր,
թիցեն մեծամեծք ՚ի թաշնոց :
Լակաց՝ և չափեց զերկիր . հայեց
ցաւ և դիտեաց զհեթանոսս :
Երինք հալեսցին , և անտառք
վատնեսցին . յաւիտենից ճանա ,
պարհք՝ որք ՚ի սկզբանէն էին ,
կուրասցին . և ՚ի նմանէ դո
ղասցի ամերկիր :

Տեսի զըանակս քո շացւոց .
խռովեցան բնակիչք վրանացն
մաղիամու :

Ո՞ի թէ ՚ի վերայ դետոց բար,
կասցին գու մըր . կամ սրտմտուի
քո ՚ի վը գետոց . կամ բարկաւի
քո ՚ի վերայ ծովու :

Եղեր դու ՚ի կառս քո . Հեծե
լութիւն քո՝ փրկու ՚ի եղև յե .
լանելին քո :

Օարթեաւ ազեղն քո . զնետու
կապարձից քոց արբուցեր , ըլ
գետս ցրուեցեր , զերկիր գո .
զացուցեր ՚ի սաստիուէ անձ
րեի , որք անցանեն ընդ սա :
Էնդոնդք աղաղակեցին մե
ծալիս . լոյս փայլման արեգա
կանն արգելաւ , և ծագումն
լուսնին դադարեցաւ :

Ովկ ՚ի նշոյլս սլաքաց քոց գնաս
ցես , և ովկ ՚ի լոյս փայլաւակ .
ման սրոյ քոյ :

Իւարիուք զարթիցես ՚ի վերայ
երկըի . և դողութիւն կասցես
զհեթանոսս :

Երեւեցար ՚ի փրկու ՚ի ժողովը .
կը 447 դեն

դենքո , ի վակել զընտրելս քու
• Այստամաձիդ եղեր ի դլուխս
մարդկան ամբարտաւանից , և
մինչև յանդունդս ծովու ըն
կըշմեցան :

Առնդրեցեր զվրէ ժ զօրութէ
քով՝ ի զօրակլացն մեղանու
րաց , որք յուսացեալ էնն յան
դըդնուիս իւրեանց . զի կերեն
զաղքաան ի գաղտնիս :

Առաքեցեր ի վե ծովու զերի .
վարս քո , և խոռվեցան յարչ
ջուրք անդնդոց :

Ասցի ես՝ և դեշան աղիք իմ
ի ձայնէ քերանոյ իմոյ . Եմուտ
գողումն յասկերս իմ , և եռ
յանձն իմ խոռվեցաց :

Օսցո ոյտիեսցես յանուք նէ,
զուել , ածել ի վր աղզի ամի :

որք մարտնչին ընդ ժողովրդեն
հիմաշենի ոչ տացէ զպառւզ
իւր, և յայգւոջ՝ բեր մի գտցի.
Ճիթենիք սնասչին, և երկից
մի բուսուացէ զդալարի :
Պակասեացին հօսք ՚ի ճարտ
կաց, և եղինք մի դացին առ
մառըս :

Եց ՚ի ար յուսացաց, ցնծացոց
և ուրախ եղէց յած վրէիչ իմ:
Տը ար ետ ինձ զօրուի, և կա
ցոց զոտս իմ ՚ի հաստառութ.
՚ի վերայ պարանոցի թշնամւոցին
կացոց զիս, և հանգոց զիս
երադ երադ :

Այս Ուսընա ինքնողից դան թի և արտաքոյ թռնոց.
՚ի ժամանակի զի եւ նահատակ ըդկմ զողիաթու,
առաջի սահուզոյ, և ոմ զաւաց ինքայեմ :

Φ οφερ էի ես յեղբարս իմ,
և կրտսելը ՚ի տան հօր ի.
մոյ . արծէի զխաշինս հօլ ի իմոյ :
Չեռք իմ արտրին զսաղմոսա-
րան . և մատունք իմ կազմեցին
զդործի օքհնուե՛ :

Խսկ արդ՝ ո՞պատմենցէ զայս տն
իմում . ինքնին որ մամի լուիցէ
զամենայն :

Ե՞ւ տոտքեաց տէր զհրեշտակ
իւր . և համբարձ զիս ՚ի հօտէ
խաշանց հօր իմոյ . և էօժ զիս
յօժումն իւզոյ իւրոյ :

Ե՞ղբարք իմ մեծամեծք և զե-
ղեցիկը . և ոչ հաճեցաւ ընդ
նոսա տէր :

Ե՞լի ես ընդդէմ այլազգոյն՝ և
նզովնցի զկուռս նորա . հանի
զսուսելն ՚ի նմանէ՝ և հատի

ՂԴԼՈՒԽ ՆԱՐԻՆ . և բարձի գնտ .
Խատինս յորդւոցն իՇլի :

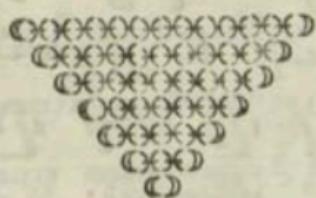
Փառք հօր և որդոյ և հոգւոյն
սեյ : Լայժմե միշտ և յաւի
տետնս յաւիտենից . ամէն :

~~~~~

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Խ մւր մեզ մոր՝ լուր մեզ , աճ
ային ողորմութե և գիտութեդ քո
խնայեա յարաբածս քո :
Ա արդասէր մոր վն սրբուհւոյ :

.Օքարողն և զաղօթս ՚ի վերջն Ողբմեայ կանոնին
դացես ՚ի 251 . երես :

ՕՐՀՆՈՒԹԵՏԵՆ ԵՐԻՑ

ՊԱՌԿԱՆՑ :

Դաստիլք . 3 . 26 .

Օրհնել ես որ ած հարցն
մերոց . օրհնեալ փառաւ
առեալ անուն քոյաւիտեան :
Հիրաւանս անցուցեր զայս
ամ ընդ մեզ . արդար ես դու
աեք , և ամ դուրս քո ճշմա
րիտ են :

Դանապարհք քո ուղիղ են , և
ամ դատաստանքք քո արելք են :
Վաստան արդարութ ածեր ՚ի
զի մեր . ըս ամի զար ինչ ածեր
՚ի վր մեր , և քաղաքի ուրբայ
հարցն մերոց են մի :

Լորդարուց և յերանի ածեր
զայս ամ ՚ի վր մեր՝ վո մեղաց
մերոց :

Վանդինեցոք և յանցեաք ա-

պստամբ լինիւ ՚ի քեն . մեղսք
յանդ՝ և պատուիրանաց քոյ
մեք ո՛չ անսացուք :

Ո՞չ պահեցաք և ո՛չ արարաք՝
ո՞չ պատուիրեցնեք գու մեզ , զի
զըարիս գացուք մեք ՚ի քեն :
Ո՞ւ ըդ՝ զամ զոր արարենք՝ և զոր
ինչ ածեր ՚ի վե մեր , արդար
դատաստանու արտրենք :

Վատնեցեր զամ զ ՚ի ձեռա
թշնամուաց մերոց . անօլինաց՝
խստաց՝ և ապստամբողաց :
՚Նձեռա թադառովի անօրինի
և չորփ քան զամ երկիր , մատ,
նեցեր զմեզ :

Եւ արդ՝ ո՛չ գոյ մեզ ժամ
բանալ զբերանս մեր . զի ամէժ
և նախառինք եղաք ծառայեց
քոյ պաշտօնեից :

Այս մի մասներ զմեղ խոպո՝
վնանան քո . մի ցրեր զու խաւս
քո . և մի ՚ի բացեայ առներ
զողորմու իս քո ՚ի մէհջ :

Ան աբր սհամու սիրելոց քո ,
խահակայ ծոյի քո , և ինչը
որբոյ քո :

Խոստացար նօցա՝ և ասացեր ,
բազմացուցից զզաւակ ձեր ոնց
գաստեղս երկնից բազմուք . և
ոնց զաւազ առ եզր ծովու :

Եւ արդ առ՝ նուազեցաք մեք
քան զամ ազգս . և եմք տա
ռափեալք յամ երկրի այսօք՝ վն
մեղաց մերոց :

Ոչ դոյ ՚ի ժամնակի յայսմիկ՝
իշխան մարդարէ և առաջնորդ .
ոչ ողջակէ զք պատարագաց , և
ոչ խունկը օքնաց , և ոչ աե

զի պատարագս մատուցանելոց
առաջի քո. և զողորմանի գտաշ
նել ՚ի քէն :

Այլ անձամբը խոնարհել և
հոդով տառապանաց, ընդու,
նելի ճիցուք մեք ոնդ զողջոկէզա
խոյոց և զուշաբակաց, և որպէս
բիւրանորս դունց պարարտաց,
Այնպէս ընդունելի լիցին պա-
տարագք մեր այսօր առաջի քո,
զի կատարեալ դացուք զինի
քո. և չիք ամեթ յուսացելոցու
՚ի քեզ :

Եւ արդ՝ դամք զհետ քո նմ
սրտիւք մերովք, երկնչիմք ՚ի
քէն, և խնդրեմք զերեսս քո.
ար՝ մի յամեթ առներ զմեզ :

Այլ արած առ մեզ ըստ հե-
զուն քում, և ըստ բազում

ողորմութեամ. փրկեա զմեզ
վս սքանչելեաց քոց տը. և փա
ռաւորեսցի անուն քո յւիտն.
Համօթ լիցին ամքն, ուր չար,
չարեն զծոյս քո. ամաչեցել
լիցին բռնութիւնոցա, և ամ
զօրութիւն խորտակեսցին.
Եւ ծանիցեն՝ զի դու ես տը
ած մրայն, որ փառաւորելու ես
ի վերայ ամ տիեզերաց:
Օրհնեալ ես գու տէր ած
հարցն մերոց. գովեալ և ա
ռաւել բարձրացեալ անուն
քո յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անուն մը փա
ռաց քոց. գովեալ և առա"
Օրհնեալ ես ի տաճարի փա
ռաց սրբութեամ. գովեալ"
Օրհնեալ ես ի վը աթոռոց

ազգայցելե քո . դութեալ":

(Օրհնեալ ես՝ որ նստիս ՚ի քըօ
բէս՝ և հայիս յանդունդս . գո":
(Օրհնեալ ես ՚ի վը հաստա
տուե երկնից . դութեալ":

(Օրհնեցէք ամդործք տեառն
զտէր . օրհնեցէք և բարձր ա
բարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք երկինք զտը . օրհ":

(Օրհնեցէք հրեշտակը տն . և
ջուրք որ ՚ի վերոյ երկինից զտը":

(Օրհնեցէք զօրու իք ան . արե

գակն և լուսին զտէր . օրհ":

(Օրհնեցէք աստեղը երկնից .
անձքէք և ցողք զտէր . օրհ":

(Օրհնեցէք ամ հողմք՝ հուը
և ջեր զտէր . օրհ":

(Օրհնեցէք ցու ըտ և տօթ ,
ցող և ձիւնաքեր զտէր . օրհ":

Օրհնեցէք ստոն և պարզ
եղեամն և ձիւն զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք տիւք և գիշելք,
լոյս և խաչար զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք ամպք և փայլատա
կունք՝ և երկիր զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք լեռին բ բլուրք և
ամ բայրք երկրի զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք ազդիւրք՝ ծովք՝
և գետք զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք կետք և ամ կայ,
տառք, որ ՚ի ջուրու և թոշունք
երկնից զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք դազանք և անտ
սունք, և պրդիք մարդկան զ":
Օրհնեցէ ինչ զտէր . օրհ":
Օրհնեցէք քահանացք զաք":
Օրհնեցէք ծոյք տն զտր . օ":
Օրհնեցէք անձինք և շունչք

արդարոց զտէր • օրհ՛ :
(Օրհնեցէք նըք` և խնալհք
որտիւք զտէր • օրհ՛ :
(Օրհնեցէք անանիա` աղա-
ւիա` և միսայէլ զտէր • օրհ՛ :

Օրհնութիւն Մարիամու Աստվածածնին .

Առջացուովէ՛ անձն իմ
զոր՝ . և ցնծացէ հոգի
իմ ավլ փրկչու իմովլ :
Ելլայ արար ի վլ խոնարհուե
աղախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ
երանիցեն ինձ ամազգքք :
Աբար ընդիս մեծածս հզօնն .
և ու է անուն նր :
Ազորմուի արար յաղգաց յազ
ուս երկիւղածաց իւրոց . և
արար զօրուի ըաղկու իւրով ,
Հյրունեաց զամբարտաւանս ի

մասաց սրտից . և քակեց զհզօրու
յաթոռոց :

Օ խոնարհս քաղձրացոյց . ըդ
կարուս ելքց քարուք . և զմեց
ծառաւնս սրճակեցաց ունայնու :
Գլաշապանեաց իւթի ծառայի
իւրոյ , միշենլուլ զազրոմաւի իւրու :
Այս խօսեցաւ առ հարսն մեր ,
լուդ աբրահամու , և զաւակի
նորա յաւիքանեան :

Ուհանութի զաքարիոյ՝ հօն յահանու . միբաշի :
Դուկաս . Ա .

( ) Ուհանեալ տեր ուժ իւթի , որ
յայց եւ . և արար փրկուի ժո .
զովոդեան իւրոյ :

Յարոց մեզ զեւ զջիւք փրկու Ե
շի տանե դաւթի ծոյի իւրոյ .
ուղ խօսեցաւ բերանօք սրբոցն՝
սոք յէ իտեհից մարդուեքն է ին :

Փրկութի ՚ի թշնամնաց մերոց ,
և ՚ի ձեռնց ամ տու լեց մերոց :
Անել ողորմութի առ հարսն
մեր , և յիշել զիտակարանս
սրբութեալ իւրոյ :

Երդումն՝ զոր երգուժան ար
բահամնւ մերոց . տալ մեղ տ
ուանց երկիւղի զվրկութի ՚ի
թշնամնաց մերոց :

Գիաշանել զնա սրբութե և ար
դարութ առջնոր , զամանութս
կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ՝ մարդարե
բարձրելոյն կոչեւծիր . դնասցես
առաջի տն՝ պատրաստել զնա
նապարհս նորա :

Տալ զդիտութի վրեկութե ժողո
վրդեան իւրոյ . ՚ի թողութի ամ
մեղաց մերոց :

Վասն գթոյ ողորմուե տն այ
մերոյ , որով երե եցաւ մեղ
արեգակն ի բարձանց , լուսա
Հոր առնել զիսաւար մեր :
Օքադել լըս ի վր սցոսցիկ ,
ոյք նստէաք ի խաւարի , և ի
պառներս մահու . ու գղել զոտս
մեր ի ճանապրհս խաղաղուե :

Աշքը Աինոսի Ծերտացն .

Դակ . 2 . 29 .

Վրդ՝ արծակեան զժառայս քո
տեր՝ ըստ բանի քում ի խաղա
զուե . զի տեսին աչք իմ ըզ
փրկուի քո , զոր պատրաստե
ցեր առաջի ամ ժողովրդոց :
Լոյս յայտնեցար հեթանոց ,
և փառք ժողովրդեան քում
իսրայէլի :

Աւելուսայ Անգեղայ և Օպքարիայ ։ ՃՆՔ ։

Oրհնեցէք զտեր յերկնից ։
օրհնեցէք զնա ՚ի բար
ձանց ։

Oրհնեցէք զնա ամհըրեշտակը
նորա ։ օրհնեցէք զնա ամ զօ
բուվիք նորա ։

Oրհնեցէք զնա արեգակն ե
լուսին ։ օրհնեցէք զնա ամաս
տեղք ել լոյս ։

Oրհնեցէք զնա երկինք երկ
նից ։ և ջուրք որ ՚ի վերս քան
զերկինս , օրհնեցէք զանուն
աետոն ։

Oկնա ասաց եղեն , հըտ
մայեաց ե հաստատեցան :

Վացոյց զնս յաւիտենս յաւէ
աենից . սահման եղ՝ և ոչ ան
ցանեն ։

կե աՅ **O**րհ

( ) ԱՀՆԵՑՔ ՊՈՒՐ ՅԵՐԿԵՆ ՎԻ
շաղք և ամ խորք :
♦ ուր և կարիուտ՝ ձիւն և
սառն՝ հողմե մղիկ, որք առ,
նէք զըան նորա :

Երինք՝ և ամ բարձունք՝
Ֆառք պաղաբերք՝ և ամ մայք :
Կազանք, և ամ անտառնք,
սողունք, և ամ նայն թռչունք
թեամոցք :

Ուագանորք երկրի և զօրք իւ.
ըեանց . իշխանք և ամ դատա
լորք երկրի :

Երիտասարդք և կոսանք ;
Եերք և ազայք՝ օրհնեցէք զա
նուն տեառն :

Բարձրացաւ անուն նը միայն .
Խոստավանուի նմա յերկինս և
յերկրի :

Բարձր առնել որ զեղջիւր ծո
զովով էն իւրօյ . օրհնուի նմա
յամ սբց նը . յորդւոյն իւլի
ժողովոյն՝ որ մեջ է առ աէլ :

Աւելուիս Անշեայ և Օքարիս . Ճիսթ .

(Օրհնեցէք զոէր յօրհնուի
նոր . օրհնուի նմա յեկեղեցիս
սրբոց :

Ուրեասցի իւլյարտիչ իւր .
որդիք սիօնի ցնծաւցեն ի թա .
գաճոն իւրեանց :

Օանուն նորին օքհնելովս սաղ .
մոսիւք և օրհնութիւն՝ սաղմոս
երգեսցեն նմա :

♦ աճի աէլ ընդ ժողովուրդ
իւրոք . և բարձր առնել զիեզս
ի փրկութեն :

Ալթեսցին նըքն վառօք՝ և
515 516

ցնծասցեն ՚ի հանգիստ իւր
եանց . և բարձր արասցեն զած
ըերանօք իւրեանց :

Այս երկողոյի ետ ՚ի ձեռս
նոցա , առնուլ զհատուցումն ՚ի
հեթանոսաց , ՚ի յանդիմանուի
ամ ժողովրդոց :

՚ի կապել զթագանորս նոցա
կապանօք . զզօրավարս նոյ ձեռս
նակապօք երկափեօք :

Այսել նոցա դատաստան ըստ
դրոց . և փառք այս են ամենայն
սրբոց նորա :

ԱՅԾՎԻԿՈՅ ԱՆԴԵԿՈՅ և ՕՐՔԱՐԺՈՅ . ՃԾ .

(Օրհնեցէք զած ՚ի սրբութե՛
նր . օրհնեցէք զնա ՚ի հասաս-
տութե՛ զօրութե՛ նորա :

(Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրութե՛ նր .
որհ

օրհնեցէք զնա ՚ի բաղում մե՛.
ծուե նորա :

(Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհ,
նուե . օրհնեցէք զնա սաղմա,
սիւք և օրհնու բ :

(Օրհնեցէք զնա ցնծուբ , դո ,
վեցէք զնա ուրախուբ :
Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս քաղ ,
ցը . գովեցէք զնա ՚ի բար ,
բառ լսելիս :

(Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն դո ,
հուե , ամհոգիք օրհնեցէք
զտէը :

ԱՆՈԹՔ ՄԱՆԱՍԻՒ ԹԱԳԱՎՈՐԻՆ :

Տ ամենակալ՝ ած աբրա
համու իսահակայ յտ ,
կոբայ՝ և զաւակի նոյ արդ արսց .
ամենակալ ար՝ թող զմեղս իմ :
517

Ար

Այս արարեցը զերկինս՝ և զեր
կիր, և զամ զարդ նոցտ . ա":
Այս կապեցեցը զծով բանիւ
հրամանի քո . վակեցեցը զլազր,
կնքեցեցը ահանոր և փառանո
բեալ տնուամբ քով . ա":

Այս ամինչ ստրսի և դողոյ յե
րեսաց ահի զօրութ քոյ . ա":
Վնըանէ մեծ վայի լուենի փա
ռաց սրբութեն քո . սաստիկէ
բարկութ սպառնալեաց քոց ՚ի
վեր մեղանորաց . անչափ և ան
քնին են ողոքմութիւք անե
տեաց քոց . ամեն":

Կառ ար բարձրեալ՝ դժաճ,
Երկայնամիտ, բազումողորմ: և
զզջանաս ՚ի վեր չազեաց մարդ,
կան . ամենա":

Կառ ամ ոչ եդեր ապաշխա-

բութի վս արդարոցն՝ աըբահա,
մաւ իսահակայ և յակուտայ. ուզ
ոչ մնղան քեզ. ա":

Ա մ եղեր ապաշխառաւ թի վս
իմ մնղաւուի իս. զի մնղայ աւե,
լի քան զաւոզ ծովու, և բազ.
մացան անօրէնութիւն. ա":
Ո չեմ սրժանի հայել և տեսա
նել զբարձրու թիս երկնից, ՚ի
բազմութ, անօրէնութիւնոց. ա":
Ելորացեալ եմ ես ՚ի բռնութ,
կապանաց երկաթից. և ոչ ոչ
ինձ հանգիստ. ա":

Դ արկացուցի զսրամառութ, և
զշար առաջի քո արարի. կանգ.
նեցի պատկեր՝ և բազմացոցի.
զցառումն անձին իմոց. ա":

Հ աւ արդ ար՝ խոնարհեցուցա.
նեմ զծունը որտի իմոց, և հայ.

ցեմի քաղցրութե քումմէ . ա'':
Ո՞ւզայ՝ տր մեղայ , և զանօրէ .
նուիս իմես ինձէն գիտեմ . ա'':
Ո՞ւզեմ և խնդրեմ ՚ի քէն
թողինձ տէր , թողինձ . և մի
կորուսաներ զիս ըստ անօրէ .
նութե իմայ . ամէ' :

Ո՞ի յաւիտեն բարկանար ինձ
տէր , և մի յիշեր զչարիսն իմ .
և մի պարտաւորեր զիս ընդ ի .
ջելսն ՚ի նելքոյ երկրի չրեօք . ա'':
Օի դու ած՝ ած ապաշխարո .
զայ ես . և յիս ցոյց զբարերա .
ըուիդ քո , որ անարժան եմ . ա'':
Կեցուսցես զիս ըստ բազում
ողորմութե քում . և ես օրհնե .
ցից զքեզ զամ աւուքս կննաց
իմօց . ամէ' :

Օքելոր՝ օրհնեն ամ զուար .

Թունք Երկնից . և քո են փառք
յանձնանս՝ ամեն :

Փառք հօր , և որդւոյ , և հոգւոյն սէյ .
Այս և միտ և յա” :

Աղաջեմ և խնդրեմ ՚ի քեն
աէր , թող ինձ զմեզս իմ : .
Բազումողորմ աէր , ողորմեա
ինձ :

Ա՞մ քաւեա զիս զմեզաւորս ՚ի
մեղաց , և կեցա :
Ա՞մ գթա յիս ՚ի մեղուցեալ
ծոյս . և ողորմեա ինձ բազ .
մամեզիս :

Ամենօրհնել ողբուհին և միշտ
կոյս ածածին մարիամ . բարե .
խաւեա առ աէր վասն իմ մե .
զաւորիս :

Ա՞մ որք այ բարեխօսեցէք առ
հայր ՚ի յերկինս վա մեր մեղա
կը

Ըստոց :

Վայ որդի ոյ անօխակալ, ըն,
կալզաղաչանս մեր. զի՞ ՚ի քեզ
Են պատինեալ անձինք մեր :
Հաղթող զօրութ՝ որ և կեն,
զանարար և պատուական խա,
չի քո տէր՝ պահպանեա զմեզ :
Կապեա տէր զի՞րեշտակ խա,
զազուեա քո . որ եկել պահես,
ցէ զմեզ անխոռվս ՚ի տուէ և
՚ի գիշերի :

Եւ մարդասիրութ քով յիշեա
զմեզ տէր՝ յիշեա զմեզ, յոր,
ժամ զաս աբքայութ քով, և
ողորմեա մեզ :

Ազօթք իւրոքանցիւր անձին հանտառցելոյ ՚է քս
Օ՛չ արարեալ է սրբ առ Ա'նդսուն հայոց
կաթուղիկոսի :

աւատով խոստովանիմ,
և երկիրպատնեմ քեզ,
հայր և որդի՝ և ոք հոգի ա.
նեղ և անժահ ընտի, արարիչ
հրեշտակաց և մարդկան և ամ
եղելոց, և ոզորմեա քո արարա
ծոց, և ինձ բազմանդալիս:
աւատով խոստովանիմ, և
երկիրպատնեմ քեզ՝ անբա
ժանելի լոյս, մասնական ոք եր
րորդուի և մի ածուի, արարիչ
լուսոյ՝ և հալածիչ խանարի.
հալածեա ՚ի հոգւց իմմէ ըզ
խանար մեզաց՝ և անզ իսուն.
և լուսանարեա զմիւս իմ՚ի ժա
մաւս յայսմբկ՝ աղօթել քեզ ՚ի
հաճցս, և ընդունիլ ՚ի քէն

զիսնդրութածս իմ. և":

♦ այր ելկնաւոր ած ճշմարիտ ,
որ առաքեցեր զորդիդ քո սի
ըելք ի խնդիր մոլորեալ ոչխա-
րին . մեղայ յերկինս և առաջի
քո . ընկալ զիս ող զանառակ
որդին , և զդեցն ինձ զպատ
մուժանն զառաջին՝ զօր մերկա-
ցայ մեղօք . և":

Որդի այ ած ճշմարիտ , որ խո-
նարհեցար ի հայրական ծոյոյ՝
և առեր մարմին ի սբ կուսէն
մարիամայ , վս մերոյ փրկութ .
խաչեցար՝ թաղեցար՝ և յարեր
ի մեռելոց՝ և համբարձար փա .
ոօք առ հայր . մեղայ յերկինս
և առաջի քո . յիշեալ զիս որսկէս
զաւաղակին յորժամ գաս ար .
քայութ քով . և":

Հողի այ ած ճշմարիտ , որ ի .
ջեր ՚ի յորդանան և ՚ի վերնա .
տունն , և լուսաւորեցեր զիս
մկրտութ որ աւագանին . մեղայ
յերկինս և առաջի քո . մաքրեա
զիս վերտոտին ածային հըուլ
քով՝ ող հըեղէն լեզուօք որ
զառաբեալսն . և " :

Վնեղբնուի , մեղայքեղ մաօք
իմօվք , հոգւուլ և մարմնով
իմով . մի յիշեր զմեղս իմ զա .
ռաջինս՝ վասն անուանդ քում
սրբոյ . և ողոր" :

Տեսող ամի , մեղայքեղ խոր .
հրդուլ բանիւ և գործով . Զըն .
ջեա զձեռադիր յանցանաց ի
մոց , և գրեա զանուն իմ ՚ի
դպրուե կենաց . և " :

Վհնող գաղտնեաց , մեղայ
525 քեղ

քեզ կամոց և ակամոց , գի
տուք և անդիտուք . թողովի
շնորհեաւ մեղաւորիս . զի ի ծը
նադենէ որ աւազանին մինչև
ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ տուածի
ածուեղ քո . զդայարանօք ի
մալք , և ամ անգամօք մազմ
նոյս . և ողբը” :

Ամենախնամ առ , դի՞ր պահա
պան աշոց իմոց զերկիւղ քո
որ՝ ոչ ևս հոյիլ յարատ , և ա
կանջացիմոց՝ ոչ սխրժել լսել
զբանս չարաեն , և բերանց ի .
մայ՝ ոչ խօսիլ զստուի , և սրաի
իմոց ոչ խորհիլ զչարուի , և ձե
ռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիքա .
նուի , և ոտից իմոց՝ ոչ զնալ
ի ճանալըհս անօրէնուեն . ոյլ
ու զղեաւ զշարժումն սոցա լինիլ

միշտ ըստ պատուի բանց քոց
յամենացնի . և ":

առ կենդանի քո, զհուէ ոի.
բոյ քոյ՝ զոր արկեր յերկեր, բոր.
բոքեաւ յանձն իմ. զի այրեսցէ
զախտ հոգւց իմց, և ոլլենցէ
զիսիղմատաց իմոց, և մաքրեսցէ
զմեզո մարմնոց իմց, և վտաես.
ցէ զլցո դիառն քո ՚ի սրակ
իմում. և ":

Խմաստուի հօր յու, առ բ ինձ
խմաստուի զբարիս խորհիլ և
խօսիլ և զործել առջի քո յամ
ժամ. ՚ի չար խորհրդոց՝ ՚ի բա.
նից, և ՚ի զործոց փրկեաւ զիսեն՝
Այսմեցող բարեաց նը կամա.
բար, մի թաղուր զիս ՚ի կամա
անձին իմց գնալ. այլ առաջ.
նորդեաւ ինձ լինիլ միշտ ըստ

կամաց քոց բարեսիրաց . և ".
Արքայի երկնաւոր , տուր ինձ
զարգայուի քո , զոր խոստացար
սիրելեաց քոց . և դօրաց զսիրտ
իմ առել զմեզու , և սիրել ըզ
քեզ միայն , և առնել զկամս
քո . և ողով' :

Խնամօղ արարածոց , պահեա
նշանաւ խաչի քո՝ զհոգի և ըզ
մարմին իմ պարանաց մեղաց
ի փորձաւեց դիւաց , և ի մար
դոց անիրաւաց , և յամ վան
գից հոգւց և մարմնոյ . և ".
Պահապան տմի քո , աջ քո հո
վսնի լիզի ի վր իմ ի տուէն և
ի գիշերի . ի նստիլ ի տան՝ ի
դնալ ի ճանապարհ , ի ննջել
և ի յառնել . զի մի երբեք սա
սանեցայց . և ":

ՎԵ իմ, որ բանաս զձեռն քա,
և լիուս զամ արտրածս ողոր.
մութք քով. քեզ յանձն առնեմ
զանձն իմ. դու հոգակ և պատ,
ըստեա զպէտս հոգւոյ և մար,
մոյ իմոյ՝ յայսմհետէ մինչև
յաւիտեան . և":

Պարձուցիչ մոլորելոց, դեմճ
զիս ՚ի չար սովորաւեց իմոց ՚ի
բարի սովորուի . և բեեռեա
՚ի հոգի իմ զառկալի օր մա,
հուն, և զերկիւղ զեհենցն,
և զսէր արքայուեն . զի զզջացից
՚ի մեղաց, և դործեցից զար.
դարուի . և":

Աղբեւը անմահուե, աղբե.
բացն ՚ի պրտէ իմին զարտասուս
ապաշխարուե՝ սոյ պոռնկին. զի
լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յա.
կէ 529 ռաջ

ուաջ քան զելանելն իմ յաշ
խարհէս . և":

Ուղղեիչ ողորմութե , պար
զեւեան ինձ ուղղափառ հաւայ
տով և բարի դործով , և որ
մարմնոյ և արեան քո հազոր
գութ գալ առ քեզ . և":

Խարերար որ , հրեշտակի բա
րոյ յանձն արսցեն զիս , քառց.
ըութ աւանդել զհոդի իմ , և
անխոռով անցուցանել ընդ չո
րութ այսօցն , ողք են ի ներքոց
երկնից . և ողոր":

Եցա նշմարիտ քա , արօժանամու
բեա զհոդի իմ ու քանութ աեւ
աանել զլցու վառց քոյ ի կոշման
աւուրն , և հանդիլ յուսով
բարեց յօթեանս արեցոց՝ մին.
չե յօր մեծիդալստեն քո . և":

Պատահոր արդար , յորժամ
գաս վառօք հօր՝ դատել զկեն
դանիս և զմեռեալս , մի մաս
ներ չ դատաստան ընդ ծոցի
քում . այլ վրկեալ զիս յաւի
տենական հրայն , և լսելի արա
բնձ զերանաւետ կոչումն ար
դրոց՝ յերենից առաջախղ . և ' :
Վանագործ աէր , ողորժամ
հաւատացելոց թ քեզ , իմոց և
օտարաց՝ ծանօթից և անծաւ
նօթից , կենդանեաց և մեռե
լոց . շնորհեալ և թշնամուացն
իմոց և առելեացս թողոթի՝
որք առէս յանցանացն . և դար
ձո՛ զնտ թ չարեացն , զոր ունին
վա իմ . զիս ողորմուեղ քում
արժանի եզնիցին . և ' :

Գառաւորնալ նր , ընկալ զա-

Ղաշանս Ծառայիս քո , և կտ
ապեալ ՚ի բարի զիմնդրուածս
իմ . բարձնառութ որբուհւոց
անածնին , և յօհաննու մկրտ
չին , և նըյն ստեփաննուի նա
խավկային , և նըյն գրիգորի
մերոյ լուսաւորչին : Աւ նրա
առաքելոց՝ մարգարէից՝ վար.
դապեատաց՝ մոդախրոսաց՝ հայ.
բասիւտաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսա
նաց՝ միանձանց՝ և ամ նրա քոց,
երկնաւորաց և երկրաւորաց :
Աւ քեզ վառք և երկրապատի
անբաժանելի նըք երրորդուեղ՝
յիաննս յաւիտենից . ամէն :

Մասմանք զօրուար ընդդէմ արհանը բաց է իշեցա-
նոց . ՚ ի սկզն Գրիգորէ նարեկացւոյ ասացեալ . ձև :

Անկալ քաղցրութ տէր ամ-
հզօր՝ զուառնացողիս զա.
զաշոնօ . մատիր գթութ՝ առ-
պառկառեալս դիմօք : Փարա.
տեա ամենապարզն՝ զամեթա.
կան տիսրութիս . բարձ մինեն
ողորմած՝ զանբերելի ծանրու.
թիս . անջրադետեա հնարաւոր՝
զմահացու կաթոխ . աւարեա
միշտ յավմօղ՝ զօսաբողին հա.
ճուիս . բացադրեա վերնային՝
զմոլելոյն մառախուղ . կնքեա
կեցուցիչ՝ զկրուչին ընթաց.
մաւնօ . ցրուեա ծածկատեա՝
զըմբռոնողին չար գտմաւնս . խոր.
տակեա անքննին՝ զմարտողին
դիմեցմաւնօ : Տեառնագրեա

բո անուամբդ՝ զլուսանցոց
երդ յարկիս . պարփակեալ քո
ձեռամբդ՝ զառաստաղ տաճա-
րիս . գծագրեալ քո տրեամբդ՝
զմուտ սեմոց սենե կիս . կեր
պացն զքա նշանդ՝ ի հետս ելից
մաղթողիս . ամբացն քո աջովկը՝
զհանդստենս խշախիս . մոչը ըեւ,
ցե՞ս ի հազբից՝ գծածկապան
անկողնոցս . պահեոցե՞ս քո նիս-
մօքդ՝ զտառապեալ անձն ող-
ւոյս . անթարդախ սքնցես՝ զքա
հնորհեալ շունչ մարմացս . կա-
ցուսցե՞ս շջափակ՝ զպար զօ-
բուդ երինայնոյ . կարգեսցե՞ս
ի դիմի՝ ընդդէմդ իւացն դա-
ւու : Տնը հանգիստ բերկ-
րուն մահահանդոյնս նիրհման
ի եպուն դիշերիս , բարեխօ

ուռ թե հյուծովք ւրբուհւ ո
ածածնիդ՝ և ամ ընտրելոց :
Ամփոփել պարու ընա զպառու,
Հան տեսուեց զգայաբանացո ի,
մասօֆից՝ անզարհու ընկն զետեղի
մամբ՝ ի ծվական խռովուեց,
եկնազազական չքա լմանց, անըն,
ջական երազոց, խօլականաց
ցնորից, յիշատակու քո յու,
սոցդ անվիասելի պաշտպանել:
Եւ օթափել վերստին ի ննջ.
մանէ ծանրուեն՝ ամենազգառա
պըթնութ, հողենորոգ զուստ,
թութ ի քեզ արձանացեալ,
զոյտ ձայն մաղթանաց՝ բուր,
մամբ. Հաւտաց, քեզ ամէ,
նօրհնեալ թաղաւոր փառաց
անձառից՝ փառաբանողաց երկի,
նադամար խմբից երգակցել

յերկինս առաքել : Օկ դո
փառաւանորեալ ես յամ արարա
ծոց՝ յաւիտեանս յաւիտենից .
ամեն :

Աշոթը զօրանոր սէյս Գրիգորի նարեկացւոյն : Դժ

Եյաւիտենական՝ բարերար
և ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ ,
և յօրինիչ դիշերոյ . կեանք ՚ի
մահու և լոյս ՚ի խաւարի . յոյս
ակնունողաց և երկայնմառ թի
տարակուսելոց : Այս ամենաք .
ունեստ իմաստութ քո դարձաւ .
ցանես յայդ զստուներս մահու .
աննուազ ծագումն և անմառա
տրեգակն . քանզի ոչ զօրե
ծածկն զփառս տերուե քո
խաւար դիշերոց . որում կը կի

ծունդ երկրպագունք ամ եղե.
լոց . երկնաևորաց և երկրաւո.
րաց և սանդաբամետականաց :
Այս ըես զհեծուի կապելոց .
և հայիս յազօթս խանարհաց .
և ընդունիս զինդուածս նց :
Խճիմն թաղաւորիմ . կեանք
իմն և ապաւէն իմ . յոյս իմ և
փատահուի իմ յն քս ածդ ամի :
Այդ՝ հանգուցեալ ՚ի հոդիս
սրց , միսիթարուի վշաց , և
քաւարան մեզուցելոց . որ գի.
տես զամ յառաջ քան զլինիւ
նոցա . առաքեալ զպահպանողա
կան զօրուի աջոյ քո՝ և փրկեալ
զիս յեւկիւզէ գիշերիւ ՚ի դի.
մէ չարէ . ոպ զի զյիշառակ
սոսկալի և սուրբ քո անունանդ՝
միշտ համբուրեալ շրթամբք

Հոգւայ ըղձու թե չնչոյ՝ կեցից
պահպանեալ ընդ այնուուիկ՝ ուշ
կարդան զքեղ ՚ ի բոլոր սրտեւ :
՚ աւ ՚ դրոշմէ խաչն քոյոյ նշան
նիդ դոր ածային արեամբ քո
ներկեալ նողոգեցեր՝ և ՚ նոյն
ժարի ողեգուռեն զմեն զ մզը՛
տեցեր՝ և ՚ ի փառս պատճերի քո
նկարեալ յօրինեցեր . այսու
ադարդեաք ածականոք՝ ամայ
չեսցէ սատանայ . քահանեսցին
մեքենայքն . բարձրին որո
դայիմքն . պարանեսցին մարտու
ցեալքն . պակասեսցին զէնքն
սայրասուրք . մերժեսցի մեզն
փարատեսցի խաւարն . մեկնես
ցի մառախողք . բազուկ քո
հովանասցի և աջ քո կնքեսցէ :
Վազի գթած ես և ողորմած .

և անտեն քո կոչեցեալ է ՚ի վը
ծառայից քոյ . և քեզ ընդ հօր
հօդ սպա ՛թվ փոք իշխանուի
յւիտենս յաւիսենից . ամէն :

Աշոբ շոշանոր սէյ Գիմուի նարեկացւոյն . ԽԱ

Թրդի այ կենդանւոյ օրհ .
նեալ յամի , հօրդ ահա
և օրի անքննին ծնունդ . որ տիւ
րանայ առ ՚ի քեն և ոչ ինչ . Ու
՚ի ծագել անստուեր նշումից
ողորմուե քոյ փառաց , հալին
մեզք . հալոծին դնք . ջնջին
յանցանք . խզին կապանք . խոր .
տակին շղթոյք . կենդանած-
նին մահացեալք . բժշկին հար .
ուածք . ողջանան վերք . բառ
նին ապականուիք . անդի տան

տիւրութք . նահնջին հեծութք .
վայբանու խաւարն . մեկնի մէ,
գըն . մերժի մառախռւղն . վա,
րառի մւայլն . սպառի ազջա,
մուղջն . վերանայ մութն . դնայ
դիշերն . տարադրի տագնապն .
չքանան չարիքն . հալածին յու .
սահատութքն . և թագամորէ
ձեռն քո ամենակալ քանիչդ
ամի : Այս ոչ եկիր կորուսանել
զմարդկան ոգիս՝ այլ կեցուցա,
նել . թողինձ զանթիւ չարիսն
իմ՝ բազում ոզորմութ բդ . զե
դու միայն ես յերկնի անձառ ,
և յերկըրի անզննին . ՚ի տարր
դոյի՝ և յեզը ծագաց աշխար .
հի . սկիզբն ամի՝ և յամի , ամ
լրմամբ օքհնեալ ՚ի բարձունս :
Եւ քեզընդ հօր և հոգւոյդ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՓԱՌՔ՝ յաւիտենս
յաւիտենից . | Ամէն .

ԴԱՏԱՑՈՒՅԹ ԱՎԱԿԱՆ ԱՎԱՐԱՐԻ

Գուշականական Սովորութեան :

Բանքը սաղմոսիս է պատուա	կան .
Ըցեալ հոգւովի աստոնածա	կան .
և որք յասեն յօժարա	նան .
արքայութեանն արժանո	նան .
Առջմուշն հաց է երկնայ	ին .
ուղան կազմեալ մեծի դան	թին .
որք ՚ի հացես այս կերակ	բին .
աստոնածային սիրովն յա	գին .
Առջմուշն գանձ է անըս	պառ .
ոյնմ որ ստանայ մըտօք պոյ	ծառ .
զշապուեր հոգւոյն պահե ՚ի	վառ .
և մշտանէ ՚ի փառա ան	ճառ .
Առջմուսն աղբիւր կենդանա	բար .
մեղաց քանից և սշրաս	բար .
և որ ասէ զսաւ մեղմա	բար .
նա սուրբ հոգւոյն լինի տռ	ճար .
իսկ որք չասեն և քուն լի	նին .
և սաղմոսին ոչ փափիս	գին .
յանմահական հացեն սո	վին .
յանուը մեծի դատաստա	նին .
իւ որք ասեն զսաւ կիսաս	տուն .
մինաս առնեն խրեանց հո	գուն .
թէոդէտ և կան զդիւերն ար	թուն .
դատարկ մընան ՚ի սուրբ վար	ձուն .
իսկ որք ասեն ժայրատե	լով .
	ան .

անմասաբար շաղթագին
 վոյ և նոց պահեակ է
 զի բառութոյ են ամս
 խոչ որ ժայռատ դասզման և
 և կաստուն յանալու և
 նու յաստութոյ զամանք կըն
 և ՚ի բարեացն անմասն ել
 Ե՛ղայր ինչ միտ դիր դու հո
 առեսի տաճար մի լի լու
 շինած կազմած ութն անկիւ
 և առափնանին իւր համա
 Վաթնուն ու շորս ուկի դռ
 հարդիր յիշուն պատու հա
 ու նու կուտանքն դուն լո
 բոշքն և օրունիկ քն որորն հո
 Ը ու որ կամի յօժար սըս
 թումի ըզնա ուկի թու
 ու շահաւանոյ ինքն հո
 յագրոյութնան պարու
 Ա թզն մախող ես ու
 և ամեն մէկն ու թ քըսա
 մին որ պիտեր զայն ըա
 նու ինձ բուզեր հոս կընուը
 Ո թ փարզ տեսի կաթամի լո
 գունով եին քան զիտը վա
 յդոց որըի ես անքո
 Ա լիոցոյ զերին ժարու
 Ը ուրիհայի մին ուղիւ
 ուկի հազար լուսան ըսպի
 նոցն մարիքն են սես
 իւրեանց հովհնչքն որպէս հրեշ
 Ա կն իւր սրգունդ եւ սես

Հօրըն բարսեկ տեղուն
որդիքըն սեռան ժընածես
շահան հասպիտակ բնակեց
Դաստի մի ուր մակ և որուստան
ըզենու ծաղկուր յոյժ զանու
և մերլուսական միայն գոր
այլ ամեն ուստան ժամա ամ

ին .
ին .

1901 մայ 9/^ի ժեկուլայ 1901
վայլու փափիկ վեդոր Տանի
Վայ

1901
1899 թ. 11/ ամառ 1901
արար գոյացու կը ամառ
վայլու փափիկ վեդոր
543

Արագու վարչութեա
1897 Հ. 25 Խ. Տոյֆ. 4.8

1905 թէ ապրիլ 5 թէ
Կանաչի շ 48-րդ Տն-քառ 102

1889 ամ 18 հ դիմութիւն
Ղարաբաղցան ~~առաջ~~ աշխարհական

1901 Ար Տափա զի Տս-հուշի
ապրիլ 22 թագուց առ-թ սահման
Ընդունութ 12 սակա Ճանաչածութ

1889 ամ 22 հ դիմութիւն
Ղարաբաղցան առաջ առաջ առաջ

1875 մայ 24ի եղանակ
թոր Տաթևի պատմութեան
գույք գործադրութեան առ քայլ

1878 մայ 1. գիշեական թոր
Տաթևի պատմութեան առ քայլ
Երե զաք. —

1880. մայ 12-ի թոր
թոր Տաթևի պատմութեան
առ քայլ ու գույք
գույք գործադրութեան
և առ քայլ ազգային առ քայլ

1883 մայ 30ի ասութեան
թոր Տաթևի պատմութեան
առ քայլ առ քայլ
Այս պատմութեան առ քայլ
պատմութեան առ քայլ

1886 մայ 18ի սահմանական
առ քայլ առ քայլ
գույք գործադրութեան առ քայլ
գույք առ քայլ առ քայլ

1889 Apr 4th just before
left San Francisco with my
brother and his wife
Sally for San Fran.
Left by night

1892 Apr 22d off from San Fran.
Left San Francisco with brother
and his wife Sally for San Fran.
Sally accompanied me.

1895 Apr 17th just before leaving
San Fran with my brother and
his wife Sally for San Fran.
Left San Fran just before
1895 Apr 9th just before

• ፳፻፲፭ ዓ.ም. ከፃድ ተ ወጪ መመሪያ የ

፩፭፲፭ ዓ.ም.

1896 A.D. 10 ft. 4 ft
Upper. Imp. water by channel
4.11

H

